CLAUDIA PIÑEIRO

Betibú

COLECŢIA
ENIGMA

Această carte a fost publicată în cadrul programului „SUR”,
un program de subvenţionare a traducerilor organizat
de Ministerul Relaţiilor Externe, Comerţului Internaţional
şi Cultelor al Republicii Argentina

Obra editada en el marco del Programa
“Sur” de Apoyo a las Traducciones
del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto
de la Republica Argentina

CLAUDIA PIÑEIRO
BETIBÚ

© Claudia Piñeiro, 2011
by arrangement with Literarische Agentur Mertin Inh.
Nicole Witt e. K., Frankfurt, Germany
© Editura UNIVERS, 2013, pentru prezenta traducere

www.edituraunivers.ro

ISBN 978-99931-867-3-1

CLAUDIA PIÑEIRO

Betibú

Traducere din limba spaniolă şi note
de
LAVINIA SIMILARU

COLECŢIA
ENIGMA

Redactor Diana Crupenschi
Corectură Adrian Creţu
Tehnoredactor Constantin Niţă

Pentru prietenele mele, toate, fiindcă aşa vreau eu.

Pentru Silvina Frydman şi pentru Laura Novoa,
eu şi cu ele ştim de ce.

„[…] cu povestirile sale poliţiste pentru ziar, relatează publicului ce s-a întâmplat şi cum, dar ajunge întotdeauna după ciocnire sau după crimă, trebuie să o retrăiască în minte cu martori şi indicii. Niciodată, până acum, uciderea nu s-a desfăşurat sub ochii lui şi ţipătul victimei nu i-a intrat în urechile de cronicar.”

ANTONIO DI BENEDETTO,
„Lipsă de vocaţie”, *Poveşti limpezi*

„Resturile microscopice de pe hainele şi de pe corpurile noastre sunt martori muţi, siguri şi credincioşi, ai mişcărilor şi întâlnirilor noastre.”

EDMOND LOCARD*, Tratat de criminalistică*

„Povestea merge mai departe, poate să meargă mai departe, se întrevăd mai multe ipoteze, rămâne deschisă, doar se întrerupe. Investigaţia n-are sfârşit, nu se poate încheia. Ar trebui să inventăm un nou gen literar, ficţiunea paranoică. Toţi sunt suspecţi, toţi se simt urmăriţi.”

RICARDO PIGLIA*, Ţintă nocturnă*

1

Lunea e cel mai greu să intri în cartierul închis La Maravillosa. Coada angajaţilor, grădinari, zidari, instalatori, tâmplari, electricieni, instalatori de gaze şi alţi muncitori din construcţii pare să nu se mai termine. Gladys Varela o ştie bine. De aceea îşi blestemă zilele acolo, stând în picioare în faţa barierei de care este agăţat afişul „Personal şi furnizori”, după cel puţin cincisprezece, dacă nu cumva douăzeci de persoane care aşteaptă, la fel ca şi ea, să intre. Îşi blestemă zilele pentru că nu şi-a încărcat cardul electronic ce i-ar fi permis accesul direct. Dar cardul expiră la două luni şi nu se poate încărca decât la orele când ea lucrează pentru domnul Chazarreta. Iar domnul Chazarreta e cam afurisit. Sau, cel puţin, stă mereu încruntat, iar fruntea aceea încreţită o intimidează pe Gladys. Cu toate că ea nu are habar dacă felul în care o priveşte se datorează faptului că e morocănos, nepăsător sau tăcut. Oricum ar fi, ea n-a îndrăznit până acum să-i ceară voie să plece mai devreme ori să-şi ia puţin timp liber ca să se ducă la poartă, să-şi încarce cardul cu care intră. Din pricina felului în care o priveşte. Sau a felului în care nu o priveşte, întrucât domnul Chazarreta

o face rareori. N-o priveşte. N-o priveşte pe ea. Priveşte în general, priveşte în jur, priveşte spre grădină, se uită la perete sau la nimic, întotdeauna ursuz, serios, de parcă ar fi supărat. Dacă te gândeşti prin câte a trecut, e de înţeles. Din fericire, ea are permisiunea de intrare semnată; atunci trebuie să stea la coadă, aşa cum stă, dar măcar nu e necesar să-l sune nimeni pe domnul Chazarreta ca să-i autorizeze intrarea în cartier. Domnului Chazarreta nu-i place să fie trezit şi din când în când îi place să doarmă până târziu. Uneori se culcă la orele cele mai neaşteptate. Şi bea. Mult. Gladys aşa crede, sau bănuieşte. Pentru că ea găseşte adesea un pahar şi o sticlă de whisky prin casă, în locul unde a căzut adormit domnul Chazarreta în noaptea anterioară. Câteodată în dormitor. Alteori în camera de zi, în galerie sau în sala de cinema pe care o au la etaj. Nu o au, o are, căci domnul Chazarreta locuieşte singur de când i-a murit soţia. Dar despre asta, despre moartea soţiei, Gladys nu întreabă, nu ştie nimic şi nici nu vrea să ştie. Îi ajunge ce a văzut la ştiri. Şi de ce povestesc gurile rele nu-i pasă. Ea lucrează acolo de doi ani, iar doamna a murit acum doi ani şi jumătate, sau trei. Trei. Aşa crede, aşa i s-a spus, nu-şi aminteşte data exactă. Ea îşi face datoria faţă de domnul Chazarreta. Iar el o plăteşte bine, la timp, şi nu-i face probleme dacă sparge un pahar, pătează vreo rufa cu înălbitor sau arde puţin o tartă. O singură dată i-a făcut probleme, probleme îngrozitoare, când a dispărut ceva, o

fotografie, dar după aceea domnul şi-a dat seama că nu fusese ea, ba chiar a trebuit să-şi recunoască vina. Iertare n-a cerut, dar a recunoscut că n-a fost ea. Atunci Gladys Varela, cu toate că el nu i-a cerut-o, l-a iertat. Mai mult decât atât, încearcă să uite. Pentru că de nici un folos nu este să ierţi dacă nu ţi-o scoţi din cap, aşa consideră ea. E posac domnul Chazarreta, asta e, dar cine poate pretinde ca patronul să fie altfel? Prea multă nenorocire în jur ca să nu fie posac.

Coada înaintează. O femeie se plânge pentru că patroana i-a interzis accesul în cartier. De ce? întreabă în gura mare. Cine dracului se crede? ţipă mai departe. Atâta dandana pentru o brânză de rahat? Dar Gladys nu poate auzi ce răspunde paznicul de serviciu, de cealaltă parte a ferestruicii, la întrebările femeii care urlă. Ea trece acum furioasă prin dreptul lui Gladys. Gladys îşi dă seama că o cunoaşte din autobuzul cu circuit intern, sau poate că au mers împreună pe primele străzi, nu ştie, dar o cunoaşte, a mai văzut-o. Mai sunt trei bărbaţi în faţa ei, trei care par prieteni sau se cunosc, ori lucrează împreună. Pentru unul dintre ei, formalităţile durează mai mult, întrucât nu e înregistrat, de aceea i se cere documentul şi i se face o fotografie, apoi i se lipeşte un număr de serie pe bicicletă, ca să iasă cu aceeaşi bicicletă cu care a intrat. Şi îl sună pe proprietar, ca să-i autorizeze intrarea. Înainte de a-l lăsa să treacă, notează marca bicicletei, culoarea şi rodajul, iar

Gladys nu înţelege de ce îi mai pun şi numărul. Pentru cazul în care cel care intră cu bicicleta găseşte alta identică, dar mai nouă, în stare mai bună şi iese cu cealaltă? Prea mult noroc, se gândeşte. Mai mult decât să găseşti biletul cu numărul simetric, întotdeauna de bun augur, sau să ai cartonul câştigător şi să poţi striga bingo. Dar bărbaţii nu protestează pentru număr, nici măcar nu întreabă. Asta e, regulile jocului. Acceptă. Şi pe de altă parte, gândeşte Gladys, cu atât mai bine, aşa poţi demonstra când ieşi că n-ai luat nimic care să nu fie al tău, că eşti cinstit. Mai bine să noteze şi după aceea să nu te învinuiască fără motiv. La asta se gândeşte Gladys, la faptul că nu trebuie să te învinuiască fără motiv, când se apropie de ea femeia care ţipa în urmă cu câteva minute la coadă. Dacă auzi de ceva de lucru, mă anunţi? o întreabă. Iar ea răspunde că da, o anunţă. Cealaltă îi arată celularul şi îi cere: notează. Gladys îl scoate pe al ei din buzunarul de la salopetă şi apasă pe numerele pe care i le recită cealaltă. Apoi îi cere să-i formeze numărul şi să închidă, astfel îi va rămâne şi ei al lui Gladys. Şi o întreabă cum o cheamă. Gladys, răspunde ea. Anabella, zice cealaltă, notează: Anabella. Iar ea salvează numele şi numărul. Femeia nu mai ţipă, furia a făcut loc altei stări de spirit. Un amestec de ciudă şi de resemnare. Schimbă numărul de mobil cu alte femei de la coadă; după aceea pleacă, tăcută.

Îi vine rândul şi Gladys Varela întinde hârtia. Paznicul îi introduce datele în calculator şi ea îşi vede numaidecât chipul pe ecran. O surprinde imaginea, e mai tânără în fotografie, mai slabă şi cu părul mai blond; şi-l decolorase cu o zi înainte să-i facă fişa, îşi aminteşte. Dar n-a trecut atâta timp. Paznicul se uită pe ecran, apoi se uită la ea, încă o dată şi îi spune să treacă. Câţiva metri mai încolo, un alt supraveghetor aşteaptă să-şi deschidă poşeta. Nu e nevoie să i-o ceară, Gladys şi cei de la coadă ştiu ce au de făcut. Ea încearcă, fermoarul alunecă greşit şi se blochează, trage cu mai multă putere şi dinţii cedează. Paznicul îi răscoleşte printre lucrurile din poşetă, ca să vadă tot ce are acolo. Ea îi cere să noteze în formularul de intrare printre efectele personale celularul pe care îl ţine în buzunarul de la salopetă, încărcătorul şi o pereche de papuci din poşetă. I-i arată. Supraveghetorul notează. Restul nu contează: şerveţele de hârtie, nişte bomboane pe jumătate lipite, portmoneul unde îşi ţine actul de identitate, o bancnotă de cinci *pesos* şi monede ca să plătească autobuzul la întoarcere, cheile de acasă, două tampoane. Asta nu e nevoie să noteze, dar telefonul, încărcătorul şi papucii, da. Ea nu vrea să aibă probleme la ieşire, îi spune. Paznicul îi dă formularul complet. Gladys pune hârtia în portmoneu, lângă actul de identitate, forţează fermoarul în sens invers şi pleacă.

În faţă merg cei trei bărbaţi care stăteau la coadă cu ea. Se împing unii pe alţii glumind, râd.

Cel nou duce bicicleta cu mâna, ca să poată înainta cu ceilalţi, stând de vorbă. Ea grăbeşte pasul, coada de lunea aceasta a întârziat mai mult decât în alte dăţi. Îi depăşeşte. Unul dintre ei îi zice bună, ce faci. Gladys nu-l cunoaşte şi el o ştie, dar ea îi răspunde la salut. Nu e urât, gândeşte, iar dacă e acolo înăuntru înseamnă că are de lucru. Nu o gândeşte pentru ea, fiindcă e căsătorită, o gândeşte pur şi simplu. Ne mai vedem, îi zice bărbatul care acum e în urmă; ne mai vedem, repetă Gladys, grăbind pasul din nou şi îndepărtându-se de ei.

Când ajunge la terenul de golf, o ia la dreapta şi după câţiva metri din nou la dreapta. Casa lui Chazarreta este a cincea, în capăt, pe stânga, după salcie. Drumul îl ştie pe dinafară. Ştie şi ce uşă îi lasă deschisă Chazarreta ca să intre fără să sune: cea care dă în bucătărie din galeria interioară. Înainte de a intra, adună ziarele din hol, *La Nación* şi *Ámbito financiero.* Asta înseamnă că domnul Chazarreta chiar doarme. Dacă n-ar dormi, ar fi ridicat el însuşi ziarele, ca să le citească în timpul micului dejun. Gladys se uită la prima pagină din *La Nación,* sare peste articolul principal, care vorbeşte despre ultima declaraţie de avere legalizată a Preşedintelui, şi vede o fotografie mare, în culori, sub care citeşte: două autobuze s-au ciocnit în Boedo, trei morţi şi patru răniţi grav. Îşi face cruce, nu ştie de ce, pentru morţi, presupune. Sau pentru cei răniţi grav, să nu moară şi ei. Apoi lasă ziarele pe masa din bucătărie. Se duce în camera de călcat,

îşi agaţă lucrurile în dulap şi îşi pune uniforma. Va trebui să-i spună domnului Chazarreta să-i cumpere alta; de când s-a îngrăşat, nasturii de la piept nu se mai închid bine, iar cusătura de la subsuoară îi opreşte circulaţia sângelui în braţe când şi le ridică pentru a întinde rufele pe frânghie. Dacă vrea ca ea să poarte mereu uniformă, cum i-a spus în ziua în care a angajat-o, va trebui să se ocupe să-i cumpere alta. Gladys se uită în coş şi vede că sunt puţine rufe de călcat. Chazarreta e meticulos şi obişnuieşte să pună înăuntru tot ce rămâne întins la sfârşitul săptămânii, dar ea se duce oricum în curtea din spate ca să verifice dacă mai e ceva atârnat acolo, pentru orice eventualitate. După aceea o să se ducă să spele farfuriile murdare pe care le-a văzut cu coada ochiului în chiuveta de la bucătărie. Şi are să continue cu băile, care îi plac cel mai puţin, în felul acesta scapă de ele.

Aşa cum bănuia, Chazarreta a adus toate rufele în casă. În chiuveta de la bucătărie farfuriile murdare nu sunt multe; fie că a spălat el ceva la sfârşitul săptămânii, fie că a mâncat în oraş. Pune farfuriile, paharul şi tacâmurile pe un prosop de bucătărie, ca să se scurgă fără să alunece pe marmura neagră. Se duce în încăperea cu cele necesare pentru spălat şi se întoarce cu mopul şi cu găleata care are înăuntru produsele de curăţat, cârpa şi mănuşile de cauciuc, înaintând pe coridor, prin dreptul camerei de zi, bagă de seamă că Chazarreta stă pe fotoliul de catifea verde, un fotoliu cu spătar

înalt, care crede ea că e preferatul lui. Un fotoliu îndreptat spre fereastra mare ce dă în grădină. Dar în dimineaţa aceasta draperiile sunt încă trase, aşa că Chazarreta nu s-a aşezat acolo să contemple grădina; e pe fotoliu de azi-noapte. Cu toate că spătarul şi penumbra nu o lasă să-l vadă, Gladys ştie că domnul Chazarreta e acolo, pentru că mâna stângă îi atârnă într-o parte a fotoliului şi, sub ea, pe parchet, se află paharul căzut şi nişte whisky vărsat.

Bună ziua, zice Gladys trecând prin spatele lui şi îndreptându-se spre etajul superior. O spune încet, astfel încât să o audă dacă e treaz şi să nu se trezească dacă doarme. Chazarreta nu răspunde. Doarme după beţie, se gândeşte Gladys şi merge mai departe. Dar, înainte de a urca treptele, se răzgândeşte. Mai bine să şteargă whisky-ul, pentru că dacă lichidul umezeşte prea mult timp duşumeaua ceruită, se formează o pată alburie, care nu dispare decât frecată de mai multe ori cu ceară. Iar Gladys n-are chef să-şi înceapă săptămâna ceruind duşumeaua. Se duce înapoi, scoate cârpa din găleată, se apleacă, ridică paharul, şterge whisky-ul de lângă fotoliul de catifea şi înaintează puţin pe bâjbâite cu cârpa. Dar cârpa se cufundă deodată în altă pată, o baltă întunecată, ea nu ştie ce e; ridică repede cârpa pentru ca lichidul cu care se impregnează să nu ajungă la mâna ei; în schimb, abia atinge lichidul cu vârful degetului arătător, e lipicios. Sânge? se întreabă, nevenindu-i să creadă. Atunci îşi ridică

privirea şi se uită la Chazarreta. Chazarreta e acolo, în faţa ei, cu gâtul tăiat. O tăietură adâncă îi străbate gâtul dintr-o parte în alta, deschizându-i-l şi formând două buze aproape desăvârşite. Gladys nu ştie ce vede în tăietură, căci senzaţia pe care i-o dau carnea roşie, sângele şi amestecul de ţesuturi şi vase o face să se strâmbe de greaţă şi să închidă ochii, acoperindu-şi faţa cu mâinile, ca şi cum a închide ochii nu era de ajuns ca să nu mai vadă, în vreme ce din gură, sub palme, îi scapă un geamăt înăbuşit.

Cu toate acestea, greaţa nu durează, pentru că o biruie teama. O teamă care nu o paralizează, ci o pune în mişcare. De aceea, Gladys Varela îşi ia mâinile de pe faţă şi deschide ochii, se sileşte să o facă, îşi înalţă din nou fruntea, priveşte gâtul tăiat, hainele lui Chazarreta pline de sânge, cuţitul ţinut de mâna dreaptă în poală şi sticla de whisky într-o parte, lângă rezemătoarea pentru braţ. Nu mai stă pe gânduri, se ridică, dă fuga în stradă şi ţipă. Ţipă fără să se oprească, gata să o facă până când o va auzi cineva.

2

Exact când Gladys Varela ţipă într-o fundătură din cartierul închis La Maravillosa, Nurit Iscar încearcă să-şi facă ordine prin casă. Sau, mai bine zis, în apartamentul ei de trei camere din partea mai săracă, sau mai scăpătată, a Cartierului de Nord — French y Larrea. Încă nu ştie că Pedro Chazarreta a murit. Vestea se va răspândi repede, dar nici chiar aşa. Dacă ar şti, ar sta cu televizorul şi cu radioul deschise, atentă la ştirile de ultimă oră. Sau ar intra pe Internet, în ziarele *online,* ca să obţină amănunte despre cele întâmplate. Dar Nurit Iscar nu ştie. Încă. Are să ştie peste câteva ore.

Casa e cu fundul în sus. Resturi de vin în mai multe pahare, ziarele din ziua anterioară împrăştiate, firimituri pe jos, chiştocuri. Nurit Iscar nu fumează, n-a fumat niciodată, urăşte mirosul de ţigară şi speră ca permisiunea dată altora de a fuma în casa ei să fie un gest de dragoste, şi nu de supunere. Deşi uneori se întreabă fără a ajunge la o concluzie definitivă: dragoste sau supunere? Şi nu doar în privinţa fumatului. Ieri au fost la ea prietenele ei Paula Sibona şi Carmen Terrada — amândouă fumează — pentru întâlnirea din a treia duminică a

fiecărei luni, care de câţiva ani a devenit o ceremonie obligatorie. Nu că nu s-ar întâlni cu alte ocazii ca să bea o cafea, ca să se ducă la cinema, ca să mănânce împreună, sau pentru celelalte ceremonii care acoperă ceea ce este ascuns în spatele lor: ca să lase timpul să treacă, aşa cum trece inexorabil, dar având companie. Totuşi, a treia duminică din lună este altceva. Câteodată li se alătură Viviana Mansini, dar nu întotdeauna, iar ele îi sunt recunoscătoare, pentru că, deşi Viviana Mansini se crede din tot sufletul prietena lor, celelalte trei cred altceva. Când vine şi Viviana, se vorbeşte, mai întâi de toate, despre ea şi întotdeauna rosteşte vreo frază care, pe un ton naiv, ascunde un şut în ovarele vreuneia dintre cele prezente. Ca atunci când Carmen se plânsese că un mic nodul la un sân o făcuse să se zbuciume, până când medicul ei a constatat că e doar o displazie, iar Viviana Mansini, pe un ton de înger căzut, i-a spus: Te înţeleg, eu m-am simţit la fel acum vreo două luni, când mi-au făcut biopsia aia, nu ştiu dacă-ţi aduci aminte, nu, pesemne că nu-ţi aduci aminte, fiindcă eşti singura care nu m-a sunat ca să vadă cum mi-a ieşit rezultatul. Iar în tăcerea ce a urmat acestor cuvinte, Carmen a privit-o parcă spunându-i „Iar mi-ai făcut-o, nenorocito”, dar nu a scos o vorbă. În schimb, Paula Sibona i-a sărit în apărare, a zis sforţându-se să imite tonul angelic al celeilalte: E limpede că ţi-a ieşit bine, Vivi, din moment ce sânul ţi se vede intact. Şi a întărit cele spuse cu mâinile amândouă,

plăsmuind nişte gheare îndreptate asupra propriului piept, mişcându-le încet în sus şi în jos, la o distanţă considerabilă, ca pentru a indica exuberanţa sânilor Vivianei Mansini. Dar, pe lângă faptul că le scuteşte de ironiile ei, absenţa lui „Vivi” le permite să o critice. După cum observă Paula Sibona, s-o critic pe Mansini îmi produce la vârsta asta aproape la fel de multă adrenalină ca o partidă de sex. În duminica dinaintea zilei de luni, când Pedro Chazarreta a fost găsit mort, întâlnirea lunară a fost doar pentru cercul intim, fără Viviana Mansini, acasă la Nurit Iscar. Se întâlnesc în casa uneia dintre ele în fiecare lună, dar ceremonia este aceeaşi. Se adună înainte de amiază, proprietara casei cumpără toate ziarele (iar toate ziarele înseamnă toate ziarele); atunci, în timp ce ea îşi găteşte specialitatea — ceea ce pentru Nurit Iscar nu trece niciodată de biftec cu salată sau paste cu sos —, celelalte descompun ziarele şi citesc ştirile, selecţionându-le pe cele pe care le vor împărtăşi celorlalte cu voce tare. Lectura are loc la cafeaua de după masă. Dar nu se ocupă de orice ştire. La fel ca în cazul mâncării, fiecare îşi are specialitatea ei. Nurit Iscar ştirile poliţiste, nu degeaba era considerată, până acum câţiva ani, „doamna neagră a literaturii argentiniene”. Deşi aceasta pentru ea constituie un trecut îngropat şi preferă să-l uite, când prietenele îi cer „sânge şi moarte” şi, atâta vreme cât nu e vorba de a scrie ficţiune, ea nu rezistă. Dacă mai e şi sex la mijloc, cu atât mai bine, adaugă de obicei Paula

Sibona. Specialitatea lui Carmen sunt ştirile naţionale şi plăcerea ei cea mai mare este să găsească neconcordanţe în declaraţiile politicienilor, greşeli de sintaxă şi, de ce nu, grosolănii. Pe seama primarului se distrează cel mai mult. Nu poate conduce un oraş cineva care nu ştie să vorbească, repetă neobosită. Iar observaţia ei, departe de a fi elitistă, se referă la dispreţul vădit al unei anumite clase sociale înstărite, din care face parte primarul, pentru limbaj (cuvânt, semnificaţie, sintaxă, conjugare verbală, folosirea prepoziţiilor, barbarisme), pe care ea, profesoară de limbă şi literatură la liceu de mai bine de treizeci de ani, refuză să le accepte. Alegerea ştirilor citite de Paula Sibona, spre deosebire de prietenele ei şi cu toate că ele nu o bănuiesc, nu are legătură cu preocupările ei personale, fiind mai degrabă un gest de dragoste pentru Nurit Iscar: cronici teatrale, cinematografice şi din alte domenii ale spectacolului. Este adevărat că Paula este actriţă (continui să fii actriţă şi atunci când de doi ani nu te mai sună nimeni ca să-ţi ofere un rol?), o actriţă cunoscută, care cu anii a trecut de la rolurile de eroină în telenovele la a fi „mama lui…” şi apoi a căzut într-o uitare nedreaptă. Dacă există un lucru care n-o interesează deloc pe Paula Sibona, acela este să citească ziarele. Mă irită, spune. Dar participă la reuniuni cu entuziasm, împinsă de speranţa intimă că lectura ştirilor alese de ea o ajută pe prietena ei Nurit să-şi exorcizeze răul despre care Paula

crede că i-a fost făcut. O suferinţă. Deşi nu are habar dacă va izbuti într-o zi, nu se dă bătută. Întrucât Nurit Iscar, doamna neagră a literaturii argentiniene, până în urmă cu cinci ani căsătorită şi având doi băieţi care îşi terminau liceul şi intrau la facultate, s-a îndrăgostit de un alt bărbat şi atunci nu numai că a divorţat, dar a mai şi scris pentru prima oară un roman de dragoste. Care, de parcă n-ar fi fost de ajuns, nici nu s-a terminat cu bine. Nu s-a terminat cu bine nici în ceea ce priveşte subiectul, nici în ceea ce priveşte critica. Nici măcar n-a fost bine primită de cei care aşteptau cu interes fiecare roman nou al lui Nurit Iscar. Nici povestea ei de dragoste nu s-a terminat cu bine, astfel că şi de ea preferă să nu-şi aducă aminte. Unii dintre numeroşii cititori au urmat-o, dar nu toţi, dezamăgiţi de un roman complet diferit de cele anterioare, în care n-au găsit ce au căutat: un mort. Şi atunci critica specializată, care până atunci nu se legase de ea, ci mai curând o ignorase, a zdrobit-o. „Încearcă să fie literară şi aceasta îi iese cel mai rău.” „Ar fi trebuit să mizeze mai departe pe intrigă, pe care se presupune că Iscar o stăpâneşte, şi să lase metaforele, pretenţiile poetice şi experimentarea cu limbajul celor care se pricep graţie formaţiei, intuiţiei sau talentului, ceva ce, dacă ea are, nu iese în evidenţă.” „Un roman care bine ar fi să treacă neobservat, un roman de uitat.” „Este de neînţeles că Iscar, care descoperise formula magică a *best-seller*-ului, începe să facă ce nu

ştie: încearcă să scrie cu adevărat.” Şi multe alte exemple asemănătoare. Nurit are o cutie plină cu tăieturi din presă în legătură cu ultimul ei roman: *Numai dacă mă iubeşti.* O cutie albă — foarte mare, nu cum sunt cele care se folosesc pentru păstrarea scrisorilor de dragoste, sau se foloseau —, înfăşurată într-o panglică de satin albastră şi legată cu un nod pe care nu l-a mai desfăcut niciodată. Nici n-are de gând să o facă. Ţine cutia, aproape ca pe dovada unui delict. Cu toate că nu ştie care este delictul pe care l-a comis: că a scris ce a scris, că a citit criticile sau că s-a lăsat influenţată atât de mult de ele. Criticile, împreună cu eşecul relaţiei amoroase care o făcuse să scrie romanul şi uciderea Gloriei Echagüe, soţia lui Chazarreta (despre care Nurit a refuzat să scrie pentru ziarul *El Tribuno,* întrucât era absorbită de *Numai dacă mă iubeşti),* au împins-o să devină un Salinger în versiune subdezvoltată, feminin şi poliţist, izolându-se pentru totdeauna, departe de lumea din care facea parte până atunci. Totuşi, spre deosebire de Salinger, ea nu avea suficientă faimă, nici economii şi nici drepturi de autor de încasat în mod repetat pentru a trăi în izolare şi fără să muncească, astfel că a trebuit să-şi caute o slujbă care să-i permită să plătească lumina şi gazul, să-şi facă cumpărăturile la supermarket şi toate lucrurile pentru care avem nevoie de un salariu, sau de bani în cont. Sau în portmoneu. Şi, pentru că singurul lucru pe care ştie să-l facă este să scrie — deşi ea simte că, potrivit

criticilor, până şi abilitatea pentru scris îi este pusă sub semnul întrebării —, asta face. Dar în numele altora, ca scriitoare-fantomă. Sau *ghost writer.* Nurit preferă termenul în spaniolă, iar prietena ei Carmen Terrada o aprobă, pentru că ea mai apără şi astăzi utilizarea limbii naţionale în faţa invaziei de cuvinte englezeşti, o luptă pe care o ştie pierdută, dar şi romantică, întrucât Paula Sibona nu se resemnează ca prietena ei să nu mai facă ceea ce îi place, adică să scrie romane proprii, se străduieşte să-i demonstreze la nesfârşit meschinăria unor critici care par făcute mai degrabă pentru măgulirea şi notorietatea celui care le scrie decât în alt scop. Ca, de exemplu, celebritatea obţinută de Lee Harvey Oswald sau de Mark David Chapman. Iar Carmen Terrada recurge la altă comparaţie, mai erudită: că Jean Genet n-a mai scris cinci ani din pricina prologului cărţii în care prietenul său Sartre „l-a dezbrăcat”, ca să ne exprimăm cu cuvintele lui, treacă-meargă, dar nici ei nu sunt Jean-Paul, nici tu Genet, prietenă dragă.

Acum, după ce a golit scrumierele şi a aerisit ca să iasă mirosul de chiştocuri, Nurit Iscar mătură. Apoi spală câteva farfurii rămase din seara anterioară, pune faţa de masă în maşina de spălat pe care o va porni mai târziu, când se vor mai aduna câteva rufe, şi bagă foile împrăştiate ale ziarelor de duminică într-o pungă neagră de gunoi, pe care peste câteva minute o va duce pe coridor, împreună cu toate gunoaiele. Face treburi pe care, cu puţin înainte, Gladys

Varela le făcea pentru patronul ei, Pedro Chazarreta. Dar acum, când Nurit Iscar înnoadă punga neagră de plastic în care a înghesuit ziarele, Gladys Varela nu face nimic. Sau da, plânge, aşezată în multicarul pe care l-a condus până acolo unul dintre paznicii din La Maravillosa la cinci minute după ce un vecin a sunat ca să anunţe că o femeie — o servitoare, a spus —, ţipă ca o nebună în mijlocul străzii. I-au propus să urce în camioneta care a sosit puţin mai târziu, aducându-l pe responsabilul cu securitatea şi trei alţi paznici, ca s-o ducă la infirmerie. Dar ea n-are de gând să se clintească până nu vine Poliţia adevărată, cea din Buenos Aires. N-are să se mişte nici cu o jumătate de milimetru, zice. Şi, de data aceasta, paznicii par mai prudenţi. Cel care s-a ars cu laptele plânge când vede o vacă, îi răspunde responsabilul cu securitatea unui vecin care tocmai l-a întrebat de ce nu e nimeni în casă, cu mortul. Nimeni, dacă stă bine cu memoria, n-are să mai facă greşelile pe care le-au comis supraveghetorii care au avut în grijă casa aceea în ziua morţii Gloriei Echagüe, în urmă cu trei ani. Nu se vor mai apropia de scena crimei şi nici nu vor lăsa pe nimeni să se apropie, nu vor deplasa nici un fir de păr aflat la câţiva metri de perimetrul unde se află cel cu gâtul tăiat şi, mai ales, nu vor permite cuiva să spele sângele, să aşeze cadavrul pe un pat. Nici nu vor lua în seamă pe nimeni, indiferent cine ar fi, dacă ar cere să nu anunţe Poliţia, cu pretextul că „a fost doar un accident”. Dacă este nevoie,

nu vor lăsa nici o fiinţă să respire până când va sosi echipajul. Greşeala aceasta au făcut-o înainte. Şi chiar dacă nu o spune nimeni, chiar dacă paznicii, vecinii, vreun grădinar, servitoarea din casa de vizavi şi Gladys Varela abia se privesc în tăcere aşteptând să vină Poliţia din Buenos Aires şi procurorul, au cu toţii senzaţia stranie că cineva le dă posibilitatea ca, de data asta, să facă lucrurile cum trebuie.

3

Peste câteva ore, după-amiaza, când scoate punga cu ziarele de duminică pe palier ca să le ia portarul o dată cu gunoiul, Nurit Iscar tot n-a aflat că Pedro Chazarreta a murit. Cu gâtul tăiat. Totuşi, nu e mult până va afla. Peste vreo două ore. Când va face o pauză ca să-şi ia gustarea. Pentru că acum ştirea începe să circule. Şi la puţin timp după ce Nurit consideră terminată curăţenia apartamentului şi se pregăteşte să pună puţină apă în ghivecele care-i decorează balconul (niciodată nu s-a priceput la plante, dar ştie că sunt singurele fiinţe vii în afară de ea în casă şi nu are chef să le lase să se usuce), sună telefonul intern 3232 din redacţia ziarului *El Tribuno,* telefonul de pe biroul lui Jaime Brena. Sau Brena pur şi simplu, cum îl numesc toţi cei care îl cunosc din ziaristica poliţistă, cu toate că el nu mai e la Poliţiste. L-au trecut la Sociale. Nu m-au trecut, m-au degradat, îi place lui Brena să corecteze. De ce te plângi? i-a spus într-o astfel de ocazie şeful lui şi şeful tuturor, Lorenzo Rinaldi; dacă ai lucra la alt ziar, ai fi la Sociale, sau încă nu ţi-ai dat seama că nici un ziar de prima linie nu mai are rubrica Poliţiste? Ştirile poliţiste le bagă în Sociale, sau în Informaţii

generale. De aceea, pentru că l-au schimbat la altă rubrică, în ziua aceea când în urmă cu câteva clipe a început să-i sune telefonul, Brena nu scrie o cronică poliţistă, ci revizuieşte o anchetă care asigură că 65% dintre femeile de rasă albă dorm cu faţa în sus şi 60% dintre bărbaţii de aceeaşi rasă dorm cu faţa în jos. Dincolo de orice altă consideraţie, primul efect pe care i-l produce este un disconfort matematic: de ce nu s-a spus că 65% dintre femei dorm cu faţa în sus şi numai 40% dintre bărbaţi dorm în aceeaşi poziţie? Sau, 60% dintre bărbaţi dorm cu faţa în jos, în vreme ce doar 35% dintre femei dorm în această poziţie. Întrebarea pe care şi-o pune întotdeauna când pronosticul avertizează: 30% probabilităţi de ploaie. Dacă sunt doar 30%, n-ar fi mai potrivit să se anunţe: 70% probabilităţi să nu plouă? Ce se scoate în evidenţă în fiecare caz? Diferenţa, coincidenţa, majoritatea, minoritatea, cele dorite, cele nedorite? Dar lucrul cel mai rău, crede Jaime Brena, este că, cel puţin cu privire la ancheta despre felul în care dorm bărbaţii şi femeile de rasă albă, nimeni nu şi-a pus întrebările acestea înainte de a se redacta cablograma. E convins că cel ce a formulat astfel a făcut-o pentru că aşa a primit informaţia. La agenţii şi la redacţii aproape că nu mai e timp să te gândeşti la sintaxă sau la vocabular, abia dacă îţi mai stă capul la ortografie. Abia. Cablograma agenţiei cu concluziile anchetei este însoţită de declaraţiile cercetătorilor de la Universitatea din

Massachusetts, cu posibile motive sociologice, culturale şi chiar psihologice, care ar explica faptul. Este aceasta o ştire? Pe cine interesează ce procent de persoane doarme într-o anumită poziţie? se întreabă Jaime Brena. Celelalte rase n-au fost incluse pentru că acela care a cercetat n-a putut, n-a vrut sau nu i-a păsat? Asta da, ar putea fi o ştire, să vedem de ce se includ anumite rase, sau o rasă, cea albă, iar altele nu. Sau nu s-au inclus celelalte pentru că nimeni care să nu fi fost de rasă albă nu s-a pretat la o asemenea idioţenie? Conchide, apucând telefonul care până acum o clipă suna, şi spune Bună. Dar la celălalt capăt nu mai e nimeni, doar un ton de ocupat. Brena profită de ocazie ca să-şi întindă braţele deasupra capului, să-şi întrepătrundă degetele, să-şi rotească palmele în sus, de parcă ar vrea să atingă tavanul, să-şi trosnească oasele şi să-şi mai relaxeze mijlocul, care la cei şaizeci şi ceva de ani ai săi nu mai suportă atâtea ore pe scaun. Să vedem, de ce 65% dintre femei dorm cu faţa în sus şi 60% dintre bărbaţi cu faţa în jos? o întreabă pe Karina Vives, ziarista de la Culturale, care se aşază pe birou, la stânga lui, lângă una dintre puţinele ferestre din redacţie, cea care dă spre bulevard. Şi Karina, care-l cunoaşte de când s-a angajat la ziar, acum opt ani, şi care ştie ce înseamnă pentru Jaime Brena să trebuiască să lase Poliţistele ca să se ocupe de note ca aceea, îl priveşte cu o expresie naivă şi se aventurează: Oare pentru că doare mai rău să-ţi striveşti sânii

decât să-ţi striveşti cocoşelul? şi îi susţine privirea, aşteptându-i răspunsul. Mădularul, fetiţo, mădularul, îi zice Brena şi începe sa bată cuprins de lehamite pe tastatură titlul şi rândurile următoare, care rezumă ştirea: Femeile cu faţa în sus, bărbaţii cu faţa în jos. Jaime Brena ştie că titlul acesta îi va deruta pe cititori, dar măcar se distrează cu asta, cu fantezia pe care o poate provoca neînţelegerea. De când l-au trecut la Sociale? De trei săptămâni? De două? se întreabă, scărpinându-se în cap cu un creion negru, deşi nu-l mănâncă. Nu-şi mai aduce aminte. Prea mult. Şi totul pentru că a spus într-o emisiune cu un decor alcătuit din două scaune şi o veioză: Lucrez la *El Tribuno*, dar citesc concurenţa pentru că îi cred mai mult. Încă şi-o reproşează. N-a fost bine. Jaime Brena o recunoaşte. Dar tocmai mâncase cu un coleg, băuse vin, destul vin. Mult vin. Şi, pe de altă parte, spunea adevărul. Asta nu o contestă nimeni. Câţiva prieteni se mutaseră la alt ziar în ultimele luni. Şi câţiva colegi de serviciu. Dar nimeni nu e tâmpit, ca el, s-o recunoască, asta e clar. Şi cu atât mai puţin în faţa unei camere de luat vederi de la vreo televiziune prin cablu sau prin antenă. Atâtea ştiri despre bunurile preşedintelui, despre manifestările necontrolate ale preşedintelui, despre dinţii preşedintelui, despre afacerile ilegale ale preşedintelui, despre pantofii preşedintelui, până la urmă l-au plictisit. De dinţii şi de pantofii preşedintelui îl doare-n cot; iar restul, prima oară e ştire, după aceea e

repetare şi a treia oară — pe o jumătate din pagina întâi, iar în aceeaşi zi moartea într-un accident aviatic a preşedintelui dintr-o ţară a Uniunii Europene şi a membrilor delegaţiei oficiale nu este pe aceeaşi copertă, sau este, dar ocupă un loc minuscul — este altceva şi nu îndrăzneşte să-i pună nume. Dar nu ştire. Sau asta bănuieşte el. Sau asta crede. Lui îi plăcea când *El Tribuno* punea ca titlu Ştiri internaţionale. Sau Ştiri sportive. Sau Ştiri poliţiste, fireşte, pentru că atunci la titlul acesta participa el, Jaime Brena. Totuşi, Brena o ştie, vremurile acelea au rămas foarte departe şi cel mai rău este că intuieşte că nu va fi uşor să se întoarcă vreodată. Sau, cel puţin, nu acum. Dacă se vor întoarce, el nu le va mai apuca.

Deschide un sertar şi scoate documentele pensionării anticipate. Poate că acum este momentul. Poate că asta trebuie să facă, o dată pentru totdeauna: să pună mâna pe parale şi s-o şteargă. Dacă aş fi deştept, aş face asta, îşi spune, dar eu am fost întotdeauna cam tâmpit. Sau tâmpit de-a binelea. Brena lucrează la *El Tribuno* de când avea optsprezece ani. Acolo a învăţat meserie. Se imaginează foarte bine citind alt ziar în fiecare dimineaţă, de fapt o şi face, dar nu se vede lucrând în altă redacţie. Cu toate că îl calcă pe nervi să-i vadă mutra lui Lorenzo Rinaldi în fiecare zi. Îl calcă pe nervi îngrozitor. Nu ştie cât va dura până să-l trimită la dracu’. Dar nu încape îndoială că-l va trimite. E doar chestiune de timp. Şi de spaţiu. Pentru că nu poţi trimite la

dracu’ pe cutărică oriunde. Într-un ascensor plin de oameni, de exemplu, nu poţi. Brena, mi-ar plăcea să acoperi Sărbătoarea Naţională a Mielului din Patagonia, în Portul Madryn. Pleci două-trei zile. Ieşi din oraş. Ai fost vreodată la pândit balene? Du-te, are să-ţi placă. Şi Jaime Brena, care, după cum Rinaldi ştie foarte bine, detestă să părăsească oraşul, iar de balene îl doare-n cot şi de mielul din Patagonia la fel, i-ar fi răspuns desfătându-se ba să se ducă mă-ta, Rinaldi, târfa aia, dar nu era destul loc. Pentru că, după un astfel de răspuns, trebuie să fii gata să-ţi dea una la moacă. Pe de altă parte, asta ar fi fost sfârşitul, ar fi însemnat să-şi golească sertarele şi să plece. Iar el chiar că pleacă aşa cum se cuvine, n-are să plece cu bruma pe care-o are în sertarele biroului. Gustavo Quiroz, de la Internaţionale, a luat o grămadă de bani, la fel ca Ana Horozki, de la Călătorii. Până şi Chela Guerti, care era surghiunită de trei ani pe ultima pagină, se povesteşte că a luat o avere. Se descotorosesc de angajaţii cu salarii mărite de-a lungul anilor şi îi înlocuiesc cu ziarişti care doar au terminat facultatea şi le dau jumătate. De aceea îi plătesc, ca să plece. Nu contează dacă cei noi conjugă greşit verbele, că nu ştiu când trebuie să scrie mai şi când m-ai, sau că o confundă pe Tracy Austin[1] cu Jane Austen. Va corecta cineva pe drum. Iar dacă nu, ghinion. Important este ca ziariştii bătrâni şi cu salarii mari să plece, nu toţi odată, dar în mod

[1] Tracy Austin (n. 1962, California) — jucătoare de tenis.

constant. Cu toate că Brena joacă la dublu împotriva lui Rinaldi care joacă la simplu, lui n-are să-i aprobe atâtea parale, nici măcar n-are să-i dea o firimitură din cât le-a dat altora. Are să-i dea salarii compensatorii, da, dar cât se cuvine, sau mai puţin decât se cuvine, cât spune legea. Jaime Brena ridică receptorul şi sună la Personal, până când se poate semna chestia aia cu pensionarea anticipată, fetiţo? Poţi să profiţi până la sfârşitul anului, Brena, îi răspunde femeia. Nu, eu nu profit şi nici nu permit să se profite de mine, religia nu mă lasă, dar poate mă pensionez anticipat, asta da, îi zice el, iar femeia râde de glumă la celălalt capăt al firului. Dumneata eşti ca întotdeauna, Brena. Ce n-aş da, îi spune el. Şi o spune serios. Ce n-ar da să fie ca întotdeauna, dar de la o vreme ştie că e mai bătrân. Sau că nu-şi mai poate ignora vârsta, ca acum câţiva ani, prefăcându-se că are cu zece ani mai puţin decât are. Sau şi mai bine, prefăcându-se că nu are vârstă. El n-a avut niciodată vârstă. Ciudat, dar a început să se simtă bătrân. Bătrân pentru orice: pentru muncă, pentru călătorii, ba chiar şi pentru femei. Nu e doar un sentiment: corpul lui, în anul acesta din urmă, a îmbătrânit. Observă asta privindu-şi abdomenul care-i iese de sub piept şi i se cufundă în pantaloni, de ce, dacă el n-a fost niciodată gras? Şi părul care nu-i cade încă prea mult, dar se vede mai rărit în locuri unde, într-o zi, are să fie iremediabil chel. Şi fesele, pe care, deşi încearcă să se uite la ele cât mai puţin în

oglindă, le ştie căzute ca două pere. Sau două lacrimi. Ce vrei, ai mai bine de şaizeci de ani, îşi spune ca să se consoleze, dar îşi dă seama numaidecât că gândul are un efect contrar: nu vrea să aibă mai mult de şaizeci de ani. Priveşte încă o dată formularele în sertar şi îşi ridică fruntea ca să-l contemple, pe deasupra peretelui despărţitor dintre biroul lui şi cel următor, pe băiatul pus să-l înlocuiască la ştirile care au fost mereu ale lui: crime şi atacuri violente. Bun băiat, deşi abia un copil, cumpăneşte. Fraged. Generaţia Google: habar n-au ce e viaţa, tastatură şi ecran, Internet, atâta ştiu. Nici pixul nu-l folosesc. Băiatul se străduieşte, trebuie să recunoaştem, vine primul şi pleacă ultimul, iar Rinaldi îi dă apă la moară ca să demonstreze că rubrica Poliţiste funcţionează perfect fără el, Jaime Brena. Aşa se întâmplă câteodată, te trezeşti într-un loc unde trebuie să duci la capăt o însărcinare dincolo de activitatea pentru care ai fost angajat, o însărcinare al cărei obiectiv final îl ignori. Ajungi să fii marioneta altuia şi asta, crede Brena, e situaţia băiatului de la Poliţiste: Lorenzo Rinaldi îl foloseşte ca să-l calce pe el în picioare. Dar în ciuda protecţiei celui care conduce şi cu toate că băiatul n-are habar de mânăriile din spatele numirii lui şi ale postului ce i-a fost dat, pare foarte speriat, aproape năucit, ignoră lucruri importante şi deşi nu comite greşelile grosolane ale altor începători, în redactarea articolelor se strecoară o nesiguranţă, o ezitare, care lui Brena nu-i scapă

neobservată. Pentru prima oară, la concurenţă apar ştiri despre crime şi agresiuni importante înainte să fie publicate în *El Tribuno.* Am preferat să n-o public, sursa nu era de încredere, cică ar zice băiatul. Nu mi s-a părut relevantă, sau aveam prea puţin spaţiu şi textul era lung, astfel că a trebuit să aleg. Dar el nu-l crede, Jaime Brena bănuieşte că problema este faptul că băiatul n-are contacte bune. Iar un bun ziarist de la Poliţiste se bazează pe asta, pe contactele care-i dau datele ce se vor preface în ştire, mai devreme sau mai târziu. Iar dacă datele constituie o premieră, cu atât mai bine. Căci dacă trebuie să aştepţi până ce pot fi dezvăluite informaţiile din dosar, te-ai ars. Nu contează dacă aceste contacte sunt poliţişti, procurori, manglitori, judecători sau deţinuţi, important e să-ţi dea datele necesare. Uneori simte că ar trebui să-l ajute. Pe băiat. Dar imediat se întreabă de ce, dacă nu l-au dat în grija lui. Să-l instruiască Rinaldi, care, fără să o spună şi fără a figura ca editor la Poliţiste, are funcţia de cap al acestei secţii acefale. Cu toate că Rinaldi, mai degrabă decât să-l instruiască, are să-i dea un şut în fund. Brena o ştie prea bine. Când nu va mai avea nevoie de el. Un şut care are să-l doară. Cel mai rău este că, deşi Jaime Brena nu vrea s-o recunoască, băiatul îi provoacă sentimente contradictorii. Nu izbuteşte să-l deteste. Îl face să-şi aducă aminte de el însuşi când facea primii paşi în redacţie, în urmă cu mai bine de patruzeci de ani. Patruzeci şi patru

de ani, o veşnicie. Cum să nu fie scump, cum să nu-i ofere pensionarea anticipată? Dar diferenţa este că el atunci avea maeştri în redacţie şi pe stradă şi, cum nu făcuse decât liceul, scăpase de îngâmfarea unora care acum vin direct de la Universitate. Băiatului îi prisosesc Google şi Universitatea, dar n-are şcoala vieţii, se gândeşte Brena. A lucrat la Poliţiste la alt ziar, cu Zippo, coleg şi prieten-duşman intim al lui Jaime Brena. Să lucrezi cu Zippo înseamnă să-i fii secretară, Brena o ştie, nu mult mai mult decât asta, pentru că n-are încredere nici în maică-sa. În momentul acela, când Brena gândeşte „n-are încredere nici în maică-sa”, băiatul îşi înalţă fruntea şi îl descoperă privindu-l, îl salută de departe cu o mişcare a capului şi el îi răspunde la salut cu un gest de parcă şi-ar scoate o pălărie, deşi Jaime Brena nu are nimic pe cap. De la biroul lui, Brena îi spune: Ai ceva pentru mâine? Nimic important, îi mărturiseşte băiatul. Nimic important, repetă el, verifică ce e în restul redacţiei, îl sfătuieşte, ştii ce e important ca să hotărăşti dacă un fapt poliţist e sau nu ştire? Pe băiat îl surprinde întrebarea şi, cu toate că Brena îl întreabă de ce culoare e calul alb al lui San Martin, se fâstâceşte şi nu ştie ce să spună. Şi deşi ar prefera să n-o facă, de parcă celălalt l-ar supune unui examen-surpriză la care i-ar fi teamă să fie picat, băiatul de la Poliţiste e gata să-i răspundă, când Brena îl avertizează: Şi să nu-mi reciţi „locul unde se comite o crimă, cine este amestecat sau gravitatea faptului”, că nu

mai eşti la facultate. Jaime Brena aşteaptă. Băiatul se gândeşte. Sau încearcă să se gândească. Brena nu o spune, dar ştie că, dacă în ciuda avertizării, se intimidează şi sfârşeşte prin a înşira „cei cinci w, *who, what, when, where and how”* — ultimul cuvânt are de fapt w la sfârşit şi nu la început —, ar trebui să se controleze ca să nu-i dea o palmă, pentru greşeală şi pentru că o spune în engleză. De ce unii adaugă un al şaselea „w”, why, şi alţii nu? Poate pentru că este întrebarea la care e cel mai greu să răspunzi, cea mai subiectivă, cea care implică să intri în pielea celui care a comis o crimă: de ce? Haide, insistă Brena. Nu, nu ştiu, nu-mi trece prin cap ce altceva, se dă bătut băiatul. Brena surâde şi apoi proclamă: celelalte ştiri care dau târcoale prin redacţie în ziua aceea. Să nu uiţi niciodată, în perioade de linişte poate sări vreun nebun în ultimul moment să-ţi ceară orice pentru prima pagină şi tu va trebui să-i dai. Mi se pare că pentru mâine avem gata prima pagină, îi zice băiatul, declaraţiile şi creşterea averii unui funcţionar important din domeniul Finanţe al Ministerului de Economie. Brena îl întrerupe: Vai, ce mai ştire, spune fără a-şi ascunde ironia, asta nu s-a publicat săptămâna trecută? Da, dar acum s-au mai confirmat nişte date. Ah, ia te uită, aşa nădăjduiţi să nu dea cititorii bir cu fugiţii, după aia daţi vina pe Internet şi pe ziarele *online.* Dacă în ţara asta, cu reţeaua de bancomate Banelco sau fără Banelco au furat toţi, de când

creşterea averii unui înalt funcţionar constituie o ştire atât de însemnată? Şi tot ştire e două săptămâni la rând. Jaime Brena clatină din cap şi tace, e obosit de subiectul ăsta, s-a plictisit, nu ştie de ce ajunge întotdeauna să trăncănească despre ce a devenit ziaristica astăzi. Nu este oare şi el vinovat, prin acţiune sau prin omisiune? se întreabă, chiar dacă nu are un răspuns definitiv. Încearcă să vorbească despre altceva, dar nu-i vine nici o idee. Stă acolo, privindu-l pe băiatul de la Poliţiste câteva clipe în plus, ca şi cum ar vrea să-i spună ceva, ca şi cum ar vrea să-l orienteze. Dar înclinaţia spre bunătate a trecut şi Jaime Brena se întoarce la ancheta lui despre cum dorm bărbaţii şi femeile de rasă albă.

Telefonul sună din nou şi acum Brena răspunde la timp. Jaime Brena, cine sunteţi, spune. Comisarul Venturini, i se răspunde de la celălalt capăt. Dom’ comisar, repetă Brena. Cum îţi merge, dragă? Bine, dar sunt sărac, dom’ comisar. Şi dumneavoastră? La fel ca tine. Lui Jaime Brena îi face plăcere să asculte vocea aceea. I se creează ceva asemănător reflexului lui Pavlov şi corpul i se pune în stare de alertă, încordat, dar entuziasmat, aproape fericit, vreo substanţă — adrenalina? — îi explodează înăuntru. Am ceva pentru dumneata, Brena, zice comisarul. Ceva care are să mă coste o friptură cu vin negru din cele mai bune? O friptură cu şampanie are să te coste. Ascult, zice Brena. Deşi o face din plăcere, fiindcă ştie că la Sociale

n-are să intre nici o informaţie pe care ar putea să i-o dea astăzi comisarul Venturini sau vreun alt contact. Încă nu le-a spus, încă nu îndrăzneşte să-i dezactiveze, sunt contacte de o viaţă. Articolele sale de Sociale se publică fără semnătură, astfel că, în afară de oamenii din redacţie, deocamdată pentru ceilalţi el continuă să fie ziaristul cel mai important de la Poliţiste la *El Tribuno.* Vă ascult, dom' comisar, spune şi ia o hârtiuţă roz din carneţel, ca să noteze ceea ce Venturini este gata să-i spună. A fost găsit mort unul pe care-l cunoşti foarte bine, dar nu te speria, că nu-l iubeşti deloc, Brena. Cine? Chazarreta. Chazarreta? Cu gâtul tăiat. Ce coincidenţă. Cum îţi spun. Din sursă sigură? Sunt în faţa cadavrului, uitându-mă la tăietură până vine Poliţia Criminalistică. Unde? Acasă la el, în La Maravillosa. Dar ce faceţi atât de departe de jurisdicţia dumneavoastră? O întâmplare, ştii cum e viaţa, îţi povestesc mai târziu, dumneata cunoşti casa asta, nu? I-ai luat interviu aici ultima oară. Da, ştiu casa. L-a găsit servitoarea, a trăncănit douăzeci de minute fără oprire, fără să spună nimic demn de a fi luat în seamă şi acum e în stare de şoc. Ipoteze? Multe, dar nici una care să merite osteneala, rahat, aşteptam să-mi dai impresia dumitale, Brena. Mă luaţi prin surprindere, dom' comisar, lăsaţi-mă să rumeg ştirea şi vă sun imediat. OK, dragă, eu am să mai stau puţin la locul crimei, sună-mă pentru orice. Nu-ţi spun să vii, pentru că procurorul poate sosi în orice clipă şi aici nu lasă să treacă nici un

suflet, după ce s-a întâmplat data trecută… Înţeleg. Vezi că ţi-am dat exclusiva. Vă mulţumesc. Sună-mă. Vă sun, dom’ comisar. Mai e ceva? Da, Dom Perignon, Brena, fleică, piept de porc, momiţe şi Dom Perignon. Aşa are să fie.

Jaime Brena închide şi rămâne uitându-se la hârtie. Se întreabă ce trebuie să facă. Ştie că are în mână o ştire-bombă. În două ore, informaţia are să circule prin toate redacţiile, dar în meseria asta, ca în toate domeniile, cine ajunge primul ajunge mai bine. Deşi unii spun, cum a zis Rinaldi în una dintre ultimele şedinţe pentru stabilirea primei pagini la care a participat Brena, că, după explozia ştirilor *online* pe Internet, conceptul de „ştire exclusivă” este mai efemer decât timpul necesar să dai *copy-paste* şi să retrimiţi. Celor din şcoala veche, iar el, Jaime Brena, este unul dintre aceştia, le pasă încă de ştirea exclusivă. Moartea soţiei lui Chazarreta, acum trei ani, a ţinut toată ţara cu sufletul la gură. Şi, cu toate că nu s-au găsit dovezi suficiente ca să-l incrimineze pe văduv, 99,99% dintre oameni cred că ucigaşul a fost Pedro Chazarreta. Iar acest 99,99% îl include pe Jaime Brena, care nu numai că s-a ocupat de investigaţia ziaristică a cazului pentru *El Tribuno,* ci a devenit un punct de referinţă pentru alte medii, de la crimă şi până la încheierea cazului. Mâine, când va apărea ştirea în ziare, lumea are să spună: S-a făcut dreptate, Brena ştie, cu toate că niciodată nu poţi fi sigur ce este drept, nu poţi fi sigur de nimic. Iar adevărata dreptate pentru

cineva care nu trebuia să moară ar fi reînvierea, nu să fie omorât asasinul. Dar Brena se îndoieşte că dreptatea aceea i-a fost acordată vreodată cuiva, nici măcar lui Iisus Hristos. Se duce la biroul băiatului cu hârtiuţa roz în mână. Bre, ai un minut? îl întreabă. Atunci îşi dă seama că băiatul micşorează ecranul în care scrie, pentru ca el să nu vadă la ce lucrează şi, deşi îi răspunde: Da, spuneţi, Brena gândeşte: Urâtă atitudine, băiete, face o mingiuţă din hârtia roz, o aruncă în coşul de la picioarele învăţăcelului ziarist şi îi zice: Nu, nimic, las-o baltă. De acolo se întoarce spre biroul Karinei, îi arată pachetul de Marlboro pe care tocmai l-a scos din buzunarul de la cămaşă şi o întreabă: Vii cu mine? Femeia se ridică şi îl însoţeşte.

Pe stradă mai sunt cel puţin trei colegi fumând. Interdicţia de a fuma în locuri închise la Buenos Aires a generat o rutină a trotuarului care lui Jaime Brena nu-i displace prea mult. Se aşază pe bordură. Cum îţi merge? îl întreabă Karina şi, cu toate că ezită, ia ţigara pe care i-o oferă Brena. Bine, răspunde el, aprinzându-şi-o pe a lui. Ce-ai să faci cu pensionarea? Încă nu ştiu, am momente când sunt hotărât şi momente când nu mă văd trăind fără să vin aici în fiecare zi. Brena trage adânc din ţigară şi apoi dă fumul afară pe îndelete. Pe de altă parte, sunt sigur că Rinaldi n-are să-mi dea paralele pe care le-a dat altora. Meriţi să ţi le dea, tu mai mult ca oricine. Şi asta ce importanţă are? Să meriţi e vreo garanţie? Ai dreptate, spune fata şi îşi pune

ţigara în gură, pentru ca Brena să i-o aprindă. Şi cu dragostea? În asta chiar că m-am pensionat anticipat, zice, iar fata râde. El pocneşte din motoraş până iese flacăra şi atunci ea se apropie. Nu te crede nimeni, Brena. Serios, vreau să trăiesc liniştit. Cu Irina s-a terminat? Dumnezeu să mă apere. Fumează un moment amândoi în tăcere, contemplând bulevardul. Ştii? îi spune Brena, alaltăieri-seară am coborât să cumpăr ceva de mâncare şi m-am întâlnit cu un tip care plimba un câine, labrador trebuie să fi fost. Şi cine era tipul? Tipul nu contează, câinele contează, am simţit că şi mie mi-ar sta bine cu un câine ca ăla. Poate-mi cumpăr unul. Vai, Brena, eşti nebun, n-ai tu răbdare pentru câini. Ce ştii tu? Te cunosc, după două luni ai să vrei să-l dai înapoi. Bine, un câine nu e pentru toată viaţa, ca o căsătorie: dacă nu merge, nu merge. Pentru mine ar fi mai uşor să desfac o căsătorie decât să dau înapoi un câine, zice ea, cui să-i dai înapoi un câine? Tu nu ştii ce înseamnă să desfaci o căsătorie, zice el. Nici nu vreau să ştiu. Brena trage ultimul fum şi stinge chiştocul într-un firicel de apă care trece pe lângă bordură, pe sub picioarele lui şi ale fetei. Ea, care astăzi aproape că nu fumează, are ţigara încă aprinsă şi se joacă cu cenuşa. El o priveşte şi apoi spune: Chazarreta a fost găsit mort, cu gâtul tăiat. Pedro Chazarreta? Da. Nu te cred. Tocmai m-a sunat cineva ca să mă anunţe. Mâine e pe prima pagină, spune Karina. La *El Tribuno?* Dacă băiatul se trezeşte la timp, se îndoieşte Brena,

eu n-aş fi atât de sigur. Da, dacă băiatul se trezeşte. Acum fata îşi stinge ţigara pe jumătate fumată în apa care curge. Abia dacă ai fumat, îi spune el. Da, două-trei fumuri, atât, mă doare puţin gâtul, mergem? Ştii de ce cred că femeile dorm cu faţa în sus? o întreabă Brena. De ce? El o priveşte, respiră profund, zâmbeşte ca pentru sine şi apoi spune: Nimic, lasă, nimic. Se ridică şi îi dă mâna pentru ca ea să facă acelaşi lucru. Intri? Da, tu nu? Am să dau o raită până la colţul străzii şi mă întorc. Îmi faci un serviciu? îi cere Brena. Da, bineînţeles. Când treci prin dreptul biroului băiatului, spune-i că în coşul de gunoi are o hârtiuţă roz mototolită, s-o citească, din partea mea. Da, îl anunţ. Karina îl ia de mână şi rămâne aşa o clipă, de parcă ar vrea să mai spună ceva. Dar nu face decât să repete: Pe bune, îl anunţ. Şi pleacă.

Brena ar putea să meargă în orice sens, pentru că, după cum îşi dă bine seama, nu are de gând să se ducă nicăieri. Atunci alege să se îndrepte spre est, pentru ca soarele să-i vină în spate, nu în ochi. Nu e foarte cald, dar reflectarea luminii pe pietrele de caldarâm deschise la culoare îl face de patruzeci şi patru de ani să-şi schimonosească faţa. Şi astăzi n-are chef să şi-o schimonosească, îşi întoarce capul într-o parte şi în alta, ca să-şi relaxeze vertebrele cervicale, îşi umple plămânii cu aer, îşi potriveşte pantalonii pe mijloc. Apoi se uită în spate, peste umăr, şi bagă de seamă că e singur, că nimeni nu merge în apropierea lui. Atunci îşi duce mâna dreaptă

puţin în faţă, întinsă şi merge în poziţia aceea, de parcă l-ar duce trăgându-l de lesă. Câinele pe el.

4

Nurit Iscar lucrează în după-amiaza aceasta la cartea pe care o scrie la comandă: *Desfă nodurile.* O detestă. Este comanda fostei soţii a unui om de afaceri din transporturi care, în timpul divorţului şi după aceea, a trăit alternative pe care le consideră „unice” şi a găsit „soluţii de suflet” pe care vrea să le împărtăşească celorlalţi. Habar n-ai ce roman ai să scrii când am să-ţi povestesc viaţa mea, a spus în ziua în care s-a întâlnit cu Nurit, fără a bănui că scriitoarea-fantomă pe care o angajase — şi atâţia alţi scriitori — mai auzise fraza aceea sau altele asemănătoare din alte guri. „Dacă îţi povestesc viaţa mea, o scrii şi câştigi Premiul Clarin”, „Când le povestesc prietenilor, mă întreabă cu toţii de ce nu scriu un roman”, „Am să-ţi mărturisesc ceva, tu iei notiţe şi ai următoarea ta carte; ba şi mai mult, trei tomuri cel puţin!” De ce cred atâţia oameni că viaţa lor este unică, în vreme ce eu cred că a mea e la fel cu a tuturor? s-a întrebat atunci, cum se întreabă mereu, Nurit Iscar. Măcar a încheiat etapa de întrevederi cu „autoarea” şi acum nu-i rămâne decât să asculte înregistrările şi să scrie. Să scrie. Din fericire, să scrie. Asta da. Să se joace

cu cuvintele, să alcătuiască propoziţii, să conjuge verbe. Să scrie. Şi fosta soţie a omului de afaceri din transporturi plăteşte bine. Foarte bine. Astfel încât Nurit Iscar încearcă să nu se gândească prea mult la „mesajul” pe care femeia aceea vrea să-l transmită, la noduri, la ce înseamnă cuvintele pe care le alege ea, ci la cum sună, cum cântă, cum ricoşează unul în faţa altuia, plăsmuind melodia pe care *Desfă nodurile* nu o merită. Scrie mai departe pentru cuvinte. Nu pentru ceea ce „vrea să transmită” soţia transportatorului. Cu cât îi înmânează mai repede ciorna terminată, cu atât mai repede îşi primeşte banii. Problema este că după *Desfă nodurile* nu are nici o ofertă de lucru pe agendă. Dar nu vrea să se îngrijoreze dinainte.

Pe la cinci după-amiaza, pe Nurit o năpădeşte lenea, sau lehamitea, sau orice ar fi, dar se simte tentată să-şi găsească o scuză ca să facă o pauză. Gustarea, spune. Se uită la ceas şi îşi dă seama că ora este potrivită, cinci şi zece. Chiar în momentul acela, băiatul de la Poliţiste de la *El Tribuno,* care acum câteva minute a despăturit hârtia roz aruncată de Jaime Brena în coşul lui de gunoi, tastează în Google diversele combinaţii de cuvinte-cheie luate din hârtia aceea. Dar nu apare nimic care să merite osteneala, totul e vechi, materiale despre moartea soţiei lui Chazarreta, nu a lui. Se uită pe Twitter, nici unul dintre cei pe care-i urmăreşte n-a scris nimic despre asta. O clipă îi trece prin cap să lanseze el însuşi un *tweet:* „A auzit cineva că ar fi fost

ucis Pedro Chazarreta?”, dar renunţă, înţelege că ar însemna să-i alerteze pe ceilalţi în legătură cu o ştire care deocamdată pare să fie doar a lui. Şi a lui Jaime Brena. Băiatul îi cere Karinei numărul lui de telefon mobil, iar pe ea o deranjează faptul că i-l cere cu atâta îndrăzneală şi atât de sigur pe el, de parcă ar fi obligată să i-l dea. Dar i-l dă oricum. Îl are mereu închis, îi spune, dar dacă vrei, încearcă. Închis, da, blestemă băiatul. Lasă un mesaj în căsuţa vocală a lui Jaime Brena şi încearcă din nou în Google. Şi în Twitter. Dar atunci când Nurit Iscar şi-a prăjit feliile de pâine şi le pune pe masă, împreună cu marmelada dietetică şi cu brânza topită, băiatul a priceput că Jaime Brena n-are de gând să-l sune şi poate că nici nu mai dă pe la redacţie până a doua zi. Şi că fără ajutorul lui nu va ajunge mai departe de ceea ce spune hârtia mototolită. A intuit, de asemenea, şi acesta este lucrul cel mai rău, că a pierdut un timp inestimabil încercând să dea de el. De aceea, în timp ce Nurit îşi mai pune puţin lapte în ceai — n-a renunţat la cafea din pricina insomniei şi nici a aciditătţii, ci atunci când i s-a spus, niciodată nu va şti dacă e adevărat, că produce celulită —, băiatul de la Poliţiste înaintează pe coridor spre biroul lui Rinaldi: mai bine să-l pună la curent, se gândeşte, va vedea el pe cine sună. Înainte de a intra în birou, verifică încă o dată pe Twitter de pe Blackberry şi acum este un *tweet* de la un ziarist tânăr care lucrează la radio şi la televiziune, un *tweet* care, pe deasupra, este repetat de alţii. Numai fraza: I

s-a tăiat gâtul lui Chazarreta, văduvul Gloriei Echagüe. Doar atât. Băiatul bate la uşa lui Rinaldi, aşteaptă să i se spună „Intraţi” din cealaltă parte şi apoi intră grăbit şi fericit că şeful lui nu e dependent de noile tehnologii.

Fără ca Nurit Iscar sau băiatul de la Poliţiste să o ştie, acasă la Chazarreta a sosit procurorul şi primul lucru pe care îl face este să se plângă de faptul că scena crimei este prea aglomerată. În jurul cadavrului lui Chazarreta circulă: un grup de poliţişti de la comisariatul corespunzător zonei, inclusiv comisarul; comisarul Venturini, care, după cum îi explică procurorului în vreme ce se bat reciproc pe umăr, era într-o şedinţă de lucru când un coleg a fost sunat şi i s-au comunicat cele întâmplate, iar el n-a vrut să piardă ocazia; doi comisari din comisariatele vecine care au aflat de undeva, n-au specificat de unde; personalul ambulanţei de la serviciul medical de urgenţă, chemat de paznicul din cartierul închis La Maravillosa, respectând regulamentul conform căruia trebuie să anunţe imediat ambulanţa la orice accident confirmat (acelaşi serviciu medical chemat când a murit Gloria Echagüe); poliţiştii de la Omucideri care elaborează instrucţia preliminară; experţii criminalişti, veniţi la câteva minute după procuror; un fotograf; specialistul în planimetrie; un biochimist; cei care analizează urmele; un balistician, stând cu ceilalţi, deşi la un mort cu gâtul tăiat nu e nevoie de el, dar pentru orice eventualitate, dacă e vreun glonţ pierdut; un

vecin din cartier, ca să fie martor asistent şi să semneze procesul-verbal. Deşi Codul Procesual Penal al provinciei Buenos Aires nu cere martor asistent, mai bine să sufle şi în iaurt, a zis unul dintre comisari şi ceilalţi l-au aprobat, cazul acesta va avea şi mai multe repercusiuni ca al soţiei lui şi nu putem să fim terfeliţi din nou cu toţii. Măi, băieţi, nu trebuia să mai sunaţi pe cineva? glumeşte procurorul croindu-şi drum ca să ajungă lângă mort. Se învârteşte în jurul fotoliului, priveşte corpul fără viaţă al lui Chazarreta din diferite unghiuri, se apropie de comisarul însărcinat cu cazul, după ce se interesează care dintre toţi comisarii este cel însărcinat cu cazul, şi îl întreabă câteva detalii, observând cum vecinul convocat ca martor asistent, agitat şi evitând să se uite spre locul unde se află mortul, lasă să cadă pe jos hârtia de la bomboana pe care şi-o bagă în gură. Procurorul îi arată hârtia unuia dintre specialiştii în urme şi îi spune: Ridică proba asta, poate că ne conduce la asasin. Vecinul se apleacă numaidecât să ridice hârtia şi în mişcarea aceasta aproape că se îneacă cu bomboana.

Nurit Iscar unge încă o felie de pâine prăjită cu brânză şi cu marmeladă dietetică, o lasă în farfurie, apucă telecomanda televizorului şi caută un canal de ştiri. Se plimbă de pe unul pe altul, încercând să găsească ceva care s-o intereseze. Numerele câştigătoare la Loteria Naţională: nu-i pasă de ele; asaltul la un magazin de produse sportive: puţin; regata Buenos Aires

— Montevideo: deloc. Dar în *Cronica TV,* o bandă roşie lată cât tot ecranul o împietreşte: *Breaking News, Pedro Chazarreta cu gâtul tăiat.* Nurit trebuie să citească de două ori. Pedro Chazarreta cu gâtul tăiat Cu gâtul tăiat. Şi vocea crainicului spunând: Văduvul Gloriei Echagüe îşi sfârşeşte viaţa aşa cum şi-a sfârşit-o ea, cu o tăietură dintr-o parte în alta a gâtului. Nurit o sună pe Paula Sibona ca să vorbească cu cineva despre ştire, dar nu o găseşte şi nu-i lasă mesaj. Nu e disponibilă nici Carmen Terrada. Mai aşteaptă informaţii, schimbă canalul, se întoarce la primul, urcă şi coboară pe grilă, nu se adaugă nimic. Peste câteva minute, în biroul lui, cu spatele la băiatul de la Poliţiste care îşi verifică din nou Blackberry-ul, Rinaldi face acelaşi lucru ca Nurit, dar cu alt rezultat: acele câteva minute au fost de-ajuns pentru ca ştirea să fie pe toate canalele. Cu toate că nimeni nu izbuteşte să intre în cartierul lui Chazarreta. Singura cameră mobilă care a ajuns a rămas în afara cartierului închis La Maravillosa şi transmite puţina informaţie obţinută de dincolo de barieră. Sunt regulile locului, explică iar şi iar responsabilul cu securitatea jurnalistului care stăruie să intre. Rinaldi sintonizează canalul de ştiri care aparţine aceluiaşi trust ca *El Tribuno,* spunându-i băiatului: Cere să mi se facă urgent legătura cu şeful ştirilor de pe canal. Pe ecran, reprezentantul buletinului de ştiri întreabă: Putem afirma că Pedro Chazarreta a murit cu gâtul tăiat? Da, răspunde specialistul în ştiri

poliţiste, în timp ce pe ecran se vede imaginea afişului de la intrarea în cartierul închis La Maravillosa, pe care scrie „Accesul permis exclusiv asociaţilor”, nu există nici o informaţie oficială, dar surse demne de încredere ne-au asigurat că Pedro Chazarreta, văduvul şi până de curând acuzatul în procesul de omucidere a soţiei sale Gloria Echagüe, a fost găsit mort în dimineaţa aceasta, cu gâtul tăiat, pe un fotoliu din casa unde până în urmă cu trei ani locuia împreună cu ea, la câţiva metri de locul în care a fost descoperit cadavrul soţiei sale. Atunci, canalul de ştiri la care se uită Rinaldi, acelaşi la care s-a oprit Nurit Iscar, în lipsa imaginilor de la locul morţii lui Chazarreta, difuzează un raport despre moartea Gloriei Echagüe. Nu au încă nimic, spune pentru sine Lorenzo Rinaldi, în vreme ce băiatul de la Poliţiste se străduieşte să obţină legătura cerută. Pentru telespectatorii care nu-şi amintesc de această crimă care ne-a ţinut în alertă în 2007, spune crainicul şi, cu un zâmbet crispat, rămâne aşteptând imaginile de arhivă.

Gloria Echagüe a fost găsită moartă acum trei ani, cu o tăietură la gât, la fel ca soţul ei astăzi. A găsit-o vara ei, Carla Donatto, care locuieşte şi ea în cartierul închis La Maravillosa, venind în ultimul moment să bea o cafea, după cum se înţeleseseră. Vino la şase, îi spusese Gloria, care se ducea în fiecare duminică la şase după-amiaza la gimnastică şi, după seria de exerciţii de cincizeci de minute, stătea o jumătate de oră

la saună. Vara ei, căsătorită cu Lucio Berraiz, fost asociat şi prieten cu Pedro Chazarreta, a găsit-o întinsă cu faţa în jos, înconjurată de cioburi de diferite mărimi şi forme, cu jumătate din corp în casă şi cealaltă jumătate afară, întinsă peste pragul uşii de sticlă dintre galeria exterioară şi camera de zi a familiei Chazarreta. Purta hainele de antrenament cu care ieşise de la gimnastică, papuci şi o şapcă Nike neagră cu cozoroc, aflată încă pe capul ei.

De ce a vrut Gloria Echagüe în duminica aceea să intre prin uşa de sticlă a camerei de zi, când ea folosea mereu uşa de pe partea laterală, care dă în bucătărie? De ce sub ea nu era balta de sânge care se scurge, de obicei, din trupul celor cu gâtul tăiat? Ce căuta o piatră rotunjită, aidoma celor care împodobesc aleea de la intrare, în camera de zi? Cum a putut Gloria Echagüe, care, după cum au declarat prietenele ei, întreţinea cu multă grijă parchetul, să presupună că uşa de sticlă era deschisă într-o zi când a burniţat aproape tot timpul şi cu 90% umezeală? Cu ce parte a corpului a spart Gloria geamul? Cu genunchiul? Cu fruntea? De ce nu erau atunci alte tăieturi pe corpul ei? Ce erau tăieturile acelea mici în palmele mâinilor? Care dintre cioburile de sticlă din jurul ei i-a provocat dintr-o parte în alta a gâtului o tăietură atât de întinsă, atât de limpede, atât de paralelă cu linia ipotetică pe care o descriau umerii moartei? De ce era galeria udă, dar nu existau urme de noroi sau de paşi într-o zi când totul era murdar?

Nimeni nu şi-a pus aceste întrebări în duminica aceea. Sau părea că nimeni nu şi le pune. Carla Donatto l-a sunat numaidecât pe Chazarreta pe mobil, el cumpăra nişte vinuri de la magazinul din cartier. „Vino repede, Pedro… acasă, vino, Gloria…”, a ţipat ea, conform declaraţiei păstrate la dosar. Şi lui Chazarreta i-au trebuit şapte minute ca să ajungă. Telefonul i-a sunat când era la casă, gata să plătească, şi a plătit cu cardul — la 18,15 a rămas înregistrat bonul lui pe casa de marcat —, a urcat în maşină şi s-a dus direct acasă. Exact şapte minute, după cum se menţionează în dosar. Două minute la casă, un minut de mers până la maşina rămasă în celălalt capăt al parcării, un minut până a aranjat vinurile, un minut ca să treacă de *house* la o oră când trebuie să acorzi prioritate copiilor care ies de la activităţile infantile şi două minute ca să străbaţi cele cinci grupuri de case dintre magazin şi domiciliul său, cu o viteză maximă permisă de douăzeci de kilometri pe oră. Şapte minute.

Soţul Carlei Donatto s-a ocupat de înmormântare, inclusiv de obţinerea unui certificat de deces fals, în care scria că Gloria Echagüe a murit de moarte naturală. Totul s-a făcut cu viteza fulgerului, iar soţia lui Pedro Chazarreta a fost înmormântată în mai puţin de patruzeci şi opt de ore. Dar peste o săptămână, mama ei, care locuia în străinătate şi cu care Echagüe avea o relaţie distantă de când se căsătorise cu Chazarreta, şi-a permis să se

îndoiască. A venit în ţară, s-a dus să viziteze mormântul fiicei, a pus întrebări. Răspunsurile n-au convins-o. S-a îndoit şi mai mult. Şi, o dată cu ea, în sfârşit, au început să se îndoiască toţi. Procurorul a cerut exhumarea cadavrului şi după expertize şi alte formalităţi judiciare adevărul a ieşit la lumină: Gloriei Echagüe i s-a tăiat gâtul în afara casei şi a fost târâtă până în locul în care a fost găsită, după ce cineva a spart cu o piatră rotunjită uşa de sticlă. Criminalul şi eventualii complici au curăţat cu meticulozitate sângele care mânjise galeria, şi-au şters urmele, au aranjat scena crimei şi abia după aceea au plecat, fără să-i vadă nimeni. Arma crimei nu s-a găsit niciodată.

Fotografii ale Gloriei Echagüe, fotografii ale lui Pedro Chazarreta, fotografii ale celor doi soţi împreună. Fotografii de când erau tineri, fotografii actuale. Fotografii ale Gloriei Echagüe cu nişte prietene. Fotografii ale lui Chazarreta cu nişte prieteni. Fotografii ale cuplului din ziua nunţii lor. Fotografii din călătorii. Fotografii ale lui Chazarreta din ziua înmormântării soţiei. Fotografii ale lui Chazarreta din ziua când a început procesul împotriva lui. Fotografii ale lui Chazarreta când e arestat preventiv. Fotografii ale lui Chazarreta liber. Un scurt comentariu din momentul acela al lui Jaime Brena, singurul ziarist care i-a putut lua un interviu lui Chazarreta. Dar, firește, nimeni nu are încă fotografia lui Chazarreta mort. Pauză.

Atunci, Lorenzo Rinaldi îi spune băiatului de la Poliţiste: nu vom fi primii, dar trebuie să fim cei mai buni, şi îi ia telefonul din mână.

Nurit Iscar se duce la calculator şi tastează una câte una adresele celor mai importante ziare *online* şi agenţii de ştiri care-i vin în minte: *La Nación, Clarin, El Tribuno, Página/12. Telam, Tiempo Argentino, Perfil, Crónica, La Gaceta, La Voz del Interior, La Primera de la Mañana.* Şi între timp se gândeşte câţi oameni vor spune oare, pe măsură ce vor afla: s-a făcut dreptate. Aşa conchidea şi Jaime Brena în urmă cu câteva ore, când a scris datele furnizate de comisarul Venturini pe hârtiuţa roz pe care apoi a aruncat-o în coşul de gunoi al băiatului de la Poliţiste şi care acum se află pe biroul lui Rinaldi. Pentru că, deşi justiţia propriu-zisă, cea a judecătorilor şi a tribunalelor, l-a lăsat pe Chazarreta liber, pentru că nu s-au putut găsi probe, majoritatea locuitorilor ţării, pe bună dreptate sau nu, cred şi astăzi că Chazarreta şi-a omorât soţia tăindu-i gâtul. Sau a pus să-i fie tăiat gâtul. Totuşi, ea, Nurit Iscar, îşi îngăduie îndoiala, din cauza lipsei de probe. Deşi înţelege argumentele celorlalţi: de ce să pretinzi că e accident ceva ce până şi cel mai tâmpit om vede că nu este? De ce nu s-a permis intervenţia imediată a Poliţiei? De ce s-a obţinut un certificat de deces fals? Pot nişte oameni educaţi în cele mai bune colegii şi universităţi să fie atât de ignoranţi? Dar, cu toate acestea, nu apare proba concludentă, arma crimei, cu amprentele lui, un martor, ADN-ul

dintr-un fir de păr, din sudoare, din sânge, orice care să-l condamne irefutabil. În cazul acesta, ea, chiar dacă greşeşte, preferă să se îndoiască. Trebuie să se îndoiască. Nu contează ce simte, ce intuieşte. Nu există probe. Nu contează dacă îi este sau nu simpatic Chazarreta. Oricine este nevinovat până când se demonstrează contrariul. Ea nu ştie dacă Pedro Chazarreta e nevinovat, dar ştie că nu s-a putut demonstra că nu este. Nu este cazul lui Jaime Brena şi nici al unui procent de 99,99% din populaţie: ei nu au dubii că bărbatul acela şi-a ucis soţia. Sau a pus să fie ucisă. Sau că ştie cine a făcut-o şi de ce, dar tace. E acelaşi lucru: e vinovat. Totuşi, justiţia nu este democratică, nu se votează cine este vinovat sau nu, cum se face pentru alegerea unui preşedinte sau a unui guvernator. Dacă ar fi, dacă justiţia ar fi o renumărătoare a voturilor opiniei publice, sigur s-ar comite mai multe greşeli. Şi chiar dacă nu este, tot le comite. În vreme ce Nurit verifică ştirile de ultimă oră ca să vadă dacă găseşte vreo informaţie mai amănunţită despre moartea lui Chazarreta, evocă expresiile posibile pe care şi le imaginează rostite pe măsură ce se face cunoscut deznodământul. „S-a făcut dreptate”, „Până la urmă, cine trebuie să plătească plăteşte”, „Dumnezeu e drept”, „Cine le face le trage”. În momentul când a aflat şi ea, sau în faţa telejurnalului de noapte, ori din ziar mâine-dimineaţă, în apartamentul de vizavi, în cel de jos, în cel de pe cealaltă stradă, în cafeneaua de

la colţ. Dă dublu clic pe prima pagină a ziarului *La Primera*, unde vede un scurt raport al lui Zippo. Dar îndată ce începe să citească, sunetul telefonului o întrerupe şi, cu toate că nu răspunde (nu răspunde niciodată înainte de a o face robotul, pentru ca vocea să-şi dezvăluie identitatea, astfel încât ea să poată hotărî dacă acceptă convorbirea sau nu), nici nu mai citeşte, aşteptând ca soneria să n-o mai împiedice să se concentreze asupra lecturii şi sigură că, o dată ce vocea se va dezvălui, va respinge convorbirea. Dar vocea, vocea aceea şi felul cum o numeşte o împietresc la fel ca în clipa când a citit banda *Pedro Chazarreta cu gâtul tăiat.* E şi mai împietrită. Bună, Betibú, aude că i se spune, apoi vocea conţinu Sună-mă, a fost ucis Chazarreta şi de data asta mi-ar plăcea să te ocupi de caz. Apoi la celălalt capăt închid. Sau închide. Ton de ocupat. Robotul se opreşte. Cine a sunat a uitat să spună cine este, sau n-a uitat, dar are certitudinea că Nurit Iscar va şti cine a sunat. Şi aşa este, ea ştie bine. Nu e nevoie să o spună. Există un singur bărbat în lume care mai poate să o strige pe Nurit cu numele acela, Betibú, un bărbat a cărui voce este de ajuns să o audă pentru a trezi în ea senzaţii pe care Nurit Iscar aproape le-a uitat: Lorenzo Rinaldi. Lui şi în mai mică măsură lui Chazarreta, sau crimei pe care majoritatea populaţiei e convinsă că Pedro Chazarreta a comis-o, Nurit Iscar, Betibú, îi datorează, pe lângă o carieră literară de succes — estimată în funcţie de anumiţi parametri care

în literatură pot măsura succesul pentru unii şi eşecul pentru alţii — faptul că n-a mai scris niciodată un roman propriu şi s-a hotărât să-şi câştige pâinea fiind scriitoare-fantomă pentru oameni care vor să povestească lucruri de care lui Nurit îi pasă la fel de mult ca de *Desfă nodurile.* Bună, Betibú, Nurit derulează şi ascultă caseta de cel puţin cinci ori, Bună, Betibú, de parcă ar vrea să se încredinţeze cine sună, dar fără a se îndoi o clipă.

Nu răspunde, ştie că Lorenzo Rinaldi are s-o sune din nou, într-o clipă, peste două ore. Ştie că Rinaldi nu se resemnează uşor dacă nu obţine ce vrea. Şi ştie că ea, Nurit Iscar sau Betibú, nu va avea încotro şi va trebui să-i răspundă.

5

Nurit şi Lorenzo Rinaldi s-au cunoscut în anul 2005, la o emisiune de televiziune la care au fost amândoi invitaţi. Ea tocmai publicase *Să mori încetul cu încetul,* al treilea roman al ei, care urca din nou în topurile cărţilor celor mai vândute, imediat ce ajungea în librării. El tocmai primise un premiu în Spania pentru jurnalistică şi în zilele acelea apărea ca noutate editorială cartea sa de non-ficţiune *Cine conduce? Puterea reală a mijloacelor de comunicare în Argentina secolului XXI.* Prima întâlnire n-a fost pe platoul de filmare, ci în sala de machiaj. Când a intrat Nurit, el stătea pe un fotoliu înalt — asemănător cu cele folosite de frizerii de bărbaţi — cu o capă de plastic pe umeri, pentru ca produsele cosmetice să nu-i păteze costumul. Pe ea au aşezat-o în fotoliul de alături. Îndată ce a luat loc, Nurit l-a prevenit pe machior că îi place să pară simplă, naturală. Acoperă-mi ridurile, asta da, dar să nu se observe, a cerut. Rinaldi a zâmbit lângă ea. Care riduri? a întrebat, iar ea, simţind că se înroşeşte cu câteva secunde înainte ca îmbujorarea să-i invadeze faţa, s-a scuzat arătându-şi obrajii: am rozacee. Ah, a zis el şi a zâmbit din nou. Apoi au rămas în tăcere,

în vreme ce machiorii îşi făceau treaba, dar de două sau de trei ori au schimbat o privire în oglindă. Înainte de a pleca, Rinaldi s-a apropiat, de data aceasta privind-o deschis, dar nu i s-a adresat ei, ci machiorului: Superbe bucle, nu? Minunate, a răspuns bărbatul scuturând părul negru al lui Nurit pentru ca buclele acelea să se formeze mai bine. Ea s-a simţit stânjenită. S-a întrebat dacă fâstâceala era pricinuită de faptul că se simţea observată, că a primit un compliment, de machiaj sau de rozacee. Cu fiecare reportaj şi cu fiecare zbor în avion, în loc să fie mai liniştită, avea senzaţia că posibilitatea de a se prăbuşi se apropie şi mai mult. Şi nu se putea opri ca înainte şi în timpul interviului, la fel ca atunci când îşi punea centura de siguranţă în momentul decolării, să se întrebe: De ce mă aflu aici? Dar acolo se afla, iarăşi. Ca să se gândească la altceva, a început să numere periuţele de diferite mărimi pe care machiorul le etalase pe masă: paisprezece. Apoi a numărat culorile din paleta de farduri: şaizeci şi patru. Sprijină-ţi capul pe tetieră şi uită-te în jos, frumoaso, i-a spus machiorul, pentru că Nurit clipea mereu în timp ce el încerca să-i dea genele cu rimei. N-ai văzut ce cuminte a fost colegul tău, care e deja gata? a remarcat bărbatul pe când Lorenzo Rinaldi îşi dădea jos capa. Ne vedem în studio, i-a spus Rinaldi lui Nurit şi a ieşit. Într-un fel, faptul că Rinaldi plecase a liniştit-o şi machiorul a putut să-şi încheie activitatea cu un rezultat mulţumitor.

Cine e? a întrebat ea, în timp ce tipul îi desăvârşea machiajul, răspândindu-i nişte pudră volatilă pe pomeţi. Lorenzo Rinaldi, directorul ziarului *El Tribuno,* nu-l cunoşti? Ba da, fireşte, după nume şi după ce scrie, dar nu ştiam cum arată, a răspuns Nurit. Unul dintre bărbaţii cei mai inteligenţi din ţară, a continuat machiorul, şi unul dintre cei mai afurisiţi, a conchis. Iar Nurit s-a întrebat de multe ori după aceea de ce a acordat atâta importanţă inteligenţei lui Lorenzo Rinaldi şi a ignorat a doua parte a frazei machiorului, un avertisment care ar fi scutit-o de câteva nopţi albe şi de plânsete de nestăpânit.

Emisiunea s-a desfăşurat cum se desfăşoară majoritatea emisiunilor culturale: o desfăşurare de bune intenţii într-un decor cu buget redus, două fotolii şi un birou, fiecare capitol fiind dedicat unui invitat. Primul l-a umplut un dramaturg întors recent de la un festival de teatru din Berlin, unde fusese cu o versiune a dramei *Eva Perón* de Copi[2] şi primise elogii impresionante. Nurit a ajuns în studio când capitolul acesta se sfârşea şi în timp ce deschidea uşa, ochii tehnicienilor şi asistenţilor s-au aţintit asupra ei, de parcă i-ar fi spus: Dacă faci zgomot, te omorâm. Rinaldi, atent la telefonul celular dat pe modul silenţios, nici măcar nu s-a uitat, iar ea s-a aşezat pe un scaun în spatele lui, ca şi cum ar fi călătorit într-un autobuz. Mirosea a parfum, el, Rinaldi, sau a

[2] Raúl Damonte Botana (1939-l987) — scriitor argentinian. Copi era pseudonimul său literar.

loţiune după bărbierit, bună, scumpă, fără îndoială franţuzească, s-a gândit Nurit. După prima pauză i-a venit lui rândul. Prezenţa lui ocupa tot spaţiul, siguranţa lui părea atât de naturală, încât nu mai era clar cine conducea emisiunea şi cine era invitatul. Nurit îl observa de pe scaunul ei, în partea întunecată a studioului, înconjurată de cabluri şi de resturi — bârne, pereţi despărţitori, un set de tacâmuri, un ou prăjit şi un biftec de recuzită — din decoruri lăsate la o parte din emisiuni care pesemne nu se mai emiteau. Rinaldi a vorbit de premiul lui, de ziaristică, de noua carte şi de politică, dar atunci nu era într-un conflict atât de deschis cu preşedintele cum a fost peste câţiva ani, încât interviul a fost cordial şi fără exaltarea caracteristică astăzi lui Rinaldi când vorbeşte de „domnul preşedinte” cu tonul acela impertinent şi plin de aversiune pe care ea i-l cunoaşte atât de bine. Nurit s-a simţit atrasă de mâinile lui mari, aspre, pe care le mişca în aer atunci când îl entuziasma relatarea. Şi firele de păr albe care începeau să i se ivească deasupra urechilor. Şi vocea, groasă, fermă, dar cumpătată. S-a gândit la soţul ei, nu-şi mai aduce aminte ce a gândit, dar i-a apărut soţul ei în toiul vocii lui Rinaldi, al mâinilor şi al amintirii parfumului. Un asistent i-a cerut voie să-i treacă pe sub haine cablul microfonului şi asta i-a distras atenţia. Când Nurit s-a uitat din nou în faţă, interviul se terminase şi Lorenzo Rinaldi o saluta pe prezentatoare, strângând mâinile femeii între ale

lui şi privind-o direct în ochi. Dacă femeia n-ar fi fost cu aproape zece ani mai în vârstă decât el, Nurit ar fi crezut că vrea să o seducă. Mai târziu, când l-a cunoscut, a băgat de seamă că el priveşte în felul acesta destul de des, Lorenzo Rinaldi încearcă să seducă pe oricine îi iese în cale, bărbat, femeie, tânăr, bătrân, înalt, scund, gras, slab. Când Rinaldi a trecut prin faţa lui Nurit, ea s-a fâstâcit, s-a împiedicat într-un cablu care străbătea coridorul şi a trebuit să-l apuce pe el de braţ ca să nu cadă. Ai grijă, Betty Boop, i-a spus Lorenzo Rinaldi cu un zâmbet. Cum? a întrebat ea. Nu ţi s-a spus niciodată că semeni cu Betty Boop? a întrebat-o. Şi în loc să răspundă, Nurit Iscar a cumpănit dacă ceea ce tocmai auzise e sau nu un alt compliment. Nu ştiu dacă porţi portjartier, spun că semeni cu ea datorită cârlionţilor negri şi a chipului, mai ales a cârlionţilor, a lămurit-o privind-o în ochi, iar ea, cu un gest maşinal, şi i-a atins, ca şi cum ar fi vrut să verifice dacă sunt acolo. Data viitoare cere-le să-ţi facă buzele mai roşii şi vei fi cu adevărat Betty Boop, a spus schiţând în aer conturul buzelor ei, apoi a scos din buzunarul interior al hainei o carte de vizită şi i-a întins-o. Pentru orice ai avea nevoie, i-a spus.

Nurit i-a cerut un minut ca să-şi scoată propria carte de vizită din poşetă, dar mişcarea nu a fost la fel de simplă ca aceea făcută de Rinaldi pentru a o lua pe a lui din buzunar. Dacă exista în viaţa lui Nurit un loc unde domnea dezordinea, acela era poşeta: bonuri de la supermarket, trei

pachete de şerveţele de hârtie începute, plus câteva şerveţele scoase din pachet, tampoane - deşi menstruaţia începuse să-i fie neregulată de când împlinise patruzeci şi opt de ani, tot îi mai venea -, două creioane pentru buze, trei pixuri, dintre care numai unul funcţiona, cheile apartamentului, o periuţă de dinţi, o pensetă de epilat, un cleşte, factura de la lumină care trebuia plătită până săptămâna viitoare, o carte, agenda, celularul, o pereche de ciorapi de mătase pentru eventualitatea că i se rupeau cei de pe ea. O clipă a crezut că Rinaldi văzuse poate tampoanele sau ciorapii de mătase şi s-a îmbujorat din nou, dar acum ştia că nu avea nevoie să se scuze: în cotlonul acela din studio şi cu fondul de ten cu care o dăduseră, nimeni nu putea să observe nimic. La difuzor, directorul a spus iritat: Ce se întâmplă, de ce nu e adusă Nurit Iscar în platou, băieţi? Nurit şi-a ridicat privirea auzindu-şi numele şi şi-a dat seama că, în timp ce ea scotocea prin poşetă, nu numai Rinaldi aştepta după cartea ei de vizită, ci şi doi asistenţi, un producător, până şi prezentatoarea, care venise să vadă ce se petrece. Nu-ţi face griji, a zis Lorenzo, la ziar avem datele tale. Rinaldi a salutat-o şi a plecat; asistentul a condus-o la fotoliul ei şi ea s-a aşezat. Prezentatoarea a salutat-o cu acelaşi zâmbet cu care îşi luase rămas-bun de la Rinaldi. Ce frumoasă eşti, i-a spus, ai slăbit, nu? Habar n-am, a zis Nurit, poate. Da, da, eşti frumoasă, a întărit femeia şi a potrivit nişte cărţi de pe birou,

ca să le poată filma camera. Părea că vor începe, dar prezentatoarea a făcut un semn cameramanului şi a rămas privind-o pe Nurit de parcă ar fi fost ceva în neregulă. Buzele, te-au dat cu prea mult ruj, strălucesc prea tare şi nu se vede bine pe ecran, i-a explicat. Un şerveţel, te rog, a strigat ca şi cum ar fi vorbit cu cineva din tavan şi apoi a întrebat-o pe Nurit: mă laşi să te şterg puţin? Da, fireşte, dacă aşa crezi, a spus ea şi a strâns între buze şerveţelul pe care i-l apropiase de gură. Acum da, a anunţat prezentatoarea. Apoi şi-a aranjat haina costumului trăgând de ea în jos, şi-a trecut degetele prin păr, şi-a privit imaginea pe un monitor ca să verifice dacă e totul cum se cuvine şi în cele din urmă a cerut: îmi daţi o secundă rujul meu şi o oglindă, vă rog?

Şi asta a făcut numaidecât asistentul, a adus ce indicase şefa, iar ea şi-a dat cu ruj până a avut buzele ca ale lui Nurit înainte s-o pună să strângă şerveţelul. Eşti gata? a întrebat-o prezentatoarea când şi-a terminat refacerea machiajului. Şi fără a aştepta ca Nurit să răspundă, a intrat în emisiune: La ultimul capitol o avem alături de noi pe scriitoarea Nurit Iscar, care tocmai a publicat o nouă carte: *Să mori încetul cu încetul,* un roman pe care l-am devorat şi pe care îl veţi devora şi dumneavoastră. Nurit a zăbovit cumpănind verbul „a devora”, ce înseamnă că cineva devorează o carte? O mestecă? O înghite? O digeră şi apoi o elimină? Şi-a amintit de

povestirea lui Fontanarrosa[3], *O serată literară,* în care protagoniştii, doi specialişti în literatură, frig la cuptor cu cartofi câteva cărţi clasice, pe care după aceea le mănâncă. Şi-a imaginat-o pe prezentatoarea cu buze strălucitoare cu *Să mori încetul cu încetul* între dinţi, sfâşiind coperta şi primele pagini dintr-o muşcătură, pierzând astfel pe de-a-ntregul scurta biografie a ei, care se derulase pe ecran. Prezentatoarea şi-a lansat prima întrebare şi Nurit nu şi-a mai putut-o închipui devorându-i romanul. Te deranjează să fii un *best-seller*? a zis. N-a avut nevoie să se gândească la răspuns, a dat drumul aproape automat clişeelor cu care obişnuia să răspundă la această întrebare, tot un clişeu, care îi fusese pusă de prea multe ori: că ea nu este un *best-seller,* ci unele dintre cărţile pe care le-a scris; că nu, că nu o deranjează, că Saramago, Cortázar, Piglia, Murakami şi Bolaño au publicat cărţi ce s-au dovedit a fi *best-sellers* şi reprezintă literaturi şi cititori foarte diferiţi; că este întotdeauna măgulitor ca cititorul să te aleagă; în timpul scriiturii nimeni nu gândeşte în termenii aceştia, sau cel puţin nu ea, sunt concepte de piaţă străine scriiturii etc., etc., etc. Dar spre sfârşitul răspunsului, într-un fel, a simţit că iarăşi se scuza pentru că avea succes şi pentru că romanele ei se citeau foarte repede şi pentru că lumea care nu citea de obicei îi citea cărţile. Şi, la stăruinţele prezentatoarei, a trebuit să-şi ia un

[3] Roberto Alfredo Fontanarrosa (1944-2007) — scriitor şi caricaturist argentinian.

timp ca să chibzuiască dacă o carte care se citeşte repede este sau nu mai bună decât alta care presupune multe ore de lectură, de parcă orice carte care se citeşte repede ar fi comparabilă cu orice carte de lectură lentă. Şi a sfârşit prin a răspunde: Adevărul este că nu ştiu. A minţit doar la întrebarea: Te deranjează ce spune despre tine critica de specialitate? Nu, nu mă deranjează. Abia la încheierea interviului, ridicând mâna dreaptă ca să însoţească cu un gest o frază pe care nu izbutea s-o rotunjească, a băgat de seamă că încă mai are în mână cartea de vizită a lui Lorenzo Rinaldi. Şi Nurit Iscar şi-a adus încă o dată aminte de soţul ei.

Mai târziu, seara, mâncând acasă cu el şi cu copiii, s-a simţit ciudat, vinovată, de parcă ar fi perceput că dincolo de mişcările stângace din după-amiaza aceea se ascundea înăuntrul ei ceva necuvenit, date fiind circumstanţele. Circumstanţele nu sunt un tanc blindat, i-a spus peste o vreme Lorenzo Rinaldi înainte de a o săruta. Şi nu au fost. Dar după sărutul acela Nurit Iscar i-a spus soţului ei că vrea să divorţeze. A durat, el nu era pregătit. Dar nici îndrăgostit lulea, după atâţia ani de căsătorie. Şi astăzi, crede ea, trebuie să-i fie recunoscător. Iruperea lui Rinaldi în viaţa lui Nurit n-a făcut decât să scoată în evidenţă că trecuse mai mult timp decât credea ea de când căsătoria lor era sfârşită. Juan, fiul cel mare, locuia cu un prieten de când începuse facultatea şi Rodrigo, cel mic, care atunci începea anul întâi, s-a grăbit să se

mute cu ei, ceea ce l-a scutit să opteze cu care dintre părinţi să stea. Cei doi fii au păstrat o bună relaţie cu Nurit, dar se vedeau mult mai rar decât ar fi vrut ea, întâlnirile se datorau mai mult telefoanelor ei şi invitaţiilor la masă de la sfârşit de săptămână, iar din pricina vieţii din ce în ce mai independente a fiilor ei, au devenit şi mai neregulate, cu absenţe anunţate în ultimul moment, cu scuze de tot felul.

Legătura cu Lorenzo Rinaldi a durat doi ani. Primul an împreună s-a întreţinut din dorinţa lui Nurit şi făgăduiala lui de a se despărţi de soţie îndată ce va putea. Al doilea an a fost timpul de care a avut ea nevoie ca să-l părăsească; un timp îndelungat, în ciuda faptului că se convinsese deja că el nu va divorţa niciodată. Iar sfârşitul a coincis cu moartea Gloriei Echagüe. Şi cu publicarea romanului *Numai dacă mă iubeşti.* Plecând de la moartea lui Echagüe, Rinaldi i-a cerut să facă o serie de articole pentru ziar. Dar ce fel de articole? Eu nu sunt ziaristă. *Non-fiction,* i-a răspuns el, ca Truman Capote. Truman Capote a luat interviuri unor condamnaţi pentru crimă şi aici nu numai că nu există o sentinţă, dar nici nu se ştie nimic, e totul foarte confuz, a zis Nurit. De-aia, Betibú, trebuie s-o facă un scriitor, aşa se întâmplă întotdeauna, în primele etape ale unui caz nu sunt date concrete, sau nu se dau publicităţii şi n-ai de ales, trebuie să inventezi, să imaginezi, să faci ficţiune. Mi se pare neserios, a spus ea. Neserios ar fi să inventeze un ziarist, iar tu nu eşti. Dar, în

orice caz, mie mi se pare neserios să se publice într-un ziar ceva inventat de mine despre un caz real, lumea poate să confunde. Lumea confundă întotdeauna. Nu vreau să mă simt vinovată de asta. Betibú, nu apăra morala acolo unde nu există. Nu e morală, e etică. Nu e acelaşi lucru? Nu, eu sunt agnostică. Nu mai complica lucrurile, eu nu vreau decât să te muţi în cartierul închis La Maravillosa şi să asculţi ce spun vecinii, să cumperi de la magazinul universal de unde cumpără ei, să baţi străzile pe care le bat ei, să joci tenis. Eu nu joc tenis! Ia lecţii. Ajunge, Lorenzo, nu, eu aştept să-mi apară romanul cel nou, acesta este proiectul meu de astăzi, m-am angajat să mă duc la prezentări, târguri de carte, interviuri, n-am timp, cere-i-o vreunui scriitor pe care-l interesează, ai să găseşti. Dar eu vreau s-o facă „doamna neagră a literaturii argentiniene”. Nu. Vreau s-o facă Betibú a mea; s-a apropiat şi a sărutat-o. Iar ea a simţit că este sărutul lui Iuda. Peste câteva zile, Nurit Iscar l-a părăsit definitiv pe Lorenzo Rinaldi. În ziua când în *El Tribuno* apărea un amplu reportaj al lui Jaime Brena despre uciderea Gloriei Echagüe în La Maravillosa, însoţit de părerea unui romancier tânăr despre care ar fi putut să fie povestea care se ascundea în spatele acelei morţi încă nerezolvate. Niciodată rezolvate.

Peste o lună a apărut în suplimentul cultural din ziarul *El Tribuno* prima recenzie a romanului lui Iscar, *Numai dacă mă iubeşti.* Prima recenzie şi cea mai rea dintre toate, care a deschis

drumul pentru cele care au urmat. Deşi nu mai erau împreună, Lorenzo Rinaldi a sunat-o ca s-o avertizeze: se pare că persoanei care a scris recenzia nu i-a plăcut romanul tău, Betibú, dar dacă mă amestec va fi şi mai rău. Nu te amesteca, i-a spus ea şi a aşteptat cu înfrigurare să vină duminica următoare, ziua când *El Tribuno* publica suplimentul cultural. Recenzia se intitula „*Numai dacă mă iubeşti,* ultimul roman de Nurit Iscar, un eşec”. O semna Karina Vives, un nume pe care ea nu-l mai auzise niciodată. Un nume pe care Nurit pesemne că n-avea să-l mai uite niciodată. Ziarista care se ocupă acum de rubrica de Cultură din *El Tribuno,* cea care se aşază la stânga lui Jaime Brena. Cea care se duce să fumeze pe trotuar cu el.

6

În cei doi ani cât a durat relaţia cu Lorenzo Rinaldi, Nurit Iscar a tot investigat, a cumpănit şi a tras concluzii despre Betty Boop şi ce înseamnă imaginea ei. Cu toate că nu le-a împărtăşit prietenelor ei toate îndoielile, unele întâlniri s-au încheiat cu discuţii aprinse despre acest personaj. Dincolo de faptul că porecla pusă de iubitul căsătorit cu alta — cuvântul amant nu i-a plăcut niciodată — era drăgăstoasă, Nurit voia să hotărască dacă ei îi place sau nu să fie numită astfel. Fireşte că Nurit cunoştea desenul static în grafică şi animat în *cartoon* şi admitea că imaginea femeii cu chip rotund, bucle negre şi ochi mari îi semăna oarecum. Pe de altă parte, era curioasă să afle ce reprezenta şi ce reprezentase în diferite epoci Betty Boop. Şi dacă o reprezenta pe ea, pentru că orice semn reprezintă ceva şi reprezentarea aceea nu este ingenuă. Nu fi atât de complicată, îi zicea Rinaldi, semeni cu desenul şi gata. Dar Nurit Iscar era şi este complicată, ea o recunoaşte deschis. Dacă n-aş fi complicată, n-aş mai ieşi cu tine, a fost răspunsul ei pentru Lorenzo Rinaldi. Complicată şi acidă, a zis el. Şi asta, a încuviinţat ea. Porecla Betibú îşi avea, între apropiaţii ei,

aliaţi şi detractori. Copiilor ei le plăcea, dar bineînţeles că nu ştiau de unde vine. Prietenele ei votau pentru sau contra, dar nu conform criteriilor lor, ci după simpatia sau antipatia pe care le-o provocau Lorenzo Rinaldi şi lipsa de hotărâre în privinţa vieţii amoroase, care dăduse practic peste cap viaţa, nu numai amoroasă, a prietenei lor. Nurit nu putea să se angajeze ferm în nici un sens, pentru eventualitatea că în ultimul moment Rinaldi scapă de nevastă-sa şi poate să facă vreun plan cu ea: de la planificarea vacanţelor sau a excursiilor de la sfârşitul săptămânii până la mersul la cinema. Carmen zicea că tipul e un depravat, iar faptul că o rebotezase pe Nurit era un fel nu doar de a-şi marca vitele, ci şi de a nu lăsa urme ale numelui real al amantei, care să poată fi descoperite de soţie. Femeia mea eşti tu, răspundea Rinaldi obiecţiilor lui Nurit, iar ei îi plăcea să-l creadă. Paula Sibona era de părerea lui Carmen, dar folosea alt vocabular: un vierme nesimţit şi ordinar. Ei nu-i păsa de vite şi de urme, dar o afecta că prietena ei e atât de mâhnită, aşteptând ca Rinaldi să ia hotărâri pe care, după cum stăteau lucrurile de atâta vreme, era limpede că nu le va lua. Totuşi, era de acord să-i spună Betibú, întrucât e adevărat că semeni, mie îmi place modelul ei de femeie sexy şi naturală şi nu încape îndoială că e mai bine să-ţi spună Betibú decât Daisy, Minnie, Barbie sau La Chacha. Şi dacă un vierme nesimţit şi ordinar are şi el o idee bună, de ce să n-o folosim, a conchis

tot Paula. Viviana Mansini, în schimb, nu se pronunţa asupra poreclei, se limita doar să spună din când în când: Biata Nurit şi biata soţia lui Rinaldi, nu? Să nu uităm de ea. Iar Carmen Terrada răspundea: Rinaldi trebuia să nu uite de ea.

Interesul pentru Betty Boop a fost atât de mare, încât la una dintre întâlnirile din a treia duminică din lună pentru lectura ziarelor prietenele au suspendat ştirile şi s-au ocupat numai de materialul adus de fiecare dintre ele despre *cartoon.* Cea mai meticuloasă a fost Carmen, care nu numai că avea textele ordonate şi subliniate, ci în plus cita sursa: în majoritatea cazurilor, Wikipedia. Dar nu li se spune elevilor să cerceteze în loc să scoată totul din Wikipedia? Eu nu, a răspuns Carmen, presa critică Wikipedia pentru că este locul cel mai democratic care există: făcut de toţi, pentru toţi, fără culoare politică. Aceasta este adevărata problemă, aceasta îi deranjează: cine este stăpânul cunoştinţelor, al informaţiei, a spus. Şi fără s-o mai lungească, a început să citească despre Betty Boop: s-a născut — sau cum s-o spune când cel care se naşte e un desen animat — în 1930. A apărut pentru prima oară în luna august în desenul *Dizzy Dishes,* în seria *Talkartoon* produsă de Max Fleischer. A creat-o Grim Narwick, un recunoscut animator al vremii, luând-o ca model pe cântăreaţa Helen Kane, cea cu hitul „I wanna be loved by you”, care a murit la şaizeci şi doi de ani de cancer la sân, după ce

a luptat cu boala mai bine de zece ani, avându-l în permanenţă alături pe soţul ei, cu care a avut o căsnicie de douăzeci şi şapte de ani. Uită-te la Helen, a zis Paula Sibona. Kane în momentul acela lucra pentru Paramount Pictures, compania care distribuia filmul, a continuat Carmen. Desenul lui Narwick a început cu un caniş francez şi curând a luat formă umană. În 1932, Betty Boop — care nu fusese încă botezată — a devenit vădit femeie, când urechile lungi s-au prefăcut în cerceii creoli, rotunzi şi mari, şi nasul negru a devenit un micuţ nas în vânt. În anul acela, producătorii şi-au dat seama că ea este mult mai populară decât iubitul ei Bimbo şi a încetat să mai fie personaj secundar în *Talkartoon,* devenind protagonistă şi primind numele pe care mai târziu avea să-l moştenească prietena noastră în versiune fonetică: Betty Boop. Betibú.

Desenul lui Narwick a fost prima femei*e flapper* care a apărut într-un *cartoon.* În anii ‘20, au început să fie numite „fete *flapper”* tinerele care au redescoperit sau au adaptat la alte utilizări corsetul de odinioară, şi-au scurtat fustele şi s-au tuns într-un mod neconvenţional. Femei cărora le plăcea să asculte jazz şi să-l danseze în cluburi private, un ritm care nu era încă atât de ascultat şi cu atât mai puţin dansat de majoritatea oamenilor. O *flapper* sfida necontenit stereotipul de femeie impus până atunci şi transgresa felul în care se presupunea că trebuie să se poarte o femeie: fuma,

conducea automobile sau motociclete cu viteză mare, consuma băuturi tari şi se farda puţin. Or, la cealaltă extremă, se farda aşa cum o făceau pe atunci doar actriţele şi prostituatele. Întotdeauna trebuie să ne bage în aceeaşi oală? s-a plâns Paula Sibona. Chipul acoperit cu pudră albă, sprâncenele şi genele foarte negre pentru a scoate în evidenţă roşul buzelor conturate cu ruj „rezistent la săruturi”. Şi multe brăţări şi şiraguri de mărgele. Pantofi cu toc înalt pentru ieşit în oraş şi fără toc pentru a merge la lucru. Dincolo de discuţiile referitoare la originea sa, cuvântul *flapper* a apărut în Statele Unite în 1920, o dată cu filmul *The Flapper,* care o avea în rolul principal pe Olive Thomas şi prezenta modul de a trăi al acestor femei. Thomas era considerată autentica *flapper* şi a rămas celebră, nu atât datorită rolurilor de actriţă mută, cât datorită morţii ei tragice: la douăzeci şi şase de ani, într-un hotel din Paris, după ce băuse prin barurile din Montparnasse cu soţul ei Jack Pickford, Olive Thomas a băut o sticlă de biclorură de mercur, substanţă dezinfectantă utilizată de Pickford ca soluţie topică pentru sifilisul său, ceea ce i-a provocat moartea peste câteva zile în Spitalul American din Neuilly, în împrejurimile Parisului. Îi erau alături Pickford şi cumnatul ei când a murit. În lipsa altor probe, Justiţia a crezut versiunea accidentului, deşi au fost suspiciuni de sinucidere sau crimă.

La mult timp după duminica aceea de Wikipedia, *cartoons, flappers* şi femei care le-au

inspirat, Nurit Iscar a observat câte coincidenţe existau între moartea lui Olive Thomas şi moartea Gloriei Echagüe. Şi moartea atâtor altor femei. Se întâmplă mai frecvent ca un soţ să-şi ucidă soţia, sau ca o soţie să-şi ucidă soţul? Când moare o femeie într-un mod misterios, este întotdeauna bănuit bărbatul? Bănuielile sunt întotdeauna întemeiate? Nu există niciodată probe? Când o femeie îşi omoară bărbatul, e la fel, sau e mai probabil să ajungă la închisoare? Care dintre cele două morţi — sau asasinate — a fost sau este mai justificată din punct de vedere social? Şi-a ucis vreo femeie soţul într-un cartier închis sau cartier privat? De ce, după atâţia ani, nu uităm cine erau Norma Mirta Penjerek, Oriel Briant, doctoriţa Cecilia Giubileo, María Soledad Morales sau Maria Marta García Belsunce, femei care au fost ucise şi nu s-a aflat niciodată de cine? Câte cazuri nerezolvate sau rezolvate pe jumătate de bărbaţi asasinaţi ar putea include într-o listă ca aceasta memoria noastră colectivă?

Apariţia acestui nou stil de femeie, a continuat Carmen după desert, a coincis, din punct de vedere istoric, cu Primul Război Mondial şi cu unele dintre consecinţele sale: lipsa bărbaţilor — Mie îmi spui, a zis Paula Sibona —, nevoia femeii de a se încorpora în piaţa muncii, moda dictată de ceea ce purtau actriţele, dansatoarele şi cântăreţele vremii. De ce scriitori ca Scott Fitzgerald sau Anita Loos au popularizat imaginea acelor *flappers* ca femei atrăgătoare,

seducătoare şi independente, iar Dorothy Parker le-a dedicat un text intitulat *Flappers: Un cântec de ură*? Şi în timp ce Carmen citea textul acela, Nurit se întreba dacă ea, căreia îi plăcea Dorothy Parker, ar fi putut să fie Betibú. Îi plăcea ei cu adevărat Dorothy Parker? Dorothy Parker a murit la şaptezeci şi trei de ani, avea câţiva ani mai mult decât Helen Kane şi treizeci şi nouă de ani mai mult decât Olive Thomas când au murit, dar, spre deosebire de cântăreaţa care a inspirat imaginea lui Betty Boop şi a actriţei simbol al *flapper-e*lor, Parker a murit într-un hotel din New York având lângă ea doar câinele şi un pahar de whisky. Din nou întrebările lui Nurit: Cine era într-o companie mai bună când a murit? Cine constituie o companie mai credincioasă şi mai iubitoare: un soţ mai tânăr, un soţ bolnav de sifilis şi bănuit de crimă, sau un câine şi un pahar de whisky? Cum va muri oare ea, Nurit Iscar, când îi va suna ceasul? La ce vârstă? Unde? Cine îi va fi alături? Va putea ea să aleagă răspunsul la vreuna dintre întrebările acestea? De ce se frământă atâta din pricina propriei morţi, dacă are doar cincizeci şi ceva de ani? De aceea, pentru că am mai bine de cincizeci de ani, a răspuns Nurit la singura întrebare la care avea răspuns. Mai mult de jumătate din viaţă, o vârstă aflată pe partea cealaltă a colinei, unde începe să se prăvălească spre genunea următoare.

Petting-ul*,* sau jocul sexual fără coit sau preliminar coitului, a devenit obişnuit în viaţa femeilor *flappers.* Ah, trebuie să fi fost cum sunt

acum alea care ţi-o iau la clarinet, a spus Rodrigo, care a venit în duminica aceea în casa părinţilor, întâlnindu-se cu prietenele mamei. Ce e aia? l-a întrebat Nurit. Alea de ţi-o iau la clarinet, mamă. Nu înţeleg. Adică alea care ţi-o sug. Nu fi mârlan, că sunt prietenele mele de faţă. Tu ai întrebat, mamă. Ascultă, băiete, a intervenit Paula Sibona, din casa asta tu poţi să ieşi cum vrei: de stânga sau de dreapta, heterosexual sau homosexual, student sau analfabet, poţi să faci parte din tribul urban care-ţi place, cum vrei, dar un singur lucru nu-ţi vom permite nici mama ta, nici noi: să fii misogin. Dar ce-am zis? Nimic, nimic, ţi-o spun pentru orice eventualitate, mi s-a părut că atunci când te refereai la sexul oral ai fost cam dispreţuitor cu rolul femeii în treaba asta. Nu, deloc, mie-mi place să mi-o sugă. Ajunge! a intervenit Nurit. Voi aţi vorbit de *petting,* nu eu, s-a lamentat Rodrigo. Pentru că investigăm pe tema *flappers.* Pe tema cui? *Flappers,* un tip de femeie apărut în anii ’20… OK, OK, las-o baltă, a întrerupt-o tânărul şi s-a concentrat asupra televizorului.

Flappers erau populare, dar au dispărut, ca atâtea altele, din cauza unei crize economice: Crah-ul şi Marea Depresie din 1930. Deceniul a adus o reapariţie a ideilor conservatoare şi a preceptelor religioase, care nu vedeau cu ochi buni viaţa liberală, nu doar din punct de vedere sexual, a acestor femei. Până şi personajul Betty Boop şi-a temperat trăsăturile în perioada aceea: bietei de ea mai întâi i-au lungit fusta, apoi i-au

acoperit decolteul şi în cele din urmă i-au scos jartiera. Dar adevărata Betty Boop a supravieţuit cenzurii şi unele simboluri *flappers* au rămas ca o ocheadă adresată generaţiilor viitoare. Cel puţin generaţiilor viitoare din lumea occidentală, care nu înseamnă toată lumea.

Betty Boop a fost, este şi va fi iremediabil o femeie senzuală şi sexy. Asta contează. Poartă rochie scurtă şi portjartier, îşi arată sânii în decolteuri cum se cuvine, sâni mari, dar nu imenşi ca ai Vivianei Mansini după menopauză, a lămurit Carmen, personajele din film încearcă s-o spioneze când face baie, îi place să danseze *hula hula* legănându-şi şoldurile şi repetându-şi fraza *Boop Boop a Doop* în timp ce dansează, frază a cărei folosire Helen Kane a încercat să o interzică, dând în judecată casa producătoare, iar în cele din urmă actriţa a pierdut procesul. Betty Boop a fost printre primele care au făcut un rol *cameo* în *Popeye marinarul.* În anii ’60 a apărut în culori pe ecran şi în anii ’80 a fost o adevărată explozie în *merchandising.* Astăzi există tot felul de mărfuri, de la chiloţi la carduri Visa de la Bank of America cu imaginea lui Betty Boop. În 1988 a făcut alt rol *cameo* într-un film care a câştigat un Oscar: *Cine vrea pielea lui Roger Rabbit?* În 1994, unul dintre filmele din 1933, *Snow White*, a fost selecţionat de Biblioteca Congresului din Statele Unite ca să facă parte din videoteca sa şi să fie conservat în Arhiva Naţională de Filme. Este bine? a întrebat Paula Sibona. Mie nu ştiu dacă mi-ar plăcea să

mi se conserve imaginea într-o arhivă pentru veşnicie, mă cam sperie ideea ca imaginea mea să supravieţuiască atâta timp corpului meu în mişcare. Dar corpul unui desen animat nu îmbătrâneşte ca al nostru, a răspuns Carmen. Era nevoie să o explici? a întrebat Paula.

Ştiu oare elevele de liceu care o poartă imprimată pe mape, penare, rucsacuri sau tricouri ce reprezintă Betty Boop? Ştiu că în anii ’30 a trebuit să se impună calmarea spiritelor? De ce apare femeia aceea *cartoon* cu atâta forţă în secolul XXI? Este Betty Boop un produs oarecare de marketing pe care îl consumăm fără să ne gândim? Nurit Iscar nu crede asta. Nurit Iscar, Betibú, refuză să creadă că astăzi Betty Boop apare peste tot numai pentru că e o afacere. Ea continuă să creadă în forţa pe care o transmite modelul, deşi cei care o aleg peste optzeci de ani o fac inconştient.

7

La şase şi jumătate, Lorenzo Rinaldi o sună din nou pe Nurit Iscar şi ea, de data aceasta, îndată ce îi aude vocea, răspunde. E agitată, dar pregătită. După ce sunase prima oară, puţin după cinci în după-amiaza aceea, Nurit a vorbit de două ori cu Paula Sibona, o dată cu Carmen Terrada şi a primit mai multe e-mail-uri de la amândouă. Nu mă trataţi de parcă aş fi gata să fac prostia vieţii mele, că nu mai avem douăzeci de ani, le-a scris un mesaj comun pentru amândouă, după ce l-a primit pe al cincilea de la Carmen, care stăruia asupra riscului de a relua relaţia cu Rinaldi. Măcar întreabă-l mai întâi dacă s-a despărţit de nevastă-sa, a trecut atâta timp, că poate e liber şi noi habar n-avem, a sugerat Paula, întotdeauna cea mai optimistă dintre ele. E o discuţie de afaceri, nimic mai mult, a precizat ea şi a închis calculatorul ca să nu mai citească nici un sfat, avertizare sau provocare a prietenelor înainte de telefonul lui Lorenzo Rinaldi.

De data asta trebuie să o faci, Betibú, nu crezi că e mult de când nu mai ştie nimeni nimic despre tine, nu te mai citeşte nimeni, de când nu mai apare nici o carte de-ale tale în librării? Mai

bine de trei ani, tot atâta e de când nu ne-am mai văzut, gândeşte ea, dar nu răspunde la întrebare. O cronică de felul acesta într-un ziar ca *El Tribuno* te-ar readuce în arenă. Nu sunt sigură că vreau să mă întorc în vreo arenă; dar dacă ar trebui să aleg, poate că aş prefera să lupt cu taurii decât să mă bag din nou în fălcile literaturii şi ale celor care au legătură cu ea din oraşul ăsta. Te va readuce la cititorii tăi, asta sună mai bine? Nurit Iscar nu răspunde, zăboveşte gândindu-se o clipă la sunetul vocii lui, la vocea lui Lorenzo Rinaldi şi nu la ce spune. Vocea e aceeaşi, nu s-a schimbat în aceşti trei ani. Vocea îmbătrâneşte mai greu, se gândeşte. Dar mâinile?

Are oare şi acum cele câteva fire de păr alb deasupra urechilor, pe care ea i le mângâia, sau părul lui negru e acum mai încărunţit? încearcă să se concentreze din nou la ce îi spune vocea aceea: cât vrei? O rubrică? O jumătate de pagină? Ea tot nu răspunde. Cunoşti vreun scriitor care să dispună de o jumătate de pagină într-un ziar pe care îl citesc milioane de argentinieni? Ea suspină şi încearcă o întrebare directă: De ce vrei să fiu eu? îl ai pe Jaime Brena în redacţie, cine ar fi mai potrivit decât el, pesemne ziaristul care a investigat cel mai mult şi ştie mai multe ca oricine despre uciderea soţiei lui Chazarreta. Jaime Brena e afară. Cum adică e afară? E la altă rubrică. Ah, nu ştiam, zice ea, de ce? Decizia comitetului de redacţie, adaugă Rinaldi. Decizia comitetului de redacţie,

frumoase cuvinte pentru a nu spune nimic; insist: de ce eu? La fel, decizia comitetului de redacţie. Nu, pe mine nu mă duci cu un clişeu. Fireşte, uitasem cât de încăpăţânată eşti. Uite, Betibú, trebuie să fii tu pentru că în astfel de cazuri, mai ales la început, nu ştie nimeni nimic din cauza confidenţialităţii. După cum stau lucrurile în acest moment, nu poate fi vorba să investigăm şi să repetăm puţinele lucruri pe care le spune toată lumea, trebuie să gândim, să avem imaginaţie şi, mai ales, să scriem bine. La început, cititorul e captivat de scriitură, nu de informaţie. Tu eşti doamna neagră a literaturii argentiniene şi doamna neagră poate redacta exact ce trebuie pentru *El Tribuno* în acest moment. Eu ştiu tot ce e necesar să ştiu despre lumea ştirilor şi sunt editorul acestui ziar, de aceea îmi este clar că tu eşti din nou cea mai bună alegere, la fel ca acum trei ani, deşi atunci n-ai acceptat oferta de lucru; asta înseamnă „decizia comitetului de redacţie”, acum îţi place mai mult? Puţin mai mult. Accepţi atunci? Dacă aş accepta, ce aş putea eu să fac n-ar fi ziaristică. Ştiu, te vreau pe tine pentru că eşti romancieră, ziariştii tineri sunt din ce în ce mai prost pregătiţi, de parcă ar scrie cu picioarele, eu vreau pe cineva care să scrie bine, asta e tot. Brena scrie bine, zice ea. Dar are alte probleme. Cine n-are? Ascultă, Betibú, ţi-am făcut rost de un loc în cartierul închis La Maravillosa, un director de la ziar a cumpărat acum ceva timp o casă cu intenţia de a-şi petrece acolo sfârşitul de

săptămână, dar nu se duce niciodată. Te instalezi acolo începând de mâine cu cine vrei, ai grijă să nu mă faci gelos, şi scrii. Tragi cu urechea, te uiţi, reflectezi, inventezi şi scrii. Nu mă interesează să cauţi adevărul, mă interesează să scrii ceva care să atragă oamenii, să povesteşti lumea aia, să descrii personajele pe care le vezi trecând, ceea ce ştii tu să faci atât de bine. Gândeşte-te, te sun peste două ore pentru un răspuns, să-mi spui da sau nu. Ea rămâne în tăcere o clipă, apoi spune: OK, sună-mă peste două ore.

„Ai grijă să nu mă faci gelos”, aşa ţi-a zis nemernicul? întreabă Paula Sibona neputând să creadă ce îi povesteşte prietena ei. Da, răspunde Nurit, care şi-a chemat prietenele la o reuniune de urgenţă acasă la ea. Ştii ceva? Se vede în ochii tăi că vrei s-o faci şi asta mă îngrijorează, îi spune Carmen Terrada. Dar îţi jur că nu pentru Rinaldi. Da, da, fireşte, o ironizează Paula. E pentru mine, stăruie Nurit, pentru că e o ofertă de lucru, pentru că în două săptămâni termin de desfăcut nodurile fostei soţii a transportatorului şi rămân fără bani, pentru că ar fi ocazia de a schimba ce s-a întâmplat acum trei ani. Rinaldi e tot căsătorit? întreabă Carmen. Habar n-am, răspunde ea. Dacă e tot căsătorit, n-ai să schimbi nimic, prevesteşte Paula. Nu vorbesc de a schimba relaţia mea cu el, ci de a schimba o hotărâre din cariera mea care poate a fost greşită; cred că dacă i-aş fi acceptat oferta, astăzi mi-aş scrie romanele mele. Din punctul

acesta de vedere îmi place mai mult, spune Carmen. Dar numai din punctul acesta de vedere. Vreuna dintre voi ar putea să vină să-mi ude plantele? Am făcut-o de oaie, ai să accepţi, conchide Paula. Nu ştiu, simt că asta mi-ar da mult mai multe satisfacţii decât să scriu cărţile altora. Aici ai dreptate, zice Paula. Dar fereşte-te de Rinaldi, cere Carmen. Am să mă feresc. Nu doar pentru tine, ci şi pentru noi, cu ce macara te mai ridicăm, dacă ai să cazi din nou în mrejele tipului ăluia?

Aşa cum se înţeleseseră, peste două ore de când Nurit îi auzise prima propunere, a sunat a treia oară Lorenzo Rinaldi. Prietenele sunt încă acolo cu ea. Păzeşte-te, repetă Carmen înainte ca Nurit să ridice receptorul. Şi întreabă dacă are şi piscină casa aia din cartierul închis pe care ţi-o pune la dispoziţie, sugerează Paula.

Peste o oră, Rinaldi aranjează cu colegul lui, directorul administrativ de la *El Tribuno*, amănuntele pentru ca în ziua următoare Nurit Iscar să se poată muta în casa lui de vacanţă din cartierul închis La Maravillosa. Ea îşi face o valijoară, din acelea pe care în avion ar putea-o lua ca bagaj de mână, pare puţin pentru o lună, dar Nurit nu crede că va suporta atâta timp în casa aceea. Înainte de a se stabili în cartierul familiei Chazarreta, conform înţelegerii cu Lorenzo Rinaldi, Nurit Iscar trebuie să treacă pe la redacţia ziarului, pentru ca el să-i dea cheile şi nişte instrucţiuni despre folosirea casei şi ca să stea de vorbă cu Rinaldi şi cu ziaristul care se

ocupă de Poliţiste despre detaliile cazului. De acolo, când termină, are s-o ducă o maşină a ziarului direct în La Maravillosa, ca să înceapă numaidecât să lucreze.

Chiar în momentul în care Nurit Iscar închide valiza şi o pune pe o margine a patului, băiatul de la Poliţiste, acasă la el, deschide motorul de căutare Google încă o dată în ziua aceea şi combină diferite cuvinte-cheie ca să găsească vreo informaţie relevantă pe care să i-o ducă lui Rinaldi în ziua următoare: Chazarreta + gât tăiat + La Maravillosa. Pe dracu', nimic bun. Controlează lista de *tweets* care s-au acumulat, dar cele despre moartea lui Chazarreta nu fac decât s-o anunţe. Apoi încearcă să dea două sau trei telefoane, cu rezultate la fel de nesatisfăcătoare. L-ar suna pe fostul lui şef, Zippo, care are întotdeauna ultimele informaţii, cele mai bune. Dar Zippo acum e concurenţa, aşa că băiatul se îndoieşte că are să fie cu el la fel de vorbăreţ ca în redacţie, fiindcă de când s-a mutat la alt ziar îl consideră nu doar trădător, ci, pe deasupra, tâmpit. L-ar suna şi pe Jaime Brena, dar a făcut-o deja de trei ori şi tipul nu i-a răspuns. În plus, iubita lui îl aşteaptă în pat ca să vadă un episod în premieră din *Grey's Anatomy*, aşa că mai bine îşi consideră treaba terminată pe ziua de astăzi. În vreme ce băiatul de la Poliţiste închide programele şi stinge calculatorul, Paula Sibona şi Carmen Terrada vorbesc în taxiul care o duce pe fiecare la casa ei despre cât de îngrijorate sunt de posibilitatea ca

Nurit să cadă din nou pradă devastatorului efect Rinaldi. Deşi n-ar putea să bage mâna în foc că ele, în locul prietenei lor, n-ar face acelaşi lucru. Mai bine zis, sunt sigure că ar face acelaşi lucru. Ba chiar şi lucruri mai umilitoare. Exemplele prisosesc, mai bine să nu le amintim, spune Paula. Iar Carmen Terrada completează: Eu am uitat de toate, îţi jur. Dar nu e vorba de ele, ci de Nurit Iscar, iar obligaţia lor de prietene, dincolo de a o înţelege, este s-o ajute ca Lorenzo Rinaldi să n-o facă praf din nou. Între timp, Gladys Varela, de când a sosit din cartierul închis La Maravillosa, nu face decât să povestească în cartier amănuntele pe care le-a văzut. E miezul nopţii şi vecinii sunt tot acasă la ea, vorbind despre moartea patronului. Ea este astăzi o *celebrity.* Dacă moartea lui Chazarreta nu s-ar fi petrecut într-un cartier închis, aş fi apărut mai mult la televizor, se plânge. Dar în cartierele închise, Gladys Varela ştie bine, nu intră camerele de luat vederi fără autorizaţie, aproape că nici Poliţia fără mandat de percheziţie domiciliară, până se modifică procedurile, aşa cum a promis guvernatorul, aşa că dacă vrea cineva să facă un reportaj cu ea va trebui să fie acasă la ea, sau la coadă, înainte de a intra în La Maravillosa. Deşi acum, îşi dă seama Gladys Varela, n-are să mai stea la coadă în faţa barierei, cel puţin o vreme. Nu mai are de lucru şi nici patron în La Maravillosa. Va fi silită să-şi caute altul; are s-o facă în curând, dar nu chiar acum. I s-a spus că la poarta din cartierul închis

La Maravillosa întreabă de ea reporterii de la un post de ştiri, ca s-o ducă în studiouri, deşi încă n-au venit acasă la ea. I s-a spus că pentru apariţiile acestea la televizor poţi să ceri sume frumuşele. I s-a spus, i se spune din nou în momentul acela. Poate dă mâine o raită pe la poarta din La Maravillosa, vede dacă mai sunt camerele de luat vederi acolo şi se prezintă reporterului. Da, asta are să facă, gândeşte Gladys Varela în momentul în care Karina Vives pune muzică clasică la calculatorul de acasă şi se pregăteşte să facă duş. Îşi aduce aminte că Brena i-a spus de moartea lui Chazarreta şi se întreabă dacă ştirea o fi aterizat pe canalele de televiziune, dar nu o interesează chiar atât de mult încât să sfâşie tihna căminului pornind televizorul şi căutând un canal de ştiri. Da, nu încape îndoială, ei îi pasă prea puţin în momentul acela de Chazarreta şi de moartea lui, destul are să audă mâine vorbindu-se despre asta la redacţie. Se întreabă şi dacă băiatul de la Poliţiste o fi ştiut ce să facă cu hârtia roz din partea lui Brena pe care i-a arătat-o în coşul de gunoi. Şi se teme că n-a ştiut ce să facă. Sau nu se teme, e sigură: la urma urmelor, de ce o preocupă pe ea ce face băiatul de la Poliţiste? Sub duş, cu *Carmina Burana* de Cari Orff la maximum şi cu apa caldă scurgându-i-se pe spate, Karina Vives nu se mai gândeşte nici la Chazarreta, nici la băiatul de la Poliţiste, nici la Jaime Brena, ci se întreabă dacă e timpul să anunţe la redacţie că e însărcinată. Nădăjduieşte

ca nimeni să n-o întrebe cu cine. Pentru că, dacă există un lucru pe care-l detestă, acela este să dea explicaţii. Şi să nu facă glume tâmpite, nici să nu-i adreseze întrebări idioate, ca de exemplu ce nume de familie are de gând să-i pună. Karina Vives îşi bagă pe de-a-ntregul capul sub jetul duşului şi lasă apa caldă s-o relaxeze, când la mai bine de treizeci de răspântii Jaime Brena se întoarce acasă. E aproape unsprezece noaptea şi ţine în mână un pachet cu trei plăcinte cu carne cumpărate de la rotiseria din colţ.

Până acum a rătăcit pe străzi, a intrat într-un cinematograf să vadă un film, dar a adormit, a sunat-o pe Irina ca să se intereseze când poate să treacă să-şi ia cărţile rămase în casa în care locuiseră împreună, cărţi pe care i le cere de când s-au despărţit, cu aproape doi ani în urmă, dar Irina nu i-a răspuns la telefon. Crede oare Irina că volumele pe care ţi le cumperi în funcţie de gusturi, preferinţe, drumuri şi greşeli, biblioteca personală pe care ţi-o alcătuieşti într-o viaţă este tot un bun comun? se întreabă. Este? Nu, nu este, să creadă ea ce vrea. Deşi Codul Civil spune contrariul, el e convins că ar putea argumenta în faţa oricărui judecător că biblioteca proprie nu este un bun comun. Nicidecum. Cum ar putea să fie? Jaime Brena simte că dacă fosta lui soţie, sau orice altă femeie din viaţa lui, ar păstra cărţile acelea, ar fi ca şi cum ar refuza să-i dea înapoi hainele, pantofii, caietele pe care a luat notiţe în anii aceştia sau fotografiile mamei lui. În realitate, nu

sunt caiete, ci blocnotesuri marca Congreso, carnetele acelea cu foi mici în care coperta şi foile se mişcă în sus şi nu de la dreapta la stânga. Acolo el îşi notează în fiecare zi ce a vorbit şi cu cine. Pentru orice eventualitate, dacă se plânge cineva, dacă este întrebat de unde a scos vreo informaţie. Ca să se acopere. Şi sub dată trage o linie neagră dublă. Pantofii şi lenjeria le-a adus cu el în geanta cu care a plecat din casa în care locuiau împreună. Fotografii ale mamei lui nu a avut niciodată. Blocnotesurile Congreso le are, i le-a trimis Irina într-o cutie în ziua când el a făcut rost de apartamentul acesta şi a părăsit hotelul de două stele unde îşi petrecuse primele zile de bărbat despărţit. Dar cărţile nu. Câteodată, iar el o ştie bine, femeile au feluri foarte caracteristice de a-şi lua despăgubiri pentru ceea ce ele consideră că li se datorează. A trecut prin faţa casei, cea pe care a împărţit-o aproape douăzeci de ani cu Irina, dar nu a îndrăznit să apese pe sonerie. Portarul l-a recunoscut şi l-a salutat cu un gest aspru, strângând din buze de parcă ar fi vrut să plescăie şi tăgăduind cu capul de câteva ori, gest pe care Brena l-a înţeles ca o lamentare la adresa femeilor şi o solidaritate între bărbaţi. S-a gândit din nou la câine. S-a gândit la el, la Jaime Brena, ducând în lesă un câine. Ideea îi place. Chiar are să încerce, zilele astea are să-şi cumpere un câine. Dacă s-ar fi hotărât, dacă ar avea un câine, acum când intră în apartament cu plăcintele cu carne, câinele l-ar primi dând din

coadă, ar face giumbuşlucuri în jurul lui, ar adulmeca pachetul pe care l-a adus şi el ar simţi că animalul e mulţumit că stăpânul lui, Jaime Brena, s-a întors acasă. Şi că e sincer. Un câine nu minte. Nu poate să dea din coadă cu făţărnicie. Pe de altă parte, un câine nu rămâne cu biblioteca pe care ai adunat-o într-o viaţă şi, când îi ceri să ţi-o dea, nu răspunde la telefon. Un câine n-ar face niciodată una ca asta şi nici altă asemenea măgărie. Jaime Brena pune mai întâi plăcintele pe masă şi apoi aprinde lumina. Vrând să lase cheile pe măsuţa de la intrare, bagă de seamă că într-o parte a uşii se află un plic din hârtie de ambalaj, care fără îndoială a alunecat cu câteva secunde înainte. Pentru: Jaime Brena. De la: Comisarul Venturini. Îl deschide, e o foaie cu nişte fraze mâzgălite şi pe ea, prinsă cu o agrafă, o hârtie de note, mai mică, pe care scrie: Brena dragă, va trebui să mă scalzi în Dom Perignon. Îţi trimit observaţiile *in situ* ale Poliţiei Criminalistice. Le-am notat pentru tine şi ţi le trimit cu un echipaj al Poliţiei din Buenos Aires care are drum prin zona ta. Fireşte că nu au valoarea unei autopsii, pentru asta va trebui să aşteptăm, dar aici ai informaţia cu câteva zile înainte şi, din câte mi-au spus cei care se pricep, autopsia va spune cam acelaşi lucru. Sunt mulţi proştii care spun ce nu este. Te îmbrăţişez. Comisarul Venturini. Jaime Brena nu ştie dacă să înceapă cu conţinutul plicului sau cu plăcintele, dar cuptorul cu microunde n-a mers prea bine în ultima vreme şi de aceea se

hotărăşte că e mai bine să mănânce plăcintele până nu se răcesc. Nici nu-şi mai aduce aminte cum se încălzeşte ceva la *bain-marie.* Iar cuptorul aragazului nu-l aprinde şi n-are de gând să-l aprindă câte zile are să mai trăiască. Îşi toarnă ce mai este pe fundul unei sticle de *cabernet sauvignon* pe care a deschis-o acum două seri şi dă drumul la televizor. Caută un buletin de ştiri. Aşa cum îşi închipuise, moartea lui Chazarreta este unul dintre titluri, dar este evident că nu au încă prea multe de spus, fiindcă umplu spaţiul cu informaţii vechi despre asasinarea Gloriei Echagüe, ba chiar se vede pe el însuşi pe vreun canal, cu mai mult păr decât astăzi şi cu burta mult mai mică, vorbind despre cazul cu pricina. Nimic nou, nimic important. După ce îşi vede propriul raport, pune puţinele lucruri pe care le-a murdărit în chiuvetă şi le clăteşte. Ia plicul trimis de comisarul Venturini şi se duce în dormitor. E obosit şi speră să adoarmă repede. Îşi dă jos pantofii şi hainele. Boxerii de pe el sunt o zdreanţă, au fost negri cândva, dar acum nu se mai poate spune nici măcar că ar fi gri. Va trebui să-şi cumpere o pereche nouă de chiloţi. Înainte i-i cumpăra Irina. Nu poate să fie atât de greu să-şi cumpere o pereche de chiloţi. Aşază o pernă mare în pat, la picioare, ca să şi le înalţe şi să-şi îmbunătăţească circulaţia. Ia raportul comisarului Venturini şi îl citeşte. Corpul neînsufleţit se prezintă pe un fotoliu de catifea verde, în mâna dreaptă are un cuţit de friptură şi la picioare un pahar de

whisky. Sticla de whisky practic goală pe fotoliu, între corpul lui Chazarreta şi suportul pentru braţe din dreapta. Rana de la gât măsoară 16 centimetri aproximativ, începe în mastoida stângă şi se sfârşeşte la nivel laterocervical dreapta. Ieşirea e mai lungă decât intrarea. Şi mai superficială. Rana e dreaptă şi paralelă cu claviculele, până la ieşire, unde se ridică. Tăietura secţionează membrana cricotiroidiană şi lasă să vadă vestibulul laringian. Are muchii bine separate şi unghiuri ascuţite. Marginile şi pereţii sunt curaţi, fără punţi de legătură între o parte şi alta. Nu se observă tăieturi de tatonare şi nici răni ce ar permite să se presupună că s-ar fi apărat de un atac. Pata de sânge de lângă fotoliu nu este la ora investigaţiei de culoare roşie strălucitoare, ceea ce înseamnă că a trecut ceva timp de când i s-a tăiat gâtul lui Chazarreta. Dar nu prea multe ore, întrucât acum începe să se coaguleze. Este probabil ca moartea să fi survenit prin embolie gazoasă şi nu doar prin hemoragie, deoarece din cauza profunzimii tăieturii este posibil să fi intrat sânge pe căile respiratorii. Brena lasă notele pe care tocmai le-a citit lângă pat. Nu trage concluzii, este istovit. Nici nu e sigur că mâine dimineaţă are să-şi amintească ce a citit. Dar ce mai contează, din moment ce n-are să se ocupe el de asta. El trebuie să informeze populaţia că 65% dintre femeile de rasă albă dorm cu faţa în sus şi 60% dintre bărbaţi cu faţa în jos, mâine; astăzi a trimis deja un articol de umplutură, din acelea

care se pregătesc din timp, ca să fie la îndemână şi se dau când nu se întâmplă nimic. Asta este acum misiunea lui ca ziarist, după patruzeci şi mai bine de ani de muncă. Simte dispreţ. Nu ştie dacă dispreţ faţă de el, faţă de Rinaldi sau faţă de lucrul acesta ciudat în care s-a transformat această profesie. Profesia lui. Mâine are să cumpănească din nou chestiunea pensionării anticipate. Să profite, ce verb. Se aşază pe marginea patului şi deschide sertarul noptierei. Înainte de a adormi ar trebui să-i răspundă băiatului de la Poliţiste, să vadă ce vrea şi să-i dea informaţiile pe care tocmai le-a citit şi nu şi le mai aduce aminte, se gândeşte. Habar n-are dacă băiatul merită asta, dar niciodată nu ai habar cine merită şi ce. Iar comisarul Venturini s-a străduit atâta încât nu s-ar cuveni să-i facă una ca asta. Da, trebuie să-l sune pe băiatul de la Poliţiste. Cu sertarul de la noptieră încă deschis, Jaime Brena caută pe bâjbâite şi ia cutia în care ţine marijuana mărunţită, o cutie micuţă, în care a fost cândva gumă de mestecat cu aromă de lămâie, şi lasă telefonul pe mai târziu. Deschide cutia, marijuana e puţină, pentru două sau trei ţigări, patru dacă are noroc. Scotoceşte prin sertar, să vadă dacă a mai rămas ceva din ultimul pachet pe care l-a cumpărat, pipăie de mai multe ori pe suprafaţa de lemn, dar nu găseşte nimic. Va trebui să dea de furnizor până vineri, dacă nu vrea să n-aibă ce fuma la sfârşitul săptămânii. Şi de data asta, când are să-l sune, are să se plângă de calitate: prea multe tulpini şi

seminţe. Apucă pachetul de ţigări Virginia Super Slims, ia una şi goleşte tutunul în scrumieră. I-ar plăcea să ştie să le facă, dar a fost întotdeauna neîndemânatic şi de acum înainte nu mai învaţă. Virginia Super Slims umplute nu sunt rele. Sprijină în diagonală ţigara goală pe fundul cutiei şi o deplasează în faţă ca şi cum ar fi o lopată, încercând să facă marijuana să intre. Ridică ţigara şi o scutură uşor pentru ca iarba să coboare şi să lase loc pentru încă puţin. Apoi repetă mişcarea de mai multe ori, până când ţigara este gata. O strânge în capăt. O aprinde, trage în piept, reţine fumul şi după aceea îi dă drumul încet. Îl sună pe băiatul de la Poliţiste, care, pentru că în momentul acela face dragoste cu iubita lui, nu răspunde. Brena lasă telefonul într-o parte, pe pat, şi fumează din nou. Se bagă cu totul între cearşafuri. Se pregăteşte să se relaxeze. Bagă de seamă că trupul i se înmoaie, mai ales mijlocul. Zâmbeşte. Trage încă o dată din ţigară şi o stinge, cu grijă, ca să poată fuma altă dată ce a rămas din falsa Virginia Super Slim. Foile scrise de mână ale comisarului Venturini cad din pat şi alunecă pe duşumeaua de lemn. Băiatul de la Poliţiste se lasă să zacă un moment lângă iubita lui, îi dă o sărutare pe frunte şi se duce la baie. Abia când se întoarce vede apelul pierdut al lui Brena iluminând ecranul mobilului. N-ai auzit că suna telefonul? îi zice fetei pe un ton îmbufnat, de parcă ar fi fost vina ei că nu-l auzise. Băiatul de la Poliţiste îl sună pe Jaime Brena. Sună telefonul printre

cearşafurile şifonate de pe patul lui Brena, care doarme. Răspunde căsuţa vocală. Băiatul închide fără să lase mesaj şi sună din nou, ca să mai audă o dată căsuţa vocală. Se blestemă. Se întoarce cu spatele la iubita lui şi se acoperă cu cearşaful. Închide ochii, dar rămâne cu telefonul în mână, pentru orice eventualitate. Fata se întoarce pe partea cealaltă. Jaime Brena doarme relaxat, profund, ca şi cum pentru el n-ar mai exista acum nici Chazarreta, nici pensionarea anticipată, nici bărbaţii şi femeile de rasă albă. Dacă visează, nu-i visează pe ei. Dacă l-ar visa pe vreunul dintre ei, chipul lui n-ar reflecta pacea pe care o reflectă. Lângă el se iluminează ecranul telefonului de apelurile pierdute ale băiatului de la Poliţiste. Două (2) apeluri pierdute, număr necunoscut.

8

Pantaloni negri şi o bluză vaporoasă, nu transparentă, dar sugestivă. Aceasta a fost indicaţia Paulei Sibona cu privire la hainele pe care trebuia să şi le pună Nurit Iscar pentru întâlnirea cu Rinaldi din ziua următoare. Nu contează că nu mai e nimic între ei. Nu contează că Nurit a acceptat angajamentul numai din motive profesionale. Şi de supravieţuire. Şi de reapariţie istorică. Nimeni nu înfruntă o veche iubire, după atâţia ani, la o vârstă atât de ingrată pentru femei — cincizeci şi ceva —, fără puţină cochetărie, i-a spus prietena ei. Iar Nurit Iscar ştie că prietena ei are dreptate. El, Lorenzo Rinaldi, pesemne că e ca întotdeauna. Are senzaţia absurdă că anii aceştia trei au trecut numai pentru ea. În fotografia care-i însoţeşte editorialele e neschimbat. Însă nu ştie ce să creadă, de la o vârstă, ziariştii nu mai actualizează micile fotografii care le ilustrează articolele din ziar. Nici scriitorii pe cele care apar pe copertele cărţilor. Când ies bine într-o poză, cu aceea rămân pentru veşnicie. Deşi ştie că fotografiile înşală, Nurit nu poate scăpa de senzaţia aceasta absurdă: el trebuie să fie la fel. Lorenzo Rinaldi, da. Dezastrul pentru bărbaţi nu vine la cincizeci de ani: fie că viaţa i-a distrus

înainte, fie că îi va distruge după aceea. Ea, dacă nu mai este cea dinainte, trebuie să disimuleze. Sau să compenseze. Sau să caute vestimentaţia potrivită ca să scoată în evidenţă ce trebuie să scoată în evidenţă şi să ascundă ce trebuie să ascundă. De exemplu, şi-a pierdut talia. Nu are burtă, iar de asta este foarte mulţumită, dar şi-a pierdut talia. Posteriorul i-a căzut, nu prea mult, dar suficient pentru ca blugii să facă două sau trei cute sub fese. Şi mai mult i-au căzut coapsele, i s-au năruit spre părţile laterale şi s-au prefăcut în coajă de portocală. Pielea picioarelor i-a devenit transparentă — şi nu transparentă ca de bebeluş, ci transparentă ca a bătrânilor. Pe lângă varicele pe care le detestă şi pe care le are de multă vreme. A vrut să se opereze, dar când i s-a explicat că trebuie să tragă de ele cu ceva asemănător unei croşete, pentru că este o venă care străbate tot piciorul şi intră în trunchi prin vagin, aproape că a leşinat şi a renunţat numaidecât la orice operaţie. Pe pulpe i-au ieşit mai multe riduri. Pentru a compensa, aproape că nu-i mai creşte păr, ceea ce constituie unul dintre puţinele avantaje ale îmbătrânirii. Are câteva pete pe faţă, pe care promite că într-o zi şi le va scoate prin microdermoabraziune cu diamante sau cu lumină intens pulsată, cum a făcut Viviana Mansini. Asta în anul când va scrie mai multe cărţi ca *Desfă nodurile,* care îi vor face fără îndoială capul calendar, dar îi vor permite să pună deoparte nişte bani. În schimb, pe mâini nu are pete. Nu are nici prea multe riduri pe faţă.

Nici pe gâtul care, deşi n-a dezvoltat bărbie dublă, şi-a pierdut tonusul muscular. Nimeni în familia ei n-a avut multe riduri, nici mama ei, nici bunica, astfel că presupune că va continua tradiţia familiei de femei cu tonus bun. Cu tonus în mai multe sensuri. Sânii nu i-au căzut, s-au răspândit echidistant, spre laturi, în sus, în jos. Simte că îi răsar mai aproape de clavicule şi ştie că îi iese în evidenţă şanţul dintre sâni, cum nu i se mai întâmplase niciodată înainte. Nurit se mulţumeşte şi spune că la cei cincizeci şi patru de ani ai ei arată prea bine. În sensul acesta nu seamănă cu Betty Boop, ea nu este un *cartoon.* În timp ce desenul animat îşi păstrează buclele intacte, gura şi picioarele, corpul, al lui Nurit Iscar, Betibú, se schimbă de la an la an. Cum ar fi o Betty Boop de cincizeci şi ceva de ani? se întreabă. Ar desena-o oare preocupată de aspectul trupului, cum este ea astăzi, cu câteva minute înainte de a se întâlni cu ultimul bărbat de care a fost îndrăgostită? Nu-şi aduce aminte să se fi gândit recent la pete, nici la talia de odinioară, nici la coapse. În realitate, nu s-a sinchisit niciodată prea mult de lucrurile acestea. Dar astăzi, când o va vedea Lorenzo Rinaldi, ar dori să arate demn, trebuie să recunoască. Un trup demn. Până când va simţi femeia că are obligaţia de a fi „frumoasă”? Cincizeci şi patru de ani. Ea ar vrea să aibă câţiva în minus. Nu cere douăzeci, nici treizeci. Patruzeci şi patru sau patruzeci şi cinci, doar un deceniu diferenţă. Ar fi trebuit să divorţeze atunci, deşi copiii erau cam

mici, dar ea i-ar fi crescut bine, e sigură. Aceea a fost cea mai frumoasă perioadă din viaţa ei. Dar atunci n-a ştiut şi acum nu mai are importanţă.

Timpul nu se mai întoarce. Nu mai poate decât să scoată în evidenţă ce trebuie scos în evidenţă şi să ascundă ce trebuie ascuns.

De aceea, acceptă pantalonii negri pe care i-a propus prietena ei, deşi, dacă s-ar îmbrăca gândindu-se că de acolo pleacă direct într-un cartier închis, şi-ar pune blugi. Într-un cartier închis se poartă blugi, şort sau bermude, iar ea şort sau bermude nu mai poartă de multă vreme, din cauza blestematelor de varice. Pantaloni negri, asta nu e rău. Dar bluza vaporoasă sugerată de Sibona o schimbă cu un tricou alb, cu mâneci trei sferturi şi decolteu rotund şi generos, care îi subliniază sânii, acea parte a corpului ei pe care Nurit Iscar o consideră cu cele mai bune perspective, în ciuda expansiunii.

Coboară din taxi cu valiza şi se duce la recepţia ziarului. Discută cu recepţionista pe tema valizei, pe care poate sau nu să o ia cu ea în redacţie, dar în cele din urmă vine să o întâmpine secretara lui Rinaldi şi aceasta îi netezeşte drumul. Ce mai faceţi, doamnă Iscar? De multă vreme nu v-am mai văzut pe aici, îi spune femeia în timp ce se îndreaptă spre ascensor, iar Nurit nu izbuteşte să desluşească dacă în tonul cu care a pronunţat fraza „De multă vreme nu v-am mai văzut pe aici” e sau nu o urmă de ironie. Poate e doar vina ei, se

simte urmărită de trecut. Da, n-am venit de multă vreme, îi răspunde. Secretara care o însoţeşte este aceeaşi din perioada când ea avea o legătură cu Rinaldi şi nu o dată a sunat-o în numele şefului ei ca să-i transmită mesaje, de cele mai multe ori umilitoare pentru Nurit, de exemplu: Zice domnul Rinaldi să nu-l aşteptaţi, n-are să poată veni. Sau i-a trimis lucruri din partea lui: bilete la vreun spectacol la care urma să meargă împreună şi apoi Rinaldi a anulat totul în ultimul moment, bilete de avion, flori, bomboane. Nurit Iscar îşi dă seama că faptul că relaţia aceea fusese clandestină pentru Lorenzo Rinaldi o face pe ea să se simtă, chiar şi astăzi, stânjenită. Ca şi cum privirea femeii ar judeca-o într-un fel. Sau ca şi cum ea s-ar judeca din nou prin ochii acelei femei. Cu toate că Nurit s-a despărţit, ea n-a înşelat pe nimeni şi nici nu avea nevoie de clandestinitate, dar tot se simte jenată. Sau ceea ce o jenează, o nelinişteşte, o umileşte este faptul că femeia aceea ştie că Rinaldi n-a ales-o pe ea, că, spre deosebire de Nurit, el a preferat să rămână căsătorit şi să prelungească relaţia în mod clandestin atât cât putea să dureze şi nimic mai mult? Aleasa. Nu e uşor să accepţi că nu eşti aleasa, gândeşte, mereu visezi să fii tu. Secretara o pofteşte să ia loc în anticamera biroului lui Rinaldi şi îi oferă o cafea. Nu, mulţumesc, spune Nurit. Cum o durea deja stomacul, o cafea reîncălzită de cafetiera de birou ţinută în priză douăzeci şi patru de ore pe zi n-are să-i facă deloc bine. Peste câteva minute

apare pe coridor un tânăr care spune: Mă aşteaptă Rinaldi. Înaintează spre uşa biroului fără a cere permisiunea secretarei şi fără a presupune că are nevoie de vreo permisiune. Dar femeia îl opreşte brusc: Şi pe doamna o aşteaptă domnul Rinaldi; stai jos, vă primeşte imediat. Împreună? întreabă el fără să înţeleagă. Nurit nu întreabă. Împreună, repetă secretara şi se ridică să facă nişte copii xerox. Tipul se întoarce spre canapeaua unde este aşezată Nurit, îi adresează o mişcare a capului ce nu ajunge să fie un salut şi spune: Va trebui să aşteptăm, atunci. Ea zâmbeşte şi repetă: Va trebui să aşteptăm. Dar băiatul de la Poliţiste nu se aşază lângă ea, ci se instalează în faţa ferestrei şi priveşte afară fără să vadă nimic.

Peste câteva minute sunt amândoi, băiatul de la Poliţiste şi Nurit Iscar, în biroul lui Lorenzo Rinaldi. Pesemne că aţi făcut cunoştinţă, zice el şi cu toate că ei nu se prezentaseră, Rinaldi continuă discuţia de parcă fiecare ar şti cine este celălalt. Nurit Iscar se va ocupa să dea cazului o nuanţă *non-fiction* şi de scriitură de calitate. *Non-fiction,* repetă băiatul de la Poliţiste. Iar tu vei face mai degrabă investigaţie, lucru mai poliţist, de pură tehnică jurnalistică, mă înţelegi? Mai mult sau mai puţin. Ea are să se instaleze în cartierul închis La Maravillosa, i-am închiriat o casă, are să se amestece cu oamenii, are să asculte, să observe şi să scrie. Şi mie mi-ar prinde bine munca pe teren, spune băiatul de la Poliţiste pe un ton liniştit, străduindu-se să nu fie

o lamentare vădită. Cu toate că este o lamentare. Compensezi cu bune contacte şi, fireşte că dacă Nurit află ceva, te va anunţa; tu, în ceea ce te priveşte, faci la fel, la orice informaţie concretă sau importantă pe care o ai o suni sau îi trimiţi un e-mail. Acolo e un calculator cu *wi-fi* şi toate cele necesare ca să fiţi în contact permanent. Tu să-mi dai articolele tale mie direct, îi spune băiatului, fără a mai trece pe la subsecretar, am să le corectez eu însumi. Rapoartele lui Nurit se vor publica începând de mâine sau de poimâine, dacă azi nu vine cu ceva până la închiderea ediţiei, spune Rinaldi şi apoi adaugă: Rezervă-i o jumătate de pagină. O jumătate de pagină? repetă băiatul. Da, ţi se pare mult sau puţin? îl întreabă la rândul lui Rinaldi, deşi cunoaşte răspunsul. Nu, nu spun că e puţin sau mult faţă de ce are ea de povestit, dar dacă ocupăm o jumătate de pagină cu raportul ei nu rămâne nimic pentru articole, se lamentează de data aceasta vădit băiatul. Dacă ai atâtea lucruri bune de publicat şi nu ai spaţiu, îi dăm ei o pagină specială, în afara rubricii tale, nu-ţi face griji, îl lămureşte Rinaldi şi zăboveşte privindu-l drept în ochi pe băiat, care îi susţine privirea cum poate. Nurit asistă stingherită la ceartă, dar nu intervine, nu se cade să o facă, îşi zice. Nu i-ar plăcea să înceapă lucrul punându-se împotriva băiatului de la Poliţiste şi cu atât mai puţin când nu ştie dacă Rinaldi însuşi sau el îi vor edita materialul, scurtând textul dacă e nevoie, îl va ilustra, va face micul rezumat cu litere mari

de la început, ba chiar va schimba titlul. Nimic nu va fi mai important pentru cititorii noştri decât un raport scris de Nurit Iscar, conchide Rinaldi şi consideră discuţia încheiată. Nurit, tu trimite-mi mie cu copie pentru el, dar…, spune, iar acum i se adresează băiatului, materialul ei nu va fi editat şi nici scurtat. OK, răspunde băiatul de la Poliţiste, care acum nu mai vrea decât să plece. Iar cu întrebarea următoare Rinaldi îi dă ocazia să o facă: Tu ai ceva pentru ediţia de astăzi? La asta lucrez, inventează băiatul şi adaugă: Dacă asta e tot, plec, aşa dau repede nişte telefoane.

Nu te-ai schimbat, Betibú, îi spune Rinaldi când rămân singuri în biroul lui. Ştie că minte, dar cu toate acestea Nurit zâmbeşte: Nici tu, îi întoarce complimentul. Nu, să nu crezi asta, preşedintele pe care-l avem în ţara asta m-a făcut să îmbătrânesc cu doi sau trei ani în fiecare an scurs de când a preluat conducerea. Şi de asta e vinovat preşedintele? De ce? De firele tale albe şi de riduri? Da, bineînţeles, nimeni nu m-a iritat şi nu m-a decepţionat atâta în ultimii ani ca preşedintele. Ah, îmi închipui titlul unui articol din zilele astea: „Directorul ziarului *El Tribuno* are probleme de îmbătrânire prematură din vina preşedintelui naţiunii, care nu este de acord să-i plătească pagubele provocate”. Ce glumeaţă eşti, nu-mi spune că tu îl mai crezi şi astăzi. Nici pe el, nici pe nimeni, nici pe voi. Serios? Da, foarte serios. Şi cum faci ca să îţi faci o părere despre ce se întâmplă în ţara în care trăieşti?

Sau nu-ţi pasă? Normal că îmi pasă şi încă cum, citesc toate ziarele, toate, şi pe al tău, apoi caut o medie pe baza propriilor mele criterii. Ce efort. Aşa sunt vremurile, voi ne obligaţi să o facem. Tu întotdeauna ai fost o femeie neîncrezătoare, Betibú. Nu îndeajuns, spune ea şi se ridică, mai bine plec, pentru că traseul până in nenorocitul de cartier închis e lung. Crezi că vei avea ceva pentru astăzi? Nu mă presa atâta, Rinaldi. Odinioară îţi plăcea să te presez. Odinioară, spune ea, acum suntem oameni mari. N-au trecut decât trei ani. Eu îi număr cum îi numeri tu pe ai preşedintelui, zice ea şi zâmbeşte. Zâmbeşte şi el. Lorenzo Rinaldi o însoţeşte până la uşa biroului şi, înainte ca ea să plece, îi mărturiseşte: Ţi-am dus dorul, Betibú. Şi cu toate că ea, Nurit Iscar, simte cuvintele acelea înfigându-i-se ca un spin în spate, încearcă să-şi vadă de drum prefăcându-se că nu le-a auzit. Când am ceva care să merite osteneala, îţi trimit, îl anunţă şi iese.

Nurit Iscar străbate coridorul care mărgineşte redacţia făcând mai mult zgomot decât ar dori cu rotiţele valizei. Există oare aliniamentul şi echilibrarea valizelor? se întreabă. Băiatul de la Poliţiste, care o vede venind, se întoarce cu spatele dinadins, ca să n-o salute din nou. Karina Vives, în faţa copiatorului, o recunoaşte, dar Nurit abia se uită la ea, nu ştie că numele ei nu-i e străin, nu ştie cum arată, deşi dacă cineva ar numi-o, dacă cineva i-ar spune Karina Vives, şi-ar aminti numaidecât că femeia aceea a semnat

articolul critic prin care a desfiinţat-o *El Tribuno* când a apărut ultimul ei roman, *Numai dacă mă iubeşti.* Jaime Brena, care tocmai a coborât din ascensor, se întâlneşte cu ea. Bună ziua, spune. Bună ziua, răspunde Nurit Iscar. Nu se cunosc, sau mai bine zis, nu le-a făcut nimeni cunoştinţă, dar fiecare ştie cine este celălalt. Amândoi se fac vinovaţi de identitate disimulată şi pe amândoi i-a interesat la un moment dat, cu mai multă sau mai puţină intensitate, activitatea celuilalt. Jaime Brena se lipeşte de zid, pentru ca ea să aibă loc să se strecoare cu valiza. Ea îi mulţumeşte. Dar roţile nu se lasă manevrate cum ar trebui şi valiza trece peste piciorul drept al lui Brena. Vai, scuzaţi-mă, ce neîndemânatică sunt. Nu vă faceţi griji, îi spune el, de multă vreme am nevoie de un pedichiurist. Brena surâde, iar ea îi răspunde la zâmbet, cu toate că este puţin ruşinată de propria-i stângăcie. Călătorie plăcută, îi spune el când sunt cu spatele unul la altul şi înaintează în sens opus. Nurit Iscar răspunde „Mulţumesc” şi intră în ascensor. Brena se instalează la biroul lui. Se iveşte numaidecât băiatul de la Poliţiste. M-ai sunat azi-noapte, zice. Da, n-a răspuns nimeni şi apoi am adormit. Ce făcea Betibú aici? Cine? Nurit Iscar. Ah, a angajat-o Rinaldi ca să scrie *non-fiction* despre asasinarea lui Chazarreta, lămureşte băiatul şi pronunţă *non-fiction* cu o oarecare ironie. Nu e rea ideea, poate s-o facă foarte bine, spune Brena. De ce? Cine e? Băiate, ai ieşit dintr-un *tupper*? N-o cunosc. Ar trebui, e una dintre puţinele scriitoare

de romane poliţiste din Argentina, n-ai citit *Să mori încetul cu încetul*? Nu. Trebuie să-l citeşti, asta şi tot ce poţi trebuie să citeşti, ca să-ţi deschizi puţin capu' ăla. N-am timp, câteodată, în vacanţă, citesc ceva de non-ficţiune. Fă-ţi timp, fă-ţi şi citeşte ficţiune. Dacă vrei să fii un bun ziarist, trebuie să citeşti ficţiune, băiete, n-a existat şi nu există nici un mare ziarist care să nu fi fost un bun cititor, te asigur. Jaime Brena scoate din geantă plicul primit în noaptea anterioară de la comisarul Venturini. Poftim, mi-a venit de la o sursă demnă de încredere, conţine informaţii care-ţi pot fi de folos, îi spune. Băiatul ia plicul şi examinează rapid conţinutul, în faţa lui. Cu toată lipsa lui de experienţă, ştie că ceea ce i-a dat Brena valorează mult. Mulţumesc, îi spune. Distracţie plăcută, îi răspunde Brena şi începe să lucreze la următorul lui articol: Bebeluşii de sex masculin plâng mai mult, mai devreme şi mai puternic decât cei de sex feminin. Tâmpiţii, bombăne şi îşi vede de scris. Băiatul de la Poliţiste se întoarce şi întreabă: Cum ai zis că o cheamă? Pe cine? Pe tipa care scrie poliţiste. Nurit Iscar. Da, dar înainte ai spus alt nume. Ah, da, Betibú. Din cauza buclelor? Da, seamănă puţin, încuviinţează băiatul de la Poliţiste. Acum câţiva ani era identică cu Betty Boop, aşa că îi spuneam: Betibú. Tu şi mai cine? Asta chiar că e secret profesional, băiete. Brena consideră încheiată discuţia cu băiatul de la Poliţiste, se întoarce spre biroul Karinei Vives şi îi spune: Ştiai că bebeluşii de sex masculin plâng

mai mult decât cei de sex feminin? Iar ea îi răspunde: Nu, nu ştiam, şi ochii i se umplu numaidecât de lacrimi. S-a întâmplat ceva? o întreabă el. Alergie, zice ea, în perioada aceasta a anului întotdeauna îmi lăcrimează ochii. Jaime Brena nu o crede, dar respectă faptul că, deocamdată, colega lui de redacţie nu vrea să-i spună ce o face să plângă. Vor avea timp după aceea, când vor ieşi pe trotuar să fumeze o ţigară.

Maşina închiriată care o duce pe Nurit Iscar, curând după ieşirea ei zgomotoasă de la *El Tribuno*, intră pe şoseaua Panamericana. E o zi răcoroasă, dar soarele străluceşte atât cât poate în toiul toamnei. De multă vreme nu a străbătut autostrada aceea, de ani întregi. Nurit Iscar este din sudul Marelui Buenos Aires, o suburbie foarte diferită de cea în care pătrunde acum. În sud ea se duce adesea, ca să-şi vadă prietenele de la Colegiul Comercial Nr. 2. Dar ceea ce vede acum, de o parte şi de alta a şoselei Panamericana, este foarte diferit de ceea ce vede când se duce spre sud pe şoseaua de centură. Pe marginile şoselei de centură sunt vulcanizări, ateliere mecanice, piscine ale unor instituţii caritabile sau ale sindicatelor, o universitate şi de câţiva ani un hipermarket, ba chiar şi un *driving* de golf, îşi aminteşte. Îşi mai aduce aminte şi că pe Panamericana erau multe hoteluri. Nu mai sunt atâtea, sau nu le mai descoperă astăzi în mijlocul progresului care a inundat laturile şoselei. Şi maşinile ce o

înconjoară sunt diferite de cele care ar înconjura-o dacă s-ar duce spre sud. Când înaintează spre sud, parcul auto îmbătrâneşte, se ivesc maşini vechi, cu câte un far ce nu se aprinde şi numere de înmatriculare cu primele litere din alfabet, în schimb, maşinile care apar acum, pe măsură ce se îndepărtează de capitală, sunt din ce în ce mai luxoase, mai noi, cu numere de înmatriculare începând cu H sau I. *Shoppings,* cinematografe, fabrici, bănci, întreprinderi felurite, clinici. Iar pe bifurcaţia Pilar o surprind verdele de pe margini, iarba proaspăt tăiată, exuberanţa de pe fiecare parte. De-a lungul canalului colector, pe multe porţiuni cu drum de pământ, căci asfaltul n-a ajuns încă până acolo, sunt firme de decoraţie, de antichităţi, cimitire private, agenţii de maşini de toate mărcile, mici complexuri de birouri, *malls* (invenţia aceasta americană de magazine cu produse de primă necesitate, farmacie, minimarket, chioşc etc., pentru a aproviziona populaţia din afara oraşului), un restaurant de *sushi* din lanţul care are un local în Puerto Madero, aproape de biroul unde lucrează fostul ei soţ. *Sushi*-ul a făcut-o să se gândească la fostul ei soţ, iar fostul ei soţ la copii şi atunci Nurit Iscar şi-a dat seama că nici Rodrigo, nici Juan nu-i răspunseseră la mesajul prin care îi anunţa că lipseşte câteva zile şi le spunea unde pot să o găsească. Sunt mari, îşi zice. Dar nu simte nici o alinare.

Puţin înainte de peaj observă primele cartiere închise. Cartierul închis unde mergeţi

dumneavoastră nu se vede de pe drum, îi spune şoferul, trebuie să ne abatem. Trebuie să ne abatem, repetă ea, mai degrabă pentru ea însăşi decât pentru bărbatul de la volan. La un anumit kilometru de pe deviaţia Pilar, maşina o ia pe o ieşire spre dreapta şi părăseşte ruta, pentru a înainta pe o stradă laterală, perpendiculară pe Panamericana. Trece de câteva grupuri de case, mai mult de zece, apoi virează la stânga, traversează o stradă ce pare moartă şi apoi lasă în urmă alte grupuri de case până se opreşte, în sfârşit, în faţa intrării din Maravillosa. Încă mai sunt acolo, de strajă, două camere mobile ale canalelor de ştiri. Nurit Iscar trebuie să înfrunte prima problemă. „Prima probă de rezistenţă", a numit-o mai târziu, povestindu-i lui Carmen Terrada. Nu e nimeni în casă ca să vă autorizeze intrarea, spune paznicul. Nu, fireşte, în casă nu e nimeni, pentru că eu voi ocupa casa, îi răspunde ea. Dar nu mi-a dat nimeni autorizaţie ca să vă las să intraţi. Uitaţi-vă, am cheile aici, cum să am chei fără să am autorizaţie? Nu aţi fi prima, doamnă. Sunaţi-l pe proprietar, vă rog, îi cere Nurit. Îl sunăm, dar nu e nimeni în casă. Bineînţeles că nu e nimeni, sunaţi-l în altă parte, pe mobil. Nu avem datele lui personale, numai telefonul din casă. OK, dau eu de el, spune ea. Da, cum să nu, zice paznicul, dar vă rog să lăsaţi intrarea liberă până obţineţi autorizaţia. O eliberez, o eliberez, spune Nurit Iscar şi în timp ce şoferul parchează într-o parte, ea sună la *El Tribuno,* îi explică secretarei lui Rinaldi ce s-a

întâmplat şi femeia o asigură că se va rezolva imediat, să nu-şi facă griji. Nurit Iscar deschide geamul pentru ca soarele să o lovească în faţă. Oftează. Liniştiţi-vă, doamnă, îi spune şoferul, într-o clipă ne dau voie să intrăm, trebuie să avem puţină răbdare, întotdeauna e aşa în locurile acestea. Dar ea prea multă răbdare nu are şi, în ciuda eforturilor pe care le face, se impacientează. Peste câteva minute, se apropie de maşină un paznic. Şoferul porneşte motorul, spunând „Vin să ne dea acordul”. Dar se înşală. Domnule, nu puteţi să staţionaţi aici. Ah, mă dau la o parte, zice şoferul. De ce? întreabă Nurit, indicându-i bărbatului care a adus-o, cu o palmă pe umăr, să nu se mişte de acolo. Pentru că nu puteţi să staţionaţi în faţa intrării în cartierul închis, răspunde paznicul. Nu văd nici un afiş de la Drumuri Naţionale sau Regionale pe care să scrie că este interzisă staţionarea. Este o dispoziţie a cartierului închis, doamnă. Şoferul oftează. Cartierul închis nu poate dispune de ce nu este al lui, strada este publică, domnule. Sunt ordine de sus, insistă paznicul. De sus, de unde? întreabă ea. De sus, repetă paznicul. Ea se uită spre cer. Sus nu sunt decât nori, îi spune. De la autorităţile din cartierul închis, lămureşte bărbatul. Explicaţi-le autorităţilor că acest cartier nu are jurisdicţie asupra străzii, nici asupra vieţii mele, nici asupra locului în care hotărăsc să staţionez, atâta vreme cât nu este interzis prin dispoziţii de la Drumuri Naţionale sau Regionale, stăruie ea. Dar este interzis, doamnă,

dumneavoastră nu ascultaţi ce vă spun. Mi se pare că cel care nu ascultă sunteţi dumneavoastră. Nu vă supăraţi, zice şoferul, dau maşina la o parte şi gata. Nu, îl opreşte ea, eu de aici nu mă mişc. Doamnă, nu vă daţi seama că o maşină staţionată în faţa porţii unui loc ca acesta pune în pericol siguranţa locuitorilor? Nu, nu-mi dau seama, iar cea care se află în pericol sunt eu, între toţi oamenii aceştia cu arme, care habar n-am dacă au permis de portarmă. Aveţi permis? Omul nu răspunde. Se apropie alt paznic. Şoferul insistă, dau maşina la o parte şi gata, nu vă faceţi sânge rău. Strada e a tuturor, repetă ea. Eu îndeplinesc ordine, spune paznicul care a venit primul. Doamna este autorizată să intre, anunţă paznicul nou sosit. Şoferul oftează uşurat şi înaintează cu viteza întâi. Bine că ăştia nu vă obligă să vă beţi aici cafeaua de duminică dimineaţa, îi spune. Nurit nu înţelege. Dacă vă dau cafeaua aici, v-o scuipă în faţă. Este important să ştii să te aperi de abuzuri, îi spune ea. Sunt şi cauze pierdute, zice şoferul. E adevărat, recunoaşte Nurit. Când ajung la barieră, alt paznic le cere actele amândurora. Iar şoferului, certificatul de înmatriculare, cartea verde şi asigurarea maşinii. Ei îi fac o fotografie cu un aparat mic. Ca să fiţi înregistrată şi să nu vă mai deranjăm, îi explică bărbatul care controlează bariera. Îmi permiteţi portbagajul? îi cere acelaşi paznic şoferului, iar acesta acţionează butonul care îl deschide, fără a se clinti de pe scaun. Nurit Iscar se întreabă unde a

rămas restul propoziţiei, unde sunt cuvintele care lipsesc, sintaxa completă. De ce spune cineva „îmi permiteţi portbagajul?” şi omite verbul. Care ar fi verbul? Să văd, să deschid, să verific? Iar celălalt, de ce înţelege şi acceptă? Nu există verbe tacite. Îmi permiteţi portbagajul ar putea fi îmi permiteţi să iau portbagajul, să vă scot portbagajul, să vă ard portbagajul, să vă ud portbagajul cu urină. Cine le-a furat verbele acestea paznicului, şoferului, celor ce au rămas fără verbe şi nici măcar nu o ştiu? De ce nu-i pasă nimănui de furtul acesta? Să furi cuvinte nu e un delict? Se fură doar cuvântul, sau şi ce numeşte? OK, spune paznicul în cele din urmă şi trece un card magnetic printr-un cititor care face ca bariera să se ridice în faţa lor. Duceţi-vă.

Maşina înaintează pe strada principală. Un şir de copaci înalţi de o parte şi de alta ocupă o cărare inexistentă. Câteva crengi se ating sus, în coroane. Vezi? Asta îmi place la nebunie, zice Nurit pentru ea. Dar desfătarea nu durează, pentru că, pe măsură ce avansează, coloana de copaci se preface într-un tunel închis, unde ea simte că intră şi de unde nu este sigură că va putea ieşi. Aidoma copiilor din poveşti, care deschid o uşă şi pătrund în altă lume, cad într-un puţ ce îi duce pe alt tărâm, sau intră într-un dulap care dispare ca să facă loc unei păduri fermecate. Sau vrăjite.

Şoferul ajunge la destinaţie. Casa nu este una dintre cele mai importante din cartierul închis La Maravillosa, dar cu toate acestea este cu mult

mai mare şi mai impunătoare decât oricare alta în care a locuit vreodată Nurit Iscar. Bărbatul deschide portbagajul, scoate valiza, o lasă lângă Nurit şi apoi îi dă o dovadă de efectuare a transportului, ca să semneze. Pentru orice aveţi nevoie mă sunaţi, aici aveţi numărul, spune întinzându-i cartea de vizită a firmei de închiriere de maşini pentru care lucrează. Mi s-a spus că toate drumurile pe care trebuie să le faceţi sunt în contul ziarului, întotdeauna lucrăm cu *El Tribuno,* au cont la noi, aşa că fiţi liniştită, mă sunaţi şi gata. Ah, perfect, atunci vă sun. Dar să mă sunaţi dinainte, pentru că eu locuiesc în Lanus şi până aici pesemne că fac vreo două ore, două ore şi jumătate la orele de vârf. Lanus? repetă ea. Lanus Vest, lămureşte el. Şi ce fac dacă mă doare capul şi am nevoie să mă duc la farmacie ca să cumpăr aspirine? Eu vă recomand ca pentru astfel de urgenţe să cereţi la poartă numărul de telefon al vreunei firme de taxi din zonă şi când vă duceţi să cumpăraţi ceva, faceţi stocuri. Aşa ieşiţi mai ieftin decât dacă luaţi o maşină de fiecare dată când vă trebuie ceva. Fireşte, zice ea, am să fac stocuri. Automobilul se îndepărtează, Nurit Iscar zăboveşte un moment acolo, pe pietrişul cenuşiu, cu valiza într-o mână şi cu cheile casei care nu-i aparţine în alta, gândindu-se din câte lucruri ar trebui să facă stocuri ca să nu simtă că va avea în orice moment o problemă urgentă, din acelea care, ştie bine, sunt insurmontabile.

9

La ultima oră a după-amiezei, băiatul primeşte primul raport trimis din La Maravillosa de Nurit Iscar lui Rinaldi, cu copie pentru el. Îl citeşte. Şi îl năpădeşte ura. Îi vine chef să calce totul în picioare. Îşi ridică fruntea şi îl caută cu privirea pe Jaime Brena, dar acesta nu este la biroul lui, ci în picioare, stă de vorbă cu Karina Vives, în faţa biroului ei. Băiatul de la Poliţiste se duce într-acolo. Serios, n-am nimic, spune ea. Dar e ciudat să nu vii să fumezi, îi răspunde Brena. Alergia nu mă lasă să-mi mai bag nicotină în corp, spune Karina când se apropie băiatul de la Poliţiste. Jaime Brena, cu spatele la el, îi spune femeii: Nu fuma dacă nu vrei, dar vino cu mine. Ea refuză, ştie că dacă iese pe trotuar să fumeze cu Brena are să-i spună de sarcină şi astăzi nu s-a trezit dispusă să-i dea vestea nici măcar lui, cel mai bun prieten al ei din redacţia ziarului *El Tribuno.* De ce ieri, când facea baie, era sigură de ceea ce vrea să facă şi astăzi şovăie din nou? Fără să şi-o propună, băiatul o salvează: Ai un minut? îl întreabă pe Brena. Am, zice el, pune cu resemnare pachetul de Marlboro la loc în buzunarul cămăşii şi îi face semn cu capul să-l însoţească la biroul lui. Tipa şi-a trimis raportul, îl anunţă băiatul. Care tipă? întreabă Brena.

Scriitoarea pe care a instalat-o Rinaldi în La Maravillosa. Nurit Iscar. Da, Nurit Iscar, încuviinţează băiatul. Învaţă numele, îi zice Brena. Îl ştiu, dar sunt agitat. Ce s-a întâmplat? Tipa inventează o teorie care o contrazice pe a mea şi nu putem să publicăm articolul meu lângă al ei, căci am părea schizofrenici. Şi chiar suntem puţin. Lăsând gluma la o parte, nu pot să public în nici un caz ce trimite ea. Cu ce nu sunteţi de acord? întreabă Jaime Brena. Ea spune, bazându-se pe tâmpenii pe care le-a auzit la supermarket, că moartea lui Chazarreta a fost o crimă, iar pentru mine e clar că insul s-a sinucis. De ce? Avea arma în mână. Asta se aranjează, nu e o probă suficientă. Nu sunt semne de violenţă în casă. Nu sunt întotdeauna semne de violenţă la o omucidere, mai ales dacă e bine pusă la cale. Şi nu sunt tăieturi de apărare pe mâinile lui Chazarreta. E posibil să-i fi tăiat gâtul în timp ce dormea pe fotoliu, cu mult alcool în corp; până acum nu mi-ai spus nimic categoric. Menţionează raportul că mâna dreaptă era plină de sânge? întreabă Brena. Pe băiat îl surprinde întrebarea: Nu, nu menţionează nimic. De ce? Dacă nu menţionează, e sigur că nu era sânge pe mâna dreaptă. E crimă, băiete. Multe site-uri de pe Internet înclină spre ipoteza sinuciderii şi sunt o grămadă de *tweets* şi *retweets,* stăruie băiatul de la Poliţiste. *Tuits* şi *retuits,* repetă Brena. Şi apoi: Ştii care e problema, băiete? Prea mult Internet şi prea puţină stradă. Un ziarist poliţist se formează în

stradă. De câte ori te-ai ascuns tu în spatele unui copac? De câte ori ai sunat un martor al unei crime sau o rudă a mortului dându-te drept comisarul Cutărică? De câte ori te-ai deghizat ca să intri într-un loc unde nu te lăsau să intri? Băiatul nu răspunde, dar e limpede că n-a făcut nimic din ce îl întreabă Brena. Ţine minte, băiete, multă stradă, să fii în stare să intri peste tot şi să mimetizezi situaţia: tu trebuie să fii hoţul, asasinul, mortul, complicele, orice e nevoie ca să înţelegi ce e în capul lor. Şi mai lasă calculatorul, atâta Google îţi face rău. Îţi dai seama de ce îl interzic chinezii? Internetul are să fie noul opiu al popoarelor, noua religie. Vino, ia loc, îi spune Brena şi îi oferă propriul lui scaun. Deschide sertarul biroului, apucă o riglă veche din lemn, de vreo douăzeci de centimetri, se aşază în spatele lui şi sprijină rigla de gâtul băiatului, ca şi cum i-ar tăia gâtul, dar fără a schiţa încă mişcarea. Băiatul se înfioară când îl atinge rigla. Brena îl întreabă: Cum era tăietura? Paralelă cu claviculele? Îndreptată în sus? Sau în jos? Paralelă cu claviculele şi la sfârşit uşor în sus. L-au omorât. De ce? Brena îi dă rigla. Taie-ţi gâtul, îi spune. Băiatul se uită la el fără să facă nimic. Taie-ţi gâtul, băiete, îi spune din nou. Fără prea multă convingere, băiatul deplasează rigla de la stânga la dreapta. Unde a ajuns mâna ta? Uşor în jos. Dacă ai sângera, ar fi fără îndoială în jos, este cu neputinţă să-ţi tai singur gâtul în sus, e o mişcare anti-naturală, băiete. Verifică dacă mâna dreaptă era plină de sânge, primul şuvoi de

sânge sfârşeşte întotdeauna acolo, pe mâna care taie arterele. Dar nu erau tăieturi de apărare pe mâini, insistă băiatul. Nu contează, tăietura îndreptată în sus şi mâna fără sânge sunt dovezi mai convingătoare, pesemne că nu sunt tăieturi de apărare pentru că Chazarreta n-a avut timp să se trezească şi să reacţioneze. Ai să vezi că autopsia definitivă va spune că avea mult alcool în sânge, sigur dormea, era beat şi poate i-au pus ceva în whisky, un tranchilizant, de exemplu, sau mai multe, sau un amestec de tranchilizante. Atunci tipa poate să aibă dreptate. Nu tipa, Nurit Iscar. Nurit Iscar, sau Betibú. Sau Betibú, da, ea trebuie să aibă dreptate; are datele autopsiei preliminare pe care ţi le-am dat ţie? Nu, nu i le-am trimis, aveam de gând să păstrez informaţiile pentru articolul meu. Bine, trebuie să fii zgârcit cu informaţiile pe care le deţii, aprobă Brena. Ea se bazează pe observaţii tâmpite, spune băiatul, ţi-am spus, lucruri auzite în timp ce cumpăra iaurt la supermarket, de exemplu. Vezi, stradă, ea găseşte pe stradă, chiar dacă nu pare, supermarketul din La Maravillosa în chestiunea aceasta este strada. Pot să citesc ce a scris? îţi trimit la adresa ta de mail, îi zice băiatul. Nu, băiete, scoate-l la imprimantă, eu sunt din generaţia *paper.*

Peste câteva minute, băiatul vine cu raportul lui Nurit Iscar tras la imprimantă şi i-l înmânează lui Jaime Brena, care citeşte numaidecât:

Totul este liniște în La Maravillosa. Rătăcești prin locurile acestea, la umbra copacilor, aspirând parfumul florilor şi al ierbii proaspăt tăiate şi poţi să visezi că nimic rău nu ţi se poate întâmpla aici, în spatele zidului. Copiii merg singuri, pe biciclete, în maşinuţe cu baterii şi chiar pe triciclu. Lumea îşi lasă şi acum maşinile cu cheile în contact şi casele deschise. Nu e zgomot de frâne şi nici de autobuze, nu sunt scăpări de gaze de la automobile care să contamineze mediul, nu auzi un claxon decât dacă se salută doi vecini. Cu toate acestea, exact ca în filmul Carrie, *de Brian De Palma (bazat pe romanul lui Stephen King), când seninătatea invadează scena şi spectatorul nepregătit începe în sfârşit să se relaxeze, mâna lui Carrie străbate pământul şi iese din mormânt ca să apuce mâna prietenei care-i aduce flori, şi aici irupe moartea în mijlocul unei scene bucolice, neaşteptate şi de data aceasta pune capăt vieţii lui Pedro Chazarreta, în casa lui din cartierul închis La Maravillosa. Scena spune un lucru şi realitatea cu totul altceva. Realitatea a vorbit în urmă cu trei ani, când a fost găsită moartă Gloria Echagüe. Deşi o vreme au vrut să ne facă să credem că n-a fost decât un lamentabil accident, moartea soţiei lui Chazarreta a fost o crimă. Ca oricare alta. Un asasin, un mobil şi un cadavru. Nimic mai mult. Atât de cumplit. Doar că într-un loc unde nu putea să se întâmple. Acolo nu. Acolo unde, peste trei ani, fără ca Justiţia să fi găsit încă*

vinovatul de crima aceea, se comite alta. Încă o persoană moare cu gâtul tăiat. Şi ca să adăugăm coincidenţe şi detalii ce atrag atenţia, să spunem că aceste două persoane sunt soţ şi soţie. Şi că bărbatul a fost acuzat că şi-ar fi ucis soţia. Şi că dosarul a fost clasat din lipsă de probe. Poate că de aceea şi din surprindere, sau din pricina şocului, primul lucru care s-a făcut auzit în cartierul închis La Maravillosa îndată ce s-a descoperit cadavrul lui Pedro Chazarreta ieri-dimineaţă a fost că văduvul Gloriei Echagüe s-a sinucis. Zvonul lua drept indiciu o probă cât se poate de neconcludentă: cuţitul utilizat se afla în mâna dreaptă a mortului, ca şi cum el şi-ar fi tăiat gâtul. Ca şi cum. Dar zvonul acesta putea să circule din gură în gură numai până când dădea de unii dintre cei care l-au cunoscut cel mai bine. Prieteni şi cunoscuţi afirmă că, dacă avea cuţitul în mână, îl avea pentru că cineva i-l pusese acolo. La magazinul din La Maravillosa eu însămi am auzit doi vecini spunându-şi unul altuia cu toată convingerea, în timp ce alegeau iaurturi din frigiderul cu produse proaspete, că moartea lui Pedro Chazarreta n-a fost sinucidere. Şi îşi explicau motivele. Aceleaşi motive pe care le-am auzit repetate apoi la chioşc şi la barul din cartier. Că în nici un caz n-a fost sinucidere, n-are cum. Că numai cine nu-l cunoştea destul de bine pe Chazarreta poate să creadă versiunea aceasta. Ei, care îl cunoşteau cu adevărat, nu aveau nevoie să aştepte rezultatele autopsiei şi nici să se ridice confidenţialitatea dosarului ca să

aibă certitudinea aceasta. De ce? O ştiu, pur şi simplu pentru că Pedro Chazarreta n-ar fi lăsat niciodată la jumătate cupa clubului, un turneu four ball *de golf care se desfăşoară în două săptămâni consecutive. Cu atât mai puţin dacă la sfârşitul primei săptămâni, aşa cum s-a întâmplat, el şi colegul lui obţinuseră cel mai bun punctaj înregistrat în La Maravillosa în cei zece ani de când există terenul de golf. Nimănui în locul acesta plin de copaci şi mirosind a flori nu-i pasă dacă era un cuţit în mâna lui Chazarreta. Singurul lucru de care le pasă este convingerea că el n-ar fi lăsat niciodată un* four ball. *Mai ales pe cel mai important al clubului. Şi mai ales că juca mai bine ca oricând. Nimeni n-ar face asta. Iar el, Pedro Chazarreta, în nici un caz. Acum trei ani,* four ball-ul *a coincis cu înmormântarea Gloriei Echagüe. S-a suspendat o săptămână şi Chazarreta a fost acolo săptămâna următoare.*

Şi eu, la fel ca toţi vecinii, resping ipoteza sinuciderii. Nu mă pricep la golf, dar mă pricep, în schimb, la profilul personajelor. Dacă Pedro Chazarreta ar fi fost un personaj dintr-un roman al meu, nu i-ar fi trecut prin cap să se sinucidă, întrucât orgoliul şi dorinţa de a concura şi de a câştiga nu l-ar fi lăsat să renunţe la un turneu la care era indicat drept câştigător sigur. Pe de altă parte, din punct de vedere al psihologiei sale, nu era năpădit de nici unul dintre sentimentele de bază care fac pe cineva să ia această hotărâre: vină, depresie, remuşcare. Nici măcar durere. El s-a purtat întotdeauna ca un bărbat puternic,

calm, absolut convins că are dreptate, fie pentru că nu şi-a ucis soţia, fie pentru că, dacă a făcut-o, a făcut-o ca să protejeze un bun mai important: reputaţia lui, a ei, onoarea familiei sau, pur şi simplu, averea lor. Pedro Chazarreta a părut întotdeauna să ştie mai mult decât oricare dintre noi, mai mult decât procurorul şi judecătorul. Şi prin atitudinea lui a lăsat să se înţeleagă limpede că nici nu considera că cineva ar merita ca el să-i dea vreo explicaţie. În cazul acesta, de ce s-ar fi sinucis? Şi tocmai acum, când Justiţia a clasat definitiv dosarul, din lipsă de probe. Acum, când avea să câştige din nou turneul de golf al clubului. Nu, hotărât nu; dacă Pedro Chazarreta ar fi un personaj dintr-un roman al meu, nu s-ar fi sinucis. Dar atunci, de ce au vrut să ne facă să credem că da, de ce au lăsat arma crimei în mâna lui? O glumă? O greşeală? Ne subestimează pe toţi?

Două sunt ipotezele care circulă prin La Maravillosa despre mobil: răzbunare sau acelaşi motiv, şi mai obscur, care a luat-o dintre noi pe Echagüe. Atunci:

1) Cine l-a omorât a vrut ca Chazarreta să treacă prin ce a trecut soţia lui, adică asasinul l-a considerat vinovat sau responsabil de uciderea Gloriei Echagüe şi, prin urmare, a vrut să-şi facă dreptate cu mâinile lui.

2) Asasinul e acelaşi care i-a omorât soţia şi de aceea a aplicat acelaşi modus operandi.

Cuţitul în mână? Nu putea decât să-i mai zăpăcească puţin pe cei zăpăciţi.

Este încă prea curând ca să înclinăm spre vreuna dintre aceste alternative. Mai mult decât atât, îmi permit să bănuiesc că mai târziu, când vom avea datele autopsiei şi investigaţia va înainta, vor apărea şi alte ipoteze. În vreme ce noi ne plimbăm pe sub copacii din La Maravillosa, respirăm aerul curat şi ne bucurăm de linişte, ipotezele vor ieşi, inevitabil, la lumină.

Ca mâna lui Carrie care iese din mormânt. Trebuie doar să avem răbdare şi să aşteptăm.

Ai probleme, băiete. De ce? Pentru că Iscar ştie mai multe decât tine. Schimbă-ţi articolul, refă-l puţin şi spune că unii continuă să susţină ipoteza sinuciderii, dar „surse neoficiale” şi anumite versiuni care circulă prin cartierul închis La Maravillosa o exclud. Şi aici faci o aluzie la raportul lui Iscar şi toată lumea e mulţumită. OK? OK. Va trebui să te împrieteneşti cu ea, trebuie să ştii să intri, ţine minte, şi să tragi în aceeaşi direcţie, altfel Rinaldi te execută. Băiatul rămâne un moment în tăcere. Vrea să spună ceva, dar nu îndrăzneşte. Du-te, du-te şi lucrează, că n-ai să termini până la ora închiderii, îi spune Brena. Mulţumesc, îngaimă băiatul anevoie. Jaime Brena repetă doar: Du-te. L-ai adoptat, conchide Karina Vives la sfârşitul zilei, când trece pe lângă biroul lui, gata să plece. Orfan şi pe jumătate tâmpit, ce altceva puteam să fac? E firea ta, Brena, eşti generos şi îţi place ca oamenii să-şi facă treaba cum se cuvine. Şi pe jumătate tâmpit, nu e el singurul. Da, şi asta, zice Karina

şi râd amândoi. Să nu uiţi, îi spune el, că vreau să investighezi printre prietenele tale cu copii dacă e adevărat că bărbaţii când sunt bebeluşi plâng mai mult decât femeile, noi nu avem experienţă în domeniu, îi zice Brena. E adevărat, noi doi nu avem experienţă, repetă ea şi Brena nu bagă de seamă că subiectul acesta o tulbură, deoarece Karina Vives face un efort ca să disimuleze. Oare de aceea, ca să compensăm, când suntem mari, femeile plâng atâta şi noi nu? vrea el să ştie. Tu nu plângi? îl întreabă ea. Ce fac bărbaţii când sunt trişti? *Zapping,* ne trântim în pat şi facem *zapping.* Karina se apropie şi îl îmbrăţişează mai puternic decât de obicei. Brena e uimit, dar se lasă îmbrăţişat. Pe mâine, Brena. Pe mâine, frumoaso.

Jaime Brena îşi face ordine pe birou, pune hârtiile una peste alta, stinge calculatorul şi când e gata să iasă, observă că rigla pe care i-a dat-o băiatului de la Poliţiste ca să simuleze că îşi taie gâtul e pe jos, sub scaun. Jaime Brena are rigla aceea de când s-a angajat la *El Tribuno.* Aşa e el, se ataşează de lucruri şi are ceva de fetişist. O ia şi o pune în sertar. Îşi ridică privirea şi constată că băiatul de la Poliţiste scrie încă la biroul lui. Se duce la el. Ei, cum merge? Bine, îi răspunde băiatul, închei acum. OK, ne vedem mâine. Ne vedem mâine. Jaime Brena pleacă, dar după ce face câţiva paşi pe coridor, se întoarce. Pot să te întreb ceva? Da, bineînţeles, îi spune băiatul. Tu cu cine vrei să semeni? Cum? întreabă băiatul. Cu cine vrei să semeni, cine e modelul tău, ce

ziarist îţi place. Ah, de aici sau din străinătate? De aici, băiete, de aici şi de la Poliţiste, dacă te vei ocupa de ştirile poliţiste, va trebui să-ţi cauţi un model de aici. Nu ştiu, nu m-am gândit niciodată prea mult, am ajuns la ziaristica poliţistă mai mult din întâmplare, modelele mele sunt din altă parte. Se vede, băiete, nu vreau să te agasez, dar se vede. Ştii cine a fost GGG la *Crítica*? întreabă Brena. Nu, recunoaşte băiatul. Cercetează, Gustavo Germán González, cercetează cine era, poate găseşti pe Internet cum a făcut să intre la morgă când trebuia să investigheze asasinarea consilierului radical Carlos Rey, îi sugerează Jaime Brena. Şi continuă: „Nu este cianură", s-a intitulat articolul pe care l-a scris în ziua următoare, citeşte-l. Ce titlu bun, băiete. Mai citeşte şi romanul lui Osvaldo Aguirre *Indezirabilii,* o ficţiune al cărei protagonist e GGG. Ascultă-mă, doar cu Internetul n-ai să poţi, nu e de ajuns. Atunci, lecţia numărul unu: citeşte tot ce găseşti despre Gustavo Germán González, e un ordin, OK? OK, răspunde băiatul de la Poliţiste. Jaime Brena schiţează gestul de salut care îi place, mişcă mâna deasupra capului de parcă ar avea o pălărie pe care o ridică şi o lasă la locul ei. Şi pleacă.

Băiatul de la Poliţiste se uită în urma lui. Îşi termină articolul şi îl trimite exact la închiderea ediţiei. Înainte de a închide calculatorul scrie „GGG + ziar *Crítica"* în motorul de căutare Google şi aşteaptă rezultatele. Bănuieşte că

ceea ce tocmai i-a spus Jaime Brena e un sfat bun. Mai mult decât o bănuieşte, o ştie. Dar nu ştie cum să afle cine a fost Gustavo Germán González fără să intre pe Internet.

10

În zilele următoare a devenit limpede că moartea lui Chazarreta, aşa cum i-a auzit Nurit prima oară pe doi locuitori din La Maravillosa în faţa frigiderului cu produse proaspete, nu fusese sinucidere. Rezultatul autopsiei a stabilit, în cuvinte mai tehnice, ceea ce comisarul Venturini îi comunicase dinainte lui Jaime Brena, pe hârtia scrisă de mână: secţiune a muşchiului sternocleidomastoidian, secţiune a arterei carotide primitive la doi centimetri de bifurcaţie, secţiune a venei jugulare şi secţiune completă a laringelui la nivelul membranei cricotiroidiene, cu deschidere a vestibulului laringian, fiind secţionat şi polul inferior al lobului glandei tiroide. Nu erau tăieturi de apărare pe mâini, dar exista o crestătură pe bărbie, de mică profunzime, fără îndoială provocată de reacţia instinctivă a lui Chazarreta de a-şi coborî capul când a simţit că un cuţit încearcă să-i taie gâtul. Şi, într-adevăr, un grad ridicat de alcool în sânge. Se indica, de asemenea, iar lucrul acesta era cel mai important, că tăietura era îndreptată uşor în sus şi că mâna care ţinea cuţitul la descoperirea cadavrului nu era murdară de sânge. Ţi-am spus, observă Jaime Brena când i-o confirmă băiatul de la Poliţiste. Ce ipoteze circulă? Reglare de

conturi sau răzbunarea morţii soţiei, îi răspunde băiatul. Reglarea de conturi a fost propusă şi ca mobil al morţii soţiei. Când a vândut banca, Pedro Chazarreta a intrat în afacerea recuperării de datorii, povesteşte Brena. Pesemne că aceasta i-a adus mulţi duşmani, spune băiatul. Da, mai ales pentru felul cum se purta, lămureşte Brena mai departe, recupera de la oricine, dar cu metode deloc elegante. Avea o echipă de recuperatori foarte antrenaţi, stăruitori, sâcâitori, câini de vânătoare care picau pe capul unui datornic, de exemplu, la petrecerea de cincisprezece ani a fiicei lui, puneau mâna pe microfon şi povesteau tuturor invitaţilor că domnul care plătea petrecerea aceea, dacă o plătise cumva, le datora bani. Musafirii începeau să se agite, chelnerii ascundeau vinul, *disc-jockey-ul* pretindea plata imediată în numerar sau nu mai punea muzică, iar fata care a împlinit cincisprezece ani îşi încheia aniversarea plângând. Unii spun că strângeau cu uşa dacă era nevoie, dar nu i-a denunţat nimeni. Ce vrei să spui cu „strângeau cu uşa”? Să-ţi frângă piciorul, să te taie pe faţă, să-ţi rupă vreo două oase, degetele, de exemplu. Chazarreta nu putea să-şi dea datornicii în judecată, pentru că împrumuta oameni băgaţi în afaceri nu prea curate, ba chiar de-a dreptul ilegale: cumpărare de imobile cu probleme de acte, pornografie, turism sexual, spălare de bani. L-am întrebat la interviu, el mi-a spus că afacerea lui este să împrumute şi să încaseze

bani, că pe el nu-l interesează ce face celălalt cu banii. Dar nu era adevărat, putea să nu-l intereseze din punct de vedere etic, dar îl interesa fără îndoială din punct de vedere economic, ca să evalueze dacă afacerea este rentabilă, pentru ca partenerul să-i poată plăti creditul cerut. Eu aş fi căutat mai mult în direcţia aceasta. Dacă s-ar fi elucidat chestiunea, poate că ar fi început să se descâlcească ghemul şi s-ar fi obţinut o pistă care să ducă la asasinul Gloriei Echagüe. Dacă nu cumva a fost chiar el. Circulau zvonuri că tipul trebuia s-o reducă la tăcere, că femeia nu era de acord cu vreuna din activităţile lui şi că o facea pe dura, îl ameninţase că îl părăseşte, ba chiar că îl denunţă. Dar nu ştiu, uneori mi se pare că n-a fost decât un balon de săpun. În sfârşit, conchide Brena, reglarea de conturi e peste tot, iar dacă mergem în sensul ăsta ne împotmolim iarăşi în câteva zile. Cât despre cealaltă ipoteză, răzbunarea morţii soţiei de către cineva care a vrut să facă dreptate cu propriile-i mâini mi se pare prea eroică pentru distribuţia filmului pe care îl vedem, nu? Atunci? întreabă băiatul. Trebuie să ne mai gândim, uneori ne agăţăm de presupuneri care nu fac decât să ne afunde în mlaştină, îi răspunde Brena aproape în clipa când Rinaldi intră în redacţie furios şi trânteşte ziarul *La Primera de la Mañana* pe biroul băiatului de la Poliţiste. Jaime Brena se dă la o parte, ştie că mânia nu-i este adresată lui, dar de la o vreme când îl vede pe Rinaldi pornit

împotriva cuiva i se contractă muşchii spatelui. De ce are Zippo informaţii despre caz pe care noi nu le deţinem, vrei să-mi explici? Băiatul se uită la ziarul pe care i l-a aruncat Rinaldi pe birou, îl ia şi citeşte cât poate de repede articolul lui Zippo. Nu ştiu, eu am pus tot ce mi s-a dat de la comisariat şi de la procuratură. Lui i-au dat mai multe, evident; bine că avem rapoartele lui Nurit Iscar, spune Rinaldi şi pleacă furibund, cum venise. Băiatul face spume la gură. Abia când Lorenzo Rinaldi dispare dincolo de uşa biroului, Jaime Brena se apropie din nou, ia exemplarul din *La Primera* azvârlit de şeful său pe biroul băiatului şi caută articolul. Lecţia numărul doi, băiete: De unde a scos Zippo informaţiile confidenţiale? Habar n-am, îţi jur că fac tot ce pot. Uită-te la articol şi spune-mi de unde a scos informaţiile. L-am citit şi habar n-am. Eu nu ţi-am spus „citeşte articolul şi spune-mi”; ţi-am spus „uită-te la articol şi spune-mi”. Uită-te, băiete. Nu-ţi atrage atenţia nimic? Nu. Bănuieşte, mimetizează, intră în pielea celuilalt, intră în pielea lui Zippo. Îţi jur că nu ştiu. Fotografia procurorului la fel de mare ca textul, cu legendă impunătoare, îi indică Brena. Şi apoi îşi apropie ziarul de obraz şi citeşte pe sub ochelarii abia înălţaţi deasupra sprâncenelor: Procurorul Atilio Pueyrredón înaintează în anchetă graţie meticulozităţii cu care lucrează şi echipei sale. Repet, băiete: Cine i-a dat informaţiile lui Zippo? Procurorul Pueyrredón. Exact, Zippo îi face nota de presă, vezi? Da. Ciudat, Zippo nu e gazetar

care să scrie note de presă. Sunt vremuri grele pentru toţi, chiar şi pentru cei mai buni, spune Brena, va trebui să se revanşeze cumva, eu am preferat întotdeauna să plătesc o friptură. Notele de presă pentru Poliţie, judecători şi procurori nu-mi plac, băiete. Deţinuţii sunt altceva, ei nu au cum să se facă auziţi. Dar ceilalţi, dacă vor faimă, să pună mâna să muncească aşa cum se cuvine.

Jaime Brena se întoarce la biroul lui, astăzi trebuie să scrie despre inaugurarea unei creşe de ultimă generaţie în Mataderos. I-a cerut-o Rinaldi, iar lui Rinaldi i-a cerut-o intendentul, nu încape îndoială. Rinaldi şi intendentul nu sunt aşa de buni prieteni, dar acum îl detestă amândoi pe preşedintele naţiunii şi asta îi uneşte. Dacă e ceva bun în a scrie despre inaugurarea creşei, recunoaşte Jaime Brena, este că pentru a termina articolul are de gând să se ducă după-amiază în Mataderos. Şi ideea că îşi va petrece o parte din ziua de lucru pe stradă, rătăcind printr-un cartier din Buenos Aires, îl înveseleşte. Cu atât de puţin te mulţumeşti în ultima vreme, Jaime Brena, îşi zice şi începe să scrie la calculator. Te invit la un ceai în Mataderos, îi propune Karinei Vives, care tocmai a sosit. Ceai în Mataderos? Dar ce *cool* eşti, Brena. Mataderos Soho, sau Mataderos Hollywood? îl întreabă fata şi se aşază la birou. Râzi tu, fetiţo, dar să ştii că într-o seară am să te duc să dansezi pe Avenida de los Corrales şi pe

Lisandro de la Torre, ca să vezi ce e bun în viaţă, o anunţă Brena şi o face să zâmbească din nou.

În momentul când Jaime Brena pune titlul notei de presă pentru intendent, la câţiva metri de el, băiatul de la Poliţiste caută pe Internet date despre toate persoanele care lucrează cu procurorul Pueyrredón, ca să vadă dacă are norocul de a cunoaşte pe cineva, în vreme ce, în La Maravillosa, Nurit Iscar se străduieşte să scrie un nou raport pentru *El Tribuno.* Băiatului nu i se pare cunoscut nici un nume, iar ea nu e satisfăcută de nimic din ce scrie. Se uită pe fereastră: totul este verde. Trage perdeaua şi aprinde lumina artificială, ca să i se pară că e acasă la ea, în camera copiilor, pe care a transformat-o în biroul ei de când au plecat să locuiască singuri, aşezată pe scaunul ei şi rezemată pe perna cu faţă tricotată după modelul „bob de orez”, care a fost cândva a mamei ei. Ar fi trebuit să şi-o aducă, măcar perna să o fi avut, ca să se simtă mai aproape de casă. Şi unul dintre ghivecele de pe balcon; plantele ei nu sunt atât de impunătoare ca acelea pe care le vede în jur, dar sunt ale ei. Totuşi, în loc să privească luna, ca ET în filmul lui Spielberg şi să îngaime „acasă”, Nurit Iscar, Betibú, alege o frază mai clară şi mai categorică. Şi dacă mă duc la dracu’? Gândurile şi divagaţiile îi sunt întrerupte de telefonul lui Carmen Terrada. Vocea nu-ţi sună bine astăzi, îi spune prietena ei. Trec a doua probă de rezistenţă în cartierul închis La Maravillosa. Prima a fost să

trec de bariera de la intrare, îţi aminteşti? o întreabă Nurit. Da, îmi amintesc. Şi acum cu cine te-ai certat? vrea să afle Carmen. Cu nimeni încă, îi răspunde ea. Povesteşte-mi, stăruie prietena ei. Sindrom de abstinenţă de oraş: mă stresează copacii, mă stresează verdele, mă scoate din pepeni cântecul păsărilor la şase dimineaţa, ţârâitul greierilor, broaştele care orăcăie toată noaptea... Ştii de ce am nevoie, Carmen? De un bărbat, dragă prietenă. Nu, am nevoie de ciment şi iar ciment şi de o cafea la colţ, răspunde Nurit. Şi continuă: Imaginează-ţi ce înseamnă să ieşi ca să rătăceşti pe stradă şi să simţi că aici nu poţi să te întâlneşti cu nimeni care să-ţi meargă la inimă, că tot ce te înconjoară este natură, sport, viaţă aşa-zis sănătoasă şi case pustii. Deşi sunt oameni, nu-i vezi decât practicând sport. Măcar alergând. Închipuieşte-ţi ce înseamnă să simţi că nu se poate întâmpla nimic care să te surprindă, că nu ţi se poate întâmpla nimic în afară de cele prevăzute, spune Nurit. Bine, e cu putinţă să-ţi taie gâtul dintr-o parte în alta, îţi amintesc, sau ai uitat de ce te afli acolo? întreabă Carmen. Desigur, pot şi să te omoare, dar îţi spun că, dacă mai îndur două zile de singurătate şi de cântec de păsări, mă duc pe stradă şi cer să-mi taie cineva gâtul, mărturiseşte Nurit. Fii liniştită, sâmbătă vin acolo cu Paula cu tot, devreme şi ne instalăm în casa ta cât ţine sfârşitul de săptămână, îi promite prietena ei. Mulţumesc, spune ea, asta are să-mi facă bine. În cele din

urmă, întreabă Carmen Terrada, casa are piscină?

Băiatul îşi scrie la tastatură articolul sub efectul sperieturii pricinuite de intrarea în redacţie a lui Rinaldi, cu doar câteva minute în urmă, ca să-i atragă atenţia că nu-şi face treaba cum se cuvine. Jaime Brena descrie instalaţiile creşei din Mataderos pe care n-a văzut-o încă decât prin prisma comunicatului primit de la Departamentul de Presă al oraşului. Iar eu am tupeul să-i spun insului ăstuia că nu fac note de presă oricui, gândeşte şi apasă tastele cu mânie. Rinaldi îşi redactează editorialul pentru mâine, începând cu titlul: „Altă minciună a preşedintelui”. Karina Vives derulează interviul pe care i l-a luat egipteanului/italianului/mexicanului Fabio Morábito[4]. Nurit Iscar îşi scrie la calculator al doilea raport.

Pe zi ce trece, meleagurile acestea sunt năpădite de tăcere. Două decese atât de stranii şi atât de similare, în aceeaşi casă, în acelaşi cartier închis (aşa se autodenumesc acesta şi alte locuri asemănătoare care alcătuiesc asociaţii), îi descumpănesc şi îi îngrozesc pe locuitori. Dar ei nu o mai spun, nu mai vorbesc ca în primele zile. Încearcă să se gândească la altceva, să-şi vadă de vieţile dintotdeauna. Mulţi, nu toţi, dar aproape toţi, se mulţumesc să se

[4] Fabio Morábito (n. 1955) — scriitor mexican, născut în Egipt, din părinţi italieni.

gândească: îi priveşte pe ei, pe cei din familia Chazarreta, nu pe noi. Ca şi cum cine a intrat să ucidă pentru a doua oară ar fi venit să încheie o problemă care are legătură doar cu Pedro Chazarreta şi cu Gloria Echagüe. Sau, în orice caz, cu ei şi familia lor. Sau cu ei, cu familia lor, cu cei apropiaţi şi cu asociaţii în afaceri. Atunci universul se lărgeşte. Dar nu atât de mult. Nu pe „noi". Pe „noi", nu. Şi cine suntem „noi"? Toţi ceilalţi, care au o casă în Maravillosa şi sunt în viaţă. Totuşi, există întrebări care îi stânjenesc şi pe care nu ar dori să li le adreseze nimeni şi nici nu vor să şi le pună. Pentru că toţi cei care locuiesc aici, oricât ar vrea să o ignore, ştiu că posibilităţile nu sunt prea multe: asasinul este fie cineva din La Maravillosa, fie cineva care a intrat pe la postul de pază şi a ieşit cu autorizaţia vreunui locatar, fie (şi este limpede că posibilitatea aceasta îi îngrijorează cel mai mult pe vecini) au dat greş controalele de securitate de la intrarea în cartierul închis. Astăzi, celui ce vrea să vină într-un loc ca acesta i se cer: autorizaţia unui asociat major (un băiat de şaptesprezece ani nu-şi poate introduce prietenul, nici menajera nu poate lăsa pe nimeni să intre dacă nu are autorizaţie scrisă de la proprietarii casei), documentul de identitate (înainte se cerea doar numărul, fără a fi nevoie să arăţi documentul propriu-zis, întrucât cei care intră cu o oarecare regularitate în cartierul închis îşi au fotografia încărcată în calculator şi se poate verifica dacă chipul şi fotografia coincid,

dar de la ultimul furt comis într-un cartier închis apropiat, chiar dacă faţa şi fotografia sunt identice, se cere documentul), asigurarea de răspundere civilă faţă de terţi pe numele şoferului care intră (dacă cineva vrea să intre cu maşina soţului sau soţiei, va avea probleme), fotografia (dacă persoana intră pentru prima oară şi în ciuda faptului că acum nu mai serveşte la nimic, întrucât cer documentul. „Ce e mult nu strică" este una dintre nenumăratele leme ale şefului securităţii de aici. Altele: „Mai bine să previi decât să vindeci"; „Trebuie să iei măsuri dinainte"; „Toată lumea e suspectă până când se demonstrează contrariul"), inspecţia portbagajului maşinii la intrare şi la ieşire, iar acum şi inspecţia capotei la ieşire, pentru cazul în care vreun vizitator ia ceva ascuns între radiator şi motor? Cine ştie? Dacă autovehiculul soseşte noaptea, de câteva săptămâni se adaugă obligaţia de a stinge luminile exterioare şi de a le aprinde pe cele din interior, până când paznicul se apropie şi constată cine se află înăuntru, exact cum era procedeul pe vremea dictaturii militare când se rechiziţiona o maşină. Însă chiar şi aşa, cu autorizaţie, asigurare, fotografie, document, portbagaj în ordine şi lumini stinse, sau fără ele, asasinul lui Chazarreta a intrat. Poate era înăuntru, sau poate că un locatar l-a autorizat să intre, ori a trecut fără ca paznicul să observe nimic ciudat. Şi lucrul acesta este cel care ne preocupă pe „noi".

Nurit salvează textul. I-l trimite lui Rinaldi, dar de data aceasta fără copie pentru băiatul de la Poliţiste. Băiatului i-l trimite în alt e-mail, adresat doar lui. Încearcă un format de mesaj cordial; nu ştie de ce, dar nu începe cu Stimate, nici cu Domnule, nimic de felul acesta, ci pur şi simplu cu Bună! Apoi: Îţi trimit raportul pentru mâine. Mi-a plăcut mult articolul tău de ieri. Te îmbrăţişez. Nurit Iscar. Şi îi vine ideea de a adăuga la sfârşitul textului următorul post-scriptum: PS: Dacă te interesează să cunoşti locul unde s-a comis crima despre care scriem amândoi, poţi veni când doreşti la sfârşitul săptămânii, sau oricând poţi. Şi ca să nu existe bănuieli că invitaţia ascunde vreo intenţie de a seduce un băiat care trebuie să fie cu cel puţin treizeci de ani mai tânăr decât ea, Nurit Iscar pune încă un rând la post-scriptum: Vino cu cine vrei.

Băiatul de la Poliţiste deschide e-mail-ul lui Nurit Iscar pe care tocmai l-a primit. Îl surprinde invitaţia în La Maravillosa. Fără să citească încă noul raport, se ridică şi se duce la biroul lui Jaime Brena: Ce învârteşte oare tipa asta? îl întreabă. Betibú? Betibú. Mi-a trimis raportul fără să treacă pe la Rinaldi şi mă invită în La Maravillosa. Nimic, poate că este o bună colegă, mai sunt şi asemenea oameni, câteodată dai de cineva care nu are de gând doar să te desfiinţeze ca să facă mai repede decât tine carieră sau ca să-ţi ia locul. O spui din cauza mea? Nu, băiete, tu nu

eşti vinovat pentru că eu sunt unde sunt, sau mai bine zis, pentru că nu sunt unde ar trebui să fiu. Te duci? îl întreabă. E o ocazie fantastică, nu pot s-o ratez, dar nu ştiu. Aminteşte-ţi de prima lecţie, băiete, stradă, trebuie să te duci şi să stai acolo, chiar dacă străzile de acolo sunt atât de diferite de cele din Mataderos. Ce legătură are Mataderos cu toate astea? Nici una, trebuie să mă duc acum în Mataderos, să scriu despre inaugurarea unei creşe, vrei să mă însoţeşti? Dacă mă însoţeşti şi tu la sfârşitul săptămânii în La Maravillosa. Nu pot să mă duc aşa pe capul tipei. Tipă nu, Brena, Nurit Iscar, trebuie să pui în practică propriile lecţii. Ai dreptate, Nurit Iscar. Betibú. Şi ba da, poţi, stăruie băiatul, pentru că ea îmi spune în e-mail că dacă vreau pot să mă duc însoţit. Dar, fraierule, se referă la iubita ta. Nu precizează, aşa că pot să mă duc cu cine am chef. Eu cunosc locul, spune Jaime Brena, i-am luat un interviu lui Chazarreta acolo, m-a urât după interviul acela. De ce? Pentru că nu am spus ce voia el să spun, pentru că n-a putut să mă manipuleze. Era un bun manipulator nenorocitul şi de ăştia mi-e cel mai frică. Eu de un pumn ştiu să mă apăr, dar de un manipulator îmi e mai greu. Atunci mă însoţeşti? insistă din nou băiatul de la Poliţiste. Dacă ştii locul, cu atât mai bine, e un lux să mergi cu cineva care cunoaşte terenul. Jaime Brena zăboveşte privindu-l. Băiatul nu seamănă cu mine când m-am angajat la *El Tribuno,* se gândeşte, dar are ceva care mă împinge să-l ajut, poate pentru că

nimeni nu refuză să-i dea mâna unui orb când trece strada, îşi spune, apoi zâmbeşte şi încuviinţează: OK, şi tu mă manipulezi, băiete, dar îmi eşti simpatic. Mulţumesc, e un mare pas înainte în relaţia noastră, glumeşte băiatul de la Poliţiste. Şi, dacă Nurit Iscar se aşteaptă să te duci cu o fată, eu te iau de mână şi-ţi dau un pupic. Eşti prea bătrân pentru mine, Brena. José de Zer ar fi făcut-o dacă ar fi fost nevoie, conchide el. Vezi? Asta are să-ţi fie a treia lecţie, băiete, investighează ce oraş din suburbie, foarte apropiat de capitală, unde s-a născut unul dintre cei mai buni fotbalişti ai noştri, a fost botezat graţie lui José de Zer şi de ce a devenit celebră fraza lui: Urmează-mă, Gagiule, urmează-mă. Investighez, zice băiatul şi pare entuziasmat, îmi termin articolul de astăzi şi după aceea pot să vin cu tine în Mataderos. Dă-i drumul. Băiatul pleacă. Brena se uită la Karina: Vezi, am aici un coleg care mă însoţeşte în Mataderos, chiar dacă nu e *cool,* fetiţo. Ce repede mă înlocuieşti, Jaime Brena. Tu eşti de neînlocuit, frumoaso, chiar dacă mă neglijezi. Ea zâmbeşte, dar nu spune nimic, ştie că Brena are oarecum dreptate, dar nu-l neglijează pentru că nu-i pasă de el, ci pentru că dacă ar fi lângă el s-ar vedea obligată să ia o hotărâre şi să-i spună. De ce este pentru ea atât de greu de îndurat privirea lui Jaime Brena? Doar are tată şi fraţi mai mari. De ce, dacă ar putea să-şi aleagă un tată, l-ar alege pe Brena şi nu pe tatăl ei? Îl priveşte şi îi zâmbeşte din nou. Şi el îi zâmbeşte

şi nu spune nici el nimic, este convins că fata are ceva pe suflet, dar nu poate încă să-i spună. Băiatul de la Poliţiste se ridică şi se întoarce la biroul lui Brena. Ce e, băiete? îl întreabă Brena. Îţi datorez ceva, îi răspunde. Brena nu înţelege. Ce îmi datorezi? Un răspuns la o întrebare pe care mi-ai pus-o la prima lecţie din acest curs accelerat de ajutor pentru ziaristul handicapat. Eh, las-o baltă, n-o lua chiar atât de în serios. Băiatul continuă: Gustavo Germán González, cel de la *Crítica,* s-a deghizat în instalator ca să intre la morgă şi să vadă ce spun medicii legişti despre cadavrul consilierului radical şi apoi a scris: „Nu este cianură”. Nu era cianură în cadavru, a fost primul care a publicat ştirea. Jaime Brena surâde cu o oarecare satisfacţie. Promovat? îl întreabă băiatul. Da, băiete, promovat, tu ai să înveţi, îi spune Brena, ai să vezi că ai să înveţi.

11

Nurit Iscar cumpăneşte că tare bine i-ar mai prinde o mână de ajutor pentru sfârşitul de săptămână. Prietenele ei pun umărul la treabă, sunt ca din familie, dar casa e mare, intră mult praf, mult polen de la copaci. În plus, dacă vine băiatul de la Poliţiste, i-ar plăcea ca totul să fie bine ordonat şi să nu trebuiască să se ocupe de mâncare, băutură, farfurii, hârtie igienică la baie şi alte treburi gospodăreşti, ca să poată să-l găzduiască, să-l ducă să vadă cartierul, locuinţa lui Chazarreta, înconjurată încă de panglici plastifiate care interzic intrarea, iar pe deasupra păzită de un poliţist de la Poliţia din Buenos Aires, pe lângă unul de la securitatea cartierului, şi orice alt loc unde băiatul ar dori să meargă. Îşi închipuie că un mod de a găsi pe cineva care s-o ajute în casă este să o întrebe pe menajera vreunui vecin dacă are o prietenă, o rudă sau o cunoştinţă să-i recomande. Iese la poartă şi aşteaptă să se ivească vreuna. Dar nu se iveşte. În schimb, trece o maşină, după zece minute alta, peste cincisprezece minute o camionetă 4x4. Presupune că există o metodă care să nu-i ia atâta timp, să bată la uşa unui vecin, de exemplu. Ciocăneşte în uşa casei din dreapta, nu iese nimeni. La a celei din faţă, nimeni. Nu

îndrăzneşte să sune la cea din stânga: dacă nici de acolo nu iese o fiinţă vie şi vorbitoare (nu se pun la socoteală câinii sau alt animal domestic), senzaţia de singurătate are s-o cufunde într-o angoasă din care nu e sigură că îşi va putea reveni. Dacă ea, Nurit Iscar, este singura fiinţă umană în atâţia metri în jur, preferă să nu ştie. Lasă să se mai scurgă pe îndelete câteva minute, simulând un calm pe care nu îl simte. Trebuie să admită că aşteptarea o nelinişteşte. Ca să vadă oameni, se teme că va trebui să se ducă la magazin, pe terenul de tenis, la sala de gimnastică sau la barul jucătorilor de golf. Iar Nurit Iscar vrea să vadă oameni. Aproape că o năpădeşte din nou sindromul de abstinenţă de oraş, când observă că se iveşte de la colţul străzii o menajeră plimbând un câine *chihuahua.* Nurit Iscar respiră uşurată, ca şi cum tocmai ar fi scăpat dintr-o primejdie pe care doar ea o recunoaşte. Femeia pare destul de îmbufnată din pricina sarcinii ce i-a fost încredinţată, lucru uşor de înţeles din mişcările isterice ale câinelui. Javra asta e dracul gol, spune pentru ea însăşi când trece pe lângă scriitoare. Nurit încuviinţează şi profită de apropierea provocată de confesiune ca s-o întrebe dacă ştie pe cineva care ar putea s-o ajute la sfârşitul săptămânii. Femeia încearcă să se oprească pentru a-i răspunde, dar câinele latră, astfel încât le obligă să meargă mai departe împreună. Eu o am pe fata mea, îi spune, dar la sfârşitul săptămânii nu poate, nu-i dă voie bărbatul, dacă o vreţi în timpul

săptămânii, da, însă la sfârşitul săptămânii nu-i permite. Femeia este gata să înceapă să se plângă de soţul fiicei, dar Nurit Iscar o întrerupe şi o lămureşte că ea are nevoie de cineva care s-o ajute câteva ore sâmbătă şi alte câteva ore duminică, pentru că în restul săptămânii se descurcă. Vor fi puţini, ea, două prietene şi un coleg de serviciu, însă chiar şi aşa doreşte să-i dea cineva o mână de ajutor. Păcat, la sfârşitul săptămânii n-o lasă bărbatul, repetă femeia. Păcat, spune Nurit. Menajera, luptându-se mai departe cu câinele, salută un grădinar care cară pe ghidonul bicicletei maşina de tuns gazonul şi, fără ca Nurit să i-o ceară, femeia îl întreabă dacă are el pe cineva. Bărbatul se opreşte, încearcă şi ele să o facă, dar câinele latră furios şi e cu neputinţă să stea de vorbă cu sunetul acesta de fond. Atunci bărbatul întoarce bicicleta şi le însoţeşte câţiva metri în direcţia în care vrea câinele să meargă. Avea, zice tipul, pe nevastă-sa, dar tocmai a găsit, ieri a găsit, după trei luni în care n-a lucrat, a fost greu, dar ieri a găsit. Bărbatul îşi aminteşte ceva, îi spune că la sfârşit de săptămână, la intrare, dincolo de barieră, sunt de obicei femei care se oferă să lucreze cu ora, poate găseşte acolo pe cineva, uneori paznicii le gonesc, dar e pe stradă, astfel că ele pot, sau nu e stradă? Da, e pe stradă, spune Nurit Iscar şi îşi aduce aminte de ea însăşi certându-se pe tema stăpânului unei străzi în ziua când a intrat în La Maravillosa. Aşa e, spune menajera care plimbă căţelul, le-am văzut şi eu,

vin sâmbăta devreme. Iar dacă aveţi nevoie, sunt şi bărbaţi care pot să facă fripturi sau să spele maşini, ce aveţi dumneavoastră nevoie, adaugă grădinarul. Nurit îi mulţumeşte pentru informaţie şi se întoarce acasă. Bărbatul îşi vede de drum. Femeia înaintează în urma câinelui murmurând: păcat, soţul fetei mele.

În ziua următoare, dis-de-dimineaţă, Nurit se încalţă cu nişte pantofi de sport pe care i-a primit de la fostul ei soţ — pe atunci soţ —, când a împlinit patruzeci şi nouă de ani, ultima ei aniversare pe care au petrecut-o împreună, cu puţin înainte de a se despărţi. Stai prea mult aşezată în faţa calculatorului, i-a spus, în curând vei avea o cratiţă în loc de fund. Ea ar fi preferat un cadou mai romantic decât o pereche de pantofi de sport şi o metaforă mai puţin vizuală decât cea a fundului ca o cratiţă, dar soţul ei fusese întotdeauna un pragmatic şi în momentul acela ea nu mai aştepta prea multe nici de la soţul ei, nici de la căsătorie. Nici de la metafore. Cert este că, după cinci ani, pantofii de sport îi prind bine. Deşi încă nu se hotărăşte să facă jogging. De aceea alege nişte blugi, clasicul obiect de îmbrăcăminte care în Argentina şi bine accesorizat poate fi purtat atât la o petrecere, cât şi la picnic, un tricou, ochelari de soare, iar înainte de a pleca îşi dă cu cremă de protecţie solară şi se stropeşte cu soluţie împotriva ţânţarilor. Fireşte că în cartierul închis nu au găsit un sistem de a-i ucide sau de a-i ţine departe, gândeşte. Să fie oare ţânţarii antrenaţi

pentru a recunoaşte străinii şi când vor detecta că Nurit este o intrusă o vor înţepa numai pe ea? Se uită pe planul pe care i l-au înmânat la sosire şi caută drumul cel mai scurt până la poartă. Sunt prea multe curbe în La Maravillosa, *culs-de-sac,* rotonde şi străzi circulare care te silesc să fii prudentă, ca să nu sfârşeşti ca Minotaurul prins în labirintul lui Dedal. Schiţează şi apoi memorează cea mai bună alternativă spre ieşire, dar pentru orice eventualitate împătureşte harta şi o bagă în buzunar. Dacă se rătăceşte cumva, în ciuda bunei ei ţineri de minte. Alege una dintre cărţile aduse în bagaj — *Memento Mori,* de Muriel Spark —, ca să meargă citind până la poartă, îşi pune telefonul mobil într-un buzunar şi câteva bancnote în altul, pentru cazul în care îi vine chef să cumpere ceva de la magazin. Ce altceva? se gândeşte. Şi, în sfârşit, iese. Da, ar fi trebuit să-şi pună o şapcă, se lamentează la câţiva metri de casă, dar n-are chef să se întoarcă.

Fiind sâmbătă, îi ies în cale mai mulţi oameni decât a văzut în zilele de când s-a instalat în La Maravillosa. Ea nu cunoaşte pe nimeni, unii o salută, alţii nu. Are senzaţia că ceva din înfăţişarea ei le atrage atenţia. Ca şi cum ar exista o chestiune de cod vestimentar pe care ea n-o respectă. Dar nu-şi dă seama despre ce e vorba. Blugii nu pot fi, iar pantofii de sport nici atât. Poate cartea, dar pe ea mersul fără să citească o plictiseşte. Cred, pesemne, că obiceiul e periculos, întrucât nu-i permite să fie atentă la

drum. Dacă e aşa, nu ştiu că Nurit Iscar e obişnuită să citească în orice împrejurări: mergând, călătorind în autobuz sau în metrou, la coadă la bancă, chiar şi la cinematograf înainte de a se stinge luminile ca să înceapă filmul. Iar privirea aţintită asupra cărţii, alături de ochelarii negri, simte că o protejează. Nu i-ar plăcea să fie recunoscută, să ştie cineva că se află aici, ca o vecină oarecare, dar iscodind. Cu toate că cei ce citesc *El Tribuno* trebuie să bănuiască deja că Nurit Iscar este aici, nu e acelaşi lucru să ştie că este, sau să-i recunoască faţa şi să conchidă că ea este ea. O spioană. Responsabila cu rubrica de *non-fiction,* cum ar spune Lorenzo Rinaldi. Acum două zile, o femeie s-a apropiat de ea într-un supermarket şi i-a spus: Eu te cunosc pe tine. Şi a zăbovit privind-o. Se poate, a răspuns Nurit. Femeia a zâmbit şi a zis: De la orele de *pilates,* nu? Da, de la orele de *pilates,* a minţit Nurit. Vrea să-şi păstreze anonimatul cât timp va putea. Nu i-au povestit mare lucru până acum, dar când vor constata că nu e una dintre ei, îi vor povesti şi mai puţin. Şi se vor uita urât la ea; pe ea privirile răuvoitoare o afectează mult. Dacă „deochiul” înseamnă că cineva se uită urât la tine, ea crede în deochi, crede că cineva poate să-ţi facă rău privindu-te cu ură, cu furie sau cu dispreţ. Din toate aceste motive, Nurit Iscar se plimbă cu ochelari negri şi cu ochii în carte, pentru că îi place să citească în timp ce merge şi pentru ca nimeni să nu o recunoască şi nici să nu o deoache. Deşi nimeni nu se uită la ea. Cei mai

mulţi dintre oamenii cu care se întâlneşte aproape că aleargă. Unii merg normal. Două tinere trec pe lângă Nurit pe *rollers.* Unii pe bicicletă. Un băiat care nu trebuie să aibă mai mult de doisprezece ani o depăşeşte conducând un multicar cu o viteză alarmantă. Maşini de golf cu baterie, ciclomotoare, *skates, reef sticks*, motociclete. Parcul automotor care nu este compus din maşini este cât se poate de variat în La Maravillosa, astfel încât ea ignoră numele vehiculelor ce îi ies în cale.

În momentul în care Nurit Iscar ajunge la jumătatea plimbării spre intrarea în cartierul închis unde stă, Carmen Terrada urcă în maşina Paulei Sibona ca să se ducă în La Maravillosa şi să petreacă sfârşitul de săptămână ţinându-i de urât prietenei sale, aşa cum i-au făgăduit. Ţi-ai luat costumul de baie? o întreabă Paula. L-am luat, răspunde Carmen. Este o zi de sfârşit de martie ce se declară dintre cele mai frumoase din an: soare, cer senin, căldură, dar nu înăbuşitoare. Între timp, Jaime Brena doarme. Băiatul de la Poliţiste îl sună, vrea să stabilească ora la care să vină să-l ia. Dă-mi o oră, băiete, să termin o treabă. Băiatul e gata şi ştie că treaba constă în faptul că Jaime Brena are încă perna lipită de faţă, dar îi spune că nu contează, nu e nici o grabă, îl aşteaptă. Iubita lui se plânge că va rămâne singură tot sfârşitul de săptămână. Mă duc din motive de serviciu, răspunde băiatul şi deschide calculatorul ca să-şi omoare timpul până la ora convenită cu Brena. Tastează în

motorul de căutare Google: José de Zer. Află că zona pe care a botezat-o este Fortul Apaş, de unde se trage Carlos Tévez, iar până atunci se numise Cartierul Armata Anzilor, nume pe care i-l datora lui Cacciatore, intendentul dictaturii, uitându-şi — sau dispreţuindu-şi — numele vechi, dat de primii locuitori: Carlos Mugica, în amintirea preotului asasinat în 1974. În toiul împuşcăturilor, de Zer, fără să şi-o propună, a şters Armata Anzilor din vremea dictaturii şi a rebotezat-o Fortul Apaş, dându-i numele cu care o cunoaştem şi astăzi. Asta pare Fortul Apaş! a strigat în faţa camerei, în vreme ce gloanţele şuierau în jurul lui. Numai pentru asta merită un loc în istorie, gândeşte băiatul. Astăzi în lume lui Tévez i se spune „Apaşul” şi mulţi nici nu-şi imaginează că i se datorează lui José de Zer. Dacă de Zer n-ar fi rebotezat cartierul, cum ar fi numit astăzi jucătorul argentinian? Soldăţelul din Armata Anzilor? Băiatul de la Poliţiste descoperă, tot prin intermediul Google, că unul dintre primele locuri de muncă ale lui de Zer a fost casa de bilete a unui teatru, de unde a fost dat afară pentru că furase. Anecdota face parte din aproape toate biografiile acestui ziarist specialist în ştiri poliţiste, ca şi cum ar fi necesar să o cunoşti ca să-ţi întregeşti personajul. Iar fraza „Urmează-mă, Gagiule, urmează-mă” i-a spus-o de Zer cameramanului Carlos „Gagiul” Torres, când urmăreau luminile presupuselor OZN-uri răsărite pe dealul Uritorco, iar cu timpul s-a constatat că erau lanterne postate de însuşi de

Zer şi de echipa sa. Urmează-mă, Gagiule, urmează-mă, şi s-au dus amândoi pe urmele luminii lanternelor. Amăgiri, la fel ca păpuşa gonflabilă care vreme îndelungată a dat naştere legendei monstrului din lacul Ness. Băiatul râde, cum de n-a auzit până acum povestea lanternelor? se întreabă. De Zer a fost un avangardist, avea să-i spună mai târziu Jaime Brena, în drum spre un precursor al fiecăreia dintre lanternele pe care le aprind astăzi unii dintre colegii noştri cu mai puţină graţie şi cu mai mult tupeu decât el, proclamându-se eroi ai ziaristicii şi simţindu-se jigniţi dacă ar îndrăzni cineva să-i compare cu de Zer. Şi îi va mărturisi că el îl respectă pe José de Zer, în ciuda laturilor obscure, pentru că invita la un joc care era foarte transparent şi puteai hotărî dacă joci sau nu. În zilele noastre, transparenţa aceasta este mai greu de obţinut, băiete, se va tângui Brena, „în profesia noastră transparenţa este din ce în ce mai întunecată”, ar putea fi o frază a lui de Zer.

Iubita băiatului de la Poliţiste îl întreabă din nou de ce nu poate să meargă cu ei. El nu-i răspunde şi formează numărul lui Jaime Brena. Ştie că nu au trecut nici zece minute, dar nu e dispus să aştepte atâta. Sună telefonul lui Brena, dar nu este băiatul de la Poliţiste, ci comisarul Venturini, care i-o ia înainte. Ce mai faci, dragă? O duc bine, dar sunt sărac, spune Brena. Când mă inviţi la friptura aia pe care mi-o datorezi? îl întreabă comisarul. Astăzi mă duc în La

Maravillosa, *El Tribuno* i-a închiriat o casă lui Nurit Iscar şi mă duc s-o văd împreună cu un coleg. Ah, ce coincidenţă, voi fi şi eu pe acolo, dacă am timp dau o raită şi stăm de vorbă. Cum să nu, sunaţi-mă, dom' comisar, şi vin unde sunteţi, confirmă Brena şi închide. Sună din nou telefonul lui Jaime Brena: Ei? Trec în zece minute, e bine? îl întreabă băiatul de la Poliţiste. În cincisprezece, îi răspunde Brena. Vreau să merg cu voi, spune iubita şi băiatul de la Poliţiste, ca să scape de ea, îi zice da, vino. Îmi iau costumul de baie? întreabă fata.

Nurit Iscar se apropie de intrarea în La Maravillosa. Când mai are de străbătut câţiva metri până la barieră, vede deja femeile care stau să-şi găsească de lucru. Îndată ce iese din cartier, vine la ea una mai rapidă decât celelalte. „Nevoia are chip de eretic", era titlul editorialului lui Lorenzo Rinaldi de acum câteva zile, în care le reproşa anumitor guvernatori din Opoziţie cu probleme financiare alianţe cu preşedintele. Vă trebuie o menajeră cu ora? o întreabă femeia. Nurit Iscar nu ştie, dar femeia aceea blondă care o abordează este cea care striga la coadă în ziua când Gladys Varela aştepta să intre în La Maravillosa, ultima zi în care a venit să lucreze şi l-a găsit pe Pedro Chazarreta cu gâtul tăiat. Da, îmi trebuie o menajeră cu ora, îi răspunde Nurit, poţi să lucrezi astăzi până la cinci după-amiază şi mâine după acelaşi orar? Orice aveţi nevoie, pot, spune femeia. OK, să mergem, îi zice Nurit şi se îndreaptă spre intrare. Când să treacă bariera, le

opreşte paznicul. Doamna are permis de lucru sau card? o întreabă bărbatul pe Nurit, dar referindu-se la menajeră. Nurit Iscar, la rândul ei, o priveşte ca şi cum ar repeta întrebarea. Nu, răspunde femeia stânjenită. Atunci să vină în birou ca să completeze datele de intrare şi dumneavoastră îi semnaţi autorizaţia. Desigur, zice Nurit şi o însoţeşte pe femeie ca să ducă la capăt formalităţile. Femeia îşi dă numele, numărul actului de identitate, îl arată, îşi deschide poşeta, i se inspectează conţinutul poşetei, este întrebată dacă are ceva de declarat şi ea afirmă că nu, dar ea se răzgândeşte numai-decât, ba da, zice, mobilul, şi i-l dă paznicului, pentru ca el să noteze marca şi modelul. Paznicul încarcă datele femeii în calculator şi ceva apărut pe ecran îi atrage atenţia, trage la imprimantă permisul, dar înainte de a i-l înmâna lui Nurit să-l semneze îi cere femeii care striga la coada de la intrare în ziua când a fost omorât Pedro Chazarreta să aştepte afară. Femeia o face. Zăboveşte bănuitoare de cealaltă parte a uşii. Se uită înăuntru prin fereastră. Aşteaptă. Paznicul se uită la Nurit Iscar şi îi spune: V-am cerut să vorbim între patru ochi pentru că pe ecran îmi apare o alarmă. Şi asta ce înseamnă? întreabă Nurit. Că sistemul îmi indică să vă anunţ că Anabella López, îi explică paznicul şi face semn cu capul spre femeia de dincolo de uşă, a lucrat în casă la o locatară şi asociată din La Maravillosa, doamna Campolongo, o cunoaşteţi? Nu, eu nu cunosc pe nimeni aici. Doamna

Campolongo a solicitat să i se interzică intrarea în cartier, mă înţelegeţi? Nu. Doamna Campolongo a solicitat ca Anabella López să nu intre în La Maravillosa. Şi de ce? Pentru că doamna Campolongo a avut o problemă cu Lopez. Dar este legal? Cum adică legal? Vă întreb dacă doamna Campolongo a făcut vreun denunţ, dacă există vreun ordin judecătoresc de restricţie. Nu, este doar o chestiune de politeţe, între asociaţi. Politeţe. Da, aşa ne cârmuim, ne cârmuim cu alarma în calculator, doamna Campolongo nu poate să facă denunţul „legal”, cum spuneţi dumneavoastră, pentru că nu are dovezi, iar fetele astea îşi fac imediat rost de un avocat care intentează un proces interminabil şi, ceea ce este mai rău, foarte scump. Acum câţiva ani, a dat-o una în judecată pe o asociată pentru că i-a interzis dreptul constituţional la muncă şi la liberă circulaţie. Ne amintim cu toţii, a fost cât pe ce să ne pierdem slujba, ne-au întrebat dacă femeia lucrase pentru locatara aceea şi am spus că da, pentru că era în registre, în sfârşit, mare încurcătură. De aceea doamna Campolongo n-a făcut denunţul la Poliţie, ci aici, la punctul de pază şi control de la intrare, pentru ca noi să scutim de această situaţie alte posibile victime. Aha, zice Nurit, şi care este „această situaţie”? Că doamna Campolongo nu vrea ca femeia asta să intre. Dar care este motivul, fie şi fără dovezi. Se pare că Anabella López a furat-o. A furat-o. Da, i-a furat o bucată de brânză. O ce? Un calup de brânză. Un calup de brânză. Bărbatul rămâne

uitându-se la ea, iar ea la el. Dacă vreţi, o sunăm pe doamna Campolongo şi ea vă explică mai bine. Îmi explică mai bine cum i-a furat brânza? Vă spune ce aveţi nevoie să ştiţi. Vă rog să-mi spuneţi: dacă eu, în ciuda riscului ca femeia aceasta să-mi fure un calup de brânză, vreau s-o iau, dumneavoastră mă veţi lăsa să trec cu ea, sau mă veţi opri ameninţându-mă cu puşca cu ghinturi? Sunt arme de vânătoare. Ah, ameninţându-mă cu arma de vânătoare, atunci. Nu, noi nu vă putem împiedica să luaţi să lucreze în casa dumneavoastră pe cine doriţi, de aceea v-am vorbit de libera circulaţie şi de dreptul la muncă, este doar un sfat pe care doamna Campolongo îl dă vecinilor. Politeţe. Da, politeţe. Ce amabilă. Da. Unde trebuie să semnez? Ce să semnaţi? Autorizaţia de lucru. Atunci îi autorizaţi intrarea. Da; eu, oricum, nu mănânc brânză. Înţeleg, zice bărbatul de la securitate şi nu mai adaugă nimic.

Nurit iese cu permisul semnat şi i-l înmânează femeii. Ţine, îi spune şi înaintează câţiva metri. Apoi se opreşte, o priveşte şi îi spune: Am să-ţi pun o întrebare şi de răspunsul pe care mi-l dai depinde dacă lucrezi la mine acasă sau nu; gândeşte-te bine ce îmi răspunzi. Tu ai furat un calup de brânză din casa doamnei Campolongo? Femeia o scrutează. Gândeşte-te ce îmi răspunzi, o avertizează din nou Nurit, ţintuind-o cu privirea. Femeia îi susţine privirea fără să spună încă nimic. Ea aşteaptă. Ei? zice Nurit şi dă din cap, invitând-o să vorbească. Femeia, în sfârşit,

mărturiseşte: Da, eu am luat brânza. Nurit păstrează tăcerea un moment, apoi rosteşte: OK. OK? Da, OK, eşti angajată, spune şi face câţiva paşi. Dacă ai nevoie să iei ceva din casa mea, mă anunţi şi eu hotărăsc dacă poţi să iei sau nu, de acord? De acord, spune femeia. Să nu-mi atingi niciodată hârtiile, nici cărţile, nici măcar să nu le mişti din loc, de acord? De acord. Femeia rămâne puţin în urmă, de parcă discuţia i-ar fi abătut atenţia de la actul natural de a merge. Haide, grăbeşte-te, că-mi vin musafirii şi nici n-am făcut ordine în bucătărie. Femeia înaintează mai uşurată, până o ajunge din urmă. Mai parcurg în linişte câţiva metri şi Anabella López îi spune: Şi nu era un calup de brânză, era jumătate. O jumătate de calup de brânză, atâta, că jumătate a mâncat-o grăsana. Care grăsană? întreabă Nurit. Grăsana de Campolongo, zice femeia.

Restul drumului îl străbat în tăcere.

12

Primele care sosesc la bariera de la intrarea în La Maravillosa sunt Carmen Terrada şi Paula Sibona. Cineva sună de la pază pentru ca Nurit să le autorizeze intrarea. Peste zece minute, femeile parchează Ford-ul F al Paulei în faţa casei unde s-a instalat Nurit Iscar, la cererea lui Lorenzo Rinaldi. Nu lipseşte decât să-ţi facă un Papanicolau şi controlul de la intrare este mai complet decât analizele medicale anuale, spune Paula. Nu le da idei, stăruie Nurit. Şi apoi le anunţă: Vine şi ziaristul specialist în Poliţiste de la *El Tribuno,* nu vă deranjează, nu-i aşa? Câtuşi de puţin, sunt fericită să am ocazia de a-l cunoaşte pe Jaime Brena, spune Carmen. Nu, nu e Jaime Brena, e un băiat tânăr, eu nu-l ştiam, Brena a trecut la altă rubrică, lămureşte Nurit. La ce rubrică? întreabă Carmen, din moment ce Jaime Brena e cel mai bun ziarist de Poliţiste care ne-a rămas. Mie îmi place mai mult Zippo, intervine Paula. Ţie îţi place mai mult Zippo pentru că e brunet şi are mustaţă, dar Brena scrie mai bine, spune Carmen. Da, încuviinţează Nurit, îi citeşti articolele şi parcă citeşti o poveste. Ce ciudat să-l mute la altă rubrică, acum la ce rubrică scrie?, întreabă Carmen. Habar n-am, am să cercetez, răspunde Nurit şi

apoi schimbă subiectul: N-am avut curaj să fac o friptură, aşa că am cumpărat plăcinte cu carne şi i-am cerut Anabellei să facă nişte salate. Cine e Anabella? Femeia care mă ajută în casă. Piscină şi menajeră la sfârşitul săptămânii, ăsta e un lux, spune Paula. Unde pot să mă schimb şi să-mi pun costumul?

Peste o jumătate de oră sună de la pază. Răspunde Carmen şi îi dă telefonul lui Nurit: De la poartă, ca să autorizezi intrarea cuiva. Băiatul de la Poliţiste, le zice ea prietenelor şi apoi la telefon: Alo, da. Dar numele pe care i-l dau de la celălalt capăt al tirului o descumpăneşte: Cine? Nu, eu aşteptam pe altcineva, cum aţi spus că se numeşte? Matías Gallo, răspunde paznicul, spune că e un prieten de-al lui Rodrigo, fiul dumneavoastră. Ah, da, Matías, dar ce face Matías aici? Bine, da, spuneţi-i să intre. Nurit se îngrijorează. De ce vine un prieten de-al lui Rodrigo în La Maravillosa? Trebuie să se fi întâmplat ceva, oare i-au cerut să-mi aducă o veste proastă? Prietenele ei încearcă s-o liniştească, dar chipul lui Nurit demonstrează că nu izbutesc. Dar te rog, de ce trebuie să fii atât de prăpăstioasă când e vorba de copiii tăi? o provoacă Paula. Sigur e un fleac, vine acasă la altcineva şi trece pe aici ca să-ţi lase ceva, sau ca să te salute, spune Carmen. Nu, nu suntem atât de apropiaţi, e un coleg de la facultate de-al lui Rodrigo, eu îl cunosc, ştiu cine e, dar nu am cu băiatul ăsta o relaţie atât de strânsă încât să se simtă obligat să vină să mă salute. Poate vine

să-ţi dea ceva pentru Rodrigo, insistă Carmen. El m-ar fi anunţat. Crezi? De la copii poţi să te aştepţi la orice aiurealã. Nurit îşi sună fiul pe mobil: închis. Carmen Terrada încearcă să scoată la iveală principiul briciului lui Ockham. Briciul cui? o întreabă Paula. Carmen clarifică: principiu filosofic enunţat de un oarecare William Ockham, conform căruia dintre două teorii care explică o consecinţă, este mult mai probabil ca adevărata explicaţie să fie dată de teoria cea mai simplă; de exemplu, dacă cineva pe care-l aşteptai nu vine, un copil să zicem, e mult mai logic să gândeşti că a pierdut autobuzul sau a întârziat acasă la vreun prieten, decât că a fost ucis într-un accident. Paula şi Nurit zăbovesc privind-o. Da, OK, n-a fost un exemplu fericit, dar briciul lui Ockham, bine aplicat, este util ca să nu-ţi faci sânge rău. Prietenele ei păstrează tăcere, ea se hotărăşte să facă acelaşi lucru. Paula propune să se ducă la poartă şi să-l aştepte acolo pe Matías şi asta fac. Nu ştiu pe unde vine, drumul de la intrarea în cartierul închis până la casa locuită de Nurit Iscar se poate face prin dreapta sau prin stânga, pentru că strada este un semicerc perfect. Se uită într-o parte şi în alta, ca la un meci de tenis filmat cu încetinitorul. Timpul pare să nu treacă. Atâta face tânărul ăla de la intrare până aici? zice Paula. În ce vine? În *sulky?* Vrei să mergem cu maşina să-l întâmpinăm? propune. Ar fi mai bine, răspunde Nurit şi prietena ei e gata să se ducă să ia cheile maşinii, când din stânga, la vreo douăzeci de metri de

casă, se iveşte de după curbă un băiat mergând fără grabă. Să fie ăla? întreabă Carmen. Şi fără a aştepta să le răspundă cineva, pornesc toate trei în calea lui. Băiatul le priveşte oarecum descumpănit, cu rucsacul în spinare şi căştile unui *iPhone* în urechi. Prima care ajunge la el e Nurit, care se opreşte în faţa lui şi, luându-l de umeri, îl întreabă: Ce s-a întâmplat? Tânărul o scrutează fără să-i răspundă. Spune-mi odată ce s-a întâmplat, stăruie ea. Ce s-a întâmplat când? îşi face prietenul fiului ei curaj să întrebe. Când s-a întâmplat ce s-a întâmplat, spune ea. Ce s-a întâmplat? repetă Matías. Asta vreau să aflu, îi strigă acum Nurit. Matias se uită la celelalte femei de parcă ar spune „Daţi-mi o mână de ajutor, nu ştiu ce să fac cu nebuna asta”. Nurit izbucneşte în lacrimi. Paula, deşi continuă să creadă că nu e chiar atât de grav, o îmbrăţişează şi o lasă să plângă pe umărul ei. Tânărul transpiră, îşi trece mâna pe frunte. Carmen încearcă să-şi păstreze calmul, dar îi cere cu fermitate: Ce ai de spus, orice ar fi, spune odată. Băiatul se gândeşte, se vede pe chipul lui că nimic nu i-ar plăcea mai mult decât să ghicească răspunsul corect la întrebările femeilor, dar nu are habar ce aşteaptă de la el. Dă-i drumul, vorbeşte, stăruie Carmen, spune-o, trebuie s-o spui. Mulţumesc, îngaimă Matías. Mulţumesc pentru ce? îl întreabă Carmen fără să priceapă. Mulţumesc, doamnă Iscar, pentru că m-aţi invitat să-mi petrec ziua în casa dumneavoastră de odihnă, completează băiatul ca şi cum ar recita.

Nurit abandonează umărul pe care plânge şi spune: Când te-am invitat eu şi unde? Păi, nu dumneavoastră. Rodrigo m-a invitat să-mi petrec sfârşitul de săptămână în casa dumneavoastră de odihnă. În casa mea de odihnă. Da, pe mine şi pe nişte prieteni, n-au ajuns? Nu, zice Nurit după un oftat care o linişteşte şi îi vine chef să-l omoare pe fiu-său. Ah, ei au luat o furgonetă care pleacă din Piaţa Italia, dar fiindcă eu vin de la bunică-mea, din San Isidro, m-am rupt de ei. Şoferul unui Audi îi claxonează discret, abia făcându-se auzit, ca să-i dea voie să treacă. Fără să fi observat, femeile şi tânărul ocupă toată strada. Se trag pe acostament, lasă să treacă maşina şi apoi se duc în urma ei spre casă. Ia spune-mi, îl întreabă Nurit pe Matías, câţi sunt cei care vin în furgonetă? Păi… câţiva, vreo patru sau cinci. Patru sau cinci, repetă Nurit. Fără a-l pune la socoteală pe Rodrigo, lămureşte tânărul. Da, pe Rodrigo să nu-l punem la socoteală, pentru că va suferi un mic accident domestic, zice Paula. Tânărul nu înţelege gluma. Ea îşi dă seama, contemplă cerul şi conchide: Lăudat fie Domnul că mi-a dat doar nepoţi.

Când intră în casă, Anabella o anunţă pe Nurit că a telefonat Viviana Mansini, lăsând mesaj că soseşte după masă — cine a invitat-o pe Viviana Mansini? întreabă Paula — şi că au sunat din nou de la pază: Sunt nişte vizitatori la poartă şi trebuie să le autorizaţi intrarea, spune femeia şi taie mai departe lăptucă. Sun acum, răspunde Nurit gândindu-se că lăptuca nu va fi de ajuns:

Mai adaugă o lăptucă şi două sau trei roşii, pentru că ni se alătură nişte musafiri, iar eu cer numaidecât alte plăcinte. Nurit sună la pază: Da, mi s-a spus că trebuie să autorizez intrarea cuiva. Ea ascultă numele noului vizitator. Juan? spune, da, da, să intre, e fiul meu. Se pare că vine şi Juan, nu-mi răspund la telefon, dar apar pe neaşteptate. Vă supăraţi dacă îmi pun costumul şi înot puţin până vin Rodrigo şi băieţii? o întrerupe Matías. Nu, fireşte, simte-te ca acasă, spune Nurit cu o oarecare ironie, pe care prietenul fiului ei nu o percepe. Zăboveşte privindu-l în tăcere, fără a mai rosti nici un cuvânt, ca pentru ca tânărul să priceapă că cel mai bun lucru pe care îl poate face este să se cufunde în piscină. Astăzi pasămite n-am să inaugurez bazinul, zice Paula îndată ce Matias dispare ca să se schimbe. De ce? o întreabă Nurit. Ai văzut ce trup? Ai văzut ce piele? Ai văzut ce tinereţe? Păi, toate astea se vor înmulţi cu cinci când va sosi Rodrigo şi cu cine ştie cât când va sosi Juan, iar eu nu sunt pregătită pentru un asemenea contrast. Hai, lasă prostiile, suntem femei mature, nimeni nu aşteaptă de la noi tinereţe, îi spune Carmen. Nu, tinereţe nu, dar măcar simţ critic, respect pentru ceilalţi şi demnitate. Mai ales demnitate. Cu asta sunt de acord, zice Nurit şi îşi aduce aminte de ea însăşi, acum câteva zile, în faţa oglinzii, simţindu-se nedemnă ca Lorenzo Rinaldi să vadă cum i-a îmbătrânit corpul în aceşti trei ani. Eu trebuia să fac ca Greta Garbo, spune Paula, sau ca Mina,

care s-au retras din viaţa publică la timp. Mina, cea care cânta *Parole, parole*? întreabă Carmen. Da, Mina. Nu ştiam că s-a retras. S-a izolat, bătrâneţea ne sperie pe noi, artiştii, suntem fiinţe estetice, suflete tinere în corpuri care îmbătrânesc. Şi cam egolatre, zice Carmen Terrada. Pune-i ce nume vrei, dar şi eu am fost o artistă consacrată, deşi tânărul ăsta nu pare să mă fi recunoscut, se lamentează Paula, v-aţi dat seama că n-are habar cine sunt? A trecut pe lângă mine şi m-a ignorat ca pe un stâlp. Cu atât mai mult, bagă-te în piscină liniştită, că tânărul nici nu se uită la tine, îi sugerează Carmen. Da, ştiu că riscul e mic, dar ce se întâmplă dacă vreunul dintre prietenii lui Rodrigo m-a urmărit într-un film vechi pe cablu, mă recunoaşte, face o fotografie şi o trimite la o emisiune de bârfe mondene? Mă bag în piscină mâine, că tinerii nu rămân peste noapte, sau da? Mie mi s-a părut că Matias ăsta a vorbit de „sfârşitul de săptămână”, spune Carmen. Se privesc toate trei. Paula se duce la fereastră şi, cu degetul arătător şi cu cel mic îndoite, bate în lemn.

Juan nu e singur şi soseşte în maşina împrumutată de tatăl lui. Aproape că l-am convins şi pe babac să vină, spune în timp ce salută, spre stupoarea mamei sale. Şi-a adus iubita, pe care Nurit nu o cunoştea, pe sora iubitei şi pe *caniche toy*-ul iubitei. Bingo, strigă Paula Sibona privind câinele care face giumbuşlucuri prin grădină. Nu mi-ai dat de veste că vii, îi spune Nurit fiului celui mare. Am

pierdut mobilul şi nu-ţi ştiam numărul pe dinafară, te deranjează că am venit fără să anunţ? Nu, dimpotrivă, frumosule, zice ea şi în ciuda încurcăturilor pricinuite de vizitele neaşteptate, Nurit Iscar nu minte. Dacă mereu suferă în tăcere că îi vede atât de puţin, şederea în La Maravillosa i-a adus deja un important beneficiu secundar. Bună casă, veche, îi zice Juan aducând nişte scaune pliante ca să se tolănească iubita lui şi sora ei. Căţelul dă fuga să latre pe cineva care se iveşte de dincolo de gardul de lemn-câinesc. Un brunet cu mustaţă care nu e Zippo, o informează Paula pe Nurit. Daţi-mi voie, spune bărbatul şi trece încercând să ignore lătraturile isterice ale câinelui care sare în jurul lui. Din ce în ce mai bine, zice Paula, în vreme ce Nurit se apropie să vadă cine vine şi ce vrea. Comisar Venturini, spune el, un admirator al dumneavoastră şi al romanelor dumneavoastră, doamnă Iscar, care îl aşteaptă nerăbdător pe următorul. Mulţumesc, dar nu mai scriu romane. Cum adică nu mai scrieţi romane? Deocamdată, dar cine ştie, poate mai încolo. Am să aştept atunci, nădăjduiesc că într-o zi voi avea din nou în mână un roman de-al dumneavoastră. După gesturi pare galant brunetul, îmi place, îi spune Paula lui Carmen la câţiva metri de ei. Am băgat de seamă că îţi place, îi răspunde ea. Eu eram prin zonă, o lămureşte comisarul Venturini pe Nurit, şi mi-am dat întâlnire cu Jaime Brena, ca să stăm puţin de vorbă în casa dumneavoastră, dacă pe

dumneavoastră nu vă deranjează, fireşte. Jaime Brena? Da, mi-a spus că vine aici. Habar n-aveam. Cum nu? Păi, nu ştiu... dar consideraţi-l fapt împlinit, l-am sunat acum o oră şi tocmai pleca. Dacă spuneţi dumneavoastră, astăzi am pierdut lista de invitaţi, răspunde Nurit cu resemnare şi apoi îl pofteşte: Intraţi, vă rog. Nu, nu vă faceţi griji, mă întorc imediat, trebuie să dau o raită pe la casa lui Chazarreta, ca să discut cu un coleg. Nurit ciuleşte urechile, o interesează foarte mult ce aude, pentru că de când a venit în La Maravillosa a fost de câteva ori la casa lui Chazarreta, dar n-a putut niciodată să treacă de panglicile plastifiate cu dungi roşii şi albe puse de Politie în prima zi, păzite de un om de la Poliţia din Buenos Aires şi de un supraveghetor din La Maravillosa. Nu vreau să vă faceţi obligaţii, domnule comisar, dar există vreo posibilitate ca dumneavoastră să mă duceţi să văd casa? Păi nu se obişnuieşte. Înţeleg. Dar, fiind vorba despre dumneavoastră, comisarul face o pauză şi îi zâmbeşte, cred că am putea găsi o posibilitate. Mai târziu, când vin după Brena, vă confirm. Vă mulţumesc, nu ştiţi cât de important este pentru mine. Înainte de a se îndepărta, comisarul Venturini spune: mă scuzaţi, nu vreau să fiu nepoliticos cu doamnele, şi înaintează spre locul unde se află prietenele lui Nurit, pe care le salută cu o puternică strângere de mâini, care pe Carmen o supără şi pe Paula o excită, îşi foloseşte ambele mâini când salută. Comisar Venturini, spune de două

ori, ţinând mâna lui Carmen şi apoi pe a Paulei. „Comisar” i se înfige Paulei în mijlocul stomacului şi o lasă mută. Dumneavoastră nu sunteţi Paula Sibona? o întreabă. Ea zăboveşte câteva secunde înainte de a reacţiona şi apoi răspunde: Da, sunt Paula Sibona. Dar ce emoţionant să vă cunosc, sunteţi una dintre actriţele mele favorite. Îmi aduc aminte că v-am văzut în filmul acela, cum se numea… acela în care sunteţi soţia unui bărbat foarte puternic… *Drumul sal… Drumul sal…* am nimerit… *Drumul salinei. Drumul salpetrului,* îl corectează ea. Aşa, al salpetrului, m-a fascinat, repetă el ţinând încă mâna Paulei strânsă între ale lui. Bine, plec şi mă întorc curând, vom avea timp să stăm de vorbă pe îndelete, Paula, zice comisarul, pot să vă spun aşa? Aşa mă cheamă, răspunde ea. Comisarul Venturini îşi ia rămas-bun de la toate trei şi pleacă. Ţi-a plăcut, constată Nurit. E în călduri nemernica, încuviinţează Carmen. Mă emoţionează bărbaţii care îţi strâng mâna cu fermitatea aia, iar dacă sunt bruneţi şi cu mustaţă, cu atât mai mult. Dar tu nu te mulţumeşti să-ţi strângă doar mâna, scumpo, zice Carmen. Ce vrei să spui? Că ai să te culci cu el, traduce Nurit. Mă înfierbântă, e adevărat, dar nu pot. De ce? Cum adică de ce? Eu am făcut Conservatorul, eu am fost Medeea şi Lady Macbeth la Teatrul San Martín, am militat în Teatrul Deschis împotriva dictaturii! înţelegeţi? Nu pot să mă culc cu un comisar… e o chestiune ideologică. Şi de când amesteci tu ideologia cu

sexul?, râde Carmen. Dintotdeauna. Vrei să-ţi înşir indivizii cu ideologie incorectă cu care te-ai culcat? întreabă Nurit. Nu, prefer să-i uit şi, de altfel, în toate cazurile am aflat după aceea: mai întâi a fost sexul, apoi ideologia. Pare un tip simpatic şi pe deasupra citeşte, spune Carmen, n-a zis că a citit toate romanele lui Nurit? Nu insistaţi, fetelor, cu un comisar mă blochez şi nu ajung la capăt, eu ştiu ce vă spun.

Peste douăzeci de minute sosesc Rodrigo şi prietenii lui, care se dovedesc a fi cinci, iar peste alte zece minute plăcintele. Nurit condimentează salatele şi o trimite pe Carmen să primească ea comanda: Ia bani din portmoneul meu care e pe cuptorul cu microunde. Canişul intră în bucătărie şi se duce direct să se frece de picioarele lui Nurit. Poate cineva să se ocupe de animalul ăsta? zice ea încercând să scape de câine, dar Juan, iubita lui şi sora iubitei stau la soare ca nişte şopârle, astfel că nu-i răspunde nimeni. Carmen se întoarce cu plăcintele şi îi spune: Nu cumva sunt puţine douăzeci şi patru pentru atâţia oameni sănătoşi? Am uitat să sun ca să mai cer! Am oare Alzheimer sau sunt depăşită de situaţie? Eşti depăşită de situaţie, dragă, fii liniştită, îi răspunde Carmen. Nurit ia telefonul şi sună, cere să i se trimită patru duzini. Cât? O oră şi jumătate? se lamentează la telefon. Bine, faceţi ce puteţi, adaugă, apoi închide şi mai prost dispusă. Din fericire, băiatul de la Poliţiste încă n-a ajuns, spune în momentul în care telefonul sună din nou. Ea lasă salata, răspunde,

ascultă ce i se spune şi apoi răspunde: Da, să vină.

13

Jaime Brena şi băiatul de la Poliţiste aşteaptă la o coadă interminabilă dincolo de bariera unde scrie „Vizite”. Nurit Iscar le-a autorizat intrarea, unul dintre paznici le-a verificat portbagajul ca să câştige timp şi le-a arătat pe o hartă a cartierului drumul spre casa în care merg. Dar mai au să treacă de barieră, să-şi arate actele şi să li se facă fotografia. Şi mai sunt vreo şase maşini înaintea lor, astfel că mai durează măcar vreo cincisprezece minute. Iubita băiatului de la Poliţiste a rămas la primul semafor roşu la care s-au oprit când se îndreptau spre locuinţa lui Jaime Brena. Pretindea să treacă pe acasă ca să-şi ia un costum de baie şi iubitul ei îi spusese, de câteva ori, că e târziu, că sunt aşteptaţi şi că nu se duce la Nurit Iscar pentru picnic, ci ca să lucreze. Dar ce am să fac toată ziua într-o casă de odihnă, în timp ce voi munciţi, dacă nu pot să fac plajă? a zis fata când erau opriţi la o răspântie, în timp ce lumina semaforului se prefăcea din roşie în verde. Ai dreptate, a răspuns băiatul de la Poliţiste, a coborât din maşină, a înconjurat-o, a deschis portiera din dreapta, a ajutat-o să iasă şi i-a spus: Mai bine nu veni. Fata a rămas năucită. Nimeni, niciodată nu m-a lăsat cu ochii în soare în halul ăsta! s-a

plâns în timp ce băiatul îi dădea mâna ca s-o ajute să coboare. Toate au un început pe lumea asta, i-a spus el, a urcat în maşină şi a plecat. Pe Jaime Brena nu l-a surprins faptul că băiatul de la Poliţiste e singur, fiindcă nu aflase niciodată că iubita lui avusese de gând să-i însoţească, dar l-au surprins în schimb expresia încordată, sprâncenele încruntate şi încercarea nereuşită a băiatului de a se purta de parcă totul ar fi fost în ordine. S-a întâmplat ceva? Probleme personale, a răspuns băiatul de la Poliţiste şi n-au mai deschis subiectul.

Pe şoseaua Panamericana au vorbit despre fotbal, despre ziar, despre pensionarea anticipată la care Jaime Brena pesemne că se va înscrie, de José de Zer, de Karina Vives — Mi se pare mie, sau îţi place fata? l-a întrebat Jaime Brena. Băiatul s-a făcut că plouă şi abia a răspuns: E frumoasă, dar foarte antipatică. Brena i-a spus: Trebuie să ştii cum s-o iei —, despre Pedro Chazarreta, despre Lorenzo Rinaldi şi despre Nurit Iscar. Traficul era intens în amiaza de sâmbătă şi Brena a trebuit să-i ceară băiatului să nu frâneze atât de aproape de maşina din faţă, dacă nu vrea să-i vomite în maşină. Au ieşit de pe Panamericana cu două poduri înainte de cel care corespunde intrării în La Maravillosa, apoi le-a fost greu să revină pe autostradă ca să o ia pe podul corect, dar în cele din urmă au izbutit. Şi când te gândeşti că unii fac călătoria asta în fiecare zi, a zis băiatul, nu sunt întregi la minte. Nu-i subestima, a aparţine presupune

privilegii, cum ar spune American Express, i-a răspuns Brena.

Le vine în sfârşit rândul, acte, fotografii, registru, asigurarea maşinii, portbagaj din nou —„Dar a mai fost văzut", „Ah, scuzaţi-mă" — şi intră în La Maravillosa. Jaime Brena recunoaşte numaidecât drumul, strada străjuită de copaci într-o parte şi în alta, iar crengile cele mai înalte din coroane se ating, alcătuind un tunel verde prin care se filtrează soarele amiezii. De tunelul verde îşi aducea bine aminte. Brena deschide geamul şi îşi desface centura de siguranţă. Îşi încarcă plămânii cu aer. Cunoşteai locul ăsta? îl întreabă băiatul. Nu, pe ăsta nu, îi răspunde. N-am mai fost de mai bine de un an, dar e totul la fel ca în ziua când am venit să-i iau interviu lui Chazarreta. Sau pare totul la fel: de fapt, nu mai e el. Pe atunci era implicat în procesul pentru moartea soţiei. De la prima întrebare a vrut să mă manipuleze, a încercat să prefacă interviul în comunicat de presă în favoarea lui. Un tip dificil, rece, calculat, calm şi foarte inteligent. Şi tu ce crezi? îl întreabă băiatul. Despre moartea aceea? Da. Că a omorât-o el sau că ştia cine a omorât-o şi de ce, dar era cu siguranţă responsabil de moartea aceea. Băiatul de la Poliţiste frânează ca să lase să treacă strada o mamă şi o fiică pe *rollers,* pe care nu le stăpânesc bine nici una dintre ele. Ştii ce i-a spus Chazarreta operatorului de serviciu la ambulanţă când a sunat după ce şi-a găsit soţia moartă? Nu, admite băiatul. E înregistrat, eu am ascultat

caseta, a spus aşa: Vă rog, veniţi urgent la numărul 23 în La Maravillosa, soţia mea se întorcea acasă mergând neatentă, a alunecat din cauza umezelii de pe jos, a dat peste o uşă de sticlă, şi-a tăiat gâtul şi pierde sânge. Îţi vine să crezi? O frază prea lungă şi prea elaborată pentru cineva care ar fi trebuit să fie în stare de şoc, zice băiatul. Şi o frază cu care pretindea să-l facă pe celălalt să concluzioneze ce voia el să concluzioneze, că totul a fost un lamentabil accident, lămureşte Brena. În plus, numai dacă ar fi atins cadavrul ar fi putut să ştie că tăietura era la gât, fiindcă femeia zăcea cu faţa în jos, iar el în primele declaraţii a afirmat că nu a atins-o până când au sosit medicii. Şi de ce s-a clasat dosarul? N-am să înţeleg niciodată. Sentinţa spune că dovezile nu erau „concludente”, iar eu, numai pe baza a ceea ce ţi-am povestit, l-aş condamna. Dar, fireşte, eu nu sunt judecător.

O maşină cu baterii care se deplasează înaintea lor îl obligă pe băiatul de la Poliţiste să micşoreze viteza. În maşina aceea este un cuplu, iar în spate au două sacoşe cu crose de golf, ale bărbatului puţin mai înalte decât ale femeii. Una dintre crosele femeii are în capăt un fel de fundă scurtă, reprezentând capul cu urechi mari ale unui câine de pluş. Brena îi priveşte şi zice: Există altă viaţă, nu? Există altă viaţă, da, există multe alte vieţi, îi răspunde băiatul, problema este să o trăieşti pe cea pe care vrei să o trăieşti. Aşa e, încuviinţează Brena, zăboveşte contemplându-i pe cei doi încă un moment şi

adaugă: în cele din urmă, tu nu eşti chiar atât de prost. Băiatul de la Poliţiste îl priveşte exagerându-şi surprinderea la auzul observaţiei. Brena râde. E o glumă, băiete, nu eşti deloc prost, doar că îţi lipsesc practica, strada şi vorbind despre asta, vrei să-ţi continui antrenamentul? Da, sunt gata să trec la noua lecţie, ştiu totul despre José de Zer, despre Fortul Apaş şi de OZN-urile lor. De cine mă ocup acum? De Enrique Sdrech, pe Enrique Sdrech trebuie să-l cunoşti. Da, am văzut câte un documentar vechi care se dă din când în când la televizor. Un documentar nu e de ajuns ca să-l cunoşti pe Sdrech, trebuie să mai cercetezi, de exemplu trebuie să ştii că i-au ciuruit casa cu o puşcă Itaka în ’92, sau ştiai? Nu. Bine, fă rost de o carte a lui: *Giubileo, un caz deschis.* Îţi aminteşti de cazul Giubileo, nu? Mai mult sau mai puţin, spune băiatul, ca să nu recunoască limpede că habar n-are despre ce i se vorbeşte. Mai mult sau mai puţin, repetă Brena, Dumnezeule, o doctoriţă care a dispărut de pe suprafaţa pământului fără să lase nici o urmă în ’85! Câţi ani aveai tu în ’85? Nu mă născusem, răspunde băiatul. Fir-ai să fii, zice Brena, fir-ai să fii şi rămâne uitându-se pe fereastră. Nu te născuseşi, murmură cu ochii aţintiţi asupra câmpului de golf ivit la dreapta lui. Şi continuă: doctoriţa Giubileo a dispărut în colonia Montes de Oca, o clinică de neuropsihiatrie cunoscută şi ca Open Door, unde după aceea s-a aflat că se facea trafic cu organe şi se foloseau pacienţii drept cobai ca să

experimenteze medicamente noi. În sfârşit, una dintre nenumăratele tragedii nerezolvate. Sdrech era obsedat de cazul acesta. Şi de toate cazurile nerezolvate: Oriel Briant, Jimena Hernández, Norma Mirta Penjerek. Multe femei pentru care nu a existat justiţie. Era un împătimit. Un mare cititor. Ştii ce am învăţat de la el? Că articolele poliţiste nu se scriu ca acelea de la alte rubrici, nu se pune niciodată în rândurile cu litere mari, de sub titlu, o informaţie incitantă, o dezvăluire, asta se lasă pentru final, de parcă ar fi o poveste.

Trei copii pe biciclete ocupă toată strada şi nu se arată dispuşi să se dea la o parte. Băiatul de la Poliţiste aşteaptă, nu îndrăzneşte să-i claxoneze; nu i se pare că asta, claxonatul, este un cod al locului. Am impresia că ăştia se cred stăpânii străzii, spune băiatul. Sunt stăpânii străzii, sau vor fi, corectează Brena. Unul dintre copii se duce spre acostament şi cade, iar ceilalţi se trag pe margine ca să-l ajute, în vreme ce băiatul de la Poliţiste profită de golul lăsat de ei şi înaintează. S-o fi lovit? întreabă băiatul. Problema maică-sii, proclamă Brena. Mai străbat două sau trei răspântii în tăcere şi apoi băiatul de la Poliţiste îndrăzneşte să întrebe: Şi tu de ce eşti obsedat, Brena? Jaime Brena îl priveşte fără a fi convins că a înţeles bine întrebarea. La fel ca Sdrech, la fel ca de Zer, trebuie să ai şi tu ceva care te obsedează în atâţia ani de carieră. Ce mă obsedează pe mine? Nici nu mai ştiu, cu mulţi ani în urmă voiam să semăn cu Rodolfo Walsh, el

era modelul meu, nu ştiu dacă obsesia mea, dar cu siguranţă modelul meu. Apoi am priceput că nu mă ţin curelele să vreau să fiu ca el. Nici pe mine, nici pe alţii, astăzi în ţara asta nu mai e nimeni care să poată semăna cu Rodolfo Walsh. De ce? Pentru că Walsh, înainte de a fi ziarist, înainte de a fi scriitor, înainte de orice altceva, era un revoluţionar, iar ziaristica nu mai are nici o legătură cu revoluţia. Ne îmburghezim, băiete. Facem burtă, cu unele limitări facem ce ni se cere, încasăm un salariu la sfârşitul lunii, ne fofilăm cum putem. Şi sunt unii neruşinaţi care-şi dau aere de eroi pentru că îl critică pe preşedinte sau mijloacele de comunicare. Sau pe preşedinte şi mijloacele de comunicare. Lui Walsh i-a fost oare frică? Mie, în locul lui, mi-ar fi fost. Astăzi, preoţii ziaristicii sau „intelectualii” între ghilimele vorbesc cu superioritate de la birourile lor, de multe ori instalaţi în casele lor sau unde îşi petrec concediile. Şi se cred importanţi pentru că sunt „formatori de opinie”. Dar chestiunea e cum formezi opinia aia, ce valori respecţi şi ce scrupule ai. Mulţi dintre ei prezintă ca adevăruri incontestabile ceea ce nu e decât părerea lor. Sau a altora, pentru care lucrează. Când un ziarist se îndepărtează de informaţie ca să-şi exprime părerea, poate fi cinstit numai dacă lămureşte ce face. Poţi să-ţi exprimi părerea, dar nu poţi să-ţi dai părerea drept informaţie. Ideologia burgheză pretinde să prezinte drept naturale sau normale interesele de clasă. Bat câmpii, băiete? Nu, nu, îi răspunde

băiatul de la Poliţiste. Jaime Brena urmează: Pe dracu', nimic nu se compară cu a scrie o scrisoare Guvernului militar, conştient fiind că a doua zi vor veni după tine. Ăsta era Rodolfo Walsh. Cine ar fi Guvernul militar, astăzi? Preşedintele sau grupurile de putere care îţi plătesc salariul? Nici unul. Dacă nu eşti de acord cu linia editorială a ziarului pentru care lucrezi, ce trebuie să faci? Să scrii în aceeaşi linie, sau să-ţi dai demisia? Există a treia posibilitate? Nu ştiu. Cel care răspunde cu convingere la aceste întrebări minte. Suntem cu toţii prea laşi ca să semănăm cu Walsh, băiete. Dar nu mă lua în seamă, ia-o ca pe o trăncăneală de om bătrân, generaţia ta nu-şi pune astfel de probleme. Din moment ce, atunci când a dispărut doctoriţa Giubileo, tu nici măcar nu te născuseşi. Incredibil, băiete. Tu încearcă să fii un bun ziarist de Poliţiste, ieşi pe stradă şi scrie bine, să se înţeleagă, să aibă gheare, să înşface. Şi fără greşeli de ortografie, iar asta, în zilele noastre, înseamnă să ceri prea mult.

Maşina băiatului e în faţa casei lui Nurit Iscar. Sunetul de *reggaeton* care vine din grădină îi descumpăneşte. Băiatul urcă şovăind drumul presărat cu pietriş. Eşti sigur că aici e? îl întreabă Brena. Băiatul se uită din nou pe hartă şi verifică adresa pe care i-au scris-o la pază: Calandria 675. Atunci aici e, încuviinţează Brena, ce gusturi moderne are Betibú în materie de muzică. Opresc, coboară din maşină, băiatul sună. Ştii cum ar începe articolul ăsta Enrique

Sdrech, băiete? Aşa: „Aici suntem, apăraţi de parapet în cartierul închis La Maravillosa, mai exact în casa scriitoarei Nurit Iscar”. Lui Sdrech îi plăcea la nebunie expresia „apăraţi de parapet”.

Un *caniche toy* le iese în întâmpinare. Brena îl priveşte cu dispreţ. Câinele ăsta nu seamănă deloc cu cel pe care mi-l imaginez pentru mine.

14

Prezentările, plăcintele — după ce a sosit al doilea rând — şi discuţiile de după masă se desfăşoară după cum era de aşteptat. Întrucât comisarul Venturini anunţase prematur că Jaime Brena va veni, nu mai este nimeni surprins să-l vadă sosind împreună cu băiatul. Cu toate acestea, Carmen Terrada se emoţionează când îl are în faţa ei şi nu este în stare să spună decât: Bună ziua, îmi face plăcere să vă cunosc. Pe Nurit Iscar o stânjenesc aglomeraţia şi amestecul de oameni atât de diferiţi care s-au adunat în cele din urmă în casa ei — sau în casa în care locuieşte temporar —, dar încearcă să controleze totul cu naturaleţe şi aplomb. Deşi aplombul n-a fost niciodată calitatea ei cea mai însemnată. Se formează un sector tânăr în jurul piscinei şi un sector mai în vârstă în galerie, la umbră. Nu ştiu cum pot să îndure copiii ăştia atâta căldură deasupra capului, spune Brena şi îşi aranjează părul care i-a mai rămas trecându-şi mâna prin el de parcă ar fi un pieptene. Nurit îl priveşte, şi-l amintea cu mai mult păr. Cât a trecut? se întreabă. Nu se referă la timpul scurs de când l-a văzut pe Jaime Brena ultima oară, căci sunt doar câteva zile, şi nici la cei mai bine de trei ani scurşi de când ea nu se mai duce la ziar în mod

frecvent. Cât a trecut de când ei, Nurit, Brena, Paula, Carmen, aveau vârsta pe care o au acum fiii ei şi puteau să stea la soare fără să-şi facă griji pentru că poartă costumul de baie în faţa celorlalţi, nici din cauza căldurii, nici a cancerului de piele. Cât timp în urmă şi cât timp înainte, cele două opţiuni o tulbură. De aceea, Nurit preferă să nu gândească în nici una dintre cele două direcţii. Dar a înceta să gândeşti nu este întotdeauna o acţiune voluntară. Numaidecât se trezeşte întrebându-se cum a fost oare viaţa lui Jaime Brena când ea avea vârsta copiilor ei, cu treizeci şi mai bine de ani în urmă. Cu toate că n-ar dori să-şi amintească, Nurit Iscar ştie că a sărit de bucurie cu prietenele ei de atunci în Piaţa Obeliscului în ziua când Argentina a devenit campioană mondială de fotbal, în 1978. Ce a făcut oare Jaime Brena în aceeaşi zi memorabilă? Are impresia că a citit undeva că el milita pe vremea aceea. Carmen Terrada, de asemenea, de aceea a trebuit să plece o perioadă. Ce diferiţi au fost primii douăzeci de ani pe care i-au trăit ei de cei ai copiilor lor. Dacă ar putea să aleagă, ea, Nurit Iscar, pentru ce sfârşit al adolescenţei şi al iluziilor ar opta? Nu e uşor să se hotărască, nu vrea să fie naivă, nici politic corectă, doar că vrea să-şi pună întrebarea, chiar dacă nu este sigură de răspuns. Chiar dacă nu vrea să fie sigură de răspuns. Băiatul de la Poliţiste, datorită vârstei, ar putea să se aşeze printre tineri, dar din cauza afinităţii de serviciu se instalează în galerie. *Caniche-ul*

toy preferă umbra, dar Nurit este categorică cu fiul ei: la jigodia asta de aici, iar câinele sfârşeşte prin a fi închis în dependinţe, ceea ce provoacă protestele iubitei lui Juan.

La trei după-amiază sună de la pază ca să anunţe că Viviana Mansini este la bariera de acces, dar nu poate intra, întrucât nu are ultima chitanţă a asigurării maşinii. După cum avea să povestească ea însăşi mai târziu, de nici un folos nu i-a fost să explice de mai multe ori şi cu lux de amănunte că nu are chitanţă de plată, pentru că valoarea poliţei i se debitează automat în fiecare lună din contul curent, să arate cardul companiei de asigurări, să propună să-l sune pe agentul de asigurări, să implore. S-au schimbat normele săptămâna aceasta, a spus paznicul, dacă aţi fi venit săptămâna trecută v-aş fi lăsat să intraţi, dar astăzi nu pot, v-am spus, s-au schimbat regulile, acum în afară de cardul de plastic avem nevoie de talonul de plată, păcat că n-aţi venit săptămâna trecută. De aceea, pentru că n-a venit săptămâna trecută, ci aceasta, şi nu are talonul de plată al asigurării, Mansini sună la casa unde locuieşte Nurit ca să vină Paula sau Carmen s-o ia de la intrare, iar aceasta provoacă o nemaipomenită deplasare de maşini, întrucât a băiatului de la Poliţiste este în spatele celei a lui Juan şi aceasta în spatele celei a Paulei, iar lui Juan nici nu-i trece prin cap să se ofere să se ducă după prietena mamei lui la poarta cartierului închis, ba, mai mult decât atât, îi înmânează cheile Paulei ca să dea ea maşina la

o parte şi să poată ieşi. În schimb, băiatului de la Poliţiste îi trece prin cap să se ofere, dar Paula nu acceptă şi, pe deasupra, îi cere lui Carmen să o însoţească. Îţi închipui cu ce tâmpenii i-ar împuia Viviana capul băiatului ăstuia de la intrare până aici? Carmen încuviinţează şi în maşină îşi întreabă prietena: De ce o mai iubim, dacă ne scoate atâta din sărite? Pentru că ne e de folos ca împământare şi asta produce vină; e întotdeauna nevoie de cineva cu care să te iei la harţă şi pe care să-ţi verşi nervii, dar cineva care să îndure cu stoicism, iar ea nici nu clipeşte, trebuie să recunoaştem. Să ai pe cine să-ţi verşi năduful este singurul mod de a-i proteja pe restul muritorilor de noi, proclamă Paula. Aşa e, Viviana Mansini aproape că a devenit victima noastră. Aproape. Aproape că ar trebui să ni se facă milă de ea, atunci. Aproape. Dar nu mi-e milă. Nici mie. Tot mă scoate din sărite. Şi pe mine. N-o să ajungem în rai. Nu.

Şi ca s-o confirme, ca să-şi confirme capacitatea de a-şi scoate prietenele din sărite, peste câteva momente, când apare din nou comisarul Venturini în căutarea lui Jaime Brena, e limpede că Vivianei Mansini, la fel ca Paulei, îi place brunetul mustăcios şi, pe deasupra, vrea ca lui să-i fie clar. Ce grea e munca dumneavoastră, domnule comisar, trebuie să fiţi foarte curajos, îi spune la cinci minute după ce au făcut cunoştinţă şi fără să aibă vreo legătură cu conversaţia încâlcită dintre ei toţi. Carmen o priveşte cu ironie pe Paula şi zice încet: Căţeaua.

Paula adaugă: Are să se culce cu el. Ea nu are probleme ideologice. Viviana Mansini? Habar n-are ce e ideologia. Nu e singura, uită-te la prietenii băieţilor, în piscină. Paula se uită şi oftează: piele tânără, trupuri tinere, râsete tinere, vreo ideologie? Ai schimba puţină ideologie pe sex? Da. Şi eu. N-o să ajungem în rai, nu încape îndoială. Nu. Şi nici n-o să rămânem în istoria celor mai extraordinare femei. Nici asta.

Puţin mai târziu, comisarul Venturini propune să meargă la casa lui Chazarreta şi, bineînţeles, Viviana Mansini încearcă să se alăture grupului. Dar Carmen o opreşte categoric: Se duc să lucreze, nu fi băgăcioasă. Iar Viviana, deşi nu prea convinsă, rămâne. Păi eu am întrebat, atâta tot, e interzis să întrebi? Cei care pleacă spre casa unde a murit Chazarreta şi mai înainte soţia lui sunt Nurit Iscar, Jaime Brena, băiatul de la Poliţiste şi comisarul Venturini. Nurit propune să se ducă pe jos, ca să poată contempla mai bine locul. Şi aşa fac. Comisarul Venturini îşi umple plămânii deschizându-şi în mod exagerat braţele în sus şi în părţile laterale, ca şi cum plimbarea, locul, aerul pe care îl respiră, lumina după-amiezei sau ce o fi, ar fi ceva sănătos şi de care nu se poate bucura în mod obişnuit. A ce miroase aici? întreabă, a eucalipt, a lemn, a flori? A *country,* miroase a *country,* Venturini, răspunde Brena şi nimeni nu-l contrazice. Băiatul de la Poliţiste face fotografii cu Blackberry-ul. Nurit Iscar se opreşte ca să-şi scoată ceva ce i-a

intrat în papuc şi o deranjează când păşeşte. Încă nu ştie ce este, o pietricică, o sământă sau un mic bulgăre de pământ. Jaime Brena se opreşte şi el, ca s-o aştepte. Piatra care se iveşte când ea întoarce papucul este minusculă. În aşa hal mă jena chestia asta? se întreabă şi-i arată piatra lui Brena. E ca în povestea prinţesei cu bobul de mazăre, îţi aminteşti? îi spune el. Nu, deloc. Ah, o frumoasă poveste de Andersen, o probă prin care erau obligate să treacă tinerele ca să demonstreze că sunt prinţese adevărate. Trebuiau să se culce pe douăzeci de saltele, sub care regina-mamă pusese un bob de mazăre, întotdeauna este o soacră preocupată de cine are să fie femeia care să i-l ia pe odorul de fiu-său, până şi în poveşti. Numai cea care era prinţesă adevărată simţea bobul sub ea şi nu putea să doarmă toată noaptea, conchide Brena. Mă numeşti cumva prinţesă? Ceva de felul ăsta. Ce galant, mulţumesc. Nu ai pentru ce, Betibú. Ea se simte stânjenită auzind că Brena îi spune astfel. El bagă de seamă. Te deranjează să fii strigată astfel? Betibú nu e tocmai numele unei prinţese adevărate, zice ea. E mult mai interesantă decât o prinţesă adevărată, e o femeie aproape adevărată, spune Brena şi o priveşte. Ea nu răspunde, iar el întreabă din nou: Te deranjează să fii strigată astfel? Nu, nu mă supără supranumele, dar felul cum a ajuns la mine mă descumpăneşte uneori. Şi cum a ajuns? întreabă el. Atunci Nurit Iscar, fără să ştie de ce, ca şi cum ar vorbi cu un vechi prieten, îi explică:

Aşa m-a botezat Lorenzo Rinaldi, acum câţiva ani. Lorenzo Rinaldi, aşa spune el? El a observat că semeni cu Betty Boop? Da, în ziua când ne-am cunoscut, pe un platou de televiziune. Ia te uită… Lorenzo Rinaldi spune că el te-a botezat. Nu, eu spun că el m-a botezat, a fost primul care m-a numit aşa. Proprietatea intelectuală este întotdeauna o chestie controversată, zice Brena. De ce spui asta? întreabă Nurit. Fără motiv, răspunde el şi schimbă subiectul: Ce simţi când locuieşti în La Maravillosa? întreabă în momentul când băiatul de la Poliţiste, cu câţiva metri în faţa lor, se întoarce şi le face o fotografie. Eu nu simt că locuiesc aici, simt că în locul acesta muncesc, atâta tot. Dar este o muncă în regim de pensiune. Da, iar să depinzi de alţii nu e deloc uşor, spune ea. Îmi închipui, răspunde Brena. Deşi nu pare atât de neplăcut să petreci câteva zile în peisajul acesta. Bănuiesc că nu, o dată ce depăşeşti sindromul de abstinenţă de oraş, începi să-l vezi cu mai multă simpatie. Relaxează-te şi bucură-te, atunci. Am să încerc, spune ea. Se privesc, îşi zâmbesc, îşi coboară privirea şi merg câteva minute în tăcere.

Este limpede că oamenilor care trec pe lângă ei le atrage atenţia ceva la grupul lor. Nurit observă, dar nu spune nimic. A mai simţit-o ea şi în alte dăţi. Privirea care determină „ei” şi „noi”. Înainte credea că din pricina cărţii deschise din care citea în timp ce se deplasa. Dar acum nu are carte şi se întreabă ce le arată tuturor că ei sunt străini, intruşi, *aliens.* Poate sacoul sport şi

pantalonii gri ai comisarului Venturini, nepotriviţi în cartierul închis într-o după-amiază de sâmbătă, fără a mai pune la socoteală batista de mătase cu model bulgăresc ce se iveşte din buzunarul superior al hainei; sau mocasinii din piele ai lui Jaime Brena, care par să răzuiască asfaltul şi lasă impresia că vor scoate scântei, ori cămaşa albă pe care o poartă descheiată la gât, dar cu întărituri la guler. Cei care se confundă cel mai uşor cu peisajul sunt Nurit Iscar (o ştie, pentru că a căutat-o intenţionat când s-a îmbrăcat) şi băiatul de la Poliţiste. Ea a analizat codul vestimentar în zilele şederii în La Maravillosa şi, cu toate să nu îndrăzneşte încă să poarte încălţăminte sport, a înţeles că nişte blugi cu papuci nu fac pe nimeni să se întoarcă şi asta îşi pune zi şi noapte. Băiatul de la Poliţiste se mimetizează cu decorul pentru că poartă pantaloni de culoare kaki, ca de militar, cu multe buzunare, papuci şi un tricou alb cu guler rotund. Deşi hainele sport şi de firmă i-ar fi făcut să treacă şi mai neobservaţi.

În vreme ce grupul merge, în tăcere acum, în casă, Carmen Terrada pregăteşte *mate,* Paula Sibona, complet îmbrăcată, încearcă să se bronzeze măcar pe faţă în ultimele raze ale soarelui, fiii lui Nurit şi prietenii lor improvizează un meci de fotbal amical în grădină, în faţa piscinei. Iubita lui Juan şi sora ei consolează *caniche*-ul *toy,* stresat după ce a lătrat atâta timp închis în dependinţe, iar Anabella strânge şerveţele murdare, pahare folosite, resturi de

mâncare, excremente de câine şi ţigări fumate sau pe jumătate fumate, împrăştiate prin tot parcul. Pentru cei ce se plimbă prin La Maravillosa, casa lui Chazarreta se iveşte după mai bine de zece minute de mers, în spatele unei curbe, în capătul unui *culs-de-sac.* Perimetrul continuă să fie înconjurat de o panglică de plastic colorată în roşu şi alb care, deşi nu are nici o inscripţie, indică fără putinţă de tăgadă, oricui nu vrea să facă pe prostul, că este interzis să treci. Ei nu au de gând să facă pe proştii, dar dispun de permisiunea şi de compania comisarului Venturini. Însă înainte de a intra, Venturini trebuie să-i dea mai multe explicaţii paznicului de la securitatea privată din La Maravillosa decât poliţistului din Buenos Aires, cu care, după cum a spus, aranjase lucrurile cu vreo două ore înainte. Nu pentru că paznicul ar fi respectat mai mult legile naţionale, ci pentru că îndeplineşte întocmai ordinele superiorilor — directorul şi proprietarul firmei de securitate angajate de cartierul închis —, iar superiorii au stabilit că în casa aceea nu intră nimeni. Iar nimeni înseamnă nimeni. Abia după două sau trei telefoane date în silă de comisarul Venturini, paznicul primeşte prin *handy* autorizaţia de rigoare de la şefii săi şi, în cele din urmă, trec cu toţii aplecându-se pe sub panglica plastifiată. Scuzaţi-mă, eu nu fac decât să îndeplinesc ordine, spune din nou omul de la securitate. Bine, dragă, bine, zice Venturini şi se apleacă la rândul lui, dar înainte de a înainta dincolo de

panglică se întoarce şi îl întreabă: Cunoşti anecdota cu San Martin, cizmele din piele şi butoiul cu praf de puşcă? Nu, n-o cunosc, spune bărbatul. Adu-mi aminte când mă întorc, pentru că dacă am timp ţi-o spun, dragă, făgăduieşte comisarul Venturini şi se apleacă iarăşi, ca să intre în perimetru.

Acum grupul avansează prin galeria pe care se presupune că a străbătut-o Gloria Echagüe în după-amiaza în care a murit cu gâtul tăiat. Şi intră în camera de zi prin uşa de sticlă prin care a trecut ea fără să o deschidă. Comisarul Venturini scoate o batistă şi cu ea apasă pe clanţă, ca să nu lase amprente noi. Pentru orice eventualitate, îi explică lui Brena şi îi face cu ochiul. Aveţi grijă, avertizează tot grupul care îi însoţeşte: Nu atingeţi nimic, cu toate că s-au făcut deja toate demersurile cazului, dar totul trebuie să rămână aşa cum l-am găsit, OK? OK, încuviinţează Brena, Nurit şi băiatul de la Poliţiste aproape la unison. Încep turul locuinţei de la parter şi, mai exact, încep cu scena crimei: camera de zi. Încăperea are *boiserie* lustruită şi scumpă, ornamente de argint, obiecte de cristal, tablouri care nu valorează prea mult, dar au rame decorate excesiv, cu patină aurie, ce încearcă să pară vechi. Nimic din ce vede nu coincide cu decorarea *country,* ci mai degrabă cu o estetică mai tradiţională sau conservatoare, ca aceea din cartierele Belgrano sau Recoleta. Un bar făcut din lemn lustruit şi bronz, cu felurite băuturi: gin, votcă cu mango, whisky — marca

din care bea Chazarreta în noaptea când a murit —, lichior Baileys. Sub masa de cireş din sufragerie, un covoraş. Altul mai mic sub masa din acelaşi lemn din camera de zi. Fotolii din trei corpuri în formă de L, tapiţate cu catifea reiată bej şi perne în dungi de diferite nuanţe de verde, maro şi bordo. Două veioze cu picior de bronz şi abajururi albe pe două mese mici din marmură de Carrara, la fiecare margine liberă a fotoliilor. Dar ceea ce concentrează în sfârşit atenţia grupului este fotoliul de catifea verde, unul singur, aflat în faţa ferestrei şi pătat de sânge. Fotoliul pe care a murit Chazarreta în dimineaţa aceea. Nurit, băiatul de la Poliţiste şi Jaime Brena, fără să şi-o propună, se opresc în acelaşi timp în dreptul fotoliului. Pe Nurit o impresionează mai mult decât pe bărbaţi, dar nu din cauza sângelui sau a morţii pe care o evocă, ci a aluziei literare. Ştiuse oare Chazarreta înainte de a muri că este atât de aproape de scena finală din „Continuitatea parcurilor”? întreabă şi, fără a aştepta răspunsul, urmează: Chazarreta nu citea când a fost omorât, dar poate, stând aici şi bând whisky, se gândea la o crimă, se gândea la un intrus care intră într-o casă şi taie gâtul cuiva şi în cele din urmă, cu o secundă înainte de a muri, a ştiut că cineva are să vină prin spatele lui şi are să-i taie gâtul. Crezi că Chazarreta îl citise pe Cortázar? o întreabă Brena în timp ce băiatul de la Poliţiste face fotografii cu fotoliul şi apoi îşi notează în Blackberry: „Continuitatea parcurilor / Cortázar”,

ca să caute pe Internet. Cred în hazard şi cred că scena s-ar fi putut petrece fără ca el să-l fi citit vreodată pe Cortázar. Deşi cine ştie, poate l-a citit, când era la liceu, spune mai departe Nurit, cu toţii l-am studiat pe Cortázar în liceu. Se gândeşte câteva secunde şi punându-şi reflecţiile cap la cap, întreabă: Ce liceu o fi făcut Chazarreta? Jaime Brena răspunde: nu mi-a trecut niciodată prin cap să cercetez. Apoi întreabă la rândul lui: Ne-ar ajuta oare cu ceva să aflăm? Presupun că nu, spune ea. Nu degeaba ţi-a venit ideea, zice el. Curiozitate, cu siguranţă, lămureşte Nurit. Sau hazard, zice Brena, şi gândurile sunt hazard, iar tu tocmai ai spus că crezi în hazard. Nurit Iscar îl priveşte pe băiat şi îl întreabă: Tu l-ai citit pe Cortázar în liceu? Iar băiatul răspunde: Da. Dar nu se uită la Brena când o spune, când spune că da, l-a citit pe Cortázar, întrucât ştie că mai vârstnicul coleg de la *El Tribuno* şi-ar da seama că minte. Sau minte pe jumătate, pentru că a citit ceva de Cortázar, dar era „Casa ocupată”. Şi dacă a citit vreodată ceva în legătură cu un fotoliu de catifea verde şi continuitatea parcurilor, nu-şi aminteşte. În lista care îi apare pe motorul de căutare Google este textul povestirii, dar nu poate să înceapă să-l citească acolo, în faţa lor şi pe un ecran atât de mic. Comisarul Venturini se apropie şi le propune să facă o vizită ghidată prin restul casei. Hotărăsc să termine mai întâi parterul. Se duc la bucătărie, unde îi întâmpină o atmosferă impecabilă de faianţă albă şi podea de culoarea

cărămizii, cu o insulă de marmură neagră în mijloc, unde sunt atârnate nişte cratiţe şi vase de diferite forme, care nu par să fi fost folosite decât de câteva ori. Băiatul se duce lângă ele şi face să se legene câteva ustensile de oţel chirurgical: un polonic mai întâi şi apoi o spumieră. Nu atingeţi, am spus, îl provoacă Venturini, iar băiatul se grăbeşte să-şi ia mâna. Aparatele electrocasnice la vedere sunt aceleaşi care se pot găsi în orice casă din La Maravillosa: frigider cu două uşi, cuptor cu microunde, cafetieră Nespresso, aparat pentru *waffles*, plită şi cuptor electric. Ce ciudat să ţină maşina de spălat rufe în bucătărie, spune Brena. E maşină de spălat vase, îl corectează Nurit. Ah, asta mi-ar prinde bine mie, urmează Brena. Ţie ţi-ar prinde bine o nevastă, nu o maşină de spălat vase, dragă, râde comisarul Venturini. Eu sunt de aceeaşi părere, îndrăzneşte să spună băiatul. Lui Nurit, fireşte, nu-i place gluma: Ah, ce măgulitor pentru o femeie să înlocuiască maşina de spălat vase. Cei trei bărbaţi se privesc şi înţeleg că e mai bine să nu mai spună nimic despre maşina de spălat vase şi nici despre femei. Nici măcar o glumă. A doua escală este în camera de spălat rufe, aproape la fel de ordonată ca bucătăria. O maşină de spălat rufe industrială, care depăşea cu siguranţă nevoile lui Chazarreta, ba chiar şi ale lui şi ale soţiei, pe vremea când trăia şi ea. Un uscător de rufe. O chiuvetă dublă. Pe una dintre cele două chiuvete este o tăbliţă de metal, asemănătoare cu cele care anunţă numele

străzilor, dar mai mică, pe care scrie: A nu se utiliza înălbitor. Rafturi. Suporturi pentru uscat rufe dincolo de paravane, aşa cum cere regulamentul din La Maravillosa. Pavilion, piscină, depozit. Urcă la etaj. Îndată ce lasă treptele în urmă, descoperă o încăpere cu televizor LCD, DVD, combină muzicală, fotolii comode, de pluş şi mai prietenoase decât cele din camera de zi. O baie mică, aproape o *toilette.* Şi apoi un coridor de pe care se deschid camerele de la etaj: mai întâi un birou, după aceea o cameră de oaspeţi. Nu încape îndoială că soţii Chazarreta au dat întrebuinţări noi camerelor pe care o perioadă le păstraseră nădăjduind că vor avea un copil, gândeşte Nurit. Şi in cele din urmă dormitorul matrimonial în *suite:* o cameră extrem de ordonată, şi este limpede că acum aparţine (sau a aparţinut până de curând) unui bărbat. O demonstrează culorile întunecate ale cuverturii, articolele de parfumerie din baia în *suite,* capacul de WC ridicat. Tot aşa era oare pe vremea când trăia Gloria Echagüe? se întreabă Nurit, dar nu adresează întrebarea bărbaţilor care o însoţesc. Permitea ea oare ca masculinul să invadeze în asemenea măsură teritoriul amândurora? Cedase oare în asta? Sau decorarea odăii era doar efectul schimbărilor produse de văduvie în Chazarreta? Ies de acolo şi se întorc pe coridor. Camera de oaspeţi are două paturi mici, două noptiere, un dulap încastrat în perete, un televizor cu diagonală mult mai mică decât cel din capătul scării, dar

tot LCD, un balansoar şi o comodă. În camera care era folosită ca birou de către Chazarreta este o masă mare şi pe ea: un calculator, o imprimantă, o tavă — cu siguranţă pentru a ţine hârtiile încă nerezolvate —, câteva plicuri cu facturi care trebuiau plătite, o agendă. Două scaune, câte unul în fiecare parte a mesei, un glob pământesc vechi, o mică bibliotecă în care cărţile şi ornamentele îşi împărţeau în mod egal puţinele rafturi disponibile. Ornamentele sunt amintiri din călătorii: ceramică peruviană, trei cutii de pastile de diferite mărimi din metal aurit cu desene negre, caracteristice artei de Toledo, miniaturi din sticlă de Murano, câteva pietre şi cochilii de melci. Cărţile sunt de autori străini *best-sellers* — americanii Sidney Sheldon, Irving Wallace sau africanul Wilbur Smith —, de promovare a subiectelor de actualitate, scrise de ziarişti, foşti funcţionari, oameni politici, economişti şi câţiva clasici ai literaturii universale şi naţionale, legaţi în piele albastră şi care se vindeau opţional în urmă cu câţiva ani cu ziarul *La Nacion — Un veac de singurătate, Ghepardul, Crucea întoarsă, Tunelul.* Cu Blackberry-ul său, băiatul de la Poliţiste fotografiază cărţile, mai întâi pe toate laolaltă, apoi în detaliu sau în grupuri pentru ca, dacă este necesar, să se poată citi autori şi titluri. Mai face câteva fotografii la întâmplare şi când isprăveşte, bagă de seamă că Jaime Brena şi Nurit Iscar nu mai stau în spatele lui, aşteptând să termine, ci lângă fereastră, unde se află o

măsuţă plină de suporturi de fotografii. Chazarreta şi Gloria Echagüe; Gloria Echagüe singură, amândoi împreună cu alt cuplu; Chazarreta primind un premiu de golf alături de un coleg; Gloria Echagüe la un turneu de tenis; Gloria Echagüe şi doi copii; cei doi copii, dar mai mari, lângă un bărbat şi o femeie, pesemne părinţii; Gloria Echagüe cu un grup de prietene în urmă cu mulţi ani, poate când au făcut călătoria de absolvire, pentru că peisajul de dincolo de ei pare Bariloche. Băiatul îi priveşte, ei sunt cu spatele, liniştiţi, imobili, fără să vorbească. Fotografiază scena, aşa cum este: spatele lui Nurit Iscar şi al lui Jaime Brena în faţa unei mese pline cu fotografii, lângă o fereastră. O face pentru că imaginea îi place sau îl tulbură. Brena aude aparatul declanşându-se aproape de el şi se întoarce: Vino, băiete, vino, fă o fotografie aici, îi cere. Băiatul se duce lângă ei. Nurit se trage la o parte pentru ca băiatul de la Poliţiste să lucreze în voia lui. Cu toate, sau cu vreuna în special? Cu toate, răspunde Nurit. Cu toate, răspunde Brena. Dar atunci când băiatul face un pas înainte şi încearcă să-şi aleagă cel mai bun unghi, pare să lase un suport de fotografii în afara cadrului. Şi suportul din capăt, cere Nurit. Da, băiete, şi acela, reafirmă Brena. Chiar dacă nu are fotografie?, întreabă. Chiar dacă nu are fotografie, răspunde Brena. Băiatul face un pas înapoi şi corectează încadrarea. Acum îl include, face o fotografie completă, care cuprinde şi

suportul din capăt: geam, ramă şi fond, dar nici o imagine înăuntru, un suport de fotografii gol.

După aceea, fără să mai rostească vreun cuvânt, părăsesc toţi trei biroul şi consideră vizita încheiată. În grădină îi aşteaptă comisarul Venturini, care a coborât mai devreme ca să fumeze o ţigară. Paznicul stă de vorbă cu un locatar din La Maravillosa. Bărbatul, în echipament sportiv Nike întreg, de la pantofi la şapcă, are aerul de a fi atent la grupul care iese, ba chiar mai mult decât atât, îi observă pe îndelete şi fără jenă. Totuşi, înainte de a trece cu toţii dincolo de panglica plastifiată, îl salută pe paznic cu o palmă pe umăr şi pleacă. După câţiva metri, se opreşte şi face câteva mişcări de întindere a muşchilor. Ciao, dragă, îi zice comisarul Venturini paznicului. Şi? Nu-mi spuneţi povestea cu San Martin şi cu soldatul? îl întreabă paznicul. Ah, ba da, am să ţi-o spun, dar numai esenţa, pentru că sunt grăbit, un rezumat: soldatul trebuia să stea de strajă la butoiul cu praf de puşcă şi generalul San Martin poruncise să nu intre nimeni cu cizme cu pinteni, din cauza scânteilor, ştii? Scântei cu pulbere dau explozie, pricepi? Dar în noaptea aceea tocmai San Martin a vrut să intre purtând cizme şi, oricât a stăruit şi şi-a arătat epoleţii, soldatul nu l-a lăsat. Cum ţi se pare? Paznicul nu răspunde. Tu ai fi făcut acelaşi lucru? Paznicul şovăie. Ştii ce a făcut San Martin în ziua următoare? L-a decorat, asta a făcut. Îţi dai seama? L-a decorat. Ţi-a plăcut anecdota? Da, da, spune paznicul, mulţumesc.

Comisarul Venturini e gata să plece, dar revine şi îi spune: Alte vremuri, dragă, alte vremuri, asta e lecţia, că vremurile s-au schimbat. Apoi îl salută ridicând mâna şi porneşte alături de grupul cu care a venit. Dar Nurit se opreşte, se duce spre paznic şi îl întreabă: Cine e bărbatul acela? arată în direcţia în care locatarul îmbrăcat în haine Nike îşi face mişcările de întindere. Luis Collazo, un prieten de-al lui Chazarreta, răspunde paznicul, trece în fiecare zi pe aici, se vede că nu se poate obişnui. Nurit zăboveşte privindu-l, iar locatarul, ca şi cum ar presimţi, se întoarce şi o descoperă cu ochii aţintiţi asupra lui. Totuşi, ea nu-şi coboară privirea, rămâne aşa, încercând să scruteze chipul acela pe care ştie că l-a mai văzut de când stă în La Maravillosa. Omul se întoarce şi începe să înainteze stângaci şi stânjenit. Pare agitat, îi spune Nurit paznicului. Şi… de când a fost omorât Chazarreta, lucrurile s-au schimbat aici, nu pentru toţi, unii îşi văd de treaba lor de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, dar pentru alţii s-au schimbat. Înţeleg, s-au schimbat şi mai mult decât atunci când a fost omorâtă Gloria Echagüe, nu? întreabă Nurit. Da, adevărul e că da, e o diferenţă ca de la cer la pământ, încuviinţează bărbatul.

Nurit contemplă un moment casa, fără a se clinti. Jaime Brena se duce după ea, se apropie de locul unde stă ea de vorbă cu paznicul: Altă piatră? o întreabă. Da, un bob de mazăre adevărat, vom vedea, spune Nurit Iscar. Şi îşi reiau drumul.

15

Spre casa locuită de Nurit Iscar, Jaime Brena îi mărturiseşte comisarului Venturini îngrijorarea lui în legătură cu suportul de fotografii gol. Dar comisarul este categoric: Mi se pare o prostie, dragă, tu nu ai o ramă goală acasă? Nici goală, nici cu fotografie, nu există suporturi de fotografii acasă la mine, răspunde Brena. Păi, eu am, de trei luni am o ramă goală pe noptieră, n-am găsit ce fotografie să pun în ea, oare plănuiesc să-mi facă felul, bre? Şi Nurit Iscar consideră că poate fi ceva aici. Vai, scriitorii, dumneavoastră şi fanteziile dumneavoastră! Eu nu sunt scriitor, sunt ziarist. E acelaşi lucru, Brena, nu, nu vă pierdeţi timpul urmărind piste false, vedeţi-vă de scris, că asta faceţi bine, şi lăsaţi-ne pe noi să facem ce ştim noi să facem. Cezarului ce e al Cezarului, nu-i aşa, dragă?

Comisarul Venturini îşi ia rămas-bun, ceilalţi intră în casă. De ce vă preocupă atâta o ramă goală? întreabă băiatul de la Poliţiste când se află toţi trei, Nurit Iscar, Jaime Brena şi el, aşezaţi în camera de zi. Pentru că rupe şirul, lămureşte Brena. Pentru că ce există ne vorbeşte şi ce nu există ne incită, zice Nurit şi apoi întreabă: Cine ocupa spaţiul acela? De ce nu îl mai ocupă? De când? Unde este acum

fotografia aceea? Cine a luat-o? întrebări puse de Nurit Iscar fără a aştepta să-i răspundă cineva. Cu toate acestea, băiatul încearcă o explicaţie: Răspunsul poate fi dezamăgitor, de exemplu, poate că cineva i-a făcut cadou lui Chazarreta rama în ultimul moment, cu câteva zile înainte să moară, şi el n-a apucat să aleagă o fotografie ca s-o pună în ea. Nu era nouă, sticla era spartă în colţul de jos din dreapta, răspunde Nurit, iar rama de bronz avea petele care apar pe metale cu trecerea anilor. Pe de altă parte, este identică cu rama în care e pusă fotografia Gloriei Echagüe şi a colegelor de liceu, spune Brena. Fac pariu că relaţia dintre cele două rame se prelungeşte şi ca imagine, astfel încât cea goală conţinea o fotografie a lui Chazarreta cu colegii de liceu. Băiatul de la Poliţiste îşi scoate Blackberry-ul, ca să încuviinţeze descrierile făcute de Nurit Iscar şi Jaime Brena fără să şovăie, de parcă ar avea acum suporturile de fotografii în faţă. În plus, zice Nurit, casa lui Chazarreta este casa unui obsedat: tricourile aranjate după culori, sticlele din bar ordonate după înălţime, de la cea mai mare la cea mai mică, prosoapele toate albe, cârpele de la bucătărie toate în carouri roşii şi verzi. Şi un obsedat nu pune pe o masă destinată etalării fotografiilor un suport gol, îl lasă în cutia lui, ambalat, până găseşte ce să pună în el, conchide Nurit. Suportul acela a avut o fotografie, care dintr-un motiv oarecare nu mai este, sunt sigur, spune Brena, şi Chazarreta l-a

lăsat acolo pentru că vorbeşte, pentru că spune ceva; dacă nu, el n-ar fi păstrat un suport cu sticla spartă. Băiatul preferă să rămână în tăcere, atâta argumentare logică îl năuceşte. În ciuda părerii lui Venturini, spune Nurit Iscar, nu mi-ar plăcea să dau la o parte subiectul acesta fără să-l explorez puţin, nu mi-aş ierta-o. Sunt de acord cu tine, Betibú, afirmă Brena. Viviana Mansini deschide uşa fără să bată şi întreabă: Şi comisarul Venturini? S-a dus la lucru, răspunde Jaime Brena. Şi noi lucrăm, spune Nurit cu maliţiozitate. Ce păcat, se lamentează Viviana, am făcut nişte gogoşi cu banane şi voiam să le guste, dumneavoastră nu vreţi? Bine, zice Nurit, spune-i Anabellei să le aducă, cu ceva de băut. *Mate?* întreabă. *Mate,* aprobă băiatul de la Poliţiste şi Jaime Brena.

Nurit propune să-l întrebe pe Luis Collazo de fotografia care lipseşte. Îi cere numărul de telefon la pază şi sună, dar când se prezintă — sunt Nurit Iscar, lucrez pentru *El Tribuno,* ne-am întâlnit adineauri la poarta casei lui Chazarreta —, cel care a spus „Alo” la celălalt capăt al firului închide pur şi simplu, iar Nurit rămâne ascultând tonul de ocupat. Încearcă din nou: ocupat. Încă o dată: nu răspunde nimeni. E clar că domnul Collazo nu doreşte să vorbească cu noi. Cine poate să ştie ce fotografii ţinea în rame un bărbat care locuia singur? se întreabă Nurit şi îi întreabă pe ceilalţi. Vreo rudă? Vreun prieten mai sociabil decât Collazo? Din câte ştiu eu, rude avea puţine şi departe; pe de altă parte, nu cred

că Chazarreta invita mulţi prieteni în biroul lui, spune Brena, dar am putea să încercăm, dacă am şti ce alţi prieteni avea, fireşte. Tac cu toţii un moment, de parcă ar avea nevoie să-şi lase minţile să chibzuiască în linişte. Băiatul de la Poliţiste se uită la suportul gol pe ecranul Blackberry-ului, căutând vreo pistă. Apoi se scoală şi se duce la fereastră, îl atrage meciul de fotbal pe care l-au încins fiii lui Nurit Iscar şi prietenii lor. Îl tentează. Picioarele încep să i se mişte. Dar cu toate că uneori se simte o povară, el se află acolo pentru altceva, ca să lucreze şi ca să înveţe. Iar în ultimele ore, cursul de ziaristică poliţistă la care a fost invitat a trecut de la accelerat la foarte accelerat. Uşa se deschide şi intră Anabella cu gogoşile şi cu ceştile de *mate.* Mai aveţi nevoie de ceva? întreabă. Nu, mulţumim, zice Nurit. După aceea să-mi spuneţi dacă mi-au ieşit bune, îi cere femeia. Ah, le-ai făcut tu? întreabă Nurit nu prea surprinsă. Da, fireşte, cine să le facă, îi răspunde Anabella şi e gata să iasă. Dar băiatul de la Poliţiste o opreşte: Da, mai avem nevoie de ceva, îi spune. O întrebare: o cunoşti pe femeia care lucra în casă la Chazarreta când a fost omorât? Gladys Varela, lămureşte Anabella, aşa o cheamă, a apărut la ştiri. Da, am văzut-o şi eu la ştiri, dar tu o cunoşti? Poţi s-o găseşti? O cunosc foarte puţin, dar am numărul ei de mobil. Sun-o, spune băiatul, sun-o şi spune-i că noi suntem ziarişti, că lucrăm la ziarul *El Tribuno* şi că vrem să stăm de vorbă cu ea. Nurit şi Brena

se uită la băiatul de la Poliţiste uimiţi de intervenţia atât de inspirată, nu pentru că nu l-ar crede în stare, ci pentru că, în sfârşit, băiatul pare să se fi trezit. O sun, da, zice Anabella, caut celularul în bucătărie şi o sun. Femeia se duce să facă ce i s-a cerut. Băiatul zâmbeşte, satisfăcut de norocul începătorului. Să nu ţi-o iei în cap, îi spune Brena, dar începi să înveţi; nu se poate face nimic, dacă cineva vrea să înveţe, învaţă. Şi băiatul, deşi nu şi-o ia în cap, se simte bine.

Peste câteva minute se iveşte Anabella cu telefonul celular în mână. Gladys Varela întreabă cât îi daţi. Spune-i lui Gladys că noi suntem ziarişti serioşi şi ziariştii serioşi nu-şi plătesc articolele, se grăbeşte să răspundă Jaime Brena. Dar ca să se ducă la televiziune au plătit-o, stăruie femeia. De aceea, spune Brena, pentru că a fost la televiziune, dar noi nu. Spune-i că *El Tribuno* nu plăteşte pentru articole, dar dacă ne ajută, îi facem o fotografie frumoasă şi are să apară într-unui din ziarele cele mai răspândite din ţară, o fotografie foarte mare, un sfert de pagină, spune-i. Ai auzit, Gladys? întreabă Anabella la telefon şi aşteaptă răspunsul celeilalte femei. Se instalează o scurtă tăcere şi apoi: Bine, îi spun, zice Anabella la telefon, apoi îl priveşte pe Brena, căci el a părut până acum să conducă negocierea, şi continuă: Zice Gladys că vine, chiar dacă nu o plătiţi, pentru fotografia din ziar, pentru că nu îi place cum a fost tratată la televiziune, are să vă povestească, dar vine, pentru fotografie şi cu o condiţie: să intre pe la

„Vizite”. Brena se uită la ea fără să priceapă ce cere femeia când pretinde „să intre pe la Vizite”. Să intre pe la intrarea dumneavoastră, încearcă să-i explice Anabella: Gladys se duce în stradă, ia un taxi şi intră pe poarta din cartierul închis pe unde intră vizitatorii; dacă nu, nu vine. Ea nu vine să lucreze cum facea înainte, vine pentru că dumneavoastră i-o cereţi, pentru că dumneavoastră o invitaţi. Şi taxiul trebuie să i-l plătiţi. Da, bine, se grăbeşte să răspundă Nurit, care după ce a locuit o săptămână acolo înţelege mai bine decât ceilalţi ce vrea femeia. Dar să anunţaţi la poartă, o avertizează Anabella, că dacă nu, o bagă pe la angajaţi şi dacă nu vă ţineţi de cuvânt, ea pleacă şi nu se mai întoarce. Anunţ şi mă ţin de cuvânt, fii liniştită, se învoieşte Nurit. Gata, atunci? întreabă Anabella şi apoi confirmă: într-o jumătate de oră sau puţin mai mult e aici. Femeia îşi închide celularul şi pleacă. De ce pune condiţia să intre pe la vizite? întreabă băiatul. Ca să simtă, măcar o dată, că are şi ea dreptul la aceeaşi poartă ca şi ceilalţi, precizează Nurit. Să nu-ţi imaginezi că pe noi ne-au făcut să ne simţim foarte bine când am trecut pe poarta de „Vizite”, zice Brena. Nu e vorba de cum te tratează, ci de cum te numesc, spune Nurit.

Peste o oră, Gladys Varela sună la uşă. Nurit Iscar îi deschide, o aduce înăuntru şi o prezintă celorlalţi. Nu erau taxiuri, a trebuit să aştept unul vreo douăzeci de minute, se scuză femeia, aşa că i-am spus să aştepte afară, pentru că altfel,

ca să plec, iar am să rămân cu ochii în soare, îmi plătiţi şi aşteptarea şi întoarcerea, nu? Da, fireşte, spune Brena. Este limpede că femeia şi-a pus cele mai bune haine pe care le are: fustă neagră, cămaşă albă strălucitoare, pantofi cu toc, poşetă din imitaţie de piele. Gladys Varela se aşază şi se pregăteşte din nou să fie intervievată. Vă povestesc ziua aceea? întreabă. Nu, asta ştim deja, spune Brena şi, cu toate că nu are intenţia de a fi nepoliticos, ci vrea doar să grăbească formalităţile, pe ea o descumpăneşte adresarea lui categorică. Păi atunci de ce m-aţi chemat până aici? Băiatul adaugă doza de politeţe şi de manipulare necesare: V-am văzut povestind întâmplarea la televizor. Ah, m-aţi văzut, spune ea cu mândrie vădită. Şi pe *You Tube,* îi mărturiseşte băiatul, eu v-am văzut şi pe *You Tube.* Da, mi-au spus copiii mei că sunt acolo, la internet café au văzut şi ei. V-a văzut multă lume pe *You Tube,* aveţi multe vizualizări. Dar cei de la televizor nu şi-au ţinut făgăduiala, mi-au dat mai puţini bani şi nu mi-au plătit diurna, se plânge femeia. Şi m-au dat doar într-o zi, când stabiliserăm că am să apar de trei ori, trei, ştiţi? Şi o dată seara. Seara lumea se uită mai mult la televizor. Dacă vă spun că nici bărbatu-meu n-a putut să mă vadă. O să-l ia băieţii la internet café, ca să mă vadă, dar nu vine timpul, pentru bărbatul meu nu vine niciodată timpul, spune Gladys Varela şi clatină din cap parcă reflectând o tânguială care-i rămâne printre dinţi şi pe care n-are s-o

desluşească. Şi-atunci? întreabă femeia. De ce m-aţi chemat? V-am chemat pentru că dorim să vă întrebăm despre un amănunt, ceva din casă care ne-a atras atenţia, spune Jaime Brena. Dumneavoastră aţi intrat în casă? întreabă femeia. Da, cu Poliţia. Când? Acum câteva ore. Pesemne că e totul murdar. Nu chiar aşa, spune Brena. Da, trebuie să fie mizerie, că nu face nimeni curat de când nu mă mai duc eu, iar aici pământul intră şi se adună. Bărbaţii nu observă, intervine Nurit, însă era mult praf, e adevărat. Cum vă spuneam, zice Gladys Varela, aici praful intră. Noi am dori să vă întrebăm concret de un suport de fotografii din biroul domnului Chazarreta, unul care n-are fotografie, revine Brena la subiect. Femeia acum devine atât de încordată, încât pare să-i treacă prin cap ideea de a pleca. Ştiţi despre ce suport de fotografii vă vorbim? Dar femeia nu răspunde. Îşi apucă poşeta, ca şi cum s-ar pregăti să iasă ca din puşcă în orice clipă. S-a întâmplat ceva? întreabă băiatul. Şi ce vă pasă de suportu' ăla? zice ea. Ne pasă de fotografie, precizează Brena. Femeia e şi mai speriată. Sunteţi avocaţii lui Chazarreta? întreabă. Nu, tăgăduieşte Brena cu vehemenţă şi nu înţelege de ce presupune femeia una ca asta. Pentru el, pentru Jaime Brena, nu e deloc măgulitor să fie confundat cu un avocat. Noi suntem ziarişti, de ce credeţi că am putea să fim avocaţii lui Chazarreta? El a zis că, dacă nu apare poza aia, are să-şi sune avocaţii şi cheamă Poliţia. Când a spus asta? Când a dispărut poza.

Dar când s-a întâmplat. Să tot fie câteva luni, sau un an, nu-mi aduc bine aminte, am chibzuit că e totul lămurit, sau măcar domnu' ştie că eu n-am nici o legătură cu asta. Cu ce? Cu poza dispărută. Chazarreta mai întâi a dat vina pe mine, da' într-o zi mi-a zis că şi-a dat seama că eu n-am nici o legătură, a recunoscut, dar nu mi-a cerut scuze, asta nu, şi după aia n-a mai pomenit de asta. Am fost tare supărată, eu nu pun mâna pe ce nu-i al meu. De ce să fi vrut eu o poză? Femeia îi priveşte îngrijorată şi stăruie: De unde ştiu eu că nu sunteţi avocaţi? Ea e scriitoare şi noi suntem ziarişti la *El Tribuno,* precizează băiatul de la Poliţiste, dacă nu ne credeţi, putem să sunăm la ziar. Gladys Varela îl întrerupe: Nu, e în regulă, pe dumneavoastră vă cred, îi spune băiatului. Femeia cere un pahar cu apă. Nurit iese din cameră şi i-l aduce. Femeia bea. Pentru mine era încheiat, uitasem, dacă lucrezi undeva nu poţi să nu ai probleme cu patronu', spune şi îl lasă pe Jaime Brena să reflecteze câte are el cu ai lui şi de câtă vreme. De ce să vreau eu poza aia? Şi ce era fotografia aceea, ce reprezenta? întreabă băiatul. Era o poză de acum mulţi ani, în care era el cu nişte prieteni, vreo patru sau cinci, colegi de liceu. Jaime Brena şi Nurit schimbă o privire. Erau două rame la fel, într-una era nevastă-sa cu colegele de liceu şi în ailaltă domnu' Chazarreta cu ai lui. Ştiţi ce liceu a făcut Chazarreta? o întreabă Nurit. Pe poză scria, da' n-am fost niciodată atentă, aveau un steag în faţă, îl ţineau toţi şi

era un sfânt: dar nu Sfântul Paul, nici Sfântul Petru, nici Sfântul Augustin, nu ştiu, un sfânt ciudat. Un sfânt nu prea cunoscut, înţelegeţi? De-aia nu-mi aduc aminte. Şi de ce credeţi că pentru Chazarreta era atât de importantă? Habar n-am. Da a fost culmea: îndată a murit un prieten de-al lui care era în poza aia. O nenorocire. Tocmai unu' din pozã. Ştiţi numele prietenului respectiv?, întreabă Brena. Da, Gandolfini, era asociat de-aci, din La Maravillosa, avea casă de vacanţă. A avut un accident de maşină pe Panamericana. Îi plăcea viteza, aşa se zice, şi într-o zi s-a ciocnit de-o coloană. Chazarreta era întristat, închipuiţi-vă. Nu era vorbăreţ, nu deschidea gura, da' câteodată, după whisky, mai spunea câte ceva. Şi cum să fi fost? Mai întâi nevasta, după aia prietenu'. Poate i-a făcut cineva ceva cu poza aia. Că prea e mare coincidenţa. Multă ură trebuie să ai în suflet ca să faci una ca asta, zice Gladys Varela şi apoi rămâne în tăcere, strângând ceva de pe piept, sub cămaşă, ceva ce ei nu pot vedea. Ceva i-au făcut, trebuie să-i fi făcut ceva, v-am spus. La ce vă referiţi mai exact când spuneţi că i-au făcut ceva? întreabă băiatul de la Poliţiste. La ce fac ăi de se pricep la magie neagră, la Voodoo. L-au blestemat. Te rogi pentru cineva, ceri să-i cadă o năpastă. Eu sunt sigură că i-au făcut vrăji; dacă nu, ce altceva ar fi putut să fie? Mai întâi nu mi-am dat seama, pentru că nevastă-sa era moartă când m-am angajat. Dar după aia s-a întâmplat cu Gandolfini, cu Chazarreta şi puţin înainte cu ăl

de-a murit în zăpadă, în zăpada din Statele Unite, cred, că aici era vară. Cum? zice Nurit, dar femeia, năpădită de entuziasm, nu o aude. Asta nu e coincidenţă, e că cineva se roagă şi-ţi doreşte rău', e vrăjitorie, conchide Gladys Varela. Cine a murit în zăpadă? stăruie Nurit. Alt prieten de-al lui Chazarreta, spune femeia, într-un accident, la schi. Nu înţeleg, spune Brena, cel din zăpadă era şi el în fotografie? Da, Chazarreta, Gandolfini şi ăl din zăpadă, ăi trei morţi, zice femeia. Îţi aminteşti cum îl chema pe cel care a murit la schi? întreabă băiatul. Nu, nu-mi amintesc, admite femeia, dar avea şi el casă aci, a murit la câteva luni după Gandolfini. Poate-şi aminteşte Anabella, iar dacă nu, aflăm noi, cineva trebuie să ştie. Toată lumea vorbea de asta, închipuiţi-vă, pleacă în concediu cu familia şi moare. Iar insu' ştia să schieze ca lumea, luase şi premii, aşa se povesteşte, o nenorocire. Gladys se opreşte, mai bea puţină apă. Nurit, Jaime Brena şi băiatul de la Poliţiste, cu toate că se străduiesc să pară cumpătaţi şi senini, nu-şi revin din uimire. Intervine băiatul de la Poliţiste: Atunci, să recapitulăm, în fotografie ai spus că apăreau cinci colegi de liceu ai lui Chazarreta. Patru sau cinci maxim, eu aş zice că cinci cu Chazarreta cu tot, pasămite atâţia erau. Ori şase? şovăie femeia. Şi din ăştia patru, cinci sau şase, trei sunt morţi, afirmă Jaime Brena, deşi în realitate întreabă, şi apoi înşiră numele: Chazarreta, Gandolfini şi schiorul. Da, trei morţi, repetă Gladys Varela. Trei morţi, spune din nou

Brena. Trei morţi, şopteşte Nurit. De-aia, sunt vrăji, e blestem, insistă Gladys; altfel nu puteau să moară toţi aşa. Unde mai pui că murise şi nevastă-sa. Şi cine ştie dacă s-a isprăvit, spune femeia şi Nurit se înfioară. Cineva s-a rugat să le cadă năpasta pe cap. Şi năpasta le-a căzut.

Toţi trei, Nurit Iscar, Jaime Brena şi băiatul de la Poliţiste, sunt tulburaţi de revelaţie, dar simt un amestec ciudat de agitaţie şi de perplexitate. Pe deasupra, băiatul de la Poliţiste este impresionat de intuiţia colegilor săi. Dincolo de orice explicaţie logică pe care ei ar vrea s-o dea chestiunii, el începe să creadă că în aceasta — şi se gândeşte la „aceasta” pentru că nu poate folosi alte cuvinte: moarte, crimă, asasinat — este o conexiune, o anumită percepţie specială, care pe Nurit Iscar şi pe Brena i-a făcut să simtă — să simtă, nu să gândească —, în faţa mesei cu suporturi de fotografii, că rama goală ascunde o cheie. Un har, îşi spune băiatul, cei doi au un har.

Gladys Varela îi anunţă că trebuie să plece, pentru că este aşteptată acasă. Nu o reţine nimeni, ei nu mai au multe întrebări de pus deocamdată şi au nevoie să rămână singuri ca să-şi pună ordine în cap. Sunt prea multe informaţii, prea multe piste de urmat, prea multe noi îndoieli. Şi fotografia? întreabă Gladys înainte de a ieşi. Nurit şi Jaime Brena nu-i înţeleg întrebarea, sunt uluiţi, nu pot concepe altă fotografie în afară de a morţilor despre care tocmai au aflat. Băiatul reacţionează şi îşi scoate

Blackberry-ul. Acum, îi spune. Cu asta ai s-o faci? îl întreabă femeia. Da, face fotografii mai bune decât un aparat obişnuit, se apără băiatul şi îi arată cum se vede pe ecran când încadrează ca să facă fotografia. Ah, zice ea, mai bine decât un aparat? Mai bine decât un aparat, repetă băiatul. În plus, are conexiune la Internet şi pot s-o trimit direct la ziar, iar tu poţi s-o vezi în ediţia pe hârtie, sau la internet cafe. Ah, da, o văd la internet café, spune ea. Numaidecât întreabă: Unde mă aşez? Lângă fereastră, indică băiatul, o aranjează în locul ales, ia distanţă, încadrează şi face fotografia. I-o arată lui Gladys Varela, îţi place? Da, nu-i aşa? spune ea. Da, a ieşit foarte bine, încuviinţează el, dar îţi mai fac două pentru orice eventualitate, spune şi o face. Şi când apare reportajul? îl întreabă femeia. În câteva zile, îi răspunde băiatul de la Poliţiste, va trebui să verificăm câteva date înainte, dar în câteva zile apare. Te anunţăm la telefon, Gladys, stai liniştită. Băiatul se oferă s-o însoţească până la uşă, ca să rezolve cu taximetristul plata drumului, iar Gladys Varela acceptă, îşi ia rămas-bun şi se ridică, gata să plece. Înainte să iasă din cameră, Nurit Iscar îi opreşte. Încă o întrebare, spune, şi se adresează femeii, ultima, vă promit, unul dintre bărbaţii din fotografie ar putea să fie Luis Collazo? Da, da, domnul Collazo era în poză, confirmă Gladys, dar el e în viaţă, din câte ştiu. Acesta e în viaţă, da, răspunde Nurit.

16

Reuniunea socială improvizată şi cu numeroşi participanţi din casa în care locuieşte Nurit Iscar este spulberată de evenimente. Fiii, prietenii, iubitele şi câinele, după ce au băgat de seamă că nimeni nu va avea grijă de ei în restul zilei, că nimeni nu se gândeşte la cina lor din seara aceasta, nimeni nu le pregăteşte paturi în care să doarmă, se hotărăsc să accepte o invitaţie de ultim moment la o friptură în Banfield, dar promit că, dacă duminică va fi timp frumos, vin din nou. Viviana Mansini se plânge că nu au anunţat-o că vizita presupunea să rămână şi peste noapte: N-am închis ferestrele, n-am lăsat mâncare pentru copii. Din fericire, copiii mei îşi gătesc singuri, spune Carmen. Eu nu las niciodată ferestrele deschise, ca să nu intre liliecii, pricepi? zice Paula. La auzul cuvântului „lilieci”, Viviana Mansini se înfioară: la mine acasă nu sunt lilieci. Ce ciudat, răspunde Carmen, tot Buenos Aires-ul e plin de lilieci. Nurit îi însoţeşte pe băiatul de la Poliţiste şi pe Jaime Brena la maşină. Ce facem mai departe? întreabă băiatul de la Poliţiste. Cred că cel mai bine este să păstrăm informaţiile pentru noi, până nu le verificăm, spune Jaime Brena. Eu sunt de aceeaşi părere, încuviinţează

Nurit. Iar eu sunt prostănacul pe care Lorenzo Rinaldi are să-l facă cu ou şi cu oţet pentru că n-am dat ştirea în premieră, când ne-o vor lua alţii înainte, se plânge băiatul. Jaime Brena se uită lung la el, abia în momentul acela devine conştient că el nu mai are nici o legătură cu exploatarea informaţiilor referitoare la moartea lui Chazarreta, lucru care îl mâhneşte încă. Atunci spune, fără supărare şi fără a-şi aroga rolul de victimă, ci cu convingere resemnată: Hotărârea e a ta, tu te ocupi de Poliţiste, sau a ta şi a lui Nurit, eu nu mai fac parte din asta. Tu eşti consilierul nostru onorific, Brena, spune Nurit. Onorific şi *ad honorem,* lămureşte băiatul, accepţi? Brena zăboveşte un moment în tăcere şi apoi spune: Şi bănuţii? Râd toţi trei. Nu o spune, dar adevărul este că Jaime Brena ar fi în stare să plătească numai ca să fie aceasta sarcina lui de serviciu. După o perioadă în care nu mai simţea nimic lucrând la un raport sau la un articol — sau simţea, dar era vorba de lene, frustrare, lehamite, furie —, acum îl năpădesc din nou vertijul şi pasiunea pentru care a ales să fie ziarist. Părerea mea onorifică şi *ad honorem* este că trebuie să păstrezi ştirea în premieră pentru când va fi mai categorică, băiete, nu poţi publica asta cu atât de puţine date. Şi Poliţia? întreabă băiatul de la Poliţiste, ar trebui să le spunem ceva? Nu ştim decât că mai demult s-a furat o fotografie din casa lui Chazarreta, iar asta i-am spus-o eu deja comisarului Venturini şi l-a durut în cot. Nu cred că e necesar, deocamdată,

să-l anunţăm că în fotografia aceea apar trei persoane care, întâmplător sau nu, au murit, două dintre ele în accidente. Eu nu cred în coincidenţe, spune Nurit. Iar eu nu cred în vrăjile despre care vorbea Gladys Varela, spune băiatul de la Poliţiste. Eu nu cred nici în una, nici în alta, declară Brena, dar cred, în schimb, că în lume există criminali. Să începem prin a cerceta ce liceu a făcut Chazarreta şi cine îi erau prietenii cei mai apropiaţi, propune. Cât despre comisarul Venturini, nu vreau să insist, are să se sature şi are să mă lase baltă. Eu am să încerc să fiu mai sociabilă cu vecinii din La Maravillosa; vreunul, în afară de Collazo, trebuie să ştie, spune Nurit. Iar eu, fireşte, iar când spune „fireşte” îl priveşte pe Jaime Brena ca şi cum i-ar dedica ce are să spună, am să intru pe Internet, undeva trebuie să scrie unde a făcut Chazarreta liceul. Cei doi bărbaţi o salută pe Nurit, sărutând-o pe obraji, şi urcă în maşină. Ea zăboveşte acolo, în picioare, aşteptând să pornească. Îi este frig. Umezeala nopţii împreună cu vântul domol şi intermitent care plăsmuieşte vârtejuri chiar în faţa casei o fac pe Nurit Iscar să-şi unească braţele pe piept şi să şi le frece cu mâinile în momentul când Jaime Brena deschide fereastra, căutând puţin aer. Bărbaţii şi femeile au întotdeauna termostate diferite, îi spune. Da, e lucru ştiut, răspunde ea. Tu trebuie să fii dintre cele care preferă ventilatorul din tavan aerului condiţionat, îi zice Jaime Brena. Iar tu dintre cei care deschid aerul până şi iarna, răspunde Nurit. Şi

convieţuirea noastră ar fi dezastruoasă? întreabă Brena şi ea se îmbujorează. Nu se ştie niciodată, ar spune Nurit Iscar dacă ar fi protagonista unui roman scris de ea. Dar nu este şi atunci nu o spune; doar o gândeşte şi surâde. De ce pune atâta distanţă? De ce pune şi mai multă distanţă când îi place un bărbat? La vârsta ei, tot nu înţelege. Viviana Mansini vine în fuga mare, tocmai şi-a dat seama că are maşina la intrarea în cartierul închis. Mă luaţi? întreabă. Da, bineînţeles, îi răspunde băiatul. Femeia o sărută pe Nurit şi urcă. Jaime Brena salută cu mâna, ca şi cum şi-ar scoate o pălărie pe care nu o poartă şi ar depune-o din nou pe cap, în vreme ce autoturismul înaintează pe pietrişul cenuşiu şi dispare.

Nurit intră şi îşi face o cafea. Cu toate că Paula Sibona şi Carmen Terrada îi sunt ca nişte surori, în noaptea aceasta ar prefera să fie singură. Discuţia dintre ele o aude ca pe un dialog în engleză dintr-un serial de pe ecranul unui televizor pe care nu ar izbuti să citească traducerea. Se scuză: Trebuie să mă duc să scriu raportul pentru *El Tribuno,* şi se izolează în camera ei. Deschide calculatorul. Nu-i pasă de nimic din ce scrie, pentru că acum singurele lucruri care au importanţă sunt fotografia dispărută şi morţii din ea. Iar de fotografia aceea ea nu poate vorbi. Nu încă. Atunci descrie casa lui Chazarreta, pe dinăuntru şi pe dinafară, fiecare detaliu, fiecare cotlon în care a fost, culorile pereţilor, ţesăturile din tapiţeria fotoliilor

sau din draperii, mirosurile din casă, sunetele, în ciuda pustietăţii; motorul frigiderului încă în priză şi ceasul deşteptător de pe noptiera lui Chazarreta, cu tic-tacul lui sec. Totul. În afară de rama fără fotografie. Reciteşte ce a scris, nu o mulţumeşte, nu se ridică la înălţimea celorlalte rapoarte. Ea ştie de ce, din pricina tăcerii, pentru ce trece sub tăcere sau ascunde, ceea ce atunci când scria ficţiune se prefăcea în acea parte a aisbergului care rămânea cufundată în ocean pentru binele naraţiunii, după cum scria Hemingway, dar în cazul acesta, un raport, un text ziaristic dezvăluie numaidecât că îi este cu neputinţă să spună ce ar trebui să spună. N-am încotro, gândeşte. Astăzi n-am încotro. Mai scrie două sau trei fraze şi încheie astfel raportul, în care aproape că nu vorbeşte de nimic în afară de casa lui Chazarreta:

Dacă vila lui Chazarreta ar putea vorbi, am şti cine l-a ucis. Casa aceea a fost singurul martor al crimei comise acolo. În casă se află adevărul. În etajele ei, în pereţii ei, în mobile şi în ornamentele care o decorează încă. Martori muţi cu toţii.

Dacă fantoma lui Pedro Chazarreta ar putea să ni se înfăţişeze, cum i s-a înfăţişat lui Hamlet fantoma tatălui mort ca să-i spună adevărul, am şti şi noi cine l-a omorât. Cu condiţia ca fantoma să fie dispusă să ne spună adevărul, iar cazul acesta înconjurat de secrete, minciuni şi tăinuiri în care era implicat şi mortul, nu pare câtuşi de

puţin la fel de limpede ca al tatălui lui Hamlet, regele Danemarcei.

Dacă ucigaşul ar ceda, dacă cel care l-a omorât pe Pedro Chazarreta n-ar mai putea să-şi ţină secretul, ar veni la noi şi ar spune, căindu-se sau nu, „Eu am făcut-o”, am avea altă posibilitate de a şti adevărul.

Care dintre cele trei alternative este cea mai probabilă şi care cea mai puţin probabilă?

Am văzut foarte puţini autori de astfel de crime care să cedeze.

O casă nu are voce.

Fantomele nu există.

Marcelo a spus în primul act din Hamlet, *după ce a aflat versiunea fantomei: „E ceva putred în Danemarca”. Iar eu, după ce am fost acasă la Pedro Chazarreta, spun acelaşi lucru, ceva e putred, ceva miroase urât.*

O casă nu are voce, dar poate oare cumva să vorbească?

Ceva miroase urât, nu doar în casa aceasta. Ceva miroase urât în La Maravillosa.

Salvează fişierul. I-ar plăcea să i-l arate lui Jaime Brena ca să-i spună părerea lui. Dar Nurit Iscar îşi dă seama că nu are un e-mail al lui, nici măcar un număr de telefon. Nimic. Nici el pe ale ei. Dacă vrea să ia legătura cu el, nu are altă posibilitate decât să-l sune luni la ziar. Dar de ce să o facă, cu ce scuză? Are nevoie de scuze ca să-l sune? Nu, din moment ce acum sunt împreună în această încurcătură, îşi răspunde. Şi

încearcă să se gândească la altceva. Nurit ataşează fişierul la un mesaj nou şi i-l trimite băiatului de la Poliţiste. De data aceasta uită cu desăvârşire să i-l trimită lui Lorenzo Rinaldi.

Când Nurit îşi închide calculatorul şi coboară să cineze cu prietenele ei, Jaime Brena este în bucătăria din apartamentul lui, gătindu-şi o bucată de carne de vacă rătăcită prin frigider şi care, în ciuda culorii pălite, l-a scutit de drumul la supermarket pentru seara aceasta. Plăcintele cu carne de la prânz şi gogoşile cu banane de după-amiază i s-au evaporat demult din stomacul care pretinde din nou să se ocupe cineva de el. Până se frige biftecul, se duce la biblioteca unde îşi ţine puţinele cărţi cumpărate sau primite cadou după despărţire şi DVD-urile. DVD-urile şi le-a recuperat, cu certitudine pentru că Irinei nu i-au plăcut niciodată filmele care îi plăceau lui. Ce filme îi plac fostei sale soţii? Îi plac oare filmele? Nu este sigur şi îl surprinde cum i se şterg din memorie nu doar chipul Irinei, ci şi gesturile, gusturile, întâmplările pe care le-au trăit împreună. Să fie oare ceea ce se numeşte „doliu”? Sau să fie tocmai sfârşitul doliului? Dar nu i se şterge din minte faptul că ea îi datorează cărţile. Asta nu. Jaime Brena scotoceşte în propria-i dezordine până găseşte DVD-ul pe care îl vrea, îl scoate din teanc. Se uită câteva clipe pe cutie. Citeşte: Betty Boop şi prietenii ei, 90 de minute de desene animate. O întoarce şi citeşte cuprinsul: Nu! Nu! Nu! De o mie de ori nu! Biata Cenuşăreasa, Betty Boop şi

micul Jimmy, Betty Boop şi Micul Rege, Cum să omori musca, Muzicienii de la munte, Betty în Ţara Năzbâtiilor. Carnea sfârâie din bucătărie, iar Jaime Brena se duce cu DVD-ul în mână, citind mai departe: Şi o maşină, Cupidon îl răneşte cu săgeata pe bărbat, Pudgy în Fericit Tu Vesel Eu, Grampy în Blues de Curăţenie prin Casă. Fumul şi mirosul de carne friptă invadează bucătăria. Jaime Brena sărează biftecul, îl întoarce şi îl sărează pe partea cealaltă. Îşi toarnă un pahar de vin. Grampy cu Glumeţul fără Simţ Practic, Pinguini Curioşi, Grampy în Candidatul Naiv. Caută tacâmurile şi le pune pe masă. Lasă o farfurie lângă grătar, pentru când va fi gata friptura. Şi DVD-ul cu Betty Boop la o parte. Puţin mai târziu, când se va duce la culcare, are să fumeze şi are să pună DVD-ul, ca să adoarmă cu el. Cu Betty Boop cântându-i *Boop, Boop a Doop,* de parcă ar fi un cântec de leagăn. Va avea oare vreodată curaj să-i spună lui Nurit Iscar că el a botezat-o Betibú? Are să-i mărturisească oare că avea pe birou fotografia ei de când a apărut în suplimentul ziarului când a publicat *Să mori încetul cu încetul,* romanul lui preferat? O va lămuri că Rinaldi n-a făcut decât să-l copieze? Are să-i destăinuie vreodată ei, lui Nurit Iscar, Betibú, că el a fost îndrăgostit de ea de la distanţă — aşa cum poate cineva să fie îndrăgostit de o actriţă de cinema — nu doar datorită buclelor, ci şi a capului care născocea poveştile acelea, care alegea cuvintele acelea, care crea personajele acelea? Nu, nu crede că va

avea curajul. Şi cu atât mai puţin va cuteza să-i spună că în după-amiaza când a băgat de seamă că ea şi Rinaldi sunt amanţi i-a dezlipit fotografia de pe birou şi a aruncat-o la gunoi.

Jaime Brena începe să-şi mănânce biftecul, îşi mai toarnă vin şi se uită cu coada ochiului la DVD-ul lăsat pe masă, în momentul în care băiatul de la Poliţiste îşi deschide calculatorul. Îşi verifică mesajele şi găseşte raportul lui Nurit Iscar. Îl citeşte. În ciuda şovăielilor ei, pe care el le ignoră, băiatului de la Poliţiste i se pare foarte bun. Îl retrimite la redacţie, ca să intre înainte de închiderea ediţiei. I-l retrimite lui Jaime Brena şi adaugă un post-scriptum: Cel care a murit la schi se numea José Miguel Bengoechea, am găsit pe Internet, bineînţeles. Dar Jaime Brena nu-şi citeşte e-mail-urile de acasă, niciodată, decât dacă îl sună cineva şi îl anunţă că este ceva urgent, atunci nu mai are încotro şi o face. Iar băiatul nu îi telefonează, doar îi retrimite e-mail-ul de la Nurit Iscar. În schimb, băiatului de la Poliţiste îi este greu să se desprindă de calculator, după ce l-a deschis. Este o companie necondiţionată, cum este pentru Jaime Brena fantezia de a avea un câine. Băiatul cercetează *tweet-urile,* să vadă dacă a intrat vreunul important, le trece în revistă repede pe cele mai multe; majoritatea, cum se întâmplă întotdeauna la sfârşit de săptămână, sunt reflecţii mai degrabă egocentrice decât interesante. Şi după aceea intră pe Google ca să caute informaţii despre liceul absolvit de Pedro Chazarreta.

Introduce în motorul de căutare: Chazarreta + Gandolfini + Collazo + liceu. Nu apare nimic care să-i fie de folos. Încearcă scoţând câte o variabilă. Începe eliminând un nume de familie. Nici aşa. Alternează numele şterse. Nimic. Suprimă câte două nume de familie. Nu merge. Schimbă „liceu” cu „colegiu naţional”, cu „şcoală”, apoi cu „institut”, apoi „colegiu” simplu. Nu. Schimbă strategia, acum caută toate liceele cu nume de sfânt. Ba chiar alege dintre răspunsuri doar liceele din Buenos Aires, lista este interminabilă. Le dă la o parte pe cele cu nume de sfinţi „cunoscuţi”, cum a spus Gladys Varela. Păstrează Sfântul Ildefons, Sfântul Bartolomeu, Sfântul Anselm, Sfântul Viator, Sfântul Silvestru, Sfântul Hermenegild. Încearcă cu acestea, îl introduce pe fiecare, nici unul nu are lista numelor absolvenţilor. Se ridică să-şi facă o cafea, se uită pe fereastră, îşi dezmorţeşte mădularele, se gândeşte, îşi dă seama că iubita lui nu l-a sunat toată ziua şi că nu-i pasă. Noaptea a năpădit strada. Luminile maşinilor care vin şi se duc se confundă între ele. I-ar plăcea să iasă, să dea o raită. Noaptea este generoasă, gândeşte, întotdeauna este ceva care să te atragă. Asta i-a spus-o Cynthia, o fostă iubită, cu ani în urmă, cu atâţia ani în urmă. Cum o fi oare viaţa Cynthiei? se întreabă. Ar trebui să facă o plimbare. La urma urmelor, şi-a petrecut toată sâmbăta lucrând. Se întoarce în faţa calculatorului şi intră pe Facebook, ca să vadă dacă a pus cineva ceva la cale pentru seara

aceasta de sâmbătă. Răspunde la două sau trei sondaje, vede un video, admiră fotografiile din albumul unui prieten pe care nu l-a văzut de mult. Şi albumul unui prieten al acelui prieten. Caută din nou în evenimentele zilei. Nimic care să-l intereseze. Şi dacă se duce să arunce o privire, fără să plănuiască nimic, fără itinerar fix? Nu, lui nu-i plac ieşirile de felul acesta, neprevăzute. Poate să-l năpădească amărăciunea, o ştie. Nu-i trece prin cap să-şi sune iubita. Sau îi trece, dar dă numaidecât la o parte ideea, aproape cu dispreţ. Poate dispreţui pe cineva cu care a dormit cu mai puţin de douăzeci şi patru de ore în urmă? Nu, trebuie să fie doar supărat pe ea, din cauza costumului de baie, sau istovit. Sau poate e cam depravat. Ori o dispreţuieşte, chiar aşa. Introduce numele complet al Cynthiei în motorul de căutare Facebook, o găseşte între mai multe opţiuni, ştie că este ea datorită fotografiei, îi controlează peretele, scrie acolo că are un iubit şi atunci nu-i cere să fie prietena lui, de ce s-o facă? Şi dacă o invită la o plimbare pe Karina Vives? Ce prostie, nici măcar nu are numărul ei de telefon. Pe de altă parte, pesemne că e cu cinci sau şase ani mai mare decât el. O caută şi pe ea pe Facebook, o descoperă, se uită la anul naşterii, cu şase ani mai în vârstă. Nu e prea mult, îşi spune, dar nu îndrăzneşte să-i ceară să fie prietena lui. Prietenă pe reţeaua socială. Uneori are senzaţia că ea îl crede un prost. Zăboveşte gândindu-se la ea, îi verifică peretele pe ecran,

al Karinei Vives, albumul de fotografii; i se pare ciudat că nu e rezervat prietenilor. Dacă ar îndrăzni să-i spună că i l-a văzut, ar sfătui-o să-l limiteze. Dar nu îi cere prietenia. Nu, asta nu. Reiniţiază pagina, ca să vadă dacă a apărut vreo ştire nouă. Funcţionează, este una. Un prieten al lui s-a alăturat grupului „Sunt fan al lui 99 şi urăsc agentul 86”. Îl amuză. Sau i se pare un tâmpit? Devine oare şi el un tâmpit? Pe Facebook sunt grupuri de tot ce vrei, gândeşte. Şi de ce nu vrei. Grupuri de orice. Şi atunci îi trece prin cap, pentru că tocmai a spus „pe Facebook sunt grupuri de tot ce vrei şi de ce nu vrei”. Scrie în motorul de căutare: „Eu am fost la liceul Sfântul…” şi îi apare o listă de douăzeci şi opt de posibilităţi. Le dă la o parte, din nou, pe cele cu nume de sfinţi cunoscuţi şi intră în Sfântul Ildefons, Sfântul Anselm, Sfântul Ieronim Martirul şi alţi câţiva sfinţi. Toate postările sunt de la utilizatori care îşi caută foşti colegi, încercând să organizeze reuniuni, întâlniri, omagii. Nimeni din vreo generaţie apropiată de a lui Chazarreta. Uitându-se la ştirile vechi, băiatul de la Poliţiste se gândeşte la propriul lui liceu. Îi e teamă să-şi imagineze că foştii colegi ar încerca să se adune. Nu-l interesează. Liceul n-a fost o etapă fericită pentru el. Doi sau trei foşti colegi l-au găsit pe Facebook individual, dar el nu le-a răspuns cererilor de prietenie. Dacă nu a avut nici un fel de relaţie cu ei în afara recreaţiilor şi a câtorva ieşiri care i-au părut întotdeauna plictisitoare, de ce să-i caute acum?

Îi caută. Iată-i. Citeşte postările câtorva dintre ei şi îşi întăreşte convingerea de atunci: el nu are nimic în comun cu oamenii aceştia şi nici nu-l interesează să afle nimic despre ei. Dar citeşte mai departe şi priveşte fotografiile, gândindu-se: „Ce gaşcă de tâmpiţi”. Revine la liceele unde ar fi putut studia Chazarreta şi la Sfântul Ieronim Martirul găseşte o frază care îl alarmează. Nu îl alarmează ceea ce scrie — Să îndure Sfântul Ieronim Martirul, ce dracu —, ci cine o face. Este unul dintre membrii grupului, Gonzalo Gandolfini. Gandolfini. Intră pe peretele lui şi descoperă că e un tip tânăr, după cum asigură profilul, născut în ’83. Nu pricepe de ce îşi pune lumea data naşterii cu an cu tot, el o omite, aşa cum omite oraşul unde locuieşte şi starea sentimentală. Reflectează că acest Gandolfini din 1983 ar putea fi rudă cu mortul, iar cu puţin noroc chiar fiu-său. Caută date în postări şi prietenii, dar nu mai găseşte nimic. Este prieten cu alt Gandolfini, Marcos. Intră pe peretele lui Marcos. Şi acesta a fost elev la Sfântul Ieronim Martirul şi este născut în 1987. Fraţi? Veri? îi trece prin cap că poate este un liceu din acelea care păstrează familiile din generaţie în generaţie, licee autodenumite „tradiţionale”, îi trimite un mesaj lui Gonzalo. Bună, ce faci? Cu mult timp în urmă am fost prieten cu un anume Gandolfini, elev la liceul acesta, un tip care trebuie să aibă vreo şaizeci de ani. (Dacă ar şti prenumele lui Gandolfini cel mort, băiatul de la Poliţiste l-ar adăuga, dar nu-l ştie.) Apoi am plecat din ţară şi

i-am pierdut urma. Îl cunoşti, ai vreo legătură cu el? Era din grupul lui Pedro Chazarreta şi al lui Luis Collazo. Mi-ar plăcea să-l contactez. Am multe amintiri cu ei. Băiatul trimite mesajul şi aşteaptă puţin, să vadă dacă soseşte vreun răspuns. Între timp, caută pe alţi pereţi. Îşi dă seama că este preferabil ca Gonzalo acela să nu fie fiul lui Gandolfini, căci, dacă ar fi, nu i-ar plăcea să primească un mesaj în care este întrebat despre tatăl lui mort. Dar nu se căieşte, chiar dacă îşi asumă riscul acesta. Mai mult decât atât, simte că aplică învăţăturile lui Jaime Brena mai mult ca niciodată. Dacă Brena îl mai întreabă „Te-ai deghizat vreodată?”, „Te-ai dat drept poliţist şi ai sunat acasă la mort?”, are să-i poată răspunde că da, că a început s-o facă. În felul lui. Noile tehnologii permit mii de deghizări. Trece timpul, băiatul de la Poliţiste începe să simtă istovirea unei zile atât de lungi. Gonzalo Gandolfini tot n-a răspuns. Un tânăr, îşi zice, pesemne că a ieşit undeva sâmbătă seara. E la fel de tânăr ca el. Dar el, băiatul de la Poliţiste, hotărăşte că mai bine se duce să se culce, că lucrul cel mai logic pe care poate să-l facă în noaptea aceea de sâmbătă care, dincolo de fereastră, pare încă plină de activitate, este să închidă ochii şi să se odihnească.

Îşi dezmorţeşte mădularele, stinge luminile, trage draperia. Dar nu închide calculatorul, lasă deschis pe Facebook, poate că în zori, când se întoarce Gonzalo Gandolfini de la distracţie, îl deschide pe al lui şi îi răspunde. Poate că el,

băiatul de la Poliţiste, se trezeşte ca să se ducă la baie şi, înainte de a se băga la loc în pat, aruncă o privire pe ecran şi găseşte ce caută.

17

Duminică în zori plouă. Nu torenţial, de fapt nici nu s-ar putea spune că ceea ce cade este ploaie în adevăratul sens al cuvântului. Abia o burniţă. Dar deasă, stăruitoare, din acelea care te udă până la piele. Nurit se deşteaptă şi priveşte pe fereastră. Bagă de seamă că burniţa, în loc să estompeze frumuseţea peisajului, o face mai profundă, culorile sunt mai intense, varietatea nuanţelor de verde este infinită şi simte mireasma pământului umed, cu toate că nu a deschis încă ferestrele. Sau doar o intuieşte? Poţi oare să anticipezi un miros, să-l evoci ca şi cum ar fi acolo? Apa curge pe canalul de tablă din jurul acoperişului şi coboară până la orificiul de scurgere. Acolo, unde se prăvăleşte, s-a format o mică baltă. Susurul apei prin canal îi trezeşte o amintire îndepărtată, pe care nu izbuteşte să o desluşească. Ca şi cum ar fi auzit ploaia aceea în alt loc, cu multă vreme în urmă. Sau ar fi visat-o. Se gândeşte că într-o zi ca aceasta, pe o burniţă înverşunată, tot într-o duminică, a fost ucisă acum câţiva ani Gloria Echagüe. Deşi atunci n-a acceptat oferta de lucru a lui Rinaldi, îşi aduce bine aminte de ziua aceea, ziua morţii soţiei lui Chazarreta. Ploua ca

astăzi. Se duce în dreptul camerei în care i se odihnesc prietenele, deschide uşa şi se uită. Dorm amândouă. Îşi face o cafea, ia din faţa casei exemplarul din *El Tribuno* lăsat de vânzătorul de ziare în dimineaţa aceasta, ca în fiecare dimineaţă, aşa cum i-a cerut ea îndată ce s-a instalat în La Maravillosa. Dar duminica Nurit Iscar vrea să citească alte ziare, pe toate, sau aproape pe toate. Şi nu se mulţumeşte cu ediţia *online,* pe aceea o vede în fiecare zi, ca să nu cheltuiască atâta, dar duminica vrea hârtie, cerneală, degete înnegrite la răsfoirea paginilor. Un ziar. Toate ziarele. Ştie că, dacă telefonează la chioşc, i le vor aduce cu întârziere, ca întotdeauna, cu atât mai mult într-o duminică şi pe burniţa aceasta, astfel încât se hotărăşte să facă o plimbare, îşi spune că, în ciuda ploii, nu este frig şi că îi va face bine puţină mişcare. Pe de altă parte, a făgăduit, le-a făgăduit lui Jaime Brena şi băiatului de la Poliţiste că va socializa cu vecinii, ca să vadă dacă obţine de la vreunul dintre ei informaţii despre liceul unde a fost elev Chazarreta şi cine îi erau prietenii pe vremea aceea. Nu şi-a adus umbrelă în bagaje, nu şi-a închipuit că va avea nevoie, dar are o canadiană uşoară cu glugă şi şi-o pune. De data aceasta nu ia nici o carte, ca să nu se ude. Nici ochelari negri. Face câţiva paşi, fermă, dar nu străbate nici o sută de metri şi se întâlneşte cu Luis Collazo, care se apropie alergând din direcţia opusă. Îl scrutează, însă el trece absorbit — sau aşa pare —, inspirând şi expirând cu intensitate,

dar nu pentru că ar respira anevoie, ci din pricina rutinei antrenamentului. Aleargă în ritm constant. Duce pe braţ ceva ce lui Nurit îi pare un radio, dar este un aparat pentru controlarea ritmului cardiac. Ea avansează puţin şi se întoarce. El, fără a încetini, a întors capul şi o priveşte de la distanţa care se măreşte cu fiecare pas pe care îl face. Observând că şi ea se uită la el, îşi întoarce ochii înainte şi îşi vede de drum de parcă el n-ar fi privit-o pe Nurit Iscar şi nici ea pe el. Nurit este tentată să-l urmărească. O tentaţie irezistibilă. O face. Aleargă în spatele lui Luis Collazo câţiva metri, cu paşi mici şi rapizi, precum cineva care fuge în Buenos Aires după un autobuz pe care nu vrea să-l piardă. Pământul este alunecos şi Nurit Iscar este speriată că ar putea să sfârşească întinsă pe asfaltul din La Maravillosa, ca o pată de ulei. Merge într-un ritm încetinit şi mai sigur. El nu reuşeşte să ia un avans prea mare; chiar şi aşa, la o curbă, ea îl pierde din vedere. Atunci, deşi se simte ridicolă, aleargă din nou. Îndată ce curba şi vegetaţia de pe margine îi permit să vadă din nou până unde strada îşi dezvăluie traiectoria, îşi dă seama că Luis Collazo nu se mai deplasează în direcţia aceea. Este cu neputinţă să fi alergat atât de repede încât să fi ajuns la curba următoare. Cu neputinţă. Nurit Iscar merge mai departe, cu paşi domoliţi, întrebându-se ce să facă acum. Îşi potriveşte gluga pentru ca burniţa să nu-i ude părul. Îşi vârâ înăuntru câteva şuviţe rebele. Umiditatea

face ca buclele ei, buclele ei de Betibú, să i se contureze şi mai desluşit; ea o ştie şi îi place. Dar ultima oară când a lăsat ploaia să o ude a răcit îngrozitor şi şi-a revenit anevoie. Îşi închide fermoarul canadienei până sus, astfel încât cheiţa de care trage aproape că îi atinge faţa, şi apoi îşi vede de drum. I-ar plăcea să ştie dacă vreuna dintre casele situate pe o parte şi pe alta a străzii este cumva a lui Luis Collazo. Se uită la case insistent, fără a încerca să-şi disimuleze privirea. Caută indicii, dar nu apare nimic. Nurit Iscar se teme că dacă înaintează are să se rătăcească, a uitat să ia cu ea harta cartierului închis La Maravillosa şi niciodată până acum nu a mai explorat zona aceasta. Se gândeşte că e mai bine să se întoarcă şi se roteşte ca s-o facă. Atunci Collazo, care de când a dispărut a zăbovit mereu ascuns în spatele ei, o înfruntă: Ce vreţi? Ea nu răspunde, sperietura i-a produs tahicardie. V-am întrebat ce vreţi! ţipă din nou Collazo. Nimic, mă plimbam. Mă urmăreaţi, doamnă, nu sunt prost. Păi, de fapt… de fapt, aş fi dorit să vă pun o întrebare. Eu nu răspund la întrebări. Este o întrebare inofensivă, v-aş ruga să-mi spuneţi ce liceu a făcut Chazarreta, dumneavoastră şi cu el aţi fost colegi, nu? O întrebare inofensivă, repetă Collazo, cu o ironie pe care Nurit nu o percepe, ce ştiţi dumneavoastră, doamnă? zice şi o apucă violent de braţ. Ea se uită la mâna bărbatului care o strânge de cot, deşi fără a schiţa vreun gest pentru a-l convinge să-i dea drumul, şi răspunde: Nimic, dar mi-ar plăcea să

ştiu. În ceea ce mă priveşte, nu vă pierdeţi timpul, spune Collazo şi o eliberează, mie nu mi-e teamă de nimic, nici măcar nu mi-e teamă că mă omoară, dar să nu nădăjduiţi niciodată, nici dumneavoastră, nici altcineva, să vorbesc, pentru că asta n-am să fac în veci. Nurit este năucită. În momentul acela trece pe lângă ei un paznic în maşina lui pe baterii, îi priveşte, şovăie dacă să se oprească sau nu, salută şi întreabă: Totul în regulă? Continuă să se deplaseze lent, fără a staţiona. Totul în regulă, răspunde Collazo. Totuşi, paznicul nu e mulţumit şi după câţiva metri se opreşte. Atunci Collazo o avertizează pe Nurit încet, dar ferm: Nu vă băgaţi. Şi pleacă imediat. Nurit Iscar rămâne acolo, observându-l cum se îndepărtează. Paznicul se apropie cu minicarul lui, în marşarier. În acelaşi timp, face să sune un claxon constant, care anunţă manevra înapoi şi pe care Nurit îl consideră ridicol în aceste împrejurări. Paznicul zăboveşte în dreptul ei şi o întreabă: Vă simţiţi bine? Vreţi să vă duc acasă? Ea sare peste prima întrebare şi răspunde direct la următoarea: Nu, acasă la mine nu; mai degrabă la chioşc. Se poate? Da, desigur, încuviinţează bărbatul şi Nurit Iscar urcă lângă el.

Minicarul străbate câţiva metri cu ei în tăcere. Puţin înainte de a ajunge la chioşc, bărbatul zice: V-aţi speriat? Puţin, recunoaşte Nurit. Nu, nu trebuie să vă fie frică. Domnul Collazo este foarte agitat de când a murit Chazarreta, se înţelege, erau prieteni buni, aleargă fără

încetare, la orice oră, dar are să-i treacă. Sosesc la chioşc. Vă las aici, spune bărbatul. Mulţumesc, spune Nurit şi adaugă: înainte să plecaţi, pot să vă pun o întrebare? Da, bineînţeles, răspunde paznicul şi opreşte minicarul care se pusese deja în mişcare. Ştiţi cumva ce liceu a făcut Chazarreta? Bărbatul este surprins de întrebare. Nu, habar n-am. Şi nu ştiţi cum aş putea să aflu? stăruie Nurit. L-aţi întrebat pe Collazo? vrea să afle paznicul. Da, dar n-a vrut să-mi răspundă, mărturiseşte ea. Ce ciudat, e o întrebare inofensivă. Aşa i-am spus şi eu. Bine, dacă-l întâlnesc şi intră în vorbă cu mine, pomenesc de asta şi îl întreb. Dumneavoastră sunteţi cea de la ziarul *El Tribuno,* nu? Da, răspunde Nurit. Vă anunţ, spune bărbatul, dar dumneavoastră, pentru orice eventualitate, să nu spuneţi nimănui, să nu le spuneţi şefilor mei, că nu le plac chestiile astea, nu ne lasă să dăm informaţii la ziarişti, mă-nţelegeţi? Vă înţeleg. Vă anunţ, repetă bărbatul şi pleacă. Nurit intră în chioşc şi cere ziarele. Care? o întreabă vânzătorul. Toate, în afară de *El Tribuno*, precizează ea. Un locatar care caută prin diversele sorturi de gumă de mestecat cu mentă o priveşte cu dispreţ. Nurit Iscar ştie că nu din pricină că nu cumpără *El Tribuno,* ci pentru că tocmai a recunoscut-o. Ea îi susţine privirea. Bărbatul priveşte în jur de parcă ar spune „câte trebuie să suportăm în cartierul acesta”, alege două pachete de gumă cu acelaşi gust, mentol, dar de mărci diferite, le plăteşte şi iese. Vânzătorul se uită la ea, dar nu spune

nimic, aşteaptă, iar ea începe discuţia: Mi se pare că aici nu sunt dorită. Nu vă faceţi griji, spune bărbatul înfăşurând exemplarele din ziarele pe care le ia ea şi punându-le într-o pungă de plastic, ca să nu se ude, să nu credeţi că aici sunt doriţi prea mulţi. Nurit zâmbeşte, plăteşte ziarele şi se îndreaptă spre uşă. De dincolo de tejghea, bărbatul îi spune: Foarte bune rapoartele dumneavoastră, cel de astăzi mi-a plăcut mult, cel cu mirosul urât. Mulţumesc, zice ea şi, înainte de a închide uşa, îl întreabă: Nu ştiţi ce liceu a făcut Chazarreta, nu? Nu, habar n-am, îi răspunde vânzătorul, de ce? Nimic deosebit, mi-a trecut prin cap pentru un raport viilor; păi, dacă aflaţi din întâmplare, aţi putea să mă anunţaţi? Da, zice el, dacă e ceva, vă anunţ.

Nurit înaintează din nou prin burniţă. Nu mai e preocupată să nu se ude, nici tulburată de apariţia lui Collazo, nici speriată de felul în care i-a vorbit. Este entuziasmată că este ceva sigur în pista pe care o urmăresc, în fotografia dispărută din biroul lui Chazarreta, că aici este cheia, cheia care le va permite, în sfârşit, să pătrundă în misterul acestei morţi. Ştie că, dacă n-ar fi aşa, Luis Collazo n-ar fi reacţionat astfel. Unde au rămas îndoielile de la început, când nu ştiau dacă moartea lui Chazarreta a fost crimă sau sinucidere? se întreabă. S-au spulberat pe de-a-ntregul, ar face pariu că n-a fost decât un mod de a distrage atenţia, de a face ca toţi să se gândească la legătura dintre moartea soţiei şi a lui, datorită cuţitului pus acolo. Dar moartea lui

are legătură cu altceva, este convinsă, ceva cu mult mai tulbure, mai îngrozitor, suficient pentru ca aceia care l-au ucis să-şi dea atâta silinţa. Moartea lui şi a prietenilor lui. Abia aşteaptă să ajungă acasă, să-i scrie băiatului de la Poliţiste şi să-i povestească cele întâmplate. Iar în trecere să-i ceară mail-ul lui Jaime Brena. Da, de ce nu, va face şi asta.

Deschide uşa de la bucătărie şi îşi găseşte prietenele luând micul dejun. V-aţi trezit, spune. Am fost trezite, a sunat insistent telefonul, se lamentează Carmen pe un ton de reproş care ascunde încă ceva, pe lângă îmbufnarea că fusese deşteptată. Nu ţi-ai luat mobilul, cap sec, îi zice Paula. Nurit îşi pipăie buzunarele: E adevărat, nu mi l-am luat. Te-a căutat Lorenzo Rinaldi, a cerut să-l suni imediat. Nurit îşi pune mâinile în cap, vai, am uitat să-i transmit raportul de ieri. Dar e aici, o anunţă Carmen Terrada arătându-i pagina din *El Tribuno* unde este publicat raportul ei. Păi i l-am trimis băiatului de la Poliţiste, el îl dă la ediţie, dar fusese vorba că îi expediez fiecare raport şi lui, lui Rinaldi, anticipat, iar ieri-seară am uitat. Prea multe lucruri în căpşorul acela, spune Paula. Prea multe lucruri, repetă Nurit şi iese. Unde te duci? Să-l sun, din camera mea. Nu, dragă, îl suni de aici, noi te tragem de mânecă şi, în plus, te controlăm, o lămureşte Paula Sibona. Obligaţia noastră e să avem grijă de tine, spune Carmen. Şi să te controlăm, repetă Paula. E o convorbire de serviciu, explică din nou Nurit, deşi e

conştientă că prietenele ei nu vor fi niciodată sigure că aşa este. Nici ea. Nu contează, ştim toate cum se poate încheia o convorbire de serviciu, sau noi n-am lucrat niciodată? zice Carmen. Pune mâna pe telefon şi formează, aici, în faţa prietenelor tale. Atunci, întrucât ştie bine că ar fi zadarnic să se împotrivească, asta face Nurit Iscar: pune mâna pe telefon şi formează. Nu trebuie să se prefacă în prezenţa lor că nu-şi mai aduce aminte numărul de telefon al lui Lorenzo Rinaldi. Aşteaptă cu receptorul la ureche. Carmen şi Paula nu o slăbesc din ochi. Bună, da, Lorenzo. Nurit, da… Îţi cer mii de scuze pentru că ieri am uitat complet să-ţi trimit raportul, mă durea capul şi… ah, nu… da? Ţi-a plăcut?… Mă bucur, da… da, nu a fost uşor să-l scriu, mă bucur că ţi-a plăcut. Nurit acum ascultă în tăcere, îşi priveşte prietenele, ascultă mai departe. Este limpede că preferă să păstreze doar pentru ea ceva ce-i spune Rinaldi, astfel că le priveşte şi nu scoate o vorbă. Ele îşi dau seama şi devin din ce în ce mai atente. În sfârşit, Nurit nu are încotro şi trebuie să spună câteva cuvinte, suficiente pentru ca ele să intuiască despre ce e vorba, de exemplu, când Nurit, Betibú, spune: Ah, da, da, pot. Iar ele, care o cunosc, se îngrijorează. Mult. Şi se supără, puţin. Atunci Nurit Iscar le adevereşte bănuielile: Desigur, da, la ora aceea e perfect. Abia apucă să rostească „la ora aceea e perfect”, iar peste o secundă „vii să mă iei de aici?”, că Paula Sibona îşi dă o palmă de dezaprobare peste frunte, iar

Carmen Terrada se întoarce cu spatele la ea, deschide ziarul la o pagină oarecare şi se cufundă în lectură.

18

Puţin înainte ca Lorenzo Rinaldi să vină după Nurit Iscar în La Maravillosa ca să ia prânzul împreună, Jaime Brena îşi face prima cafea a zilei şi băiatul de la Poliţiste, care nu s-a trezit toată noaptea şi nici în primele ceasuri ale dimineţii, urinează dezlănţuit, iar după aceea dă fuga numaidecât la calculator, să vadă dacă a sosit răspunsul lui Gonzalo Gandolfini. Şi răspunsul a sosit. Bună, da, sunt nepotul. Din nefericire, unchiul meu a decedat acum ceva timp, într-un accident de maşină. Presupun că îl cunoşti de pe vremea Căsuţei, sper că amintirile îţi sunt plăcute! (Ha, ha.) După cum spunea bătrânul meu, nu toţi au rămas cu amintiri plăcute din perioada aceea. Te salut. Băiatul de la Poliţiste citeşte mesajul de mai multe ori. Se întreabă cum să continue. Îl sună pe Jaime Brena, care acum îşi bea a doua ceaşcă de cafea. Ce Căsuţă? întreabă Brena. Habar n-am, îi răspunde băiatul. O fi avut vreunul dintre ei o Căsuţă. Mi se pare că e vorba despre altceva, spune Căsuţă cu majusculă. Un nume, atunci. Da, pare un nume. Ai căutat pe Internet, să vezi dacă e ceva, băiete? Eh, Brena, îmi ceri să caut ceva pe Internet? Fă-te frate cu dracul până treci

puntea, dar nu uita că reţeaua nu e Dumnezeu. Ah, nu e Dumnezeu? Dar există ceva mai asemănător cu Dumnezeu decât reţeaua? Nu mă enerva, băiete, accept faptul că este o religie, dar nu e Dumnezeu. Băiatul zâmbeşte, deşi Brena nu ştie. Da, am căutat, spune, dar nu găsesc nimic care să ne fie de folos. Dar dacă îl întrebi? Pe cine? Pe nepotul lui Gandolfini. Bine, încerc. Spune-mi, ai vreo noutate despre Nurit Iscar? Da, ţi-am trimis pe e-mail raportul azi-noapte când l-am primit. Ah, eu nu deschid calculatorul acasă, decât dacă este o situaţie specială. Este o situaţie specială, Brena, deschide-l; în orice caz, raportul poţi să-l citeşti publicat în ziarul de azi. Jaime Brena deschide *El Tribuno* pe care îl trântise nedesfăcut pe masa de marmură gri şi dă foile, până găseşte textul lui Nurit Iscar. Da, e aici, îl citesc acum, spune şi îşi caută ochelarii prin bucătărie. Anunţă-mă dacă apare ceva despre Căsuţă. Băiatul, în faţa calculatorului, zice că da, că îl anunţă şi înainte de a închide îi spune că în acelaşi e-mail îi scria şi că a găsit pe Internet numele celui care a murit la schi, Bengoechea. Bengoechea, repetă Brena, OK, şi închide. Băiatul de la Poliţiste îşi verifică din nou mesajele. Tocmai i-a intrat un alt e-mail de la Nurit Iscar. Îl citeşte, este relatarea cu lux de amănunte a celor petrecute în dimineaţa aceea cu Luis Collazo şi tot ce i-a trecut ei prin cap plecând de la episodul acela. Un raport care nu se va publica niciodată în *El Tribuno,* nu încape îndoială, un raport privat,

pentru echipa cu trei membri pe care au alcătuit-o fără să şi-o propună. În post-scriptum, Nurit îi cere băiatului să-i retrimită e-mail-ul lui Brena şi să-i dea numerele de telefon ale amândurora, aşa putem să comunicăm mai uşor, spune. Iar ea i-l scrie pe al ei. Băiatul citeşte din nou textul e-mail-ului, simţind în corp ceva ce nu poate descrie sau explica, începe oare să reacţioneze la lucrurile legate de serviciu? Ceva înăuntru îi fierbe, asta simte. Şi fierberea aceasta nu i-o produce o femeie, nici o finală de fotbal, nici un recital al formaţiei Coldplay pe stadionul lui River. Băiatul a crezut întotdeauna că a terminat facultatea de ziaristică de încăpăţânat ce este şi ca să nu-şi supere mama, mai degrabă decât din vocaţie. Când a intrat la Comunicare, nici nu ştia dacă are să aleagă specialitatea ziaristică, sau cea de publicitate. Dar, cum colegii cu care se înţelegea cel mai bine s-au înscris la ziaristică, i-a urmat pe ei. Sau aşa a considerat până astăzi. Că ziaristica în viaţa lui fusese rodul hazardului şi al lipsei de iniţiativă proprie. La fel îşi închipuia despre rubrica de care se ocupă: că a ajuns la Poliţiste pentru că a fost primul loc vacant pe care l-a găsit într-o redacţie. Totuşi, astăzi se gândeşte că nu ar putea să facă altceva. Nu este sigur cum a fost, nici ce s-a întâmplat, dar deocamdată, în duminica aceasta ploioasă, pe el nu-l interesează nimic mai mult decât cazul la care lucrează. Îi retrimite noul e-mail al lui Nurit Iscar lui Jaime Brena, iar pe deasupra îl sună şi îi spune să-l citească. Iar Jaime Brena, îmbufnat

pentru că trebuie să-şi încalce unul dintre principiile pe care le-a respectat cel mai mult în viaţă — să nu deschidă calculatorul acasă —, dar la fel de entuziasmat de caz ca băiatul, îl deschide şi citeşte e-mail-ul lui Nurit Iscar. Îi răspunde: Eşti mare, Betibú, suntem pe calea cea bună. Ai grijă de tine. Brena. În momentul în care Nurit Iscar citeşte „Ai grijă de tine. Brena.”, sună claxonul maşinii lui Lorenzo Rinaldi în faţa casei ei. Ea nu ştia că el este deja în La Maravillosa, una dintre prietene i-a autorizat intrarea, dar agasarea pe care le-o pricinuieşte bărbatul acesta nu i-a permis nici uneia să o anunţe. Nurit se arată la fereastră şi strigă: Vin acum. El pesemne că nu o aude, întrucât claxonează a doua oară. Ea se grăbeşte, îşi ia geanta şi, înainte de a ieşi, trece prin baie şi se uită în oglindă. Nu ştie dacă este o idee bună, dar o face. Îşi aranjează buclele, îşi dă repede cu un ruj neutru — cu siguranţă nu culoarea pe care ar folosi-o Betty Boop —, un roz tare, dar mat, aproape bătând în maro, o culoare de zi, care nu atrage atenţia, dar dă umezeală buzelor, puţin luciu şi aceasta îi face gura să pară mai tânără. Buzele îi par mai tinere după ce s-a dat cu ruj? Şi le contemplă rotindu-şi capul într-o parte şi în alta, deschizând gura, forţând un zâmbet larg. Nu ştie. Îşi mângâie gâtul, îşi ridică bărbia, nu poate spune că are bărbie dublă, dar este evident că pielea şi-a pierdut fermitatea. Nu, n-a făcut bine că a trecut prin baie şi s-a privit, acum are să se ducă la întâlnire şi mai nesigură. Sună

a treia oară claxonul. Paula Sibona apare în spatele ei în oglindă şi îi spune: Ai auzit că bărbatul acela te claxonează, nu? Da, da, fug. Eşti frumoasă, îi zice Paula. Ea se întoarce, îi surâde şi răspunde: Mulţumesc, dragă prietenă.

Lorenzo Rinaldi coboară când o vede venind prin galerie, dă ocol prin faţa maşinii, deschide portiera din dreapta şi o aşteaptă astfel, cu uşa deschisă. Întotdeauna a coborât şi a deschis uşa, dar ea aproape că uitase. Rinaldi cunoaşte şi respectă toate regulile de politeţe în relaţiile sociale bărbat-femeie, reguli în care nu figurează că trebuie să-i fie fidel soţiei şi nici să nu-i distrugă ei viaţa cu false expectative pe care ştia mereu că nu are să i le îndeplinească. Astăzi mulţi bărbaţi ignoră normele: să meargă pe marginea trotuarului, să deschidă uşile, nu doar ale maşinii, ci şi ale ascensorului, ale clădirilor, ale birourilor, ale camerelor de hotel, să deschidă şi uşa taxiului, dar să urce primii, pentru ca femeia să nu fie obligată să treacă pe toată bancheta şi să se aşeze pe locul cel mai incomod, în spatele şoferului, care are cu siguranţă scaunul dat în spate, să urce scările în spatele femeii şi să le coboare în faţă, să-i ducă bagajele, să servească băutura într-un restaurant. Şi, fireşte, să plătească toate notele de plată, pe toate. Ce ar spune o femeie *flapper* de aceste norme? Un bărbat atât de atent faţă de o femeie este astăzi galant, sau comportamentul lui e umilitor? se întreabă Nurit Iscar. Umilitor se poartă cei care se numesc

moderni şi nu plătesc nota, a susţinut întotdeauna Carmen Terrada. Dar există multe moduri de a umili, gândeşte Nurit, în vreme ce Lorenzo Rinaldi spune: Bună, Betibú şi o sărută discret pe obraz, punându-i mâna pe gât, aproape pe ceafă, sub bucle. Iar ea o simte. Simte mâna lui Lorenzo Rinaldi după trei ani. Nurit Iscar se eliberează de mâna aceea şi se aşază, el închide uşa şi revine pe locul lui de şofer. Acum înaintează spre intrarea din La Maravillosa. Ai văzut că am schimbat maşina? o întreabă Rinaldi. Ea zice că da, deşi minte, întrucât nu are habar în ce maşină s-a urcat. N-ar fi în stare să o spună nici dacă i-ar pune un pistol la tâmplă şi ar obliga-o să precizeze ce marcă este maşina în care se află, ce model, ba chiar şi de ce culoare. Nurit n-ar putea răspunde. Nu ţine minte niciodată ce maşină are cineva. Nu e atentă. Totuşi, îşi aminteşte cu uşurinţă plăcile de înmatriculare, cu ale căror litere se joacă adăugându-le câteva, ca să formeze cuvinte. De exemplu, BRM de pe placa Paulei, pe care ea le transformă în BRUMĂ. Sau GRI de la maşina fostului ei soţ, pe care o folosesc copiii, şi ea le preface în GRIFON. Şi UMD-ul Vivianei, pe care-l metamorfozează în UMIDITATE. Dar nu a avut ocazia să se uite la placa noii maşini a lui Rinaldi. Îţi place? întreabă el şi, înainte ca ea să răspundă, adaugă: Nu ştii cât costă, mai mult decât un apartament în Belgrano, dar mi-o doream de atâta timp... Pe de altă parte, apartament în Belgrano eu am deja, spune şi

râde. Nurit Iscar se uită la ceas şi se întreabă dacă are să suporte orele următoare. Tot ce nu-i plăcea la Lorenzo Rinaldi, dar ignora pentru că era îndrăgostită de el, se prăvăleşte acum asupra ei, drept în frunte, ca o piatră. Cum am putut să uit de partea asta? îşi reproşează. Ţie ţi-a mers bine, ai încasat bani frumoşi pentru cărţile pe care le-ai publicat, nu? întreabă el şi adevereşte gândurile lui Nurit. Nu-i vine să creadă spre ce făgaş se îndreaptă discuţia. Oare aşa au fost dialogurile lor când era îndrăgostită de el? Deghizase oare dragostea — şi ea —, replicile şi interesele lui Lorenzo Rinaldi, făcându-le inteligente şi importante? Sau se ferise el să se arate atât de tâmpit? Nurit oftează şi îşi lasă privirea să rătăcească pe fereastră. Primeşti încă drepturi de autor, nu? stăruie Rinaldi. Nurit Iscar ar vrea să nu răspundă, dar ştie că e mai bine să o facă; dacă nu, el va tot întreba. Câte ceva, zice. Cât e câte ceva? întreabă ci. Ah, nu, gândeşte ea, nu poţi fi atât de prost. Nu ştiu, Lorenzo, îi spune, dacă vrei, când ajung acasă îţi retrimit ultima lichidare de la editură. Dar el, fără a lua în seamă ironia lui Betibú, continuă: Şi cât ar putea să-ţi dea ca avans la noul tău roman? Nurit Iscar se uită din nou la ceas. În dolari, completează el, pentru că pe deasupra, tu poţi să te pui în valoare, poţi să-l propui la mai multe edituri şi să se bată pe manuscris, îl dai cui plăteşte mai bine. Ca un fel de licitaţie, spui tu, îl înţeapă Nurit, dar el o ia ca pe o descriere a realităţii. Da, o licitaţie a

publicării noului tău roman, exact. Nu există un nou roman, îl anunţă ea. Încă nu? Nu va exista, nu mai scriu. Îţi baţi joc de mine. Nu, vorbesc serios, nu ţi s-a părut ciudat că în anii aceştia nu a apărut nici un roman al meu? Nu, am presupus că eşti rănită de povestea ultimului roman şi de aceea ţi-ai luat mai mult timp. Ultimul tău roman n-a mers, nu? Nu, n-a mers. Cum se intitula? *Numai dacă mă iubeşti. Numai dacă mă iubeşti,* da; dar poate te-au plătit anticipat, ei nu aveau de unde să ştie cum va fi primită cartea. Nurit nu răspunde, îşi zice ei înseşi pentru a mia oară: Ce caut eu aici? Se uită la ceas. Nu înţeleg cum tu, care ştiai atât de bine ce trebuie să pui într-un roman ca să meargă, te-ai îndepărtat de acolo, spune Rinaldi. Nurit are un chef teribil să-i dea o palmă. Un chef irezistibil. Şi nu disimulează. Dar el, care e incapabil să-şi dea seama ce i se întâmplă persoanei de lângă el, insistă: Oricum, dacă te-ai înşelat o dată nu înseamnă că nu ai har. Ce har? îl întreabă Nurit fără să-şi ascundă îmbufnarea. Harul de a şti ce să pui într-o carte pentru ca lumea să vrea s-o cumpere: puţin din asta, puţin din cealaltă. De ce nu te duci la dracu', Rinaldi? Ia te uită, dar ce s-a întâmplat, zice el surprins. N-am să discut cu tine despre ce scriu şi cum scriu, pentru că tu la asta nu te pricepi, spune ea şi o spune cu o asemenea hotărâre, încât Rinaldi pricepe pentru prima oară că Nurit Iscar e supărată. Păi se pare că nu începem deloc bine, observă el. Nu, nu începem bine, încuviinţează ea. Ies din La Maravillosa în

tăcere, după ce îşi dau câteva date la barieră. Apoi, pe drum, el încearcă să o ia de la capăt cu câte o remarcă de rutină: ploaia, restaurantele din zonă, ultimul raport al lui Nurit, afacerile în care e amestecat preşedintele, starea dezastruoasă a ţării — după părerea lui, părerea lui Lorenzo Rinaldi, chiar dacă o spune ca pe un adevăr revelat şi irefutabil —, senzaţia că e urmărit de guvern (Sunt un urmărit politic, a spus), faptul că persecuţiile, în loc să-l intimideze, îi provoacă şi mai multă adrenalină. Ea nu e de acord cu aproape nimic din ce aude, nici despre preşedinte, nici despre ţară, nici despre presupusele riscuri pe care şi le asumă ca să-şi exercite profesia. Nimic. Nici măcar nu e de aceeaşi părere în privinţa restaurantelor din zonă. Dar Nurit Iscar tace, ştie că nu merită osteneala să-i spună opinia ei. Ştie că lui Lorenzo Rinaldi nici nu-i trece prin cap că ea gândeşte atât de diferit. Dacă ea este inteligentă, dacă ea este o profesionistă, dacă ea s-a culcat cu el, cum să gândească aşa? Cum să nu-şi dea seama care este realitatea? Astăzi, realitatea este o entelehie. O construcţie teoretică. Dacă ea ar pomeni cumva că realitatea „ei” este atât de deosebită de a lui, ar începe o interminabilă discuţie în contradictoriu. Lorenzo Rinaldi s-ar strădui să o convingă, cu toate că ea n-ar încerca deloc să-l convingă pe el. Cum a putut să fie atât de îndrăgostită de cineva pe care astăzi îl simte atât de departe, de cineva cu care astăzi nu poate nici măcar să aibă un dialog trivial în

maşină? Care sunt mecanismele dragostei, de te fac să nu vezi ceea ce nu vrei să vezi? Pentru că ceea ce este astăzi Lorenzo Rinaldi a fost şi acum trei ani. Nu se îndoieşte. Totuşi, ea, pe vremea aceea, a văzut la el numai ce o atrăgea. Ce o atrăgea? Mâinile, vocea, asta este sigur. Dar sunt oare de ajuns o voce şi două mâini pentru ca o femeie să cadă la picioarele unui bărbat? Dacă astăzi ea, Nurit Iscar, ar trebui să spună ce a făcut-o să se îndrăgostească de Lorenzo Rinaldi, ar spune, pentru că aceasta crede, că a făcut-o să se îndrăgostească faptul că el era îndrăgostit de ea. Sau, cel puţin, aşa spunea. Foarte îndrăgostit, spunea. A repetat-o până în ultimul moment. Şi faptul că Nurit îl crezuse. Aceasta, să simtă că o femeie, ea, botezată de el Betibú, numită de el, îi inspira acestui bărbat pasiuni, dragoste, duioşie, nevoie de celălalt, a făcut-o să se îndrăgostească. Ceva ce Nurit Iscar nu mai simţea că i se întâmplă de o veşnicie în căsătoria ei. Şi pe asta a mizat. Pe îndrăgostire. S-a înşelat? se întreabă uitându-se pe fereastră, iar Rinaldi îi vorbeşte de scăderea vertiginoasă a vânzărilor de când au apărut ziarele *online.* Nu, nu s-a înşelat când a mizat. Dar s-a înşelat în privinţa mizei. Trebuia să încerce şi asta a făcut, a cercetat dacă îi rămăsese în trup ceva din ce simţise când era tânără, când dragostea, cuplul, căsătoria mai erau încă un mister în care ea voia să creadă. Şi mai rămăsese. I-a mai rămas oare? Nu ştie. Ce face soţia ta? întreabă Nurit în mijlocul unei fraze

a lui Rinaldi despre creşterea costurilor de producţie la ziare. Bine, zice el, bine. Cum o mai duce? stăruie ea de parcă ar vorbi de o cunoscută, de cineva de departe, dar care îi trezeşte interes, deşi adevăratul scop al întrebărilor nu este să afle veşti despre soţia lui Rinaldi, ci să conchidă că el a avut, are şi va avea, mereu, o soţie. Este, practic, instalată în Bariloche, îi povesteşte el. Vrem să ne retragem acolo. La pensie, fireşte, nu acum. Am cumpărat nişte terenuri la un preţ incredibil, o succesiune cu probleme pe care le-am rezolvat cu bani şi ne-am făcut o casă la poalele unui deal cu vedere spre lac, un loc de vis. De vis, repetă. Din visurile cui? se întreabă Nurit. Ale lui Lorenzo Rinaldi? Ale soţiei lui Lorenzo Rinaldi? Ale decedatului care a lăsat succesiunea cu probleme? Ale oamenilor ca ei? Când cineva spune „de vis”, presupune că avem cu toţii acelaşi vis? Parcela era foarte mare, am împărţit-o, am construit case şi Marisa le administrează. Numele o tulbură, întrucât nu mai e vorba de „soţia lui Rinaldi”, ci de cineva care are un nume, Marisa, nume pe care, în perioada când Nurit şi Lorenzo Rinaldi aveau o relaţie, evitau amândoi, mereu, să-l rostească. E foarte ocupată acolo, pentru că are animale şi plante, iar ea le adoră. Eu mă duc din când în când, ea vine din când în când. Un loc de vis, spune din nou. Un coşmar, gândeşte Nurit. La vreo douăzeci de kilometri de Centrul Civic, ai fost acolo? În Bariloche da, pe pământul tău, nu cred. Aproape

că am recuperat investiţia, unele case le-am închiriat, dar pe altele le-am vândut la un preţ de trei sau patru ori mai mare, a fost o afacere bună, o afacere extraordinară. Nurit se uită din nou pe fereastră, în tăcere.

Lorenzo Rinaldi alege un restaurant italian, numai cu paste, cu mese puţine, înconjurate de scaune vechi, în diferite stiluri şi tapiţerii, cu o pivniţă la subsol, care se poate vedea prin câteva goluri din podea acoperite cu sticlă, concepute special pentru ca clienţii să vadă vinurile fără a se ridica de la masă. Partea bună este că acolo, peste câteva minute, vor mânca, îşi zice Nurit, iar peste o oră sau două ea are să scape de Lorenzo Rinaldi şi de conversaţia lui. Mai departe timpul se scurge mai uşor, ea atinge câteva subiecte care o interesează mai mult — cinema, cărţi, copiii ei, cazul Chazarreta — ca să evite conversaţia monotematică a lui Rinaldi. Dar el pare să nu se amestece în chestiunile propuse de ea. Răspunde monosilabic, încuviinţează, surâde, dar nu ascultă, aşteaptă doar să termine ca să poată vorbi din nou despre el şi despre lumea lui. Aperitive, felul principal, vin ales de Rinaldi după multe tatonări, ca să demonstreze că la asta se pricepe, desert, cafea. Gata. Urcă în maşină. Dar Rinaldi nu porneşte. O priveşte. Zâmbeşte. Îşi bagă în gură o tabletă de mentă ca să-şi împrospăteze răsuflarea. Îi oferă şi ei una; nu, mulţumesc, spune Nurit şi faptul că el este preocupat de prospeţimea răsuflării o alarmează. Ştii că m-am operat acum o lună? întreabă

Rinaldi. Nu, nu ştiam, ceva important? Nu, nimic grav, dar incomod, săptămâna trecută mi-au făcut ieşirea. Mă bucur, spune ea. Prostată, spune el. Ah, e destul de comun la bărbaţii de vârsta ta, nu? Da, aşa mi-au spus, dar nu m-a consolat, mărturiseşte el şi râde. Apoi Rinaldi se aşază pe scaun astfel încât s-o poată vedea mai bine şi este vădit că deocamdată n-are de gând să pună maşina în mişcare. Sunt din nou virgin, declară. Ce? îl întreabă Nurit. Încă nu mi-am inaugurat aparatul după operaţie, lămureşte el. Bărbatul ăsta îmi vorbeşte de scula lui? se întreabă Nurit Iscar în tăcere, nevenindu-i să creadă. Mi s-a spus că nu voi avea probleme, dar până nu încerc n-am să fiu liniştit. Ah, ia te uită, spune Nurit. El îi zâmbeşte, o priveşte drept în ochi. Ea se teme de ce are să vină. Tableta pentru răsuflare, îşi zice. Vrei să mă ajuţi, Betibú? întreabă Rinaldi cu o expresie de miel nou-născut, care s-a rătăcit de turmă. Vorbeşti serios? îi răspunde ea cu altă întrebare. Noi funcţionam foarte bine împreună, sau cel puţin aşa îmi amintesc eu. Nu? Da, funcţionam bine, spune Nurit, până când n-am mai funcţionat. Haide, zice el, vrei să mă inaugurezi? Uite ce privilegiu îţi acord. Nu, nu, ce nemernic! avea să spună Paula Sibona peste două ore, când Nurit avea să-i povestească ce i-a zis: „Uite ce privilegiu îţi acord”. Aşa, hodoronc-tronc, fără să-ţi facă deloc curte? avea să întrebe Carmen. Eu cred că trebuie să ţi-o inaugurezi cu Marisa, Lorenzo, îi spune Nurit, ea va avea răbdare cu

tine, te cunoaşte de atâţia ani, du-te la Bariloche, relaxează-te în locul acela de vis şi inaugurează-ţi-o cu ea. Rinaldi tăgăduieşte cu capul, apoi spune: Nu mă întreba de ce, dar sunt sigur că n-are să meargă cu ea. Atunci încearcă cu o prostituată, ele sunt specialiste în a reînvia scule, spune Nurit fără să clipească măcar când pronunţă „sculă”, privindu-l la rândul ei drept în ochi şi susţinându-i privirea. Nu se recunoaşte pe ea însăşi vorbindu-i lui Rinaldi cu atâta neruşinare, dar îi place să o facă. Asta i-ai spus? avea să întrebe Carmen moartă de râs. Ce tip nemernic! avea să spună din nou Paula. Nu, nici cu o prostituată, spune Rinaldi şi oftează înainte de a continua: Ştii că niciodată nu mi-a plăcut să fac sex cu prostituate? E o excelentă ocazie de a încerca, răspunde ea, n-ai băgat de seamă că în tinereţe câteodată ne place sărat, iar la bătrâneţe dulce? Poate că încerci şi rămâi uluit. Şi eu care-mi pusesem nădejdea în tine, credeam că vei fi Florence Nightingale[5] a mea, spune el. Chiar nu vrei să fii Florence Nightingale a mea? E incredibil, avea să exclame Carmen uluită, nu se poate, spune-mi că nu, că n-a zis una ca asta. Dar cine se crede prostul ăsta? avea să spună Paula. Nu, nu vreau să fiu Florence Nightingale a ta, răspunde Nurit.

Drumul până în La Maravillosa este, cel puţin pentru ea, interminabil. El o lasă la poarta casei unde locuieşte, dar de data aceasta nu coboară.

[5] Florence Nightingale (1820-1910) — infirmieră şi scriitoare britanică născută în Italia.

Gândeşte-te, îi cere, eu marţi şi joi pot să fiu iubitul tău. Marţi şi joi, repetă Nurit. Şi aminteşte-ţi ce bine ne simţeam împreună. Ea îl scrutează pe îndelete. Gândeşte-te, zice el din nou, iar Nurit îi zâmbeşte şi intră în casă fără să răspundă.

Tipul ăsta e zero la capitolul cuceririi unei femei, îi spune Paula Sibona aducându-i o cafea prietenei sale, şi continuă: Cum poţi să te înfierbântezi cu cineva care îţi propune să fii Florence Nightingale? Dacă pune problema aşa, înseamnă că e foarte sigur că multe femei ar face cu plăcere pe Florence Nightingale, zice Nurit. Vă daţi seama, nu? întreabă Paula. De ce? De faptul că odinioară problemele bărbaţilor cu care ieşeam erau întindere de ligament, ruptură de menisc, apendicită acută. Prostata e un bilet dus, îi spune Carmen.

19

În timp ce Nurit Iscar recapitulează împreună cu prietenele ei amănuntele ieşirii cu Lorenzo Rinaldi, băiatul de la Poliţiste primeşte un e-mail care îl surprinde. Este de la Gandolfini, dar nu de la Gonzalo, ci de la tatăl lui, Roberto, fratele lui Gandolfini cel mort. Bună, ştiu de la fiul meu Gonzalo că dumneavoastră îl cunoşteaţi pe fratele meu şi pe prietenii lui. Mi-a spus şi că i-aţi pus o serie de întrebări la care el nu ştie să răspundă, de aceea mi-a dat adresa dumneavoastră, ca să vă răspund eu. Dar sunt atâtea de povestit despre perioada aceea, că poate ar fi bine să ne întâlnim şi să bem o cafea. Ce spuneţi? Ce program aveţi în a doua parte a acestei duminici? Locuiţi la Buenos Aires, ca noi? Vă salut, Roberto Gandolfini. Băiatul de la Poliţiste fierbe din nou. Înainte de a răspunde la e-mail, îl sună pe Jaime Brena. Incredibil, spune Brena. Dacă arunc năvodul şi îi cer să aducă fotografii de atunci la întâlnire? Poate dăm de o copie a celei pierdute şi aşa avem grupul complet. Da, mi se pare perfect, dar altceva mă preocupă, băiete. Dacă nu te născuseşi când a fost ucisă doctoriţa Giubileo, cum ai putea tu să-i cunoşti pe Chazarreta şi pe amicii lui de pe

vremea aceea? Când au terminat ei liceul, tu nu te născuseşi încă, sau mă înşel? Ai dreptate. Băiatul de la Poliţiste şi Jaime Brena zăbovesc o clipă în tăcere, cumpănind, apoi băiatul spune: Dar dacă te duci tu în locul meu? Lecţia numărul unu a lui Jaime Brena: să te deghizezi. Şi cum ar fi asta? Nepotul lui Gandolfini îmi ştie numele, apare pe Facebook, iar el i l-a spus tatălui lui cu datele mele; să schimbăm asta acum, să ne luăm vorba îndărăt ar însemna să-i alertăm, ar intra la bănuieli. Dar despre mine nu ştiu nimic altceva; în fotografia mea de pe Facebook nu e chipul meu, ci doar tricoul echipei Estudiantes de La Plata. Eşti din La Plata, băiete? Nu, doar ţin cu Estudiantes, atâta tot, lămureşte şi continuă: Tu, Brena, ai fi putut să fii prieten cu ei. Doamne fereşte, dar aşa e, sunt la fel de bătrân ca ei. Există, însă, un risc, îl avertizează băiatul, se poate ca Gandolfini să te recunoască. Fiindcă lucrezi la ziar, ai apărut de multe ori la televizor şi, culmea, ca să vorbeşti de moartea soţiei unuia dintre prietenii fratelui său. Dacă tipul te-a văzut la vreo emisiune şi te cunoaşte, ce-i spunem? Că semăn cu Jaime Brena, într-adevăr, şi că asta mi-a pricinuit multe neplăceri de-a lungul vieţii, dar, din fericire, nu sunt el. Băiatul râde. Exact ce ai spus, să te mimetizezi, băiete, să te deghizezi, să te ascunzi, să spui că eşti cine nu eşti, orice e nevoie, asta face parte din profesie. Noi, ziariştii de Poliţiste, suntem nişte detectivi nevrotici, obsedaţi, şi pe deasupra încăpăţânaţi, ştim ce e eşecul, dar vâslim până

la sfârşit. Şi, cum spunea Walsh, dacă nu e dreptate, măcar să fie adevăr. A spus-o Walsh, nu? Băiatul nu răspunde, dar are să verifice. Pe Internet. Dă-i întâlnire lui Gandolfini într-un bar, peste o oră sau două, spune-i să aducă fotografii, da, şi retrimite-mi toate mail-urile pe care le-ai schimbat cu el sau cu fiu-său, ca să nu fac gafe. Vino să mă iei, poţi? Tu mă aştepţi în maşină în timp ce vorbesc cu Gandolfini. În funcţie de ce iese din discuţia asta, poate ne ducem să lucrăm puţin la Nurit Iscar, ce zici? Sunt întru totul de acord, îi scriu lui Nurit, ca s-o pun la curent? O sun eu, spune Brena, dă-mi numărul. Ţi l-am scris într-un e-mail, zice băiatul. Doar nu vrei să mă faci să deschid calculatorul ca să caut un număr de telefon, nu, băiete? Băiatul de la Poliţiste îi dă numărul. Iar Jaime Brena sună. Incredibil, spune Nurit Iscar folosind acelaşi cuvânt rostit de el înainte, când l-a sunat băiatul de la Poliţiste ca să-i povestească. Suntem aproape, Brena. Suntem aproape, da, îi răspunde el şi apoi întreabă: Ce-ai zice să trecem pe la tine după întrevederea cu Gandolfini? Cred că ar trebui să ne adunăm ca să schimbăm idei şi să începem să formulăm concluzii, chiar dacă sunt doar provizorii. Da, bineînţeles, vă aştept, răspunde ea, pe la ce oră veniţi? Cred că nu scapi de cumpărat o pizza pentru cină, Betibú. Ea spune: Mi s-au întâmplat lucruri mai rele, Brena. Şi surâde, iar el nu-i vede surâsul, dar îl intuieşte.

Jaime Brena trage la imprimantă e-mail-urile pe care i le trimite băiatul de la Poliţiste, le citeşte, le împătureşte şi şi le pune în buzunar. Îşi ia blocnotesul Congreso şi notează în ordine morţii de până acum din cazul acesta, cu o săgeată ieşind din fiecare nume şi cauza morţii pe altă coloană din dreapta, uneori cu lămuriri în paranteză. Pedro Chazarreta, săgeată, cu gâtul tăiat (la fel ca soţia). Gandolfini, săgeată, accident de maşină. Bengoechea, săgeată, accident la schi. Luis Collazo, săgeată, trăieşte încă. Brena îşi aminteşte că Gladys Varela a vorbit de patru bărbaţi în fotografie; sau cinci, s-a corectat; sau şase, a şovăit după aceea. De aceea mai adaugă două posibilităţi, ca să cuprindă alternativa maximă: Necunoscut 1, săgeată, trăieşte? Necunoscut 2, săgeată, trăieşte? Jaime Brena îşi priveşte tabelul sinoptic ad-hoc. Ştie că desenul îi spune ceva ce el încă nu poate auzi. Sau vedea. Sau descifra. Se uită la nume, se uită la săgeţile trasate una sub cealaltă, se uită la cauza morţii. Ce fir uneşte morţile acestea, în afară de o fotografie? Care este prototipul? Care este melodia executată de asasin? De ce se gândeşte la o melodie şi la un asasin, dacă majoritatea morţilor au fost accidentale? Oare? Faptele spun că da. Singura crimă neîndoielnică este moartea lui Chazarreta. Cumpăneşte. Se întreabă din nou: ce spun numele acestea, ce spun decesele acestea? Ce spune hazardul, întâmplarea, sau destinul când trei persoane, dintre puţinele care apar într-o

fotografie veche, dispărută din rama ei, sunt moarte? Chibzuieşte. Sună interfonul. Se duce la bucătărie, ridică receptorul, zice: Cobor, apoi închide. Ştie că este băiatul de la Poliţiste, chiar dacă nu-l poate auzi, aparatul nu funcţionează bine de câteva luni şi nu izbuteşte cu nici un chip ca angajatul să-l repare. Când sună, el poate să răspundă, dar nu şi să audă pe cel ce vorbeşte de jos. Va trebui să-i dea un bacşiş mai gras angajatului, căci cu toate că nu-i pasă prea mult de interfon, mai târziu se va strica altceva şi lipsa bacşişului va deveni regretabilă. Îşi caută canadiana din piele neagră şi o şapcă din acelaşi material, pe care nu şi-a pus-o de o veşnicie. Şi-o îndeasă pe cap, se priveşte în oglinda de la baie. Simte că, punându-şi-o, într-un fel, se camuflează. Râde de el însuşi. Cu şapca aceea, cu anii scurşi de la ultima lui apariţie într-o emisiune şi cu kilogramele câştigate de atunci, poate să convingă pe oricine că el, bărbatul care se priveşte în oglindă, nu e Jaime Brena. Interfonul sună din nou când Brena deschide uşa apartamentului său, astfel încât nu se opreşte să calmeze presupusa nerăbdare a băiatului de la Poliţiste, ci iese şi intră în ascensor. Dar, odată ajuns la parter, este numaidecât surprins de ceea ce vede de cealaltă parte a uşii clădirii: Karina Vives, cu ochii înroşiţi. Jaime Brena se grăbeşte să-i deschidă şi o întreabă: Ce s-a întâmplat, frumoaso? Dar ea nu răspunde, se agaţă de gâtul lui şi plânge neconsolată. El o lasă să plângă. Cu multă vreme în urmă, a

înţeles că, atunci când o femeie plânge, cel mai bine nu este să-i rezolvi problema, ci s-o laşi să se descarce liniştită. O duce la canapeaua de pe palier, se aşază şi o face să se aşeze alături. Ce s-a întâmplat? repetă Jaime Brena când ea izbuteşte să-şi răărească sughiţurile şi suspinele. Sunt însărcinată, îi mărturiseşte fata. El o priveşte. Aşteaptă fără să spună nimic, pentru a-i da timp să adauge ceva, dar ea nu o face. El mai aşteaptă puţin. Îi trec prin cap întrebări pe care nu le rosteşte, unele pe care nu le-ar rosti niciodată. Dacă tânăra nu spune cine este tatăl copilului, el nu o va întreba, de exemplu. Jaime Brena o mângâie pe păr. Îi zâmbeşte. Ea stă acolo în tăcere. El spune: Şi ce vrei să faci? Asta e problema, răspunde Karina, plângând mai departe, dar continuă să vorbească: Nu ştiu ce să fac, seara sunt sigură că vreau să-l păstrez şi dimineaţa sunt la fel de sigură că nu vreau. Jaime Brena îi ia mâinile. Cum pot eu să te ajut, frumoaso? Aşa, ţinându-mă de mâini, spune Karina şi îşi sprijină capul pe umărul lui. Brena îşi pune braţul pe spatele ei, ea se lasă pe umărul lui şi se trage mai aproape. Jaime Brena se uită spre stradă şi îl vede pe băiatul de la Poliţiste, în picioare dincolo de geam, privindu-i fără să înţeleagă scena care se desfăşoară în faţa ochilor lui. Sau înţelegând greşit. Brena îi face semn să aştepte un minut. O ia pe fată de bărbie, ridicându-i-o şi obligând-o să-l privească: Trebuie să merg cu băiatul de la Poliţiste la o întâlnire de lucru, spune şi arată cu capul spre

uşă, pentru ca ea să vadă că băiatul e acolo. Ne însoţeşti? Fata îşi întoarce capul şi îl vede. Să nu-i spui, îi cere lui Brena. Fii liniştită, îi răspunde el. Fără a-i mai da explicaţii, Jaime Brena o ajută să se ridice şi o face să se îndrepte spre uşă, deschide cu cheile din buzunarul canadienei, îl salută pe băiatul de la Poliţiste şi, fără să-i dea nici lui explicaţii, îl anunţă: Ea vine cu noi. Urcă toţi trei în maşină şi se duc la întâlnire.

Peste câteva minute, băiatul staţionează la colţul străzii unde se află barul în care au stabilit să se vadă cu Roberto Gandolfini. Coboară Jaime Brena, iar cei doi tineri rămân să-l aştepte în automobil, aşa cum fusese vorba. Brena traversează strada şi, înainte de a intra în bar, îşi cumpără ţigări de la un chioşc. Băiatul de la Poliţiste îl urmăreşte cu privirea, care după aceea rămâne suspendată pe chipul Karinei Vives. Ea observă şi îi zâmbeşte. El se fâstâceşte, de parcă ar fi fost surprins uitându-se prin gaura cheii. Ca să iasă din încurcătură, băiatul simte că trebuie să spună ceva: Ai ochii roşii. Şi îndată ce ea îi răspunde, el se căieşte pentru că a spus-o: De azi-noapte plâng. Acum băiatul chiar nu mai ştie ce să spună. Într-un loc atât de strâmt, atât de intim ca interiorul unei maşini, este şi mai rău. Ea sparge gheaţa: Voi nu plângeţi? Care voi? întreabă el. Voi, bărbaţii. Băiatul nu răspunde, dar schiţează un gest cu gura, care s-ar putea traduce ca un „nu” dubitativ, sau „rareori”, ori „poate plânge vreunul, dar nu e cazul meu”. Totuşi, nu

pronunţă nimic din toate acestea, doar prelungeşte grimasa. Şi atunci ce faceţi când sunteţi trişti? vrea să ştie Karina. Ne conectăm la calculator, *chat,* Facebook, Twitter, lucruri de felul acesta. De curând am pus întrebarea şi mi s-a răspuns: ne lungim în pat şi facem *zapping.* Pesemne că ai întrebat un bărbat din altă generaţie, un tip mai bătrân, nu? Adică tehnologia care înlocuieşte plânsul masculin e chestiune de generaţie, spune Karina. Da, răspunde băiatul. Dar de plâns, nu plâng niciodată, nici tineri, nici bătrâni, stăruie ea. Băiatul schiţează un gest vag şi dă drumul la radio într-o încercare de a încheia conversaţia care-l stânjeneşte.

Când băiatul izbuteşte să găsească o melodie care, deşi nu îi place prea mult, îi permite să păstreze tăcerea, prefăcându-se că o ascultă, Jaime Brena intră în bar. Aruncă o privire, încercând să ghicească dacă vreuna dintre persoanele de pe scaune este Roberto Gandolfini. Două perechi, o femeie cu copiii, un bărbat tânăr, aproape la fel de tânăr ca băiatul de la Poliţiste, o femeie de vreo cincizeci de ani care plânge lângă fereastră. De aceea n-are să se ocupe, prea multe femei plâng într-o duminică după-amiaza, se gândeşte Jaime Brena. Irina nu plângea, ea ţipa cât o ţinea gura şi abia după aceea, uneori, îi dădeau lacrimile, de necaz. Şi de ce se gândeşte acum la Irina? De ce se gândeşte la ea în câte o după-amiază de duminică? Jaime Brena se aşază la o masă, lângă

uşă. Se uită din nou în jur. Nimic. Deodată, un bărbat se iveşte din baie vorbind la telefon şi se instalează la altă masă, în diagonală cu a lui. Spune, probabil, OK, pot să stau liniştit, atunci? Un ultim efort şi terminăm. Cu toate că Jaime Brena, mai degrabă decât să-l audă, desluşeşte câteva silabe şi restul ghiceşte după mişcarea buzelor. Liniştit, efort, terminăm. Brena îl priveşte. Este un bărbat scund, de vreo cincizeci şi ceva de ani, poate cam tânăr ca să fie fratele lui Gandolfini. Bărbatul îşi închide mobilul şi se joacă cu el pe masă, rotindu-l într-o parte şi în alta. Poartă ochelari, haine scumpe, de bună calitate, dar cam vechi. Pantalonii au centura prea înaltă, cămaşa este încheiată până la ultimul buton, iar ţinuta este completată de nişte mocasini clasici şi o canadiană din serj bej. Jaime Brena îl scrutează cu privirea, bărbatul pare agitat sau chiar nervos. Acum scoate fotografii dintr-un plic de hârtie de ambalaj. Le observă una câte una. Să fie oare el? se întreabă. Trebuie să fie el. Chipul îi pare cunoscut. Dar Jaime Brena nu ştie cum arată Gandolfini, nici fratele mort, nici cel viu, astfel că dacă îl cunoaşte trebuie să fie din altă parte. Bărbatul se uită la ceas, mişcă fotografiile în aer de parcă ar vrea să-şi facă vânt. Jaime Brena e din ce în ce mai sigur că insul de acolo, în diagonală faţă de el, este bărbatul cu care şi-a dat întâlnire, dar mai aşteaptă puţin, îl contemplă, îl analizează. Bagă de seamă că aşteptarea îl plictiseşte. Şi aşa, plictisit, în cele din urmă se scoală în picioare, se

uită în jur şi spune, aproape strigă: Sunt Roberto Gandolfini, vreunul dintre dumneavoastră mă aşteaptă? Toţi cei prezenţi, clienţii barului, chelnerii, băiatul de la casă, îl privesc ca pe un nebun şi rămân în alertă, întrerupându-şi propriile acţiuni, atenţi la mişcările smintitului. Toţi în afară de Jaime Brena, care se scoală la rândul lui în picioare şi spune: Da, eu. Şi înaintează spre masa celuilalt. Îmi permiteţi să iau loc? întreabă. Da, fireşte, luaţi loc, zice Gandolfini şi barul revine la normal. Bagă fotografiile în plic, stingherit, de parcă nu ar fi sigur că o să i le arate necunoscutului. Ce vreţi să beţi? îl întreabă şi Jaime Brena răspunde: O cafea „lacrimă”, cu mult lapte. Bărbatul spune: Şi eu, apoi zâmbeşte şi aşteaptă ca Brena să mai spună ceva. Brena pricepe şi adaugă: Vă mulţumesc pentru că aţi venit. Vă rog, îi răspunde Gandolfini, îmi place să am ocazia de a vorbi despre fratele meu cu cineva, a fost totul atât de repede, de neaşteptat. Într-adevăr, ce accident nu este astfel? spune Brena. Bărbatul îl priveşte în tăcere câteva secunde şi abia după o pauză penibilă întreabă: Dar dumneavoastră nu eraţi coleg de liceu cu ei, nu? Numele dumneavoastră de familie nu-mi spune nimic. Numele băiatului de la Poliţiste, cu toate că Gandolfini nu o ştie. Nu, eu n-am fost la liceu cu ei, ne-am cunoscut în excursia de absolvire şi am rămas o vreme în legătură, dar nu cu toată promoţia, ci numai cu grupul lui Chazarreta, Collazo, fratele dumneavoastră. Cu celebra

Căsuţă, spune Gandolfini. Cu celebra Căsuţă, repetă Jaime Brena, fără să ştie prea bine ce spune. Atunci şi noi ne cunoaştem de pe vremea aceea, îl avertizează Gandolfini. Serios? Eu eram băiatul acela insuportabil care se ducea cu ei peste tot, nu vă aduceţi aminte? Chiar şi în excursia de absolvire. Delirurile mamei mele, care spunea că tot ce face fratele meu trebuie să fac şi eu ca să fie corect, vă vine să credeţi? O concepţie despre justiţie cam ciudată. Mamele, uneori, vrând să facă bine, fac rău. Ştiţi cât de supărat era fratele meu pe mine? spune Gandolfini şi râde. L-au trimis în excursia de absolvire cu un frate mai mic şi o bonă care să aibă grijă de mine. Îngrozitoare era mama mea, îngrozitoare. Bărbatul zăboveşte un moment cu privirea pierdută asupra mâinilor, de parcă faptul că şi le priveşte l-ar ajuta să-şi aducă aminte. Brena spune: îmi pare rău pentru fratele dumneavoastră. Gandolfini schiţează o grimasă, un fel de zâmbet straniu, melancolic, şi încuviinţează cu capul. Da, a fost un accident groaznic, ploua, fratelui meu îi plăcea viteza, ştiţi? Într-un fel sau altul, cu toţii ne imaginam că într-o zi are să moară astfel. Bărbatul scoate din nou fotografiile şi de data aceasta i le dă lui Brena. Prima, cea de deasupra teancului, bănuieşte Jaime Brena, este asemănătoare cu cea care lipseşte din rama lui Pedro Chazarreta: şase colegi, într-un peisaj muntos, pesemne Bariloche, cu un steag al liceului ţinut de toţi: Sfântul Ieronim Martirul. El a văzut undeva

fotografia aceasta, e sigur. Sau să fie un *déjà-vu?* Căsuţa, spune Jaime Brena cu fotografia în mână, n-am ştiut niciodată de ce-şi spuneau aşa. Bărbatul contemplă fotografia din faţa lui ţinută în mână de interlocutor, cu susul în jos. Aţi avut noroc, râde Gandolfini. Nu înţeleg, spune Brena. Nimic, o glumă, lămureşte bărbatul şi pe buze îi revine zâmbetul melancolic. Brena aşteaptă, îşi spuneau Căsuţa pentru că în Căsuţa lui Chazarreta îşi ţineau ceremoniile de iniţiere. Ceremonii de iniţiere? întreabă Jaime Brena. Păi ce fac găştile de băieţi ca să permită unui nou membru să intre, ritualuri iniţiatice, spune Gandolfini, încercări prin care trebuiau să treacă, chestii din astea, a trecut atâta timp, că nici nu-mi mai aduc aminte. Dumneavoastră făceaţi parte din grup? întreabă Brena. Din ce grup? Din Căsuţa. Ah, nu, nu, pe mine nu mă lăsau. Spuneau că sunt prea mic. Mă duceam peste tot cu ei ca pe o povară, un impozit pe care-l plăteau pentru ca fratele meu să aibă voie să meargă, dar nu mă includeau deloc; în schimb, mă foloseau pe post de cadet când puteau. Fratele meu era mai mare cu aproape zece ani decât mine. Şi nu eram făcuţi de aceeaşi mamă. Tata a rămas văduv şi s-a căsătorit cu mama mea. Apoi m-au făcut pe mine. Aveam acelaşi tată, dar mame diferite. Eram fraţi vitregi. Înţeleg, spune Jaime Brena. Rămân din nou în tăcere amândoi. Se observă reciproc fără să disimuleze. Brena nu ştie de unde îl cunoaşte pe bărbatul acesta, dar cel care formulează prima

oară întrebarea este Gandolfini. Mi se pare că v-am mai văzut, spune, se poate să vă cunosc de undeva? Ştiu şi eu? răspunde Jaime Brena şi ia taurul de coarne ca să evite suspiciunile, unii susţin că semăn cu un ziarist de la ziarul *El Tribuno,* lumea mă opreşte din când în când pe stradă pentru că mă confundă cu el. Ah, da, asta e, dumneavoastră semănaţi cu Jaime Brena. Cu Jaime Brena, da. Dar eu pe dumneavoastră se poate să vă cunosc de undeva, Gandolfini? Eu mă ocup cu dezvoltarea întreprinderilor, în biroul meu construim companii, le punem în funcţiune şi apoi le vindem. Facem şi studii de fezabilitate, analize ale pieţelor naţionale şi internaţionale, trasăm tendinţe pentru viitor, lucruri de felul acesta, suntem consultaţi neîncetat de mari grupuri economice, chiar şi de oameni politici, de aceea am apărut de multe ori în emisiuni de la televizor sau la buletine de ştiri ca să vorbesc de diferite aspecte în legătură cu ceea ce ştiu, cu domeniul meu, spune bărbatul cu o mândrie imposibil de ascuns şi conchide: Sunt referent pentru anumite probleme în ţara aceasta. Probleme economice înainte de orice, ştiţi? Da, da, acum că mi-aţi spus, îmi dau seama că v-am văzut la vreo emisiune. Cu siguranţă. Bărbaţii rămân din nou în tăcere, iar Gandolfini impulsionează discuţia: De ce nu-mi puneţi întrebările pe care i le-aţi adresat fiului meu? Profitaţi acum, când mă aveţi în faţă. Ah, eu nu pun neapărat întrebări, voiam doar să intru în legătură cu grupul acela de prieteni din tinereţe,

să aflu ce s-a întâmplat cu ei. Cele întâmplate cu soţia lui Chazarreta, mai întâi, şi apoi cu el au pus pe primul plan amintirile de pe vremea aceea. Bărbatul zăboveşte privindu-l, o privire de încuviinţare, dar şi pătrunzătoare, apoi spune: Da, moartea soţiei lui Chazarreta ne-a apropiat iarăşi, când a fost ucisă nu ne mai întâlneam. Sau, cel puţin, eu nu-i mai văzusem de mult. Pe fratele meu da, fireşte, nu prea des din pricina ocupaţiilor fiecăruia, dar eram în contact, aveam veşti unul de la celălalt, eram din aceeaşi familie. Pe restul nu. Şi apoi celelalte morţi, o nenorocire după alta. Bărbatul îşi întrerupe povestirea şi rămâne încă o dată cu privirea absorbită şi îndreptată asupra propriilor mâini. Jaime Brena îl observă, timpul trece şi Gandolfini pare să nu fie conştient de răstimpul în care zăboveşte aşa, fără să scoată o vorbă, privindu-şi mâinile. În cele din urmă, spune: Ce e şi soarta, nu? Da, aprobă Brena. Apoi arată fotografia şi spune: Din şase prieteni, trei morţi. Bărbatul corectează: Nu trei, patru morţi. Brena este surprins de veste. Cum adică patru? Bărbatul ia fotografia şi arată cu degetul: Frate-meu într-un accident de maşină. Chazarreta aparent asasinat. Bengoechea dintr-o cădere prostească în timp ce schia şi Marcos Miranda, spune indicându-l pe cel mai înalt din grupul de prieteni, tocmai a murit în Statele Unite, într-unul dintre atacurile acelea absurde în care un tip îşi pierde minţile şi trage în cine se nimereşte să iasă din supermarket împingându-şi căruciorul

de cumpărături. Tocmai a murit alt prieten? Da, Marcos Miranda, acum vreo două ore, am dat de ştire întâmplător pe CNN. Un argentinian care locuia la New Jersey de ani buni şi era CEO la o bancă importantă. Dumneavoastră n-aţi auzit nimic? Nu, răspunde Brena. Veţi auzi, are să apară în toate ziarele, este o ştire pe care nu o pierde nimeni. Din fericire, au fost doar doi răniţi, dar nici unul grav, lumea e nebună în ziua de astăzi. Da, spune Brena, lumea e nebună şi nu izbuteşte să-şi biruie uluirea. Adică singurii care au rămas în viaţă dintre prieteni sunt Luis Collazo şi... cum îl cheamă pe celălalt, că îmi scapă numele? se preface Brena. Gandolfini îl priveşte o clipă, se scarpină în cap de parcă gestul l-ar ajuta să-şi amintească şi spune: Vicente Gardeu? Aşa, Vicente Gardeu, răspunde Brena. Gandolfini încuviinţează de câteva ori cu capul, ca şi cum şi-ar confirma ceva. Şi rămân din nou amândoi în tăcere, privindu-se, măsurându-se, dar de data aceasta Brena simte că privirea lui Gandolfini s-a schimbat, uşor, abia perceptibil, dar s-a schimbat. Gandolfini se uită la ceas. Bine, dacă nu mai aveţi nimic de întrebat... spune şi începe să adune fotografiile. Brena îl opreşte: De întrebat nu, dar spuneţi-mi, aţi putea să-mi împrumutaţi fotografia aceasta ca să fac o copie şi apoi să v-o înapoiez? Nu, ştiţi, este una dintre puţinele amintiri cu fratele meu şi prietenii lui pe care le mai am, zice Gandolfini. Pentru mine ar fi important, stăruie Brena, mi-ar plăcea să am şi eu această

amintire. Nu este o fotografie bună, spune bărbatul, este o fotografie făcută aşa, la întâmplare. Nu contează. Nu, scuzaţi-mă, fotografia aceasta nu, dacă vreţi alta, putem să cădem de acord, dar aceasta nu. Gandolfini închide plicul cu fotografiile considerând discuţia terminată, apoi îşi bagă mâna în buzunarul interior al canadienei, îşi scoate cărţile de vizită şi îi dă una. Dacă aveţi nevoie de ceva, dacă doriţi să mă consultaţi în vreo problemă pe o cale mai directă decât Facebook. OK, mulţumesc mult, acceptă Brena. O ultimă favoare, îmi permiteţi să mai văd o dată fotografia? Bărbatul şovăie, dar în cele din urmă bagă mâna în plic şi i-o dă. Jaime Brena o observă ca şi cum ar vrea să şi-o întipărească în minte. Este sigur că a văzut fotografia aceea undeva. Este sigur. Se blestemă pentru memoria lui odinioară fără greş, dar care de la o vreme a început să pălească. Gandolfini întinde mâna ca să-i dea fotografia. El i-o înapoiază. Mulţumesc, spune Jaime Brena şi lăsaţi-mă să plătesc cafeaua, duceţi-vă liniştit. Mi se pare o învoială corectă, spune bărbatul, dumneavoastră plătiţi cafeaua. Pleacă.

Jaime Brena îl urmăreşte prin geam. Unde a văzut fotografia aceea? îşi scoate blocnotesul Congreso, taie Necunoscut 1 şi scrie Marcos Miranda. Taie Necunoscut 2 şi scrie Vicente Gardeu. La dreapta săgeţii lui Marcos Miranda scrie: mort în SUA, într-un atac armat. Pune blocnotesul Congreso la loc în canadiană. Se gândeşte la Chazarreta şi la ceilalţi morţi. Se

gândeşte la Gloria Echagüe. Se gândeşte cât de mult a lucrat la ştirea morţii acelei femei. Îşi aminteşte de el însuşi, cu câţiva ani în urmă, reconstituind crima, luându-i interviu lui Chazarreta, redactând rapoarte până şi pentru televiziune. Televiziunea. Asta e, acolo a văzut fotografia, la televizor, în documentarul difuzat îndată ce a fost omorât Chazarreta, când nu aveau încă nimic, documentarul în care apărea el şi se încheia cu o serie de fotografii ale soţilor Chazarreta: fotografii ale Gloriei Echagüe, fotografii ale lui Pedro Chazarreta, fotografii ale celor doi împreună, fotografii de când erau tineri, fotografii mai recente. Fotografii ale Gloriei Echagüe cu nişte prietene. Fotografii ale lui Chazarreta cu nişte prieteni. Şi alte fotografii, dar de celelalte nu-i pasă. Îi pasă doar de cea în care Chazarreta era cu nişte prieteni. Ar paria dublu contra simplu că e aceeaşi fotografie. Trebuie să facă rost de înregistrarea aceea. Dacă n-ar fi duminică, ar fi uşor, dar dacă sună pe cineva acum îl vor amâna pentru luni. Sau pentru marţi. Are să-i spună băiatului de la Poliţiste, el sigur se descurcă să găsească înregistrarea undeva în reţea. Jaime Brena habar n-are unde sau cum, dar are încredere în băiatul de la Poliţiste când e vorba de lucrurile acestea. Multă încredere.

În sfârşit, lasă pe masă banii pentru cele două ceşti de cafea „lacrimă” şi iese. Traversând strada în direcţia maşinii băiatului de la Poliţiste, se întreabă cât va trece până va scrie pe coloana

din dreapta a blocnotesului său Congreso cauza morţii lui Vicente Gardeu şi a lui Luis Collazo.

20

Poarta de la intrarea în La Maravillosa este închisă la ora când sosesc Jaime Brena şi colegii săi: opt seara. De la ferestruica sa, paznicul îi cere băiatului de la Poliţiste să stingă luminile exterioare şi să le aprindă pe cele dinăuntrul maşinii. Dar băiatul nu înţelege indicaţiile, el nu vede decât un tip care face semne cu mâna, deschizând şi închizând degetele, de parcă ar imita ciocul unei raţe, un tip care nu ridică bariera şi nici n-are de gând să vină să-i dea explicaţii, doar aşteaptă ca băiatul de la Poliţiste să facă ce pretinde el. În schimb, Jaime Brena îi înţelege gesturile şi îl lămureşte pe băiat: Stinge luminile de afară şi aprinde-le pe cele dinăuntru. Băiatul o face. Însă chiar şi când el, Jaime Brena, pricepe ce a cerut paznicul, sau tocmai de aceea şi în ciuda faptului că este un om răbdător, îşi pierde cumpătul. Metoda are pentru el marca abuzului de putere şi îi aduce aminte de alte vremuri. În anii când a fost căsătorit s-a certat de multe ori cu Irina din pricina a ceea ce ea considera una dintre absurdităţile sau contradicţiile lui: are răbdare, dar se enervează atât de repede. Dacă te enervezi, fa ceva; iar dacă vrei să-ţi păstrezi calmul, nu te enerva, se

plângea soţia lui. Când te înţeapă un ţânţar, pielea se irită numaidecât, n-are legătură cu răbdarea sau cu nerăbdarea, răspundea el. Pe de altă parte, dacă te-a înţepat deja, te scarpini şi gata, ce mai poţi să faci? Jaime Brena era răbdător atunci când era căsătorit cu Irina şi este răbdător acum, în faţa porţii de intrare în La Maravillosa, pentru că ştie că n-ar servi la nimic să-şi piardă răbdarea, că orice ar face n-ar ajuta cu nimic şi ar întârzia intrarea. Cu toate că aceasta nu-l împiedică să se enerveze, de parcă l-ar fi înţepat câteva zeci de ţânţari. Când ajung lângă el, paznicul întreabă numele, numărul carnetului, numărul de înmatriculare şi culoarea. Culoarea? zice băiatul de la Poliţiste. Culoarea, repetă paznicul. Verde, spune băiatul pe un ton de răspuns evident la o întrebare prostească. Verde de care? stăruie paznicul. Cum? întreabă băiatul. De care verde? spune bărbatul inversând ordinea cuvintelor din întrebare, de parcă aceasta ar face-o mai uşor de înţeles. Verde, spune din nou băiatul. Alt paznic care dă târcoale prin zonă cu o puşcă sprijinită pe umăr se apropie şi, de parcă ar sufla unui coleg la examen, spune: Verde-smarald. Verde-smarald, OK, mulţumeşte paznicul care înregistrează intrarea vizitatorilor, în timp ce tastează fără îndoială cu două degete pe tastatura calculatorului său cuvântul acesta: smarald. Băiatul se uită la colegii săi şi le spune: Cel mai rău e că asta nu e glumă. Mie-mi spui, răspunde Jaime Brena. Acum paznicul îi cere băiatului

certificatul de înmatriculare al maşinii, cartea de identitate, asigurarea maşinii, talonul de plată a asigurării maşinii, îi cere să deschidă portbagajul şi apoi capota. Băiatul o face, execută pe rând tot ce îi indică bărbatul, dar lămureşte: Ieri am fost aici, am intrat ca vizitator al aceleiaşi case, mi s-a făcut o fotografie şi au fost încărcate toate datele acestea în sistem, în afară de culoare... Da, e ceva nou, spune paznicul, pesemne că a uitat colegul meu. Şi este nevoie să notaţi totul din nou? întreabă băiatul. Nu, nu ar trebui să fie nevoie, dar a căzut sistemul şi trebuie să descărcăm datele cu mâna. Jaime Brena se irită puţin mai mult. Karina Vives râde: tipii ăştia sunt incredibili, nu sunt de pe planeta asta... Tu crezi că insul nu-şi dă seama că nu serveşte la nimic să ştii că ai maşină verde-smarald, sau verde-muşchi? zice Brena. Ideea genială nu e a lor, ci a celor care le dau instrucţiuni. Cu fiecare infracţiune într-un cartier privat se adaugă o cerinţă de control care n-are să folosească la nimic şi n-are să evite următorul atac, dar nu îndrăzneşte nimeni să o pună la îndoială. Karina spune: Eu cred că ar trebui să demonteze scaunele, cum face Poliţia antidrog, să ridice covoarele, să verifice dacă stingătorul de incendii nu conţine vreo substanţă adecvată fabricării bombelor artizanale, să ne pipăie ca să se asigure că nu avem arme, să-mi controleze geanta, să ne treacă prin detectorul de metale... Dă-le timp, întrerupe Jaime Brena mai degrabă resemnat decât iritat, în vreme ce bariera se

ridică în faţa lor, permiţându-le, în sfârşit, accesul în La Maravillosa.

În casa ei, sau în casa unde locuieşte, Nurit Iscar, care ştie că Jaime Brena şi băiatul de la Poliţiste sosesc, întrucât i s-a comunicat de la pază, ca să le autorizeze intrarea, deşi nu are habar că în maşină se află şi Karina Vives, se piaptănă, îşi dă cu puţin parfum, cu luciu de buze şi se simte o tâmpită. Se întoarce la bucătărie, unde stau prietenele ei. Pentru ce oră ai comandat pizza? întreabă Paula Sibona. Pentru nouă, ar fi trebuit să le comand pentru mai devreme, nu? Nu, nouă e o oră potrivită pentru masă, spune Carmen. Şi dacă le e foame? Le dau ceva de ciugulit? întreabă Nurit. Betibú, mi se pare mie, sau tu eşti mai emoţionată decât atunci când a venit să te ia Lorenzo Rinaldi? zice Paula. Ţi se pare ţie. Sunetul roţilor maşinii pe pietrişul de la intrare o scuteşte de alte explicaţii. Nurit Iscar se duce la poartă, să-şi întâmpine oaspeţii. Întunericul nu-i permite încă să vadă că împreună cu băiatul de la Poliţiste şi Jaime Brena mai vine cineva, va observa abia când Brena va deschide uşa din spate şi Karina Vives va ieşi din maşina care, după cum ştiu acum pasagerii, este verde-smarald. Sper că nu te deranjează, am adus o prietenă: Karina, spune Jaime Brena şi face prezentările. Nurit, răspunde ea, pupând-o pe fată şi apoi pe cei doi bărbaţi. Şi niciodată n-are să ştie Nurit Iscar, Betibú, de ce nu bănuieşte cine este femeia aceea în timp ce o pupă pe Karina Vives şi o însoţeşte prin galerie

până intră în casă, închipuindu-şi, din cauza vârstei, că este invitata băiatului de la Poliţiste şi nu a lui Jaime Brena. Are să-şi dea seama peste două ore, când îi vor spune prietenele ei Ştii cine e nemernica aia? De ce nu bănuieşte că tânăra cu care merge prin galerie este femeia care i-a distrus romanul *Numai dacă mă iubeşti* cu trei ani în urmă, ajutând-o astfel să pornească pe drumul care a surghiunit-o în lumea scriitorilor-fantomă. Este adevărat că nimeni nu i-a pomenit numele de familie în timpul prezentărilor, că nimeni n-a precizat că este ziaristă la Culturale, că nimeni nu explică măcar „lucrează cu noi”. Dar oare nu există intuiţia feminină? Respingerea instinctivă? Al şaselea simţ? Se pare că nu, sau că agitaţia pe care i-o provoacă lui Nurit Iscar cazul morţilor care au legătură cu Chazarreta şi faptul că Jaime Brena este acolo — e timpul să o recunoască —, anulează alte percepţii. Cert este că în momentul acela ea intră în casă, stând de vorbă cu fata aceea, simpatică, amabilă şi aşa le-o prezintă prietenelor ei: Paula, Carmen, v-o prezint pe Karina. Se pupă cu toţii, îşi zâmbesc, se aşază pe fotoliile din camera de zi şi îşi spun lucruri agreabile, ca şi cum, în ciuda faptului că unii dintre ei se cunosc destul de puţin, fiecare, solitar ca şi ceilalţi, ar crede fără obiecţii în proverbul „Prietenii prietenilor mei sunt şi prietenii mei”.

Primul lucru pe care îl face băiatul de la Poliţiste este să îndeplinească cererea lui Jaime

Brena: urcă în camera lui Nurit şi caută pe *YouTube* documentarul despre moartea lui Chazarreta, difuzat acum câteva zile de canalul care face parte din acelaşi trust ca *El Tribuno.* Nu îi e greu să-l găsească şi nici să imprime fotografia de la sfârşitul documentarului, în mijlocul unei succesiuni de diferite imagini, despre care Brena bănuieşte că este cea aflată cândva în rama goală. Cu toate că îl deranjează rezoluţia imaginii, este foarte probabil ca fotografia să fie aceasta şi chipurile oamenilor se văd destul de limpede, deşi în mai puţini pixeli decât ar dori el. Coboară, i-o arată lui Jaime Brena şi Brena încuviinţează: Asta e, băiete, mulţumesc.

Peste o clipă, când sunt instalaţi cu toţii în camera de zi, Jaime Brena scoate din buzunar blocnotesul Congreso şi fotografia pe care tocmai i-a dat-o băiatul de la Poliţiste, caută pagina cu ultimele însemnări şi îi face semn lui Nurit Iscar să se apropie. Ea o face, ia fotografia imprimată pe hârtie obişnuită de imprimantă şi observă fiecare bărbat în parte. Îi priveşte timp îndelungat, chip după chip. O imagine cu zâmbete ca în faţa aparatului, în afară de Gandolfini, care are o expresie mai dură, de parcă ar vorbi cu cel ce face fotografia, sau mai degrabă i-ar da instrucţiuni, sau l-ar provoca. Nurit şi Jaime Brena schimbă câteva impresii, băiatul de la Poliţiste le urmăreşte discuţia cu atenţie. Prietenele lui Nurit şi Karina îi privesc şi ele, dar păstrând o oarecare distanţă, neştiind

dacă se cuvine sau nu. Jaime Brena bagă de seamă şi le include în conversaţie: dacă vă interesează ciudatele elucubraţii în care ne-am cufundat, puteţi să vă alăturaţi. Şi se alătură toate. El face o sinteză a întâlnirii cu fratele lui Gandolfini, în care nu se zgârceşte deloc cu elogiile la adresa băiatului de la Poliţiste şi a abilităţilor sale în utilizarea Internetului, graţie cărora au putut să-l localizeze. Şi să localizeze fotografia. Apoi îşi pune ochelarii, pentru a citi cu voce tare ceea ce îl interesează cel mai mult: tabelul său sinoptic, fiecare mort şi fiecare cauză a morţii. Nurit lasă fotografia pe masă şi urmăreşte din ochi notiţele citite de Jaime Brena. Băiatul de la Poliţiste caută semnal pentru Blackberry-ul său, dar pentru aceasta trebuie să se apropie de tocul uşii dintre camera de zi şi bucătărie. Nu ştie de ce se străduieşte atâta să aibă semnal, dar o face. Când Brena îşi termină de citit tabelul, Carmen Terrada, cu sfiala cuiva care ştie că va vorbi despre ceva ce nu-l priveşte pe de-a-ntregul, spune: Dacă nu vă deranjează să îmi exprim o părere poate nepotrivită, mie asta îmi sună a moarte de Carnaval. Jaime Brena încuviinţează. Ce înseamnă „moarte de Carnaval”? întreabă băiatul de la Poliţiste, deşi ar fi putut să întrebe oricine, pentru că acolo nimeni, în afară de Jaime Brena, nu ştie despre ce vorbeşte Carmen Terrada. Ea explică: Acum lucrurile sunt mai mult sau mai puţin sub control, dar cu ani în urmă, în timpul Carnavalului de la Rio de Janeiro mureau mulţi oameni în încăierări

care se explicau ca urmări ale alcoolului, ale petrecerii, ale dezordinii. Morţile acestea erau asumate ca un preţ al Carnavalului, nu se cerceta prea mult, multe morţi şi puţine piste, ceea ce făcea ca asasinii care voiau să facă felul cuiva, din cine ştie ce motiv, să aştepte Carnavalul, pentru ca omuciderea să fie inclusă în bagajul de morţi ai zeului Momo şi să treacă astfel neobservată, sau aproape. Ceva din ce v-am auzit spunând mă face să mă gândesc la aceasta, la morţile de Carnaval. Nu ştiu să explic cum trebuie, e aproape o intuiţie, conchide Carmen. Jaime Brena, care a ascultat-o cu mult interes, aprobă. Şi el crede că cineva vrea să vândă cioara vopsită, că cineva e mult mai inteligent decât ei toţi, că cineva, într-un fel, mânuieşte mai departe firele acelor decese. Şi ale celor ce lipsesc, în ciuda complexităţii situaţiei, nu crede că accidentele sunt doar accidente. Îi cere băiatului de la Poliţiste să caute mai multe date despre ultimul mort, Marcos Miranda, cel care tocmai a fost ucis, în după-amiaza aceea, în toiul unor împuşcături, în Statele Unite. Sunt toate acestea morţi de Carnaval? Este vreuna? Sau nu este nici una? Ce poate să unească un accident de schi, o ciocnire mortală, o înjunghiere şi împuşcăturile dintr-un magazin? zice Jaime Brena cu voce tare, împărtăşindu-şi grupului preocupările din ultimele ore. Care este calapodul, constanta care se repetă într-un caz şi în altul? stăruie. Băiatul spune că i se pare straniu, dar agenţiile de ştiri

încă nu pomenesc de nişte împuşcături în New Jersey. Karina Vives a uitat un moment de sarcină şi se uită la fotografia bărbaţilor din „Căsuţă”, îngenuncheată lângă masa scundă. Nurit Iscar are privirea aţintită mai departe asupra blocnotesului Congreso al lui Jaime Brena. Trasează cu degetul, de parcă ar fi un creion, o linie invizibilă de la mort la cauzele morţii. Pare să se fi izolat de restul grupului, pare să nu mai fie atentă la ce spun ceilalţi, ci numai la ce se gândeşte. Citeşte şi reciteşte cauza şi numele morţilor, de la stânga la dreapta şi de la dreapta la stânga, de jos în sus şi de sus în jos. Până când în sfârşit, ca şi cum ar fi avut o revelaţie, întrerupe conversaţia pe care n-a ascultat-o, zicând: A murit fiecare cum trebuia să moară. Ce înseamnă asta? întreabă băiatul de la Poliţiste. Că au murit cum era de aşteptat să moară, lămureşte Nurit Iscar, apoi se ridică şi, de parcă ar preda un curs la universitate, străbate încăperea şi explică, arătând pe rând bărbaţii pe care îi numeşte în fotografia pe care i-o ia din mână Karinei Vives într-un gest mai degrabă impulsiv decât autoritar, ba chiar entuziast: Cel care conducea ca nebunul şi despre care toată lumea credea că are să sfârşească lovindu-se de un copac a murit în accident de maşină; schiorul aventurier a murit schiind; cel plecat în Statele Unite a murit de un fel de moarte posibilă în Statele Unite: ciuruit de un nebun. Iar Chazarreta, pe care toţi îl considerau asasinul soţiei, a murit ca ea, adică a murit cum era de

aşteptat să moară. Fiecare a avut moartea pe care trebuia s-o aibă, conchide Nurit. Dar n-au fost nici destinul, nici karma, nici întâmplarea, nici vreun blestem, nici măcar vrăjile, cum ar spune Gladys Varela, lămureşte Jaime Brena, iar Nurit încuviinţează în tăcere. Cine e Gladys Varela? întreabă Karina Vives, dar nimeni nu-i răspunde. Şi atunci ce a fost? întreabă Paula Sibona. Crime comandate, precizează Jaime Brena fără a şovăi o clipă. Cineva a vrut să moară cu toţii şi a avut grijă să găsească pe unii care să-i facă treaba. Acesta este calapodul. Asta există? întreabă Carmen, chiar poţi să dai uşor de indivizi care să ucidă? Eu credeam că e doar un mit urban. Habar n-am dacă e uşor, dar e departe de a fi doar un mit urban; criminalii plătiţi trăiesc printre noi, spune băiatul de la Poliţiste. Mai mult sau mai puţin, răspunde Jaime Brena şi continuă: O execuţie „serioasă" între ghilimele, minuţioasă, dusă la capăt de profesionişti, poate costa între 3.000 şi 5.000 de dolari, dar poţi dibui câte unul care face felul altuia pentru 300 de *pesos.* Dacă am fi ştiut dinainte, spune Paula Sibona şi îi face cu ochiul lui Carmen Terrada, care nu râde de glumă. Isprava asta, pe ăla care-a ordonat-o trebuie să-l fi costat scump, urmează Brena, asta n-o face un asasin izolat, o face o întreagă organizaţie, o serie de crime ca în cazul acesta presupun logistică, informaţie, expansiune teritorială, ba chiar şi un scenariu. O adevărată organizaţie. Eu am scris cândva un articol despre ceva

asemănător, spune Karina Vives. Ah, şi tu eşti tot ziaristă? întreabă Paula Sibona, care până atunci părea cea mai puţin atentă la discuţie. Da, răspunde ea. Am scris despre o firmă care se ocupa cu aranjarea unor cursuri sau congrese false pentru bărbaţi sau femei infideli partenerilor. Indivizii spuneau că se duc la un congres în nu ştiu ce colţ al lumii şi le făceau rost de pliante, dosare cu hârtii de la curs, documente, fotografii trucate, diplome etc., etc., totul impecabil. Pe lumea asta sunt destui nemernici, zice Paula Sibona. Da, încuviinţează Karina. Asta aşa pare, nu? O organizaţie construind o minciună care, în loc să acopere infidelităţi, acoperă altceva. Mai multe morţi, spune Jaime Brena, şi, pe lângă faptul că le acoperă, le execută, ucide, o activitate cu adevărat profesionistă, în sensul cel mai rău. Şi Brena ar vorbi mai departe despre această chestiune, dar îşi dă seama că cele trei femei care s-au alăturat grupului de lucru au rămas absorbite de firma pentru soţi şi soţii infideli, încât dezbat în şoaptă acest subiect, fără a acorda prea multă atenţie celor explicate de el. Conversaţia aceasta se însufleţeşte în celălalt capăt al camerei. Lui Jaime Brena, băiatului de la Poliţiste şi lui Nurit Iscar nu li se întâmplă la fel. Sunt îngrijoraţi. Foarte îngrijoraţi. Se îndepărtează puţin de ele, ca să vorbească fără ocolişuri şi fără să le sperie. Acum da, mi se pare că trebuie să anunţăm Poliţia, spune băiatul de la Poliţiste. Da, este de acord Jaime Brena. Nurit

aprobă, dar mintea ei lucrează mai departe: Cine poate să angajeze o organizaţie ucigaşă şi de ce? În primul rând, cineva care are mulţi bani, răspunde Jaime Brena. Şi ea continuă: E limpede, cineva cu mulţi bani. Dar ce au făcut bărbaţii aceştia pentru ca cineva să cheltuiască atâta energie şi atâţia bani premeditându-le moartea şi executând-o într-un mod atât de sofisticat? Aceste două lucruri trebuie să le aflăm de aici înainte, spune Jaime Brena, cine şi de ce. Dar nu încape îndoială că trebuie să anunţăm Poliţia.

Sunetul soneriei îi întrerupe. Pizza? zice Nurit, ce ciudat că n-au anunţat de la pază. Să vedem cine poate să mănânce acum, că eu am un ghem în stomac, spune îndreptându-se spre uşă. Dar când deschide observă că de cealaltă parte nu este pizza, ci paznicul care a dus-o azi-dimineaţă în motocar până la chioşc. Scuzaţi-mă pentru că vă deranjez, doamnă, spune. Nu, nu e nimic. Ce s-a întâmplat? întreabă ea. Eu… nu ştiu dacă se cuvine să vin aici, dar… Ce s-a întâmplat? stăruie Nurit. Domnul Collazo, vă amintiţi că am discutat că era tulburat? Da, spune Nurit şi intuieşte ce urmează. Jaime Brena şi băiatul de la Poliţiste, care şi-au dat seama că cel ce vorbeşte este gata să dezvăluie ceva important, se apropie de uşă. Domnul Collazo s-a omorât, m-a anunţat un coleg… şi tocmai l-am văzut. Nurit se simte de parcă ar fi primit o lovitură în piept. Cum a murit? întreabă Brena. S-a spânzurat de un copac, e tot acolo, spânzurat, acasă la el, nu pot să-l dea jos, trebuie să aştepte să vină

judecătorul. Nurit apucă braţul lui Jaime Brena, el o susţine, iar pe deasupra îşi sprijină mâna pe a ei şi o apasă. Băiatul de la Poliţiste se freacă pe faţă de parcă ar vrea să se deştepte dintr-un vis care îl copleşeşte. Să nu le spuneţi şefilor mei că v-am anunţat, îi cere omul lui Nurit, lor nu le place să umblăm cu vorba… dar vă spun, sunt atât de impresionat, ce ţi-e şi cu viaţa asta, aţi văzut?… Voiam să vă povestesc, scuzaţi-mă. Nu, aţi făcut bine, zice ea, aţi făcut bine că aţi venit să-mi spuneţi şi fiţi liniştit, că eu n-am să spun nimănui cum am aflat. Era foarte agitat, insistă paznicul. Se întrezărea asta, nu? Nurit Iscar încearcă să spună ceva, dar vocea i se frânge. Jaime Brena îşi dă seama şi o scuteşte de răspunsul pe care îl aşteaptă paznicul. De aceea, rosteşte el cuvintele pe care le-ar rosti ea dacă nu i s-ar fi pus un nod în gât, cuvinte care, cu toate că par o confirmare, ascund o intenţie diferită de cea pe care le-o atribuie paznicul din faţa lor. Da, se întrezărea asta. Iar Collazo a murit cum trebuia să moară.

21

Jaime Brena şi Nurit Iscar sunt gata să plece spre casa lui Collazo, unde corpul acestuia este încă atârnat de un copac. Băiatul de la Poliţiste, care în primul moment avea de gând să-i însoţească, este de acord cu Brena că mai bine rămâne să caute date ca să-l localizeze pe unicul supravieţuitor: Vicente Gardeu. Cel puţin asta nădăjduiesc ei, să le supravieţuiască celorlalţi. Nurit Iscar îi sugerează să utilizeze calculatorul din camera ei, cu un ecran mai mare şi o tastatură care în viitor ar fi de dorit să nu-i provoace atâta artroză ca aceea minusculă a Blackberry-ului. Karina Vives, Paula Sibona şi Carmen Terrada stau acasă, să aştepte noutăţile şi pizza. De aceea, când Nurit şi Jaime Brena pornesc în întunericul nopţii fără lună (în La Maravillosa, asociaţii au votat negativ la ultima şedinţă un proiect care pretindea extinderea iluminării electrice a străzilor, pentru a conserva atmosfera naturală din partea locului. „Dacă am vrea lumină electrică mai multă, ne-am muta la Buenos Aires”, se povesteşte că a strigat unul dintre asociaţi şi l-au aplaudat cu toţii), băiatul de la Poliţiste este în camera lui Nurit tastând „Vicente Gardeu” în motorul de căutare Google,

în vreme ce prietenele lui Nurit Iscar stau de vorbă cu Karina Vives în bucătărie, aşteptând să sosească omul cu pizza, care s-a anunţat la pază. Aprindem cuptorul, ca să le ţinem calde până se întorc, nu? spune Paula. Nu cred că vor avea prea multă poftă de pizza, dar ai dreptate, reci ar fi şi mai rău, răspunde Carmen. Apoi o întreabă pe Karina Vives: Aşadar, eşti tot ziaristă? Da, spune ea. Şi unde lucrezi? La *El Tribuno,* la fel ca ei. Ah, sunteţi colegi toţi trei, lucraţi împreună. Da, şi de fapt destul de aproape, birourile sunt la mică distanţă. Te-ai angajat recent la ziar? întreabă Paula Sibona. Nu, lămureşte Karina râzând, e chiar prea mult de atunci, vreo opt ani. Dar câţi ani ai? Treizeci şi cinci. Pari mult mai tânără. Mulţumesc. Atunci eşti acolo de o veşnicie. Da. Şi la ce rubrică scrii? Te ocupi tot timpul de femei şi bărbaţi infideli? Nu, din fericire nu, asta a fost la început, când mă ţineau de joker, trebuia să acopăr ce era nevoie, apoi am trecut la Spectacole şi de câţiva ani sunt la Culturale. Carmen este prima căreia i se aprinde beculeţul, astfel că repetă ca să-şi confirme bănuiala: Eşti la Culturalele din *El Tribuno.* Şi numaidecât întreabă: La Culturalele din ziar, sau din supliment? Din amândouă, încuviinţează fata. Şi te numeşti Karina. Da, încuviinţează ea din nou, acum puţin surprinsă de atâtea întrebări şi mai ales de tonul pe care i le pune Carmen. Lucrează la Cultură la *El Tribuno* şi se numeşte Karina, îi spune Carmen Paulei cu un subînţeles pe care prietena ei îl

captează imediat. Spune-mi, frumoaso, Karina şi mai cum te cheamă?, întreabă Paula. Karina Vives, spune fata. Nu-mi vine să cred, exclamă Paula. Karina Vives, repetă Carmen cu o expresie care spune „presimţeam eu”. Spune-mi, Karina, tu ştii în a cui casă te afli? o întreabă Paula. Da, spune fata fără a înţelege deocamdată unde vrea să ajungă femeia cu întrebarea aceasta. În casa cui? stăruie. Ce înseamnă asta, e o glumă? Nu înţeleg, în casa lui Nurit Iscar, răspunde. Şi ţie nu ţi-e puţin aşa să te afli aici? Aşa cum? Puţin ruşine, adică să simţi vină, remuşcări, să zicem: nu te simţi ca un rahat? conchide Paula Sibona. Karina se fâstâceşte, nu pricepe dacă această conversaţie absurdă este o glumă, o neînţelegere, sau altceva, încearcă să găsească o explicaţie agresivităţii bruşte a prietenelor lui Nurit Iscar: Dacă vă referiţi la… eu nu am nici o legătură nici cu Jaime Brena, nici cu băiatul… Nu, nu, frumoaso, nu e vorba despre asta, n-are de-a face cu bărbaţii. Karina Vives nu izbuteşte să se gândească la o recenzie critică de acum trei ani, care pentru ea a însemnat ceva diferit de ce a însemnat pentru Nurit Iscar şi prietenele ei. O critică pe care, din alte motive, ea a încercat să o uite, până astăzi, cu succes. Paula Sibona i-o aminteşte: Tu ai scris recenzia unei cărţi, distrugând-o pe Nurit, şi vii aici de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Acum? O carte nouă? Nu, nu nouă, ci de acum trei ani, atât de rău stai cu memoria? Te ajut: recenzia romanului *Numai dacă mă iubeşti.* Ah, da, recenzia aceea, dar a

fost acum trei ani, spune Karina, care înţelege în sfârşit despre ce îi vorbesc. Nu ai nimic de spus? insistă Paula. Mă faceţi să mă simt groaznic, recenzia aceea mi-a fost comandată şi eu am făcut-o, vorbeşte despre o carte, nu despre o persoană, a fost prima mea contribuţie ca redactor la Cultură şi pe de altă parte eu nu o cunoşteam pe Nurit Iscar în momentul acela. Ce? Vrei să spui că dacă ai fi cunoscut-o ai fi făcut o recenzie diferită? Aşa lucraţi voi? întreabă Carmen. Prefer să nu vorbesc despre asta, sunt lucruri care ţin de locul meu de muncă şi pe care n-am să le discut în afară; a fost o recenzie, atâta tot, o recenzie nu schimbă viaţa nimănui. Pe a lui Nurit Iscar da, afirmă Paula cu asprime. N-o fi fost recenzia, ci altceva, contează atât de mult ce crede cineva despre o carte, încât să pecetluiască viaţa celui ce o scrie? se apără Karina Vives. Pe fiecare îl afectează ceva, sau pe tine nu te afectează nimic? întreabă Carmen, apoi continuă: Poate nu te afectează dacă cineva vorbeşte urât de munca ta, dacă nu apreciază timpul şi efortul depus, dar ceva în viaţa asta trebuie să te afecteze, ceva trebuie să te facă să plângi, sau tu nu plângi? Karina Vives îi susţine privirea câteva secunde, cu dinţii strânşi, cu respiraţia profundă, cu ochii aprinşi de mânie, şi deodată izbucneşte în plâns cu sughiţuri. Gata, opreşte-te, nu e chiar atât de grav, noi îţi vorbim frumos, îţi spunem ce trebuie spus, dar frumos, nu e aşa? zice Paula şi se uită la Carmen. Cât se poate de frumos, încuviinţează Carmen. Dacă

vrei să ne faci să ne simţim prost… Nu plâng din cauza asta! Nu plâng din pricina dumneavoastră, nici pentru Nurit Iscar, nici pentru recenzia aia de rahat, plâng pentru că sunt însărcinată! Este rândul Paulei Sibona şi al lui Carmen Terrada să fie uluite. Nu e un lucru mai important decât un articol bibliografic? Paula şi Carmen se privesc, apoi o privesc pe ea. Karinei Vives îi este greu să respire, se îneacă cu propriul plâns. Şi nu ştiu dacă vreau sau nu să îl ţin, murmură. Da, spune Carmen, ai probleme. Paula Sibona umple un pahar cu apă şi i-l dă. Bea, frumoaso, să o luăm de la capăt. Ce e un articol bibliografic?

În momentul în care Paula Sibona îi întinde Karinei Vives paharul cu apă, băiatul de la Poliţiste descoperă că Vicente Gardeu a fost fondatorul ordinului care a adus Colegiul Sfântul Ieronim Martirul în Argentina şi, dacă bărbatul acela ar fi în viaţă, ar avea o sută nouă ani. Altcineva cu acelaşi nume? Insistă în căutare, dar toate intrările trimit la acelaşi Vicente Gardeu. Multe dintre ele vorbesc despre procese împotriva lui pentru acuzaţii de pedofilie şi abuzuri. Deschide una dintre ele: mai bine de cincisprezece seminarişti care au trecut prin ordinul său susţin că au fost victime ale abuzurilor lui Gardeu. Alţii îl apără. Sunt declaraţii ale părinţilor care îşi duc copiii la colegii aparţinând congregaţiei şi care spun că pe ei nu-i atinge ce s-a întâmplat în trecut, întrucât „realizările fundaţiei depăşesc viaţa personală a fondatorului”. Nu încape îndoială,

Jaime Brena a înţeles greşit, Vicente Gardeu nu este al şaselea prieten. Nu poate fi. Băiatul de la Poliţiste se întoarce la ştirile despre împuşcăturile din New Jersey. Acum da, apare peste tot informaţia aproape identică, în engleză, iar el o traduce în minte în timp ce citeşte: în după-amiaza aceasta, la trei şi câteva minute, un trăgător neidentificat a tras dintr-o clădire din apropierea parcării supermarketului Walmart din New Jersey, ucigând un bărbat şi rănind uşor alţi trei. Poliţia încearcă să determine de unde s-a tras. Victima se pare că este directorul unei companii importante, un argentinian de şaizeci de ani, stabilit în Statele Unite de câteva decenii. Băiatul de la Poliţiste imprimă trei pagini din diferite ziare *online* cu ştirea, ştiind bine că Jaime Brena va vrea s-o citească imprimată pe hârtie. Se străduieşte ca a treia opţiune, măcar, să fie în spaniolă şi simte că începe să-l cunoască pe Jaime Brena.

Când iese din imprimantă a treia pagină despre împuşcăturile din New Jersey, Nurit Iscar şi Jaime Brena ajung în faţa casei lui Luis Collazo. Ştiu că nu vor putea să avanseze prea mult, că nu-i vor lăsa să se apropie de corpul neînsufleţit care atârnă inert sub un stejar. O patrulă a Poliţiei din Buenos Aires şi Jeep-ul şefului siguranţei din La Maravillosa închid cele două intrări ale casei, iar personalul de la siguranţa cartierului nu permite nimănui să străbată cei câţiva metri până la casa lui Collazo. O femeie plânge îmbrăţişând un bărbat tânăr, care n-a

împlinit treizeci de ani. Jaime Brena se adresează unuia dintre paznici şi, arătându-i pe cei doi, îl întreabă: Cine sunt? Soţia lui Collazo şi fiul, i se răspunde. Sunt distruşi, nu? zice Brena. Dumneavoastră cum aţi fi dacă soţia sau tatăl dumneavoastră s-ar sinucide spânzurându-se de un copac? zice paznicul morocănos şi face câţiva paşi în faţă ca să vorbească cu şeful lui, fără să-i pese că îl lasă pe Jaime Brena cu un posibil răspuns pe buze. Dar pe Brena nu-l deranjează să fie lăsat cu ochii în soare, ştie că a pus o întrebare prostească, dar o făcuse dinadins şi obţinuse informaţia pe care o dorea: Poliţia nu se îndoieşte că moartea lui Collazo a fost o sinucidere, că s-a spânzurat de copac, îi explică lui Nurit, care tremură, dar nu de frig, ci din cauza groazei pe care i-o inspiră cazul în care s-au băgat. Iar el, Jaime Brena, deşi conştient că tremurul nu se datorează temperaturii, îşi dă jos puloverul şi i-l pune ei, lui Nurit Iscar, pe umeri. Uite, Betibú. Mulţumesc, spune Nurit şi încearcă să schiţeze un zâmbet care abia se iveşte. Paznicul care cu câteva minute în urmă le-a dat vestea morţii lui Collazo soseşte în motocar. O salută pe Nurit de departe, dând din cap imperceptibil, ca şi cum n-ar vrea să-şi dea nimeni seama că o salută. Ea îi răspunde în acelaşi fel. Jaime Brena observă situaţia, îşi mângâie bărbia, aproape şi-o strânge. Trebuie să vedem cadavrul de aproape, spune în cele din urmă. Nu ne vor lăsa să ne ducem acolo, răspunde Nurit. Pe noi nu, spune Jaime Brena,

dar pe el da, şi îl arată pe paznic. Îndrăzneşti să-i ceri să facă o fotografie cu mobilul tău? Se va simţi mai obligat să-ţi spună da ţie, mai degrabă decât mie. Nu cred că în bezna asta are să ne dezvăluie prea multe o fotografie făcută cu celularul. Da, poate că nu se va vedea ce vreau, ai dreptate, mai bine spune-i să se uite la două lucruri: unde e nodul funiei cu care se presupune că s-a spânzurat Collazo şi ce culoare are chipul lui. Ca să fiu mai exact, avem nevoie să aflăm în ce parte a gâtului este nodul, în faţă, la ceafă, sau într-o parte şi dacă faţa lui Collazo e albă sau albastră. OK, eu transmit cum îmi spui şi apoi tu îmi explici de ce îi cer asta; acum n-aş putea suporta o disertaţie despre urmele de pe gâtul unui cadavru. Bineînţeles, te lămuresc după aceea. Nurit Iscar se duce şovăind spre paznic şi numai când o vede el şi îi face semn că e totul în regulă înaintează până la el. Îl salută şi îi repetă indicaţiile lui Jaime Brena. Paznicul acceptă şi se îndreaptă spre stejar. Nurit Iscar se întoarce lângă Jaime Brena. Pentru a doua oară de când se cunosc, el o vede frecându-şi braţele de parcă i-ar fi frig. Dacă vrei, poţi să îmbraci puloverul. Nu, e bine aşa, pe umeri. N-am crezut niciodată că omorurile vor fi atât de aproape de noi, spune Brena; în ziaristica poliţistă ajungem întotdeauna mai târziu, îi suflăm morţii în ceafa. Şi criminalului. De data asta e altfel. Da, de data asta e altfel, încuviinţează Nurit, trebuie să-l găsim pe singurul supravieţuitor, măcar ca să simţim că putem modifica ceva. Vom ajunge

oare la timp ultima oară? Când ne întoarcem acasă la tine, am să-l sun pe comisarul Venturini, o anunţă Brena, nu putem să mai ducem în spate încă un mort. Bine ar fi să ne înşelăm şi Collazo să se fi sinucis, spune ea. Bine ar fi, dar nu prea-mi vine să cred, spune el. Paznicul care s-a dus să vadă cum atârnă de stejar corpul lui Collazo revine şi se îndreaptă spre locul unde îl aşteaptă ei. Nodul e într-o parte, sub urechea stângă, zice, şi faţa e albă ca laptele. Mai albă ca laptele. Mulţumesc, răspunde Brena şi nu mai pune nici o întrebare, nu are nevoie să o mai pună. După ce se îndepărtează paznicul, Jaime Brena îi cere lui Nurit: Haide, să mergem acasă, nu mai avem ce să facem aici, e clar că a fost omorât. De ce eşti atât de sigur? Acum eşti pregătită să asculţi efectele spânzurării? Nu, pregătită nu, dar mor de curiozitate, şi curiozitatea e mai puternică decât dezgustul. Brena explică: Există spânzuraţi cu faţa albă şi spânzuraţi cu faţa albastră, cei cu faţa albă au strangularea simetrică, adică ambele artere carotide şi ambele vene jugulare sunt comprimate simultan, spune, şi în acelaşi timp arată pe gâtul lui. Circulaţia sângelui se opreşte şi se produce anemia cerebrală şi paloarea chipului. Pentru ca simetria aceasta să se producă, nodul trebuie să fie sub ceafa sau sub bărbie. Pe Nurit o năpădeşte ameţeala, dar Jaime Brena, entuziasmat de explicaţiile sale, nu observă. Dacă nodul este sub unghiul maxilarului sau sub ureche, comprimarea este asimetrică,

circulaţia se întrerupe în ambele jugulare, dar numai în artera carotidă unde se află bucla sforii, nu unde este nodul… Plecăm? sugerează Nurit şi îl ia de braţ. Să mergem, spune el şi se îndepărtează împreună. Dar Brena nu-şi întrerupe disertaţia: Unde este nodul, presiunea este mai mică şi sângele circulă spre cap, dar nu se poate întoarce la inimă, se produce ceea ce se numeşte cianoză şi chipul devine albastru. Jaime Brena şi Nurit Iscar înaintează încet, întorcându-se cu spatele la corpul neînsufleţit, atârnat încă în copac. Dacă faţa lui Collazo ar fi albastră, am putea să avem îndoieli. Dar Collazo e un spânzurat cu chipul alb, cu un nod sub ureche, lucru imposibil. Nurit se înfioară din nou, iar Jaime Brena, de data aceasta, bagă de seamă. O priveşte: da, Nurit Iscar tremură. Atunci el îi pune braţul pe spate, o ia de umăr şi o trage lângă el. Aşa, cu cuvintele acestea preferă ea să-i gândească gestul, îi pune braţul pe spate, o ia de umăr şi o trage lângă el. Astfel ar descrie dacă ar lucra la un roman al ei. Pentru că dacă ar scrie „Jaime Brena mă îmbrăţişează”, sau „Jaime Brena o îmbrăţişează”, personajul îmbrăţişat, adică Betibú, ea, s-ar înfiora şi mai mult. Şi cu atât mai puţin ar scrie: „În sfârşit, un bărbat o îmbrăţişează, după trei ani”.

Ea, Nurit Iscar, nu i-ar face una ca asta unuia dintre personajele ei.

22

Porţiile de pizza pe jumătate mâncate se răcesc în farfurii. Nurit Iscar, pe lângă faptul că n-are poftă de mâncare, rămâne tăcută, în ciuda eforturilor prietenelor ei de a o face să se simtă puţin mai bine. Dar un mort atârnat de un copac nu este o imagine care să se şteargă fără să lase urme. Mai ales dacă l-ai cunoscut pe cel mort, ai vorbit cu el, ba chiar te-ai certat cu el. Mai ales dacă îţi închipuiai că asta se poate întâmpla. Mai ales când crezi că nu s-a spânzurat fiindcă aşa a vrut, ci pentru că a fost obligat. Sau că l-au omorât şi apoi l-au spânzurat. Una este să scrii despre moarte şi alta să o vezi. Paula Sibona îi dă o pătură pe care, după multă scotoceală într-o casă pe care n-o cunoaşte nimeni, o găsise într-un dulap de pe coridorul de la etaj. Karina Vives are ochii iritaţi de atâta plâns, dar cu atâţia morţi, nimeni nu-i acordă atenţie. Băiatul de la Poliţiste îi dă lui Brena foaia trasă la imprimantă mai înainte cu ştirea în spaniolă despre uciderea prietenului lui Chazarreta la New Jersey; aşteaptă să-şi pună ochelarii şi s-o citească, iar când termină îi traduce paginile scrise în engleză, sărind peste informaţia redundantă. Atunci Jaime Brena îl sună pe comisarul

Venturini, dar nu-l găseşte. Îi lasă un mesaj: Dom' comisar Venturini, sunt Brena, sunaţi-mă urgent, e vorba de moartea lui Collazo, nu ştiu dacă sunteţi la curent. Este duminică, aproape de miezul nopţii, şi se uită unii la alţii, neştiind ce să facă. Nimeni nu îndrăzneşte să propună o alternativă: să se odihnească până a doua zi, să noteze datele obţinute, ca să nu le scape nimic important, să insiste până dau de comisarul Venturini, să hotărască ce informaţii se publică în zilele următoare la rubrica Poliţiste din *El Tribuno* şi ce informaţii nu. Tăcere, nu deschide nimeni gura. Atunci, Paula Sibona, folosind un mecanism de asociere liberă explicat de atâtea ori la cursurile de teatru, când îşi învăţa elevii să improvizeze, întreabă: N-are nimeni un *joint*? Carmen Terrada este uluită de întrebarea atât de directă. Nurit Iscar îi aruncă Paulei o privire plină de reproş, Paula bagă de seamă, dar nu se arată stânjenită. Karina Vives se gândeşte la altceva şi nu aude ce se vorbeşte, căci altfel ar oferi cu plăcere *joint-ul* pe care îl ţine în poşetă şi nu-l aprinde de când a aflat că este însărcinată. Jaime Brena zâmbeşte şi zice: Bine-ar fi să am. Auzindu-l, Paula se uită la Nurit mai relaxată, îi face cu ochiul şi surâde ştrengăreşte în colţul gurii, ceea ce pentru ele înseamnă „Ai văzut că n-am fost chiar atât de ridicolă". Băiatul de la Poliţiste se ridică spunând: Dacă nu mă înşel, am eu o ţigară în torpedo. Şi iese.

Aşteptarea *joint-ului* face ca scena să încremenească şi mai mult. Nurit Iscar este

resemnată: ştie că în câteva minute vor fuma cu toţii acasă la ea. Asta nu o deranjează; o umple de invidie. Ei se vor simţi bine, vor râde, se vor relaxa, vor vorbi de lucruri mărunte de parcă ar fi importante, vor trage concluzii fundamentale la întrebări banale, sau concluzii banale la întrebări fundamentale, vor rezolva probleme care nu s-au pus niciodată până atunci, se vor privi cu simpatie, iar între timp ea, Nurit Iscar, Betibú, va încerca din nou ca marijuana să-i producă vreun efect. Iar marijuana, ca întotdeauna, nu va face decât să-i pricinuiască mâncărime pe beregată, tuse şi dezamăgire. De parcă n-ar putea să râdă la un banc care-i distrează pe toţi, nu ar emoţiona-o un poem căruia toată lumea îi acordă valoare „de cult”, sau n-ar atinge orgasmul, după ce s-ar strădui din răsputeri. Băiatul de la Poliţiste intră în casă jucându-se *cu joint-ul* între degetele arătător, mijlociu şi mare. Un foc? întreabă. Brena îi întinde bricheta lui. Băiatul aprinde *joint*-ul şi trage primul fum, până când capătul devine roşu. Apoi îl dă în dreapta lui. Paula Sibona fumează cu nesaţ, de parcă ar fi tânjit de multă vreme. Tânjeşte de multă vreme. Carmen Terrada trage un fum scurt şi rapid, scuzându-se: Eu fumez foarte puţin; dacă nu, adorm sau mă prostesc. Brena primeşte *joint-ul* cu aceeaşi desfătare ca a Paulei Sibona, dar fumează altfel, cu mai multă seninătate; pentru el, fumatul este un act cotidian, fumează în fiecare noapte, se relaxează şi apoi adoarme. Fumează pe îndelete:

îşi sprijină buzele pe degetele care ţin ţigara şi pe deasupra lor aspiră, închizând ochii pe jumătate. Simte o voluptate imensă. Trage fumul în piept, îi dă drumul peste câteva clipe, încetul cu încetul, şi abia după toată această ceremonie i-l dă Karinei Vives. Eu nu, spune ea, mulţumesc. Nu fumezi, nu-ţi place, zice Nurit aproape cu bucurie, ca şi cum ar fi descoperit în femeia aceea, pe care încă crede că nu o ştie, pe cineva care are aceeaşi senzaţie ca şi ea. Rămân cu toţii în tăcere, intuind că ceea ce deduce Nurit, faptul că nu-i place să fumeze, nu este motivul real. Toţi în afară de ea îşi imaginează că ştiu de ce refuză Karina Vives *joint-ul,* dar nimeni nu ştie că ceilalţi ştiu. Astfel că disimulează. Aşteaptă să răspundă Karina însăşi. Jaime Brena zăboveşte cu ţigara în mână, fără a o pasa nimănui. Paula se apropie de el, ia *joint*-ul şi, până se tranşează chestiunea, mai trage un fum scurt. Eu am să fumez puţin, ca să nu fiu nepoliticoasă, dar nici mie nu-mi place, spune Nurit şi pare să se adreseze în mod special Karinei Vives, eu nu simt nimic. Nurit Iscar face ce spune: primeşte *joint-ul* pe care i-l înmânează Paula Sibona, fumează fără tragere de inimă şi dă mai departe. Nu, mie îmi place, lămureşte Karina, dar sunt însărcinată, nu ştiu dacă pot. Nurit tuşeşte. Băiatul de la Poliţiste se uită la Brena şi îi zice: E însărcinată. Da, ştiam, răspunde el. Dar nu s-a hotărât ce să facă, îi povesteşte Carmen lui Nurit. Sună telefonul lui Jaime Brena, este comisarul Venturini. Jaime Brena ascultă şi apoi

spune: N-a fost sinucidere, dom’ Venturini, eu ştiu ce vă spun. După faţa pe care o face Brena, din gesturile lui, este clar că Venturini nu-i împărtăşeşte teoria. Ah, dumneavoastră sunteţi acum la Collazo? Dă din cap, sugerând că dacă-i vine rândul la fumat, să nu-l sară. Da, am fost şi eu, spune Brena, dar nu l-am văzut, dom’ comisar. Da, sunt tot la Nurit Iscar. Jaime Brena ascultă cu o oarecare iritare ce i se spune de la celălalt capăt al firului. Nurit Iscar tuşeşte. OK, OK, înţeleg, dar spânzurat cu chipul alb şi cu nod lateral, asta nu se poate, dom’ comisar. Paula îi ia *joint-ul* lui Nurit, cu pretextul de a arunca scrumul înainte să cadă pe jos, dar după ce o face profită şi mai trage un fum scurt, al treilea în cazul ei. Brena îşi ia rămas-bun de la comisar şi închide: Un tâmpit. Cred că un pic n-are să-ţi facă rău, îi spune Carmen Karinei Vives. Eu am fumat în timpul sarcinilor, puţin, nu ca de obicei, dar nu se întâmplă nimic, e ca şi cum ai bea un păhărel de vin, continuă. Eu n-am băut vin în timpul sarcinilor, zice Nurit. Tu eşti foarte cumpătată, dragă, de aceea n-are marijuana efect asupra ta, spune Paula şi râde. Pe Nurit nu o amuză observaţia. Ordinea cercului se schimbă şi *joint-ul* ajunge la Jaime Brena. Nu mai este clar dacă merge de la dreapta la stânga sau de la stânga la dreapta. De la Jaime Brena trece la băiatul de la Poliţiste. Şi din nou la Paula Sibona. După ea, Nurit face altă încercare. Şi-l duce pe buze. Aspiră mai mult, îi spune Jaime Brena şi de la locul lui o îndeamnă imitând gestul pe care ar

trebui să-l facă, mai mult, stăruie, trebuie să se aprindă, capătul trebuie să se facă roşu. Paula râde. Nurit îi dă *joint-ul* lui Carmen şi dă afară fumul. Ţine-l, îi spune Brena, nu-l da afară atât de repede, elimină-l încetul cu încetul. Carmen fumează. Problema nu e că îl dau afară repede, explică din nou Nurit, dar asupra mea *joint-ul* n-are efect. Dar tu înghiţi fumul, îl laşi să ajungă până aici? întreabă băiatul de la Poliţiste lovindu-se în piept. Da, răspunde Nurit, nu sunt atât de proastă. Paula râde: „Primul ajutor pentru fumătorul frustrat”. Carmen râde cu ea, iar după aceea se aşază pe fotoliu de parcă ar vrea să doarmă. Bine, dă-mi, că am să trag un fum, spune Karina Vives şi îi ia *joint*-ul lui Carmen înainte ca Paula să pună din nou mâna pe el. Fata trage un fum din *joint* şi i-l pasează băiatului de la Poliţiste, care după ce fumează scutură capătul ţigării în scrumieră. Cenuşa are ceva de nor, nu? spune băiatul, nu ştiu dacă din cauza culorii sau a inconsistenţei, când o atingi se dărâmă, se năruieşte. Se năruieşte, repetă Paula. Acum băiatul se joacă în tăcere cu scrumul şi peste câteva secunde spune: Ca un nor, aidoma unui nor când îl străbaţi cu avionul. E un noooor, fără îndoooială, intonează Carmen aproape adormită. Vox Dei, spune Brena. Vox Dei, încuviinţează Carmen şi cântă: Uşoară ca… un nooor. Unchiul meu Luis cânta mereu asta la chitară, spune Karina. Băiatul de la Poliţiste n-a auzit niciodată cântecul acesta, însă ştie cine a fost Vox Dei, sau cel puţin aşa crede, nu e sigur.

Dar spune: Un nor, da, ca un nor. Între timp, *joint-ul* îşi străbate drumul, trecând din mână în mână. Pentru că cenuşa vine din foc, spune băiatul, iar norul de asemenea, într-un fel. Paula îi ia *joint-ul* Karinei Vives: Ţi-ai dat seama cine e fata asta? o întreabă pe Nurit şi râde. Nurit tăgăduieşte cu capul. Karina devine agitată. Karina Vives e nesimţita de la *El Tribuno* care a făcut recenzia la *Numai dacă mă iubeşti,* o informează Paula Sibona. Uşoaaaaară ca… un nooor, cântă Carmen şi se tolăneşte şi mai orizontal pe fotoliu. Karina Vives începe să plângă din nou. Nurit este pe jumătate uluită şi pe jumătate înfuriată. Sau uluită şi înfuriată, ambele lucruri. Nu-ţi face griji, spune Paula, nu plânge pentru că e o nemernică, plânge pentru că e însărcinată, a plâns şi înainte, plânge de sare cămaşa de pe ea. Nurit îi ia *joint-ul* şi trage mult mai adânc decât până acum, cu ochii aţintiţi asupra Karinei Vives, deşi nu ştie ce să spună. Atunci, pentru că nu ştie ce să spună, repetă: Asupra mea asta n-are efect, apoi tuşeşte. Jaime Brena îşi relaxează spinarea, îşi întoarce capul într-o parte şi în cealaltă şi zâmbeşte, apoi întreabă: Suntem bine, nu? Printre sughiţuri, Karina Vives îi spune lui Nurit Iscar: Eu n-am citit romanul tău. Carmen, care părea adormită, se ridică în capul oaselor: Ce-ai spus? Râde. Băiatul de la Poliţiste scutură scrumul cu degetul arătător, abia atingându-l: Facebook şi reţelele sociale au ceva de cenuşă, ceva de nor. Ceva, spune Brena. Asta e… zice

băiatul. Aţi auzit că fala tocmai a spus că n-a citit cartea lui Nurit? întreabă Carmen. Nici eu, spune băiatul de la Poliţiste. Dar tu n-ai făcut o recenzie în care s-o desfiinţezi, spune Paula şi e gata să izbucnească în hohote, dar face un efort şi se stăpâneşte. Eu n-am făcut recenzia aia, îi lămureşte Karina Vives. Cum? întreabă Nurit şi cere să i se dea *joint-ul.* Eu n-am făcut recenzia aia, repetă Karina şi îşi suflă nasul. Nu ţi-am citit romanul şi nici n-am făcut recenzia. Am semnat-o, e adevărat. Eu tocmai trecusem la Culturale, era visul meu, asta îmi doream de când mă angajasem la ziar, iar Cultura nu avea redactor şi Rinaldi mi-a dat postul, mie nu-mi venea să cred, mărturiseşte şi plânge mai departe. Curând a venit şi mi-a dat recenzia aceea, cerându-mi s-o semnez şi s-o public, iar eu am publicat-o. Rinaldi a scris recenzia aia? întreabă Nurit, incapabilă să-şi revină din uluire. Nu, Rinaldi nu; nevastă-sa, mi-a spus că Marisa. Marisa o cheamă pe nevasta lui Rinaldi, nu? Păi, Marisa, începea să facă primii paşi în meserie, dar încă nu voia să publice nimic cu numele ei, până va fi mai sigură pe ea, pentru că toţi ar fi luat-o la ochi pentru că este „nevasta lui X”. Muierea unui vierme care, pe deasupra, are probleme cu prostata, zice Paula şi râde. Rinaldi are probleme cu prostata? întreabă băiatul de la Poliţiste jucându-se în continuare cu cenuşa. Uneori facem recenzii comandate, se întâmplă din când în când şi trebuie să înghiţim asta, în general sunt ca să impunem o carte, nu ca s-o

desfiinţăm. Dacă trebuie desfiinţată nu se pomeneşte de ea, nu se spune nimic, se procedează ca şi cum n-ar exista. Şi de ce ar vrea cineva să desfiinţeze o carte? întreabă Carmen şi cască. Din motive politice, sau pentru că volumul vorbeşte urât despre ziar, ori critică pe un apropiat al ziarului, ori pentru că autorul a făcut cândva o recenzie în care a desfiinţat un prieten. Ce dezamăgire, exclamă Carmen. Sau pentru că scriitorul sau scriitoarea este amantul sau amanta directorului ziarului, spune Paula şi râde. Paula... strigă Nurit într-o încercare vană de a o face să se controleze. Nu ştiam că recenzia aceea te-a supărat atât de mult, se lamentează Karina. *Joint-ul* nu are efect asupra ei, dar criticile da, spune Paula şi îşi astupă gura de parcă ar cere iertare. Cine ţi-a spus că m-a supărat atât de mult? întreabă Nurit. Ele, răspunde Karina şi i le arată pe prietenele ei. Într-o colivie cu zăbrele, spune Carmen şi adaugă numaidecât: scuze. De aceea nu ţi-am citit niciodată romanul, repetă Karina, pentru că nu voiam să ştiu dacă ceea ce semnasem era bine sau rău. Adică prietena mea Nurit Iscar a stat trei ani fără să scrie nimic din cauza unei recenzii făcute de nemernica de nevastă a nemernicului ei de amant? sintetizează Paula Sibona. Paula! exclamă Nurit. Scuze, zice Paula şi râde. Jaime Brena dormitează pe fotoliul lui şi printre vise pare să stea de vorbă cu comisarul Venturini. Băiatul de la Poliţiste încearcă să mai tragă un ultim fum dintr-un *joint* epuizat. Se mai

poate trage un fum? spune şi se întinde ca să-l apuce. După a ta, femeia a mai trimis două sau trei recenzii, continuă Karina, iar după aceea n-a mai trimis, l-am întrebat pe Rinaldi şi mi-a spus că lucrează la suplimentul de călătorie, că acolo simţea că sunt cu toţii „tot de-o zeamă”, îmi aduc aminte că a spus-o cu cuvintele acestea: „tot de-o zeamă”. Ce înseamnă oare zeama pentru o femeie ca aceea? întreabă Paula Sibona, pentru că zeama nu e întotdeauna aceeaşi, pentru mine e făcută din roşii şi cimbru, dar pentru alţii poate să fie altceva, aşadar, ce-o fi zeama pentru o nemernică încornorată? Ştii că unii pun cenuşă în sos? îi spune Carmen băiatului de la Poliţiste, care o priveşte cu atenţie. Şi alţii pun frunze de marijuana, dar asta chiar că te termină, zice Paula şi zâmbeşte, am mâncat o dată gogoşi cu marijuana, povesteşte, dar nu poate încheia anecdota, pentru că izbucneşte în râs şi uită ce voia să spună. Deci, ca să nu mai fie confuzii, tot ce mi s-a întâmplat a pornit de la o recenzie semnată de cineva care nu-mi citise cartea, conchide Nurit. Ţi s-a întâmplat pentru că ai permis să ţi se întâmple, spune Carmen, căci ai fi putut foarte bine să ne asculţi pe noi. Dar voi nu sunteţi critici, sunteţi prietene. Eu îţi promit că ţi-o citesc, Nurit, eu vreau să-ţi fiu prieten, spune băiatul de la Poliţiste şi stinge ţigara desenând nori cu scrumul. Scuze, spune Karina şi se şterge din nou la nas. Nurit nu răspunde. Roata vieţii se învârteşte de multe ori, spune Carmen. Are

cineva ceva dulce? întreabă Paula, o ciocolată, o bucată de turtă dulce? Nurit se duce la bucătărie, mai degrabă ca să iasă o clipă din scenă decât ca să-i aducă ceva dulce, şi se întoarce cu două tablete de ciocolată şi cu o cutie conţinând resturi de îngheţată. Îi dă o tabletă Paulei şi muşcă din cealaltă. Băiatul ia cutia de îngheţată şi lingura. Mulţumesc, dragă prietenă, spune Paula. Băiatul de la Poliţiste, mâncând îngheţată din cutia de polistiren, se uită la Karina şi îi spune: Facebook-ul, cu vremea, are să fie cenuşa reţelei, să ţii minte ce ţi-am spus astăzi. Jaime Brena sforăie. Carmen se aşază din nou ca pentru a dormi. Paula, muşcând din ciocolată, o întreabă pe Nurit: Dacă tot am ajuns aici, pot să-ţi mărturisesc ceva, Betibú? Da, zice Nurit, sunt resemnată. Sigur, sigur? Sigur, da. Păi acum, când ştim că recenzia care te-a dus la ostracizare a scris-o nevasta lui Rinaldi şi că biata fată pe care atâta am blestemat-o nu are altă vină în afară de aceea de a fi lăsat sistemul să abuzeze de ea, spune şi se opreşte. Da, continuă, o încurajează Nurit. Sigur? Sigur. Mie, dragă prietenă, trebuie să-ţi mărturisesc, mă simt obligată să-ţi mărturisesc, *Numai dacă mă iubeşti,* de la primul rând la ultimul, mi s-a părut un rahat. Nurit o priveşte surprinsă. Carmen încearcă să se trezească din moţăială. Paula, ai fumat, o provoacă, iar tu când fumezi nu trebuie să mărturiseşti nimic. Da, am fumat, dar *Numai dacă mă iubeşti* este de departe cel mai prost roman al lui Nurit, ai spus-

o chiar tu, nu-ţi aminteşti? Paula! spune Carmen, eu n-am spus niciodată una ca asta, îi explică lui Nurit, am spus că mi-au plăcut mai mult celelalte, nu e acelaşi lucru. Băiatul de la Poliţiste întreabă: Mi se pare mie, sau Jaime Brena sforăie? Paula Sibona stăruie: Dar din când în când, fiecare dintre noi are dreptul să facă ceva de rahat. Sau nu-ţi aduci aminte ce a fost Nora mea din *Casa cu păpuşi* la teatrul San Martin, că atunci când am lovit în uşă şi am ieşit, unul din public mi-a strigat: Pleacă odată, nebuno! Şi avea dreptate. Am creat o nebună. Sau nu este un rahat *Numai dacă mă iubeşti,* Karina? Eu nu ştiu, n-am citit cartea, repetă fata. Eu am s-o citesc, îţi promit, spune băiatul. Nurit, te asigur, dragă prietenă, romanul ăla e prost, ştii de ce? Pentru că erai îndrăgostită, îţi stătea capul la altele, iar dragostea şi arta nu se împacă prea bine. Sexul şi arta da, dar dragostea şi arta, nu. Dragostea cu suferinţa, de asemenea. Dar dragostea aceea prostească, chestia cu iubitule, iubitule, dragostea vieţii mele, nu. Eu n-am spus niciodată iubitule, iubitule, dragostea vieţii mele, se plânge Nurit. Acum trebuie să scrii, continuă Paula fără a răspunde la lamentare, ai să vezi că îţi iese din nou un roman bun. Carmen, cum stă aşezată pe fotoliu şi fără a deschide ochii, îşi pune mâinile în cap şi întreabă: Are cineva un CD cu Vox Dei? Nu-i răspunde nimeni. Trebuie să-ţi mai mărturisesc ceva, dragă prietenă, îi spune Paula lui Nurit. Nu, îi cere Carmen, nu mai mărturisi nimic. Ce? face Nurit. Nu, nu, ajunge,

gata, spune din nou Carmen, să pună cineva muzică, orice, dar muzică. Dar nu ştii ce am să spun, se apără Paula. Nu contează, sigur e ceva ce nu trebuie să spui, răspunde Carmen. Acum sau niciodată, avertizează Paula. Niciodată, spune Carmen. Spune, cere Nurit. Să spună, haide, zice băiatul de la Poliţiste. L-ai văzut pe chelu' ăla cu barbă care a scris un articol în care povestea că ultima oară când s-a mutat a dat la o parte romanul tău *Să mori încetul cu încetul,* pentru că avea nevoie de spaţiu şi ştia că n-are să-l citească niciodată? *Să mori încetul cu încetul,* sau *Numai dacă mă iubeşti? Să mori încetul cu încetul,* îţi spun. Nu, nu-mi amintesc. Îţi aminteşti, cum să nu, tu îţi aminteşti ce zic toţi. De chel nu-mi amintesc. Chelu' ăla care se presupune că se pricepe la cinema, spune Paula. Se presupune că se pricepe la cinema, dar scrie despre literatură? întreabă Karina, îmi trec prin cap doi sau trei, dar nu e nici unul chel. Nu, nu-mi amintesc, spune Nurit, dar ce e cu el? Păi ăla a zis odată că de fiecare dată când se mută profită ca să-şi facă curat prin cărţi, luându-le numai pe cele care merită şi că ultima oară lăsase cartea ta *Să mori încetul cu încetul* în punga de plastic, cum o primise de la editură, pentru că ştia că în viaţa lui de mizerie n-are s-o citească niciodată. Chestia cu viaţa „de mizerie" e o adăugire a mea, lămureşte Paula. Nu-mi amintesc, repetă Nurit. Păi noi da, ne-am amintit atunci şi continuăm să ne amintim şi astăzi. Ştii ce-am făcut? Trebuie să-i povesteşti? întreabă

Carmen. I-am trimis alt exemplar semnat de tine, sau de noi cu numele tău, fireşte, cu următoarea dedicaţie: Ca să înlocuieşti exemplarul pe care l-ai pierdut ultima oară când te-ai mutat, chelule. Paula râde. Scuze, zice Carmen. Scuze, scuze, zice Paula. Nu pot să cred, spune Nurit şi îi ia băiatului cutia de îngheţată. Nu pot să cred, repetă, câte lucruri am să mai aflu în noaptea asta? Băiatul se întinde pe covor. Cum sforăie maestrul, se plânge şi închide la rândul său ochii. Scuze, spune din nou Carmen. Din partea nebunei ăsteia nu mă surprinde, dar din partea ta… îi răspunde Nurit. Paula râde şi spune: Când te numeşte cineva nebună e un compliment; nebunia te aprinde. Aveţi grijă cu scrumul, zice băiatul şi râde. Poţi să taci câteva clipe? spune Nurit, nu ţie ţi-am zis, i se adresează băiatului, cu Paula vorbesc. Paula se supune. Carmen şi Karina, de parcă ordinul ar fi fost şi pentru ele, rămân tăcute, aşteptând următoarea mişcare a lui Nurit. Betibú răzuieşte cutia de polistiren cu lingura până adună ultima urmă de îngheţată. Apoi linge lingura şi lasă cutia goală pe masă. După care aruncă lingura înăuntru. Se ridică, se uită la cei care sunt treji şi spune: Eu mă duc să dorm într-un pat. Face doi paşi şi se întoarce: Şi ştiţi ceva? Indiferent cine a scris şi indiferent ce mi-a făcut, sau indiferent ce mi-am făcut eu… Aşteaptă un moment ca pentru a crea suspans şi încheie: Da, *Numai dacă mă iubeşti* e o carte de

rahat, de departe cea mai proastă pe care am scris-o. Nu trebuie să scrii niciodată cu pizda.

Şi pleacă.

23

Când Nurit Iscar coboară în bucătărie ca să facă ibricul de cafea care o va ajuta să înfrunte o nouă zi, în casă nu mai sunt vizitatori. Habar n-are în ce moment au plecat şi nici în ce stare, dar îşi închipuie că toţi cei care s-au aliat în seara de duminică la ea sunt acum în propriile lor case, încercând să-şi înceapă ziua de luni, la fel ca ea. Amestecând cafeaua Instant cu îndulcitorul praf (ştie că nu se poate face asta decât cu zahăr adevărat, cel care iese din trestie de zahăr şi nu din laboratoare, dar a rămas cu obiceiul de a agita linguriţa pe fundul ceştii amestecând cele două prafuri de pe vremea când nu-şi făcea griji pentru greutatea ei şi consuma zahăr cu multe calorii), se gândeşte cum viaţa de fiecare zi, cotidianul, ba chiar banalul, sunt amestecate cu crima într-un talmeş-balmeş care face grozăvia să fie lipsită de dramatism şi perturbă simplitatea. Poţi să amesteci cafeaua când azi-noapte un cadavru atârna de un copac? Poţi să-ţi pregăteşti micul dejun considerând că mortul acela poate să fie doar o parte dintr-un plan sau un proiect criminal mai amplu? Poţi să sufli în cafeaua prea fierbinte bănuind că dacă nu se ajunge la timp este cu

putinţă să mai moară cineva? Da, îşi răspunde şi este exact ceea ce face ea în momentul acela: îşi pregăteşte cafeaua. Zilele sunt pline de ceşti de cafea, de lucruri mărunte şi care pot lipsi în povestire, dar nu în viaţă. Şi Penelope Cruz se duce la baie şi face caca, obişnuieşte să spună Paula Sibona când se vorbeşte despre diferenţa dintre lumi imaginare şi lumi reale. Ficţiunea şi arta dau la o parte prepararea cafelei şi WC-ul. Eroare, ar spune prietena ei Carmen Terrada, Duchamp nu, nici Jacques Prevert, *il a mis le café. Dans la tasse.* De ce îşi aduce oare încă aminte de poezia aceasta pe care a învăţat-o la liceu, când avea şaisprezece ani, într-o limbă pe care abia o bolboroseşte? Nurit Iscar se aşază la masă să-şi bea cafeaua neagră. Se uită pe fereastră spre punctul unde se termină grădina casei care nu este a ei. Zăboveşte gândindu-se câte nuanţe diferite de verde se pot combina într-o singură curte, dar nu le numără. Să le numere ar însemna să le spulbere magia, să trateze ca individual ceva ce nu se poate aprecia decât în totalitate. I-ar plăcea să mai vadă o dată stejarul de care era atârnat Collazo, dar nu este sigură că va îndrăzni s-o facă. Ce uneşte moartea tuturor acestor bărbaţi, aşa cum uneşte împrejmuirea aceasta diferitele nuanţe de verde într-o succesiune de game, fără să mai conteze care este care? Este ceva dincolo de aceste decese, sau sunt ei — Jaime Brena, băiatul de la Poliţiste şi ea — o adunătură de paranoici care caută crima unde există doar o serie de

coincidenţe? De ce avem întotdeauna nevoie să găsim o explicaţie pentru moarte? Deşi nu pretindem aceleaşi răspunsuri când e vorba de moarte naturală şi de moarte violentă, îşi răspunde Nurit, în cazul morţii naturale te loveşti numaidecât de imposibilitatea de a găsi un ultim sens, un motiv. Cauţi mereu răspunsuri la întrebări prea îndepărtate: de ce este viaţa finită? Ce se întâmplă după moarte? Mai există sau nu o şansă, altă viaţă după aceasta, viaţa veşnică sau ce-o fi, care să-ţi permită să gândeşti moartea după carnea care putrezeşte ca s-o mănânce viermii? Iar ea, Nurit Iscar, regretă că este atât de raţională, sau neîncrezătoare, sau dezamăgită, încât să creadă doar în ce vede: în viermi crede. Uneori regretă şi că este agnostică şi îi invidiază pe cei care au credinţă în ceva. În orice. Doar o clipă. După aceea are din nou încredere în propriile convingeri. Sau mai bine zis: în ce nu crede, îşi lasă din nou privirea să i se piardă în peisaj şi zăboveşte un moment aşa, contemplând natura fără să-şi bea cafeaua, ţinând ceaşca între degete; îi place să-şi încălzească palmele în felul acesta, chiar dacă nu e frig. Dar, în ciuda cafelei, nu încetează să se gândească la moarte. Acum, în schimb, se gândeşte la morţile violente şi la întrebările pe care le generează: căutarea sensului se deplasează şi se aşază pe ceva ce omul intuieşte mai uşor de desluşit decât „lumea cealaltă”, ceva pământean, o moarte pe care n-a hotărât-o natura sau vreun zeu, ci omul, cineva

ca noi. Şi lucrul acesta, faptul că moartea a hotărât-o cineva ca noi face ca noi să ne considerăm în aceleaşi condiţii şi obligaţi să găsim răspunsuri la întrebările ivite de aici. Deşi răspunsurile sunt tot cu neputinţă de găsit. Uneori chiar preferăm să acceptăm o concluzie pe care o intuim falsă înainte de a trebui să suportăm incertitudinea de a nu şti cine şi de ce.

Nurit Iscar îşi isprăveşte cafeaua, clăteşte ceaşca, o şterge, o pune la locul ei. Sunt familii cu soartă tragică, se gândeşte. Grupuri cu soartă tragică. Întreprinderi cu soartă tragică. Soarta tragică este acceptarea morţii la persoane care au legătură între ele, ca parte a unui destin implacabil. Să fie oare Chazarreta şi prietenii lui un grup cu soartă tragică? Dincolo de tragedie, este întâmplător că prietenii aceştia, unul câte unul, au murit, sau există bărbatul acela sau femeia aceea, un bărbat sau o femeie aidoma ei, care le-a hotărât moartea şi la care Nurit Iscar, Betibú, se simte obligată să ajungă? Ea nu ştie, dar în schimb ştie că despre aceasta va fi vorba în următorul ei raport şi urcă în camera ei să-l scrie.

Când Nurit îşi deschide calculatorul, băiatul de la Poliţiste intră, încă pe jumătate adormit, în recepţia Colegiului Sfântul Ieronim Martirul. Pe peretele din hol este un portret al lui Vicente Gardeu, în veşminte preoţeşti. Sub el este o plăcuţă cu numele lui şi o dedicaţie: Părintelui Gardeu, fondator şi suflet al acestui colegiu, la comemorarea morţii sale. Incredibil, îşi

imaginează aceeaşi fotografie, dar cu legenda „Căutat pentru pedofilie”. De ieri, de când a investigat pe Google acasă la Nurit Iscar, îi este clar că nu aşa se numea prietenul lui Chazarreta, singurul care n-a fost identificat în fotografie. Dar abia acum se întreabă cum a putut fratele lui Gandolfini să facă o asemenea greşeală, dacă Gardeu era atât de cunoscut celor ce mergeau la Colegiul Sfântul Ieronim. Brena susţine că acesta este numele pe care l-a spus. Îşi bătuse oare joc de el? Băiatul are în buzunar fotografia grupului de prieteni, pe care a imprimat-o pentru Brena şi pe care el i-a dat-o în zori, înainte de a coborî acasă la el, după ce se întorseseră, cu chiu, cu vai, de la Nurit Iscar. I-a dat-o cu instrucţiunea de a face copii pentru toţi trei — Nurit, Brena şi el; cu toate că nu era absolut necesar, fiindcă el putea s-o ia din nou de pe *You Tube* şi să facă oricâte copii voia. Dar la ora aceasta şi după duminica aceea, nici el, nici Brena nu erau în stare să precizeze ce este absolut necesar şi ce nu. Băiatul scoate fotografia din buzunar şi o priveşte în vreme ce aşteaptă să se ocupe cineva de el, aşezat pe un fotoliu cu tapiţerie de goblen, vechi, dar impecabil. Se scurg câteva minute şi nu apare nimeni. Vede o sonerie lângă uşa unei încăperi despre care crede că ar fi un birou. Îşi pune fotografia la loc în buzunar, se ridică şi se duce într-acolo. Sună, deşi nu ştie de cine va întreba când se va deschide uşa. Dacă ar putea, ar vrea să vorbească cu preotul cel mai vechi din colegiu, cineva care să fi fost acolo pe

vremea când la Sfântul Ieronim Martirul erau elevi Chazarreta şi prietenii lui. Băiatul de la Poliţiste nu nădăjduieşte să aibă succes, dar încearcă. Chiar în clipa în care este gata să sune din nou, se deschide uşa, îl întâmpină un secretar care nu poate să aibă mai mult de douăzeci de ani şi îl întreabă ce vrea. Băiatul spune ce a inventat pe drum: că este nepotul lui Luis Collazo, cel care tocmai şi-a luat viaţa, şi că înainte de moarte a cerut să-i fie înmânată fotografia unuia dintre prietenii săi, şi îl arată cu degetul pe bărbatul pe care nu l-au localizat încă, cel despre care Gandolfini spunea că se numeşte Vicente Gardeu, dar nu se numeşte aşa. N-am izbutit să înţelegem ce nume a spus şi a murit în câteva clipe, a conchis băiatul, iar secretarul a încuviinţat cu capul, de parcă în acelaşi timp şi-ar fi exprimat şi condoleanţele. Fireşte că tu nu poţi să ştii, eşti prea tânăr, îi spune băiatul, profesorii de atunci trebuie să fie cu toţii la pensie, însă m-am gândit că poate mai este la colegiu vreun preot care îşi poate aduce aminte numele. Secretarul îl lasă să vorbească fără să schiţeze nici un gest care să aprobe ce spune băiatul de la Poliţiste şi nici să-l contrazică. Apoi, cu aceeaşi expresie impenetrabilă, propune: Preoţi şi profesori din timpurile acelea nu mai sunt, dar vino cu mine, că avem ceva ce-ţi poate fi de folos. Secretarul îl lasă să intre şi îi indică pe unde s-o ia. Este un coridor cu dale gri, impecabil, cu toate că şi-a pierdut strălucirea, care pare să nu se termine

niciodată. Când ajung în faţa unei uşi pe care scrie „Salonul Sfinţilor Ieronimi, spaţiu de reuniuni şi lectură”, secretarul se opreşte şi deschide. În mijlocul sălii se află o masă de cireş şi în jurul ei multe scaune. Dar nu aceasta este important, ci faptul că pereţii sunt plini de fotografii, una în continuarea celeilalte, fotografii ale promoţiilor ieşite de pe băncile liceului în fiecare an, iar sub fotografie o bucată de lemn unde, sculptate în litere aurii, apar numele celor fotografiaţi, în ordinea din respectiva imagine. Astăzi e ziua mea norocoasă, spune băiatul şi o spune serios. Secretarul îl lasă singur în locul acela, „să caute liniştit”. Băiatul de la Poliţiste este puţin intimidat să se vadă înconjurat de bărbaţi născuţi cu câteva decenii în urmă, deşi încremeniţi la optsprezece ani, pozând în spatele unei table mici pe care, cu cretă albă, a fost scris anul absolvirii. Îşi aminteşte că Chazarreta avea aproape şaizeci de ani când a fost omorât şi calculează că trebuie să fi absolvit în urmă cu vreo patruzeci şi doi de ani. N-a fost niciodată rău la matematică, dar întotdeauna i-a fost greu să calculeze în minte, astfel că scade patruzeci pentru că este număr rotund şi caută absolvenţii din 1970, pe cei din cei cinci ani anteriori lui 1970 şi pe cei din următorii cinci ani. Găseşte grupul de prieteni în 1966. Primul pe care îl recunoaşte este Chazarreta, poate pentru că este chipul pe care îl are mai proaspăt în memorie. Apoi îi caută pe ceilalţi, unul câte unul. Priveşte fotografia pe care o ţine din nou în

mână şi caută pe perete. Verifică numele restului grupului pe tabla de lemn sculptat. Collazo, pe ultimul rând. Gandolfini, într-o parte, aproape în afara tabloului. Bengoechea, două locuri după el, spre mijloc. Şi jos, susţinând tabla, Marcos Miranda, cel care a murit împuşcat la New Jersey. Lângă el, într-o parte Chazarreta şi în alta bărbatul pe care încă nu ştie cum îl cheamă. Caută în tabel, urmărind cu degetul arătător, de teamă să nu se înşele: Emilio Casabets. Îl notează în Blackberry. Verifică încă o dată, nu-şi permite să greşească. Numără elevii din primul rând, până la cel ce susţine tabla, numără iarăşi pe tabel: Emilio Casabets. Iese şi închide uşa care, în urma lui, scoate un zgomot de ciocan de bună calitate şi de lemn greu. Ar putea să caute chiar acum pe Google — „să googleze”, verb pe care Jaime Brena l-ar dezaproba, fără nici o îndoială —, dar preferă să plece cât mai repede din salonul acela şi să caute bând o cafea într-un bar din apropiere. Când ajunge în *hall,* îl salută pe secretar, care dă formulare unui cuplu. Toate bune? îl întreabă tânărul. Toate bune, îi răspunde el, acum nu mai trebuie decât să-l găsesc, se numeşte Emilio Casabets. Casabets nu-mi sună cunoscut, pesemne că n-are copii sau nepoţi în colegiu, dar datele lui sunt cu siguranţă, avem un registru cu toţi absolvenţii, cu datele personale şi informaţii despre locurile de muncă actuale, sunt consultate adesea, vin mulţi care vor să ia legătura cu ei. Ah, asta mă interesează, spune băiatul. Acum sunt ocupat,

dar dacă mă suni mai târziu ţi-l caut, spune secretarul şi îi dă un formular al colegiului, similar cu cel pe care tocmai îl dăduse cuplului, ai telefoanele aici. Mulţumesc, zice băiatul şi se duce după cafea. Lui, îndată ce a avut numele lui Casabets, primul lucru care i-a trecut prin cap a fost să-l *googleze.* Dacă în locul lui ar fi fost Jaime Brena, cu informaţia aceasta s-ar fi adresat din nou secretarului, gândeşte. I se pare că îi aude vocea spunând stradă, băiete, stradă. Dar el, de bine, de rău, nu este Jaime Brena.

La două secunde după ce băiatul de la Poliţiste intră într-un bar, la trei răspântii de Colegiul Sfântul Ieronim Martirul, Jaime Brena soseşte la ziar. Este mai devreme decât de obicei, programul său obişnuit începe într-o oră, dar a dormit puţin, s-a trezit în zori şi apoi n-a ştiut ce să facă, singur, în apartamentul pe care, deşi a trecut destul timp de când l-a părăsit pe cel împărţit cu Irina, încă nu-l simte casa lui. Astfel că a hotărât să se îmbrace şi să-şi înceapă ziua. S-a gândit din nou la un câine. Acum îl aşteaptă pe birou o telegramă cu posibila ştire a zilei: studiul unui institut de sănătate sexuală francez, care asigură că, după ce a analizat două sute cincizeci de cazuri, a constatat că femeile multiorgasmice obişnuiesc să aibă mai mult păr pubian decât cele care nu sunt. Jaime Brena îl citeşte şi râde în hohote. Îl citeşte iarăşi şi iarăşi, fără a se putea opri din râs. Râde cu lacrimi. Apoi, când izbuteşte să-şi stăpânească râsul, îşi imaginează sute de femei franceze făcând sex în

spatele peretelui de sticlă din camera inventată de psihanalistul Arnold Gesell, în timp ce oamenii de ştiinţă observă şi numără fiecare orgasm pe care îl au. Sau se prefac că l-ar avea. După aceea, controlându-le una câte una şi numărând, fir cu fir, cât păr pubian prezintă fiecare. Tabel cu două intrări, la x orgasme, x fire de păr pubian, îşi zice. Râd de noi, gândeşte. Şi dacă e aşa, am să râd şi eu de ei. Scrie la calculator esenţa informaţiilor din telegramă şi apoi conchide: „În ceea ce îl priveşte, *El Tribuno* a vrut să compare concluziile studiului cu mărturii locale, dar toate femeile consultate declară că au mult păr pubian, astfel că nu s-a putut constata ce se întâmplă în caz contrar”. O clipă i-a trecut prin cap să pună subtitlul: „Elogiul păsăricii păroase”, dar i s-a părut prea de tot. Şi a încheiat: Ampla imigraţie italiană şi spaniolă în ţara noastră a făcut ca în Argentina femeile să fie active din punct de vedere sexual şi cu mult păr pubian. Este sigur că, înainte de a fi publicat, cineva îi va respinge textul. Sau i-l va scurta. Sau i-l va edita. Dacă îl citeşte cineva. În graba din redacţie, uneori articolele ziariştilor cu multă experienţă, iar el aşa este, se copiază pur şi simplu şi se trece la alte probleme, atâta vreme cât încap exact în numărul de caractere prevăzut. El va avea grijă ca acesta să aibă câte caractere trebuie. Scrie titlul pe care ştie că articolul nu-l va avea, „Elogiu părului pubian”, şi i-l trimite prin mail Karinei Vives, ca să-l citească îndată ce vine şi să-i spună ce părere are. Se uită

la ceas, aproape că n-a început programul de lucru şi el şi-a terminat treaba din ziua aceea. Se întreabă dacă Nurit sau băiatul de la Poliţiste au noutăţi de vreun fel, verifică lista de e-mail-uri primite, dar nu i-a scris nici unul. Îl sună pe comisarul Venturini. Nu scapă de Ce mai faci, dragă? Bine, dar sărac, dom' comisar. După ceremonia salutului, trece direct la subiect: S-a mai aflat ceva de moartea lui Collazo? Sinucidere, Brena, nu mai e nimic de aflat, îi răspunde. Dar unele indicii... De data asta ascultă-mă şi nu-ţi băga nasul unde nu-ţi fierbe oala. Nu înţeleg, spune el. Păi nu căuta să înţelegi, doar nu-ţi băga nasul. Las-o baltă, dragă. Nu-ţi consuma energia în asta, te asigur că nu merită osteneala. Te sun mai târziu, că am mult de lucru, zice şi îşi ia rămas-bun. Jaime Brena rămâne uitându-se la telefon, niciodată până atunci comisarul Venturini n-a fost atât de puţin explicit, atât de puţin amabil, cu el. Poate că şi Venturini ar trebui să-şi ceară pensionarea anticipată, îşi zice şi iese pe stradă ca să-şi fumeze prima ţigară. Mai bine zis, prima ţigară din ziua de lucru, întrucât a mai fumat acasă şi pe drum spre ziar. Se întreabă din nou ce mai pun la cale Nurit Iscar şi băiatul de la Poliţiste. El nu ştie, dar când va termina de fumat şi se va aşeza din nou la birou va constata că a primit un mesaj al băiatului, în care îi scrie numele pe care îl căutau: Emilio Casabets, şi noul raport al lui Nurit Iscar, cu rugămintea insistentă să-l citească şi să-i spună cum i se pare.

Există oare soarta tragică? Forţa aceea implacabilă căreia, după greci, în van i se împotrivea hybris*-ul, ceva ca mândria sau orgoliul necuviincios. În van, întrucât drumul spre fatalitate este pe cât de imposibil de înţeles, pe atât de inevitabil.*

Dar despre ce vorbeşte femeia asta? pesemne că vă întrebaţi dumneavoastră, cititorii acestui ziar.

Vorbesc despre uciderea lui Chazarreta. Şi poate de a Gloriei Echagüe. Şi vorbesc, fără îndoială, de moartea a patru prieteni ai lui Chazarreta, survenită în lunile anterioare şi posterioare morţii sale în accidente de diferite tipuri. Sau care măcar asta par: accidente.

Decesele succesive în grupuri de persoane care au legătură între ele, iar aceste persoane aveau, dacă nu sunt puse la cale în mod evident de un criminal sau mai mulţi, se acceptă în mod obişnuit ca produsul unei sorţi tragice. Dar, dacă în vieţile lor sunt tragedii, nu înseamnă că dincolo de ele nu s-ar putea ascunde crima, ca o nouă tragedie.

Familia Kennedy, de exemplu. O familie ai cărei membri au deţinut puterea economică, politică şi guvernamentală şi tocmai într-o ţară ca Statele Unite. Joseph Kennedy şi Rose Fitzgerald au avut nouă copii. Fiul lor Joseph (Jr) a murit la douăzeci şi nouă de ani, pilotând un avion în Al Doilea Război Mondial. John Fitzgerald a murit asasinat la patruzeci şi şase de ani, fiind

preşedintele Statelor Unite. Kathleen Agnes a murit la douăzeci şi opt de ani, când avionul în care se afla s-a prăbuşit în Alpii francezi. Robert a murit asasinat în Hotelul Ambassador din Los Angeles, la patruzeci şi doi de ani, la câteva minute după ce câştigase alegerile preliminare. Tot într-un fel tragic a murit şi un nepot al clanului, fiul lui John F. John — John, prăbuşindu-se avionul în care călătorea, când avea treizeci şi opt de ani.

Trei dintre fraţii de sex masculin, una dintre surori şi un nepot au murit asasinaţi sau în accidente de avion. Se poate considera aceasta întâmplare? Destin? Soartă tragică? Încercăm să găsim explicaţii pentru moarte şi nu este întotdeauna cu putinţă. Uneori nu avem ce să facem şi trebuie să rămânem cu amărăciunea pe care ne-o pricinuieşte faptul că nu înţelegem de ce se stinge o viaţă. Astăzi nu ştim încă cine a omorât-o pe Gloria Echagüe. Ştiu că mulţi dintre cei care citesc aceste rânduri sunt convinşi că ştiu, că criminalul a fost Pedro Chazarreta. Îi invidiez, această convingere îi ţine departe de amărăciunea care mă năpădeşte pe mine. Dar cu toate că nu suntem de acord în această privinţă, ştiu că dumneavoastră îmi veţi împărtăşi angoasa provocată de aşteptarea vreunei explicaţii care să dea sens morţii lui Chazarreta. Iar eu, care am avut în mână o fotografie a prietenilor lui, dintre care unul singur mai este în viaţă, simt că mă cuprinde amărăciunea. Mă străduiesc să-mi răspund dacă

decesele lui Luis Collazo, Jose Miguel Bengoechea, Arturo Gandolfini şi Marcos Miranda sunt produsul destinului, al sorţii tragice la care i-a condus propriul hybris, *sau în spatele acestor morţi există altă explicaţie, mai umană, mai terestră, legată de ceva caracteristic fiinţei umane şi nu zeilor, cum este crima. O explicaţie care m-ar îngrozi, dar m-ar scoate din mâhnirea ce mă invadează la gândul că aceste morţi nu au sens.*

Jaime Brena termină de citit şi gândeşte: Fata asta e bună. Foarte bună. Doar asta gândeşte? Apoi scrie răspunsul la mesaj: Dă-i înainte, Betibú, e foarte bine. Într-una din zilele astea te invit la masă acasă la mine. Un pupic, Jaime Brena.

24

La trei după-amiaza, aflându-se la redacţia ziarului şi după ce dăduse la o parte puţinele informaţii nerelevante pe care le-a găsit pe Google, băiatul de la Poliţiste sună la Colegiul Sfântul Ieronim Martirul şi întreabă de secretar. Sunt puţine date, ultimul lucru care apare este că Emilio Casabets administrează de ani buni un stabiliment rural în Capilla del Senor, unde şi locuieşte. Adresă, telefon, ceva? întreabă băiatul. Stabilimentul se numeşte „Stupul”, este singura chestie concretă care apare, dar dacă googlezi, sigur… Da, da, întrerupe băiatul, mulţumesc.

Stupul se prezintă în pagina web ca una dintre primele gospodării din provincia Buenos Aires care au fost adaptate scopurilor turistice: fripturi după reţete din partea locului, plimbări călare, cazare la sfârşit de săptămână, grupuri de străini, evenimente. Pe pagină este o hartă cu instrucţiuni pentru a putea ajunge acolo. Mai întâi o iei pe ruta 6, apoi pe Camino de Arroyo de la Cruz şi la câţiva kilometri după zona istorică a localităţii Capilla del Senor, informează pagina, încep să apară indicatoarele. Băiatului de la Poliţiste nu-i e greu să-l convingă pe Jaime Brena

să-l însoţească. De putut, pot, mi-am trimis articolul şi mă îndoiesc că îi va fi cuiva dor de mine. Mă lăsaţi singură? întreabă Karina Vives când îi vede pregătindu-se să plece. Jaime Brena răspunde cu o glumă: Să nu te duci să fumezi fără mine, pentru că relaţia noastră este monogamă. Dar băiatul de la Poliţiste nici nu aude gluma lui Brena, întrucât zăboveşte cu gândul la faptul că tânăra l-a inclus, a spus „Mă lăsaţi singură?”, la plural, ceea ce înseamnă că i se adresa lui Jaime Brena, dar şi lui. Iar asta i-a plăcut.

O invităm pe Nurit Iscar? îl întreabă Brena pe băiat, când urcă în maşină, iar băiatul răspunde că da şi o sună. Dar nu o găseşte, pentru că, în vreme ce ei pornesc spre Capilla del Senor, Nurit se plimbă prin La Maravillosa şi, din nou, nu şi-a luat celularul cu ea. A ieşit absorbită în gânduri, ştiind că după ce apare în *El Tribuno* articolul pe care tocmai l-a scris nu va mai putea merge pe străzile acelea la fel de liniştită. Ştie bine că a numi public — în unul dintre ziarele cu cele mai mare tiraje — nişte locuitori din La Maravillosa şi a lăsa în aer bănuiala că decesele acelea poate ascund ceva ce ar trebui cel puţin investigat nu va rămâne fără urmări pentru ea. Se întreabă dacă băiatul de la Poliţiste sau Jaime Brena au găsit oare vreo sursă care să-i conducă la prietenul lui Chazarreta care mai era de localizat. Singurul în viaţă. Sau cel puţin aşa crede, că trăieşte. O surprinde faptul că n-au sunat-o până acum. Îşi pipăie buzunarele

căutându-şi mobilul şi îşi dă seama că nu-l are cu ea. Mai bine, îşi zice, îmi prinde bine să mă plimb puţin fără să fiu conectată cu nimic, să merg chiar fără ţintă, să aleg drumul în funcţie de culoarea copacilor, de parfumul vreunei flori sau de tăcere. Se ascultă pe ea însăşi şi se simte ridicolă. Ea a fost întotdeauna puţin ridicolă, dar înainte o disimula mai bine. Cu anii nu se accentuează ce este mai rău în fiecare, ci iese în sfârşit la lumină. Ceea ce se simula nu se mai poate simula. O deranjează să o recunoască, dar locul acela, La Maravillosa, îi place. Dacă se poate face abstracţie de zidul de împrejmuire, de cerinţele care trebuie îndeplinite pentru a intra, de privirea câtorva locatari, de faptul că pentru a cumpăra un antibiotic trebuie să faci cel puţin zece kilometri, că nu există transport public şi nici baruri la colţurile străzilor şi nici teatre cu spectacole în orice zi a săptămânii, s-ar putea spune că La Maravillosa este un loc superb. La asta se gândeşte, la toate aceste lucruri pe care nu este atât de uşor să le uiţi şi la motivul pentru care alegi un drum sau altul, când observă că se află în faţa casei lui Collazo. O uimeşte că nimic nu marchează locul faptelor, că nimic nu împiedică accesul, ca panglica roşie din jurul casei lui Chazarreta. Dacă ar vrea, ar putea să se ducă drept la copacul de care era atârnat ieri bărbatul acela, ar putea ajunge chiar la copac, la creanga aceea. O face, înaintează pe drum şi se opreşte sub stejar, se uită în sus, caută urmele frânghiei care a susţinut greutatea unui corp

neînsufleţit, semnele, lemnul zdrelit. Iată-le, scoarţa jupuită, trunchiul umed şi deschis la culoare, de parcă ar asuda. Şi-l imaginează pe Collazo atârnând chiar deasupra locului unde este ea în acest moment. Picioarele inerte la înălţimea capului ei. Dacă nu mai este nimeni în casă, dacă nu s-a pus un paznic în faţă şi nici n-a fost înconjurată cu panglică plastifiată, este pentru că au închis cazul: sinucidere. Prea repede. Dacă într-o bună zi ea, Nurit Iscar, Betibú, s-ar hotărî să se sinucidă, n-ar alege niciodată să se spânzure de un copac. Îşi imaginează cum doare să stai atârnat aşa, în clipa aceea dintre viaţă şi moarte. Trebuie să doară. Pe de altă parte, n-ar şti să facă nodul. Gândindu-se la asta, la nod, îşi aminteşte că a lăsat-o baltă pe soţia transportatorului şi *Desfă nodurile.* Ar trebui s-o sune, ca să nu se îngrijoreze, să-i spună că în două săptămâni îi înmânează romanul. Are s-o facă. După ce îşi va termina articolele. Curând. Se uită la coroana copacului. Nu, ea nu ar alege să se spânzure de un copac. Nu ar alege nici să se arunce în faţa trenului sau să se împuşte. Să distrugă trupul care a adăpostit-o nu i se pare corect. Ar lua pastile, cu siguranţă, ca să treacă din somn în ceea ce ignorăm cu toţii. Există oare un mod propriu şi singular de a se sinucide, rezervat fiecărei persoane? Dacă Luis Collazo s-ar fi sinucis, s-ar fi spânzurat de un copac?

Când Nurit Iscar intră din nou în casă, băiatul de la Poliţiste şi Jaime Brena dau de indicatorul

care arată accesul spre ferma Stupul şi se îndreaptă într-acolo. Locul trădează un fel de punere în scenă, o exuberanţă care nu se obţine decât cu efort. Trec de sectorul unde scrie „Parcare pentru autobuze şi vizitatori”, ca să se oprească în schimb la intrarea în ceea ce trebuie să fi fost vatra aşezării. Înainte de a coborî din maşină, apare o femeie care se prezintă ca fiind responsabilă cu ferma. Lunea nu primim vizite, spune. Nu suntem chiar vizitatori, lămureşte Jaime Brena, încercăm să-l găsim pe domnul Emilio Casabets. În ce problemă? întreabă femeia. Personală, se grăbeşte să zică Brena, avem cunoscuţi comuni şi am vrea să stăm de vorbă cu el, să discutăm despre unele chestiuni. Emilio nu este prea vorbăreţ, spune femeia automat, de parcă fraza nu ar fi un răspuns pentru Brena, ci ceva ce ea spune adesea. Emilio e soţul meu, a plecat să dea o raită călare, trebuie să se întoarcă. Femeia îi pofteşte să intre şi le oferă ceva de băut, dar ei refuză. Nu vă deranjaţi, spune Jaime Brena şi, adresându-i-se, simte că femeia îi priveşte bănuitoare, ca şi cum i-ar inspira neîncredere, sau ca şi cum el şi băiatul de la Poliţiste ar presupune cumva un pericol. Încearcă să găsească un subiect de conversaţie, dar ea este rezervată, răspunde laconic şi apoi tace fără a face nici un efort să continue dialogul. Emilio nu e vorbăreţ şi nici ea, se gândeşte Brena. Aşteptarea devine tensionată. Băiatul de la Poliţiste cere voie să

facă fotografii cu cele din jur. Femeia îi spune: Da, poţi. Şi nu mai adaugă nici un cuvânt.

Pe un perete de cărămidă la vedere este o colecţie de scăriţe de şa. Iar într-o vitrină diferite tipuri de tigve şi paie pentru băut *mate.* Covoarele împrăştiate prin sală sunt din piei de animale: vacă, oaie, miel. Pe un taburet în expoziţie un harnaşament pregătit să fie pus pe cal, iar într-o parte două catarame tradiţionale de *gaucho* din argint şi un cuţit în teaca lui. Toate locurile comune ale culturii populare argentiniene, îşi zice băiatul de la Poliţiste. Mai lipseşte să răsune o *zamba,* gândeşte şi crede că, dacă ar fi sfârşit de săptămână, muzica de dans s-ar auzi. În spatele a ceea ce pare un bar, pe un perete unde este vădit că a fost odinioară o uşă astupată ulterior, atârnă un blazon care are brodate în partea superioară cuvintele: Înălţarea Sfintei Cruci. I se pare insolit, n-a mai văzut până acum. Un obiect pe care el, cel puţin, nu l-ar fi inclus dacă i-ar fi cerut cineva să deseneze o gospodărie sau o fermă. Băiatul îl fotografiază din mai multe unghiuri. Nevasta lui Casabets îl priveşte şi deodată pare în alertă, nu din pricina băiatului şi a fotografiilor lui, ci a ceva venit de afară; îşi întoarce capul, aidoma câinilor care aud un sunet înaintea oamenilor. Vine, spune şi numaidecât se aude galopul unui cal. Peste câteva minute se deschide uşa şi se iveşte un bărbat, îmbrăcat de la mijloc în jos ca la ţară — pantaloni bufanţi şi sandale - şi de la mijloc în sus ca la oraş — tricou Chemise Lacoste cam

decolorat de soare. Ţine în mână o pălărie care şi-a pierdut forma. Se uită la femeie de parcă n-ar mai fi nimeni în încăpere şi spune: Da?..., aşteptând ca ea să-i explice cine sunt cei pe care nici nu-i salută, nici nu-i priveşte. Domnii cunosc oameni care te cunosc pe tine şi vor să stea de vorbă cu tine. Cine sunt cei care mă cunosc? întreabă Casabets, fără să se uite încă la ei. Luis Collazo, de exemplu, spune băiatul de la Poliţiste. Luis Collazo, repetă bărbatul şi se duce la bar ca să-şi toarne whisky, fără să le ofere şi lor. Va să zică Luis Collazo vorbeşte despre mine şi mă include între cunoscuţii lui. Bărbatul se aşază picior peste picior pe un fotoliu de lângă fereastră, cu ochii aţintiţi asupra băuturii pe care o clatină în pahar, descriind cercuri mici. Femeia îşi priveşte soţul. Băiatul de la Poliţiste se întoarce spre Jaime Brena, aşteptând ca el să hotărască ce povestesc şi ce nu. Jaime Brena înţelege că nu poate continua să vorbească pe ocolite şi spune: Ştiţi, domnule Casabets, am să fiu cinstit cu dumneavoastră. Îl cunoaştem pe Luis Collazo, dar nu suntem aici pentru că ne-ar fi trimis el, ci pentru că suntem ziarişti şi investigăm o serie de decese ale unor persoane pe care le cunoaşteţi dumneavoastră. Îi mai pasă cuiva de moartea Gloriei Echagüe şi a lui Pedro Chazarreta? întreabă bărbatul. Le pasă multora, da, dar nu mă refer numai la ei. Dar la cine altcineva? La Gandolfini, care a murit într-un accident de maşină, la Bengoechea care a murit schiind şi la Marcos Miranda, care a fost

împuşcat la New Jersey. A murit şi Marcos Miranda? întreabă bărbatul. Da, spune Brena, şi Luis Collazo, a fost găsit spânzurat. Casabets îl priveşte fără a se clinti, inexpresiv, de parcă n-ar fi auzit. Dar a auzit, pentru că după aceea îşi priveşte soţia, schiţează o grimasă, un zâmbet aproape imperceptibil şi îi spune: N-a mai rămas nimeni. Ea nu răspunde; totuşi, este limpede că ştie despre ce vorbeşte bărbatul ei. N-a mai rămas nimeni, spune din nou Casabets şi zâmbeşte mai larg. Dar Brena îl corectează: Ba da, a mai rămas cineva. Dumneavoastră. Şi îi face semn băiatului de la Poliţiste ca să-i întindă fotografia grupului de prieteni ai lui Chazarreta. Ce e asta? întreabă femeia şi încearcă s-o ia înainte s-o apuce soţul ei. Lasă, zice el, dă-mi aia, tu nu-ţi face griji, ţi-am explicat... nu trebuie să te îngrijorezi. Casabets îşi caută ochelarii şi revine la fotoliul lui. Priveşte fotografia şi încuviinţează de câteva ori cu capul. Ne este teamă că decesele bărbaţilor din fotografie au fost provocate şi că dumneavoastră sunteţi în pericol, îi spune băiatul de la Poliţiste. Femeia se nelinişteşte. Casabets râde. Îşi arată imaginea în fotografie. Ăstuia de-aici nu i se poate întâmpla nimic, a murit cu mult timp în urmă, foarte mult; dacă nu mă înşel, la câteva zile după ce a fost făcută fotografia asta. Emilio, zice femeia, poate... Nici un poate, o întrerupe el, nici tu n-ai înţeles că ăsta de aici a murit? Da, eu am înţeles, dar... încearcă ea să spună, el o opreşte din nou: Toţi cei din fotografie, dacă au murit, o meritau.

În afară de băiatul ăsta, spune şi se arată iarăşi pe el însuşi, ăsta nu merita să moară, dar tot l-au omorât. Într-o zi cineva avea să facă dreptate. Dreptate pentru ce? întreabă Brena. Bărbatul îl priveşte cu duşmănie: Nu auziţi? zice şi îşi isprăveşte whisky-ul dintr-o înghiţitură. Cine a făcut dreptate?, întreabă băiatul. Pesemne că Dumnezeu, răspunde bărbatul. Mi se pare că morţile acestea sunt opera unui om şi nu a lui Dumnezeu, corectează Brena, dacă ar fi fost un om, cine ar putea să fie? Casabets rămâne pe gânduri, nu vrea să intre în jocul lui Jaime Brena, dar n-are încotro. Bărbatul ia din nou fotografia şi o priveşte pe îndelete. Se gândeşte, nu pare preocupat, doar se gândeşte. Dacă a fost necesar să se facă dreptate, înseamnă că a existat un delict, ce delict s-a comis? stăruie Brena. Şi cine a făcut dreptate? Dacă n-a fost Dumnezeu… spune Casabets, care are aerul de a fi acceptat provocarea şi fără a-şi lua ochii de pe fotografie schiţează un zâmbet de parcă, în sfârşit, ar şti. Dacă n-a fost Dumnezeu… Cine? întreabă din nou Brena. Bărbatul ştie, e limpede că ştie, Brena e sigur că acum, când l-a exclus pe Dumnezeu, ştie. Poza asta am făcut-o la o dată foarte apropiată de ziua aceea, zice bărbatul. Care zi? Ajunge, spune femeia, vă rog, nu mai insistaţi. Lasă-i, îi cere Casabets, lasă-i. Apoi îl priveşte pe băiatul de la Poliţiste şi îl întreabă: Câţi inşi sunt în poza asta? Şase, răspunde băiatul. Greşeală, spune Casabets. Şi dumneavoastră, care se vede că aveţi mai multă

experienţă, câţi ziceţi că sunt? îl întreabă pe Brena. Îmi pare rău, deşi am mai multă experienţă, tot şase văd. Păcat, spune Casabets, pierdeţi ce e mai important: nu vedeţi ce nu se vede. În ziua aceea, în ziua pe care n-am să mi-o mai amintesc, eram cu toţii, zice, cei care se văd şi cei care nu se văd. La fel ca în fotografia asta. Casabets o aruncă pe masă şi continuă: Uneori, martorii au parte de ce e mai rău, chiar de o durere mai intensă decât a victimei, se învinovăţesc că n-au putut evita nenorocirea, că n-au făcut nimic. Bărbatul se ridică, cum am putut să uit de el? De cine? întreabă Brena. Eu sau el trebuia să-i omorâm… iar eu sunt laş. Casabets nu mai spune nimic, îşi isprăveşte whisky-ul dintr-o înghiţitură, îşi lasă paharul în bar şi se poartă de parcă n-ar fi auzit întrebarea lui Jaime Brena. Priveşte blazonul înălţării Sfintei Cruci, zăboveşte un moment aşa, în picioare, cu spatele la ei, scrutându-l. Sau privind uşa astupată. Cine l-o fi brodat? întreabă. Apoi se întoarce spre ei, zâmbeşte şi spune: E incredibil. Ce este blazonul acesta? întreabă Jaime Brena. Blazonul Înălţării Sfintei Cruci, regiunea căreia îi aparţine Capilla del Senor, unde ne aflăm acum. În 1940, intendentul, un oarecare Botta, a pus să se facă un blazon care să reprezinte fapte istorice. Blazonul e ca o inimă, nu? Două auricule şi două ventricule. Eu aveam de gând să fac medicina, voiam să fiu medic, dar înainte… Casabets zăboveşte o clipă năpădit de gândurile pe care nu le împărtăşeşte şi apoi revine la

relatare: Modelul este al secretarului municipal Jose Peluso. Auricului stâng? întreabă Casabets şi indică primul sfert al blazonului. O cruce, răspunde Jaime Brena. Da, foarte bine, o cruce, reprezintă întemeierea satului de către Francisco Casco. Auricului drept? îl întreabă pe un ton de profesor de liceu pe băiatul de la Poliţiste. O căruţă, e posibil, zice băiatul. O căruţă, da, căruţa care ducea imaginea Sfintei Fecioare Maria şi care s-a oprit la celălalt capăt al rutei 6, dând naştere astfel legendei Fecioarei din Luján. Pentru că, în fond, toate sunt legende, a mea, a dumneavoastră, a Fecioarei Maria, nu? spune şi îl priveşte pe Brena. În asta suntem de acord, îi răspunde el. Ventricul stâng: două spice de grâu care simbolizează fertilitatea pământului şi ventriculul drept: o pană, pentru că aici a instalat Rivadavia prima şcoală publică în 1821. Ce mai vedeţi?, întreabă. Ajutaţi-ne, îi cere Jaime Brena. Un fir de argint, spune Casabets şi îl arată, vedeţi cordonul cenuşiu care desparte stânga de dreapta? Este Pârâul Crucii. Emilio Casabets oftează, pare istovit. Am să dorm puţin, spune şi se apropie de nevastă-sa. O sărută pe buze. Stai liniştită, îi spune, a trecut totul. Şi se îndreaptă spre camere. Însoţeşte-i până la portiţă, îi cere femeii şi după aceea Casabets chiar pleacă. Femeia se ridică: Vă însoţesc, spune. Jaime Brena o priveşte o clipă: Puteţi să ne explicaţi ceva din toate acestea? Nu e nimic de explicat, răspunde ea, soţul meu a spus tot ce avea de spus, să mergem, vă însoţesc până la portiţă.

Jaime Brena stăruie: Ştiţi, eu vă respect tăcerea şi pe a soţului dumneavoastră, dar el poate fi cu adevărat în pericol. De ce n-ar veni acum după el cel ce i-a ucis prietenii? Nu erau prieteni, răspunde ea cu asprime, şi n-are să vină nimeni după el, pentru că Emilio n-a făcut nimic. Dar ceilalţi ce au făcut? Femeia nu răspunde. Acum vorbeşte băiatul: Cineva care omoară sau pune să fie omorâte cinci persoane nu gândeşte ca noi, nu utilizează aceeaşi logică, e un asasin. Credeţi că puteţi să ştiţi ce trece prin capul unui criminal, doamnă Casabets? Credeţi că a ucide pe cineva are întotdeauna o explicaţie la care putem să ajungem? Femeia începe să şovăie. Jaime Brena bagă de seamă şi îi face semn băiatului de la Poliţiste să-i dea înainte, că e pe drumul cel bun. Dacă criminalul acela crede că soţul dumneavoastră poate să-l dea de gol, nu credeţi că ar veni după el, chiar dacă n-ar fi făcut nimic? întreabă băiatul. Femeia se uită un moment la el şi după aceea spune: Aşteptaţi-mă la portiţă, vin după dumneavoastră.

La cinci minute după ce Jaime Brena şi băiatul de la Poliţiste ajung la portiţă, apare soţia lui Casabets într-un Ford Ranger care a străbătut drumurile mulţi ani şi a adunat mult praf pe roţi. Văzând că Jaime Brena fumează, îi cere o ţigară: Lui Emilio nu-i place să fumez, spune şi trage primul fum. Şi dumneavoastră credeţi că soţul meu poate fi în pericol? îl întreabă pe Brena. Într-adevăr, doamnă, vă jur că da, spune el cu siguranţă de sine. Ea îşi ia câteva secunde, mai

trage două sau trei fumuri şi apoi începe să povestească ce ştie.

Căsuţa era un grup de prieteni care lăsau în urmă adolescenţa, cei care apar în fotografie, dumneavoastră i-aţi văzut. Se distrau cum făceau băieţii de pe vremea aceea, dar, în plus, de fiecare dată când puteau, făceau rău celor din jur. Aceasta era distracţia maximă: să le facă rău celorlalţi. Femeia trage adânc în piept. Jaime Brena şi băiatul de la Poliţiste o aşteaptă. Ea elimină fumul şi continuă: Când soseau cei din Căsuţă la o petrecere sau la o reuniune, totul încremenea şi numaidecât totul începea să se învârtească în jurul lor. Fie pentru că cei prezenţi îi admirau, fie pentru că le era frică de ei. Erau grupul „băieţilor răi”, din care, dacă nu puteai să faci parte, era mai bine să le fii prieten. Iar Emilio, cu toate că îi era teamă de ei, a vrut să facă parte. Femeia mai trage de două ori din ţigară, apoi aruncă chiştocul pe jos şi îl striveşte cu vârful pantofului. Ca să accepte un nou membru, lămureşte, aspirantul trebuia să se supună unor probe iniţiatice: să intre într-un vagon de tren abandonat, să bea urină, să meargă pe strada cea mai pustie pe întuneric, să se ducă la miezul nopţii într-un cimitir. Lui, lui Emilio, Chazarreta i-a cerut ceva mai mult. Femeia acum rămâne în tăcere, dar nu stă în aşteptare, ci rămâne în tăcere de parcă acolo s-ar încheia relatarea, sau ca şi acum ea ar vrea să se încheie cu această ultimă frază: Lui Emilio, Chazarreta i-a cerut ceva mai mult. Are ochii

injectaţi din pricina indignării. Mai cere o ţigară. Jaime Brena îi întinde pachetul, iar după ce femeia ia una şi şi-o pune în gură, el i-o aprinde. Ea tot nu spune nimic. Ce i-au cerut? întreabă Brena pentru ca ea să continue. Ea o face cu greutate: De fapt, de cerut, nu i-au cerut nimic, dar i-au făcut-o, spune şi vocea i se frânge. Scuzaţi-mă, dar am nevoie să înţeleg, ce i-au făcut? stăruie el. Ştiţi dumneavoastră, nu mă siliţi să spun eu, îl roagă femeia cu buzele strânse de furie, ştiţi dumneavoastră. Brena o ţintuieşte cu privirea, cumpănind dacă trebuie să rostească sau nu cuvintele, încercând să înţeleagă dacă femeia doreşte tăcere sau ar prefera s-o spună cineva odată pentru totdeauna, să exprime cineva oroarea ca să doară mai puţin, dacă este cu putinţă. Atunci, Jaime Brena se hotărăşte şi spune: Chazarreta l-a violat. Femeia strânge şi mai tare din dinţi, lacrimile încep să i se rostogolească pe obraji, lacrimi grele, fierbinţi, străine de ea, lacrimi care încă nu sunt ale ei. Apoi îl corectează: Nu doar Chazarreta, au făcut-o cu toţii. Iar după ce o spune, izbucneşte într-un plâns dezlănţuit. Plânsetul şi vorbele i se amestecă. Cei cinci, pare să spună printre suspine, l-au violat toţi cinci. Plânsul femeii, deşi inevitabil, îi face pe bărbaţi să se simtă stânjeniţi; băiatul de la Poliţiste intenţionează să se apropie de ea, dar Brena îl opreşte cu un gest şi îi spune fără glas, doar mişcând din buze: Las-o să plângă. Când ea izbuteşte să se liniştească puţin, continuă:

Suntem căsătoriţi de treizeci de ani, dar nu ştiam nimic, niciodată nu mi-a spus, niciodată. Mi-a povestit într-o noapte, la puţin timp după ce a fost omorâtă Gloria Echagüe. N-a putut să-mi spună înainte, vă daţi seama. Ăia au început să apară la ştiri, în ziare, în reviste, iar amintirea grozăviei care până atunci fusese moartă, înmormântată, a reînviat. Femeia îşi şterge lacrimile, răsuflă, se străduieşte să vorbească cu mai mult calm, în ciuda celor ce trebuie să spună. Mi-a mărturisit totul, cum l-au penetrat, unul câte unul, mi-a povestit cu lux de amănunte, mirosul locului, loviturile, chipul lui zdrelindu-se de peretele din cărămidă, durerea, râsetele, iar după aceea ruşinea şi tăcerea. M-a făcut să-i făgăduiesc că nu vom mai pomeni vreodată de asta. Emilio nu mai spusese nimănui, înţelegeţi, nici măcar părinţilor lui. N-a putut niciodată. Femeia plânge din nou. Cum poate cineva să ţină atâta timp o taină ca asta? întreabă. El îngropase totul, îl ucisese pe cel ce era, se născuse din nou, era altul. Aşa l-am cunoscut eu, altul. N-am să ştiu niciodată cum era înainte, cum era în fotografia aceea. Cu apariţia acelor oameni, s-au întors amintirile moarte, nu ca să-l reînvie pe Emilio cel mort, ci ca să-i aducă aminte că e mort. El i-a căutat, pe ei, pe toţi, a avut nevoie să-i caute, a stat de vorbă cu ei, până şi cu Miranda s-a văzut când a venit în vizită în ţară. Au tăgăduit totul. Ca şi cum nu s-ar fi întâmplat. De parcă ar fi nebun. Emilio voia doar să admită că i-au făcut atât de

mult rău, să-i ceară iertare, dar nu; nici măcar asta nu i-au acordat, nemernicii, nici măcar această minimă reparaţie. A fost o lovitură foarte dură pentru soţul meu. Atunci lui i-a venit ideea să cumpere casa asta şi pământul, o ţinea morţiş, nu erau de vânzare, dar le-a făcut proprietarilor o ofertă de nerefuzat şi le-a obţinut. Eu nu voiam, m-am împotrivit cât am putut, dar mi-am dat seama că nu e cu putinţă să-l opresc. Trebuia să aibă neapărat gospodăria asta. Asta şi nu alta. Ce are locul acesta? întreabă băiatul de la Poliţiste aproape temându-se de răspunsul pe care îl intuieşte. Asta a fost cu ani în urmă gospodăria familiei Chazarreta, spune femeia. Îi tremură bărbia, dar nu vrea să mai plângă, se stăpâneşte şi, cu bărbia tremurândă, continuă: Locul unde l-au violat pe soţul meu, locul unde l-au ucis pe cel ce era înainte, pentru totdeauna. Când ceilalţi au negat totul, el a venit aici, s-a întors în subsolul unde l-au batjocorit, avea nevoie să se întâlnească cu martorii muţi, cu pereţii, cu cărămizile. Avea nevoie să arate că nu e nebun. Şi erau toate. Era beciul, era mirosul, era aceeaşi umiditate. Am cumpărat gospodăria şi îndată după aceea am venit să locuim aici. A zăbovit o săptămână întreagă acolo înăuntru, fără a vorbi cu nimeni, aproape fără să mănânce. Iar când a ieşit, el însuşi a astupat uşa pentru totdeauna, cea ascunsă acum după blazonul înălţării Sfintei Cruci. A astupat-o. Din ziua aceea n-a mai vorbit niciodată de asta, n-a mai ieşit din gospodărie

decât ca să meargă în sat cu mine, la bancă sau la medic şi înapoi acasă. Femeia plânge din nou. Băiatul de la Poliţiste caută în maşină o sticlă cu apă. I-o dă şi ea bea, apoi îşi şterge lacrimile cu stângăcie. Eu nu ştiam nimic, trăiam lângă el şi nu ştiam nimic, până când, într-o bună zi, au omorât-o pe Gloria Echagüe şi au apărut cu toţii din nou. Dumneavoastră aveţi idee cine crede soţul dumneavoastră că ar putea să fie asasinul? Nu, habar n-am şi nu cred să-mi spună, n-are să mai vorbească despre asta. Oricum, încercaţi, îi cere Brena. I-am jurat că nu vom mai pomeni niciodată de asta, lămureşte ea. Este un caz de forţă majoră, insistă el. Nu ştiu dacă am să pot. Dacă puteţi, dacă el vă dă vreo informaţie care credeţi că ne-ar putea fi de folos, vă rog să ne sunaţi, spune Jaime Brena şi îi dă o carte de vizită. Iar dacă dumneavoastră aflaţi ceva ce ar putea să pună în pericol viaţa soţului meu, să mă anunţaţi, la rândul dumneavoastră, cere femeia. Fiţi liniştită, aşa vom face.

Străbat câţiva kilometri în tăcere, nu pentru că nu ar avea despre ce să vorbească, ci pentru că nu pot să o facă. Se lasă înserarea şi, prin oglinda retrovizoare, băiatul de la Poliţiste vede soarele aprins, gata să apună. Cum poate să vrea să locuiască acolo? întreabă abia când ies de pe Panamericana şi o iau pe drumul care duce în La Maravillosa. Nu ştiu, zice Brena, adevărul e că nu ştiu. Eu am o teorie, mărturiseşte băiatul, pot să spun o tâmpenie, chiar dacă nu e politic corectă? Poţi, eu sunt

sătul de ceea ce este politic corect. Uneori mă gândesc că femeile sunt mai pregătite decât noi ca să treacă prin astfel de lucruri, spune băiatul, de viol se tem, dar sunt conştiente de posibilitate. Cineva, la un moment dat în viaţa lor, le-a avertizat că un bărbat poate să le facă rău, că trebuie să aibă grijă, să nu se ducă în locuri primejdioase, întunecate, aproape de calea ferată, nu ştiu, toate lucrurile pe care mama mea i le spunea surorii mele şi niciodată mie. Băieţii nu, noi nu vorbim despre asta, nu ne priveşte, nu ne avertizează nimeni că şi noi putem fi batjocoriţi, violaţi şi atunci, când se întâmplă, rămânem pierduţi pe de-a-ntregul, dezarmaţi, morţi, cum i s-a întâmplat lui Casabets, pentru că ceea ce s-a întâmplat nu putea să se întâmple, nouă nu, şi ajungem să ne îndoim de propria percepţie: ce s-a întâmplat nu s-a întâmplat, este cu neputinţă, nu este real. Poate că asupra lui Casabets faptul că l-au minţit după atâţia ani, că l-au făcut să se îndoiască de ce a trăit, că cei care l-au violat neagă şi astăzi că cele petrecute s-au petrecut cu adevărat, a avut efectul unui nou viol. Mai întâi i-au violat trupul, apoi conştiinţa şi memoria. Şi durerea. Primul viol nu-l mai putea repara, însă pe al doilea da, ducându-se unde a avut loc nenorocirea, recunoscând pereţii, căutând martori complici, muţi şi fideli, recuperând amintirile pe care ani de-a rândul a vrut să le ucidă. Pentru ca după aceea să le ucidă el, iarăşi ca într-un act de voinţă, ca într-o hotărâre

proprie, să le închidă dincolo de o uşă atârnând un blazon deasupra, un blazon care pare o inimă rănită, străbătută de un fir de argint. Băiatul tace. Brena îl priveşte. Am spus o prostie? întreabă băiatul. Nu, ai spus un adevăr şi l-ai spus frumos, emoţionant, aproape literar. Într-o zi ai să scrii bine, tu, băiete, dacă mai citeşti puţin, într-o zi ai să scrii.

Când ajung la poartă, nu le pasă de timpul pe care paznicii îi fac să-l piardă, nici de controalele prin care trebuie să treacă. Astăzi nu. Astăzi nu este loc nici de ceartă, nici de supărare. Băiatul de la Poliţiste le dă tot ceea ce le cer. Iar Jaime Brena aşteaptă fără să se irite. Nurit Iscar îi întâmpină în faţa casei, pe drumul pietruit. Îndată ce îi vede, bagă de seamă că bărbaţii au suferit un şoc. Face cafea, în timp ce ei îi povestesc. Nu există nici o posibilitate ca criminalul să fie însuşi Casabets? întreabă Nurit. Nu, o exclud complet, răspunde Brena, cred că mă pricep puţin, după ce am văzut atâţia asasini şi victime, iar el e incapabil să omoare pe cineva. Pe de altă parte, după cum a spus nevastă-sa, Casabets nu iese din gospodărie de trei ani, adaugă băiatul de la Poliţiste. Părea sincer, atât când a fost surprins de moartea lui Miranda şi a lui Collazo, cât şi când nu s-a deranjat să se arate întristat de moartea lor, sau a vreunui membru al grupului. Acum se înţelege de ce pe Collazo îl afecta mai mult să se afle adevărul decât să se presupună că îl vor ucide şi pe el, spune Nurit. Da, acum se înţelege, încuviinţează

Jaime Brena şi îi cere băiatului să scoată din nou fotografia şi să i-o arate ei. Cheia e în imagine, am văzut pe faţa lui. Casabets spune că e o a şaptea persoană pe care nu o vedem şi dă de înţeles că persoana aceea, pe lângă martor al celor întâmplate, este asasinul. Nurit ia fotografia şi o priveşte pe îndelete. Ai o lupă? întreabă Brena, poate că e un detaliu prea mic, un picior sau o mână ascunse în spatele lor. Nurit nu-i răspunde, nu ştie dacă în casă este vreo lupă şi nici nu-i pasă, e atentă la ce are sub ochi. Vezi ceva? întreabă Brena. Vezi ceva, da, îşi răspunde singur. Nu e vorba despre ce văd, corectează ea, nu v-aţi gândit că poate ce căutăm nu e ascuns în spatele lor, ci în faţă? În faţă, unde? spune Jaime Brena. Cum în faţă? întreabă băiatul de la Poliţiste. O fotografie este o mărturie a realităţii, iar martorul este fotograful, întotdeauna există un fotograf. Acela este al şaptelea bărbat, spune Nurit. Fotograful, repetă Brena. Trebuie să cercetăm cine a făcut fotografia, spune băiatul de la Poliţiste, putem s-o rugăm pe soţia lui Casabets. Nu e nevoie să întrebăm pe nimeni, zice Jaime Brena, eu ştiu cine a făcut fotografia asta. Cine? întreabă Nurit. Roberto Gandolfini, mergea cu ei peste tot, îl foloseau ca valet, el nu făcea parte din grup. El a făcut fotografia. Eşti sigur? întreabă Nurit. Aproape, răspunde Brena, mama îl obliga pe fratele lui vitreg să-l ia peste tot, chiar şi în excursia de absolvire. L-a prefăcut într-o povară. Ştii cât trebuie să-l fi iubit ăia pe cel mic? Îmi

închipui, zice băiatul de la Poliţiste, şi el trebuie să fi suferit. Sunt sigur că a fost şi în gospodăria familiei Chazarreta în noaptea aceea, spune Brena. El este martorul. Răzbunătorul. E de ajuns durerea de a fi fost martorul grozăviilor pe care le făceau ca să-i omoare pe toţi? întreabă băiatul de la Poliţiste. Ce este de ajuns ca să omori şi ce nu, asta este o întrebare fără răspuns logic pentru noi, băiete, îi răspunde Brena. Faptul că este el ar explica şi întârzierea ştirilor despre moartea lui Miranda la New Jersey, care au apărut la câteva ore după ce ţi-a spus el, remarcă băiatul de la Poliţiste, el a ştiut-o înaintea tuturor. Dar nu înţeleg de ce a spus că al şaselea prieten se numea Vicente Gardeu. Gandolfini ştia foarte bine cine era al şaselea prieten şi cine era Vicente Gardeu. Îl avertiza pe Brena, lămureşte Nurit, voia ca atunci când va ajunge la adevăr să ştie. Ce anume? întreabă băiatul. Cu cine se pune. Gandolfini a fost la întâlnirea aia ca să te măsoare, să vadă cine e ăla care întreabă de el şi de morţii lui, conchide Nurit Iscar. Acum ea îl priveşte pe Jaime Brena şi i se adresează: Voia să ştii că el ştie, voia ca în sfârşit să înţelegi, să ştii că în după-amiaza aceea, când te-ai întâlnit cu el la bar, el ştia. Ştia cine eşti şi de ce vrei să-l vezi. Te-a avertizat. Sau poate că a fost o bravadă, zice Jaime Brena, un mod de a se împăuna cu faptele lui. Mai mult decât atât, spune Nurit, eu cred că a vrut să te amenințe. Rămân în tăcere, nici unul nu contrazice teoria lui Nurit. Ce facem mai

departe? întreabă după câteva momente băiatul de la Poliţiste. Deocamdată nu avem decât supoziţii, spune Jaime Brena, dar poate că nu suntem departe de adevăr. Gandolfini e un tip cu firme, puternic, are destui bani ca să plătească un ucigaş sau mai mulţi, el poate să ducă la capăt cu meticulozitate moartea fratelui şi a prietenilor, să angajeze pe cineva care să-l omoare pe fiecare dintre ei aşa cum ar trebui să moară. Şi dacă aşa a fost, mâine vom verifica, conchide Jaime Brena. Ce se întâmplă mâine? întreabă băiatul de la Poliţiste. Mă duc la el în birou şi îi expun teoria noastră. Eşti nebun, zice Nurit, tocmai ţi-am spus că individul te-a ameninţat şi tu ai de gând să te duci la el, de parcă ar fi o nimica toată? Las-o baltă, Brena, e de acord băiatul, e un tip periculos. Nu în ceea ce mă priveşte, mie n-are de ce să-mi facă ceva. Pentru că ştii. Nu cred că-i pasă, dacă, oricum, n-avem nici o dovadă. Te-a avertizat în după-amiaza aceea la bar, te-a ameninţat, stăruie Nurit. Dar nu m-a asasinat, a trecut destul de când a aflat că ştiu şi nu mi-a făcut nimic, răspunde Brena. Nu mi se pare înţelept să te prezinţi în faţa lui, să-i spui ce, să-i confirmi ce? spune băiatul de la Poliţiste. Jaime Brena îl întrerupe: E slujba mea, băiete, spune cu fermitate. Băiatul este vădit îngrijorat. Nurit de asemenea. E o nebunie să te duci, spune ea, te aşteaptă. E slujba mea, spune din nou Brena. Băiatul îl priveşte, şovăie, apoi se hotărăşte şi spune: Nu, nu e slujba ta, acum e a mea, tu nu

mai eşti la Poliţiste. Jaime Brena e uluit de răspunsul băiatului. Dezarmat, aproape jignit. Nu că n-ar şti că el nu mai e la Poliţiste, dar zilele acestea, alături de băiat şi de Nurit Iscar, avusese din nou iluzia că, în ciuda a tot, în ciuda mutării, în ciuda lui Rinaldi, în ciuda rapoartelor prosteşti pe care trebuie să le analizeze şi să le publice, el era din nou unde voia să fie. Dar nu. A fost doar o nălucă. Jaime Brena se uită la Nurit Iscar, care nu spune nimic, dar este limpede că tăcerea ei încuviinţează cele spuse de băiat, ca singura posibilitate de a-l proteja. Tăgăduieşte de două ori cu capul, oftează, pare gata să spună ceva, dar nu rosteşte nimic, îşi deschide portmoneul, scoate cartea de vizită pe care i-a dat-o Gandolfini cu câteva zile în urmă şi o aruncă pe masă. Dacă acum e slujba ta, aici ai adresa, îi spune băiatului, dacă îndrăzneşti. Apoi îşi bagă portmoneul la loc, îşi pune haina şi îşi ia rămas-bun: Vă doresc mult noroc. Unde te duci? întreabă Nurit. Acasă, răspunde el. Şi cum? Pe jos până la poartă, iar acolo cer un taxi sau închiriez o maşină. Nu fi căpos, spune băiatul, pot să te duc eu. Sunt căpos, da, zice Jaime Brena, uneori nu e rău să fii căpos, îţi menţine demnitatea pe linia de plutire. Iar în timpuri când tot ce te înconjoară e rahat, e important să te menţii pe linia de plutire. Jaime Brena schiţează gestul de a ridica o pălărie imaginară de pe cap, de data aceasta dedicat doar lui Nurit Iscar, şi iese. Băiatul rămâne îngrijorat. Eu n-am vrut decât să-l protejez, spune. Ştiu, răspunde Betibú,

ştie şi Jaime Brena. O ştie prea bine. Dar e încăpăţânat şi se crede nemuritor, o combinaţie nerecomandabilă. Ce facem? întreabă din nou băiatul de la Poliţiste. Habar n-am, spune Nurit, încă nu am habar. Poate că ar fi mai bine să ne luăm câteva ore ca să cumpănim. Ne odihnim puţin şi mâine după-amiază hotărâm ce să facem. Cum a zis Brena, avem doar presupuneri, chiar dacă credem în ele. Ce părere ai? E perfect, răspunde băiatul de la Poliţiste. Vino, zice Nurit, înainte de a pleca mai bea o cafea, să mergem în bucătărie. Nurit Iscar îi arată pe unde s-o ia. Pune cafetiera în priză, că eu trag draperiile şi vin, spune. Băiatul încuviinţează şi se duce, dar ea nu face ce a spus. Se întoarce, ia cartea de vizită cu adresa lui Gandolfini lăsată de Jaime Brena pe masă, o priveşte, o ascunde în buzunarul de la pantaloni şi abia după aceea se îndreaptă spre bucătărie.

25

La unsprezece dimineaţa, maşina închiriată de ziar vine s-o ia pe Nurit Iscar din La Maravillosa. Aseară a cerut să vină mai devreme, dar omul i-a amintit că locuieşte în Lanus şi că de acolo „ajungi greu”. Nurit rămâne cu gândul la adverb, se întreabă dacă n-ar trebui să se spună „ajungi cu greu”. Nu se decide. În vreme ce ea se pierde în vane meditaţii despre utilizarea limbajului (când este agitată, se concentrează asupra folosirii cuvintelor, ca să-şi scoată din cap ce o tulbură, iar asta a făcut-o încă din copilărie), şoferul insistă cu ale lui: Ştiţi ce este bulevardul Pavon la ora asta? Ea nu ştie, dar îşi imaginează. În realitate, pe Nurit nu o grăbeşte nimic, în afară de propria-i angoasă şi de teama că băiatul de la Poliţiste ar putea să sune ca să ceară cartea de vizită a lui Gandolfini, pe care i-a lăsat-o Jaime Brena şi pe care el nu a luat-o. A chemat-o din nou pe Anabella pentru câteva ore, ca să lase casa impecabilă; îi spusese că nu va lucra decât la sfârşit de săptămână, dar îşi închipuie că ea, Betibú, n-are să mai stea mult în La Maravillosa şi, înainte de a pleca, vrea ca totul să rămână aşa cum l-a găsit. Mai bine decât cum l-a găsit. Are telefonul în poşetă pentru

urgenţe, dar îl ţine închis, preferă ca Jaime Brena sau băiatul să nu o găsească; în caz contrar, vor încerca s-o oprească, aşa cum i-a oprit Nurit Iscar pe ei.

În faţa barierei, şoferul înapoiază cardul care îi fusese înmânat la intrare, iar după aceea un paznic îi controlează portbagajul — Îmi permiteţi portbagajul? — şi ies. Să ieşi e întotdeauna mai uşor decât să intri, spune bărbatul. Nurit rămâne iarăşi gândindu-se la ceva atât de abstract ca o frază, la nouă cuvinte şi se întreabă dacă nu este titlul cel mai potrivit pentru următorul ei raport din La Maravillosa, poate ultimul raport al lui Nurit Iscar: „Să ieşi e întotdeauna mai uşor decât să intri”.

În momentul când maşina trece de bariera din La Maravillosa îndreptându-se spre întâlnirea cu Gandolfini, băiatul de la Poliţiste e gata să pornească de acasă spre ziar. Este îngrijorat că relaţia cu Jaime Brena a fost afectată, dar trebuia să-l împiedice într-un fel. Poate că ar fi trebuit să o facă altfel, să-i explice mai bine motivele, fără a recurge la lovituri sub centură, mai ales fără a pomeni de îndepărtarea lui de la rubrica Poliţiste, de unde, cum astăzi băiatul ştie prea bine, n-ar fi trebuit să plece niciodată. Dar ieri nu i-a trecut prin cap să spună decât: „Nu, nu e slujba ta, acum e a mea, tu nu mai eşti la Poliţiste”. Acum, când e prea târziu, îi vin în minte alte fraze, mai bune decât aceea. Ba chiar ar fi putut să se ofere să meargă împreună la Gandolfini. S-a speriat, a simţit că Jaime Brena se

duce direct într-o zonă de mare risc. Trebuia să fie categoric. Dar e conştient că a fost nu numai categoric, ci şi crud, şi asta nu-şi poate ierta.

Când maşina care o duce pe Nurit Iscar e la peaj, băiatul urcă într-un taxi, iar Jaime Brena iese din casă, hotărât să meargă pe jos până la ziar. Sunt douăzeci de străzi şi el nu este în formă maximă, dar astăzi are chef să meargă pe jos. Are nevoie să meargă pe jos. Să se gândească. La primul colţ de stradă unde îl opreşte un semafor trebuie să împartă trotuarul cu un tip care plimbă câini. Şi cu animalele: un mănunchi de curele şi de lătrături. Asta chiar că n-ar face, să aibă un câine ca să-l ducă altul la plimbare, în mijlocul unei haite inevitabil supărate pe stăpâni. El, Jaime Brena, vrea câinele tocmai pentru asta, ca să-l ducă la plimbare ţinându-l de lesă. Şi ca să-l ducă în piaţă şi ca să dea din coadă când se întoarce acasă. Este compania maximă pe care ar suporta-o, crede. Încetul cu încetul, a devenit un om solitar, la aceasta se gândeşte Jaime Brena contemplând un dalmaţian care îl priveşte cu capul într-o parte, dând din coadă în semn de prietenie. Recunoaşte că este un singuratic, chiar dinainte de despărţirea de Irina. Singurătatea este o stare interioară posibilă chiar şi când eşti alături de alţii, se gândeşte. Fireşte că ceilalţi, dacă nu sunt, la rândul lor, solitari, sfârşesc prin a se sătura. Cum s-a săturat Irina. Şi crede că tocmai asta, singurătatea, îl uneşte, în mod paradoxal, cu

unele persoane. Singurătatea care uneşte. Sau care alătură. O comunitate de solitari. Cu Karina Vives, de exemplu. Cu băiatul de la Poliţiste, chiar dacă astăzi nu vrea să-l vadă. Cu Nurit Iscar. Nurit Iscar, ar băga mâna în foc, e o femeie solitară, chiar dacă e înconjurată de prietene. O solitară până în măduva oaselor, se observă. Aşa cum se observă şi în cazul lui. Să fii un solitar e ceva constitutiv, un fel de a fi, ceva ce nu se schimbă cu trecerea timpului şi nici dacă se umple casa de oameni. Dacă între el şi Nurit Iscar ar fi cândva ceva, dacă ar alcătui vreun fel de cuplu, ar continua să fie doi solitari. Fericiţi, poate, cu bună companie, dezmierdaţi unul de celălalt, având parte de sex excelent, dar doi solitari. Şi nu-i sună rău, ba chiar consideră că ar fi modelul de cuplu de care are el nevoie: să împartă cât mai are de trăit cu o femeie la fel de solitară ca el. Doar un solitar e în stare să fie lângă altul fără a simţi nevoia, obligaţia şi dreptul de a-l poseda şi nici de a-l schimba. Şi ce l-a apucat să se gândească la Nurit Iscar în felul acesta? Mai bine revin la câine, îşi zice. Şi asta face.

Biroul lui Gandolfini este într-un turn din Catalinas, pe bulevardul Leandro N. Alem, unul dintre numeroasele blocuri-turn înălţate lângă hotelul Sheraton. Ca să nu se rotească atâta în loc, şoferul o lasă pe Nurit pe partea cealaltă şi o anunţă că acolo are s-o aştepte, dar dacă atunci când iese nu-l vede, înseamnă că cineva i-a cerut să se dea la o parte şi atunci el înconjoară

grupul de clădiri. Sau grupurile de clădiri, pentru că în zonă sunt multe străzi pietonale acum, a văzut? Dacă intervine ceva, mă sunaţi pe mobil, spune bărbatul. Dacă intervine ceva, vă sun, răspunde ea. Nurit Iscar traversează bulevardul şi aproape că o ia vântul. Nu băgase de seamă că bate vântul cu atâta putere. Poate că nu bătea, întotdeauna i-a atras atenţia ce tare bate vântul în partea aceea a oraşului Buenos Aires şi nu e sigură că apropierea râului e singurul motiv al fenomenului climateric. Îşi aduce aminte de o prietenă a Paulei Sibona, o actriţă care locuieşte în Spania de multă vreme, care în momentele când era deprimată îşi punea o fustă largă, se ducea pe Leandro Alem sau pe Córdoba şi aştepta ca vântul să producă în fusta ei efectul Marilyn Monroe, pentru care trecătorii ocazionali erau recunoscători, iar ei asta îi ridica moralul. Lui Betibú, cu pantalonii ei negri şi cămaşa albă, vântul nu-i răscoleşte decât buclele, pe care ea şi le aranjează din când în când, cu un gest reflex şi zadarnic.

Clădirea lui Gandolfini este toată din sticlă polarizată. Neagră, dacă o priveşti de afară. Are la fel de multă securitate ca La Maravillosa. Îndată ce depăşeşti uşa turnantă, te opreşte unul dintre paznicii aşezaţi în spatele birourilor şi îţi cere numele, documentul de identitate, etajul şi biroul pe care vrei să le vizitezi. Când îi vine rândul, Nurit spune că nu-şi aminteşte etajul, dar se duce la domnul Gandolfini. Etajul şaptesprezece, răspunde paznicul şi întreabă:

Aveţi programare? Da, bineînţeles, minte ea. Bărbatul îşi notează datele ei pe un formular şi îi dă un card. Pe Nurit o surprinde că această parte a controlului este atât de uşor de trecut, e de ajuns o minciună prostească: Da, am programare. Poate că şi chipul, culoarea pielii, o anumită îmbrăcăminte, faptul că este femeie. Buletinul trebuie lăsat în custodie, până la ieşirea din edificiu, când se dă înapoi cardul, o lămureşte bărbatul de la siguranţă. Şi cu toate că lui Nurit nu-i place să-i reţină cineva documentul de identitate, i-l dă. Înainte de a trece printr-un turnichet, ea trebuie să-şi mai arate şi poşeta — ca servitoarele în La Maravillosa, deşi în cazul acesta teama este alta —, să treacă printr-un detector de metale şi apoi să vâre cardul în cititor. Identitatea noastră, a tuturor, a fost redusă la o cantitate variabilă de carduri, pentru diferite utilizări, gândeşte. Se simte într-un film american intrând la CIA, sau în serialul *24,* intrând în clădirea unde lucrează Jack Bauer. Pare prea mult. În special, dacă bagi de seamă că toate acestea sunt ca să-l apere, printre alţii, pe un criminal, după cum bănuiesc ea, băiatul de la Poliţiste şi Jaime Brena. Pe cineva care plăteşte ca să fie ucişi oamenii la comandă. Aşa cum se angajează un croitor. Un croitor al morţii, gândeşte şi se întreabă dacă acesta ar fi un bun titlu pentru următorul ei roman: *Croitorul morţii,* de Nurit Iscar. Sau *Moarte pe măsură.* Sau *Moarte XXL.* Se gândeşte ea la un nou roman? Se opreşte în faţa liftului şi

când se deschide uşa urcă în mijlocul unui grup de bărbaţi în costume impecabile, femei în haine de birou şi tocuri înalte, din acelea pe care ea nu le mai poartă de ani buni, un tânăr cu casca motocicletei atârnată de un braţ şi cu plicuri de diferite mărimi sub celălalt şi o femeie ţinând de mână un copil care întreabă: Aici lucrează tati? Nurit coboară la etajul şaptesprezece şi caută vreo secretară. O găseşte după o uşă de sticlă givrată pe care scrie cu litere albe, gravate şi greu de citit: *RG Business Developers.* Se prezintă fetei: Numele meu este Nurit Iscar, sunt scriitoare şi am venit să-i iau un interviu domnului Gandolfini, pentru o carte de cronici pe care o scriu. Secretara se uită in agendă: Nu am notată o întâlnire cu dumneavoastră, îmi mai spuneţi o dată cum vă numiţi, vă rog? Nurit Iscar, cum se aude, ce ciudat, la editură mi-au spus că este totul stabilit. Ce editură? Cu mine n-a vorbit nimeni. Poate că au vorbit direct cu domnul Gandolfini şi el a uitat să vă anunţe. Nu cred, mă anunţă întotdeauna. Bine, fiţi amabilă şi întrebaţi-l dacă poate să mă primească, deşi întâlnirea nu figurează în agendă. Mi se pare că nu va fi posibil, domnul Gandolfini are ziua plină. Aţi putea să încercaţi? Femeia şovăie. Aţi putea să încercaţi, vă rog? stăruie ea. Nurit Iscar aţi spus, nu? întreabă secretara. Da, răspunde şi spuneţi-i că datele lui mi le-a dat domnul Luis Collazo, să nu uitaţi să-l menţionaţi pe Luis Collazo. Femeia vorbeşte la telefon cu şeful ei şi spre sfârşitul convorbirii repetă: Da, da, Luis

Collazo. Închide. Are să vă primească în cincisprezece minute, aşteptaţi pe unul dintre fotoliile de la recepţie, pentru că îndată ce termină şedinţa vă cheamă. OK, zice Nurit Iscar şi picioarele i se înmoaie. Dacă îşi doreşte ceva, este să fie acolo în momentul acesta. Dacă nu-şi doreşte ceva, este exact acelaşi lucru. Se gândeşte la Jaime Brena şi la băiatul de la Poliţiste. La ce vor spune când vor afla că a fost acolo. Îşi imaginează provocarea. Pe măsuţa din faţa fotoliilor se află un număr din *Newsweek,* revista unui ziar duminical veche de două luni şi un anuar al Camerei de Comerţ argentiniene. Ea închide ochii şi aşteaptă.

În momentul când Nurit Iscar închide ochii, Jaime Brena intră transpirat şi abia răsuflând în redacţia ziarului *El Tribuno.* Băiatul de la Poliţiste îl vede venind şi îi urmăreşte cu atenţie mişcările, străduindu-se să-şi dea seama dacă mai este supărat pe el. Brena salută vag şi se aşază la biroul lui. Mai e supărat, cumpăneşte băiatul. Jaime Brena se face comod pe scaun, îşi freacă faţa, îşi deschide un nasture de la gât şi îşi deschide calculatorul. Pe ecran îi apare ştirea pentru următorul articol: Studiul unui centru medical de la Lyon, Franţa, arată că persoanele alergice la penicilină au cu 64% mai multe probabilităţi de a divorţa înainte de patruzeci de ani decât cele care nu sunt alergice. Chiar poate cineva să se deranjeze cercetând relaţia dintre penicilină şi divorţul înainte de patruzeci de ani? Îl citeşte o dată, de două ori, de trei ori. Apoi

închide calculatorul, scoate din sertar hârtiile pentru pensionare anticipată şi începe să le completeze. Băiatul de la Poliţiste se duce la biroul lui. Jaime Brena întoarce formularele, ca să nu vadă ce face. Ai un minut? îl întreabă băiatul, dar el îl priveşte şi nu spune nimic. Băiatul adaugă: Scuză-mă. Jaime Brena tot nu răspunde. Scuză-mă, repetă, îmi era teamă că te duci să-l cauţi pe Gandolfini fără să evaluezi riscurile şi mi s-a părut că e singurul mod de a te opri. OK, zice Jaime Brena, mai e şi altceva? întrebarea „Mai e şi altceva” adresată de Brena îl fâstâceşte pe băiat, dar face un efort şi continuă: Da, mai e şi altceva, îţi aminteşti de întrebarea pe care mi-ai pus-o prima oară când ai început să mă instruieşti despre ziaristica poliţistă? Nu, spune Jaime Brena, ţi-am pus multe întrebări, habar n-am care a fost prima. Cea mai importantă, m-ai întrebat cu cine aş vrea să semăn, cine este modelul meu, dar eu nu ştiam încă. Nu-mi amintesc, îi răspunde Brena. Păi acum ştiu, anunţă băiatul şi aşteaptă ca el să-l întrebe cu cine ar vrea să semene. Dar Brena nu o face. Atunci îi spune fără ca întrebarea să se facă auzită: Cu tine vreau să semăn, cu Jaime Brena. Brena îl priveşte lung, fără altă reacţie în afară de un tremur abia perceptibil al buzei inferioare, ca o involuntară bătaie a inimii. Băiatul nu-l cunoaşte suficient de bine ca să ştie că, dacă lui Jaime Brena îi tremură astfel buza inferioară, înseamnă că ceea ce tocmai i-a spus i s-a înfipt într-un loc al corpului, nu ştim care, dar

acolo unde el încă mai simte. Mergem să-l vedem împreună pe Gandolfini? propune băiatul. Cum? Să ne ducem amândoi, mi se pare o modalitate de a scădea riscul, la urma urmelor nu putem lăsa problema deschisă din cauză că facem pe noi de frică, avem grijă unul de altul. Mergem? Jaime Brena, de parcă ar fi o zi de lucru oarecare, de parcă n-ar fi existat nici supărarea de ieri, nici pensionarea anticipată, cu hârtiile pe jumătate completate, nici declaraţia de admiraţie de astăzi a băiatului, îl întreabă: Unde e? Te-ai uitat pe cartea de vizită pe care ţi-am dat-o? Băiatul blestemă: Am lăsat-o acasă la Nurit, ce tâmpit sunt. Sun-o şi cere-i să-ţi dea datele, sugerează Brena. Băiatul o face. Închis, spune. De ce are telefon mobil femeia asta? se întreabă Brena, ca şi cum el n-ar fi la fel de greu de găsit la telefonul mobil ca ea, şi apoi zice: Sun-o acasă. N-am numărul, mă duc să i-l cer secretarei lui Rinaldi. Asta face şi se întoarce numaidecât pe coridor, vorbind cu Anabella. Doamna a plecat, lămureşte menajera, a venit s-o ia o maşină închiriată, de ce nu o sunaţi pe celular? Îl are închis, nu ştii unde se ducea? A spus că trebuie să vadă pe cineva din capitală, cred. Băiatul îşi mângâie fălcile şi zăboveşte cu mâna deschisă deasupra gurii, în vreme ce tăgăduieşte cu capul, ca şi cum n-ar vrea să presupună că Nurit este unde este. Fă-mi o favoare, Anabella, uită-te dacă pe masa din camera de zi a lăsat doamna o carte de vizită pe care am uitat-o eu ieri, cartea de vizită a unui

oarecare Roberto Gandolfini. Femeia se duce să vadă şi când se întoarce la telefon îi adevereşte bănuielile: pe masa din camera de zi nu e nimic. Mulţumesc, spune băiatul, închide şi se îndreaptă spre biroul lui Jaime Brena. Nurit Iscar e în drum spre Gandolfini, dacă nu cumva a şi ajuns. E nemaipomenită femeia asta, se plânge Brena, ai vorbit cu ea? Nu, dar din câte mi-a spus menajera, bag mâna în foc că acolo a plecat; e nebună, spune băiatul. La fel de nebună ca noi, precizează Brena, dar mai energică, ea a reuşit. Şi dincolo de admiraţia pe care i-o inspiră femeia, îşi mărturiseşte teama: Trebuie s-o ajungem din urmă, nici nu vreau să-mi închipui în ce poate să se bage. Caută pe Internet şi vezi dacă apare adresa firmei lui Gandolfini, îi cere Brena. Am încercat, răspunde băiatul, nu e nimic, parcă ar fi o nălucă. Brena rămâne pe gânduri un moment, apoi spune: întreab-o pe secretara lui Rinaldi ce maşină foloseşte Nurit; dacă e de la agenţia obişnuită a ziarului, suntem salvaţi, dacă nu…

Peste câteva minute, băiatul vorbeşte cu şoferul care a dus-o pe Nurit Iscar la biroul lui Gandolfini, dar bărbatul nu are adresa exactă. Ştie doar unde o aşteaptă el, oprit neregulamentar, şi că ea a traversat Leandro N. Alem puţin înainte de Cordoba şi a intrat într-una din clădirile caracteristice zonei, în oricare, de unde să ştiu dacă e cu două etaje mai înaltă sau două etaje mai scundă, sunt toate la fel, spune. Şi trebuie s-o aştepte acolo. Nu, aşa cum i-a

spus, habar n-are în ce clădire a intrat. Nu, îl sună ea când termină. Te rog, nu te mişca de acolo, îi spune băiatul, venim. Şi asta fac.

Când băiatul de la Poliţiste şi Jaime Brena ies de la ziar, Nurit Iscar este aşezată în faţa lui Roberto Gandolfini. Ceea ce vede dincolo de fereastra imensă îi dă o senzaţie ambivalenţă: pe de o parte, peisajul o atrage cu prospeţimea lui şi nu-şi poate lua ochii de la el: fluviul, ambarcaţiunile care par încremenite, reflexul soarelui. Pe de o parte, i se pare decorul cel mai nepotrivit pentru discuţia pe care va trebui s-o aibă în locul acela cu Gandolfini. Dacă totul s-ar petrece într-un roman de Nurit Iscar, ar scoate fereastra. Nici insul nu este cum şi-l imaginase ea, este mai scund şi nu atât de robust. Îmbrăcat în haine de bună calitate, dar cam demodate. Dacă nu ar bănui ceea ce bănuieşte despre el, nu s-ar teme de cel aşezat în faţa ei. L-ar considera inofensiv. Doriţi, aşadar, să-mi luaţi un interviu pentru cartea pe care o scrieţi? face el jucându-se cu pixul, al cărui capăt îl apasă, aşa încât vârful apare şi dispare intermitent. Da, zice ea, vă mulţumesc pentru că m-aţi primit, în ciuda confuziei cu întâlnirea. Gandolfini încuviinţează strângând din buze şi întreabă: Care este tema cărţii dumneavoastră? Investighez despre firme care oferă servicii speciale sau neobişnuite. Ah, în cazul acesta, mă tem că am să vă dezamăgesc, firmele mele nu sunt atât de extraordinare, zice, dar falsa modestie este vădită. Poate că nu pentru

dumneavoastră, pentru că asta vă este activitatea de fiecare zi, dar pentru cititori da. Bărbatul o priveşte, iar ea e conştientă că el o studiază. Mi-a spus secretara că Luis Collazo v-a recomandat să veniţi la mine. Da, cu puţin înainte să moară, spune Nurit, trecând direct la subiect, ca să detecteze vreo reacţie pe chipul lui Gandolfini. Dar el spune aproape inexpresiv: O nenorocire, am aflat că s-a spânzurat. A fost găsit spânzurat, corectează ea; o nenorocire, da. Şi despre care dintre firmele pe care le conduc doriţi să mă consultaţi? Despre una care se ocupă cu eliminarea oamenilor la comandă, spune ea încercând să pară impasibilă. Să elimine de unde? întreabă el. Să elimine din lume. Gandolfini zâmbeşte: Şi ce vă face să credeţi că eu aş avea o companie care se ocupă cu asta? Poate că nu e a dumneavoastră, poate că doar aţi angajat-o. Vă spun din nou, doamnă, nu ştiu ce vă face să presupuneţi una ca asta. Anumite circumstanţe şi coincidenţe. Circumstanţele şi coincidenţele vă pot conduce la o concluzie greşită. Faptul că toţi membrii grupului „Căsuţa”, inclusiv fratele dumneavoastră, au murit în împrejurări foarte particulare îmi atrage atenţia. Vă amintiţi grupul „Căsuţa”, nu? Iar când îl numeşte, se aşteaptă ca el să se arate agitat sau măcar să se schimbe la faţă. Totuşi, nici acum nu se manifestă neliniştea, sau ea nu o bagă de seamă. Fireşte că îmi amintesc, mai mult decât atât, cred că am la mine o fotografie a lor pe care am recuperat-o

de ceva vreme, spune, iar Nurit ştie la ce fotografie se referă şi bănuieşte că a recuperat-o din rama lui Chazarreta, de parcă fotografia aceea ar fi trofeul lui de război. Dar ce vă atrage atenţia la un fapt atât de cotidian ca un accident pe şosea? întreabă Gandolfini. Că un accident este exact felul în care toţi credeau că va muri fratele dumneavoastră. Atunci ar fi trebuit să asculte de părerea celorlalţi şi să conducă mai încet; fratele meu n-a ascultat niciodată pe nimeni şi cea mai mare provocare a vieţii lui părea să fie doborârea propriului record de viteză. Toată lumea era de părere că fratele dumneavoastră conducea foarte bine, spune Nurit. Foarte bine, dar prea repede, precizează Gandolfini, dincolo de orice reguli şi riscând nu numai propria-i viaţă, ci şi pe a celorlalţi. Deci dumneavoastră credeţi că eu am făcut ceva ca să-l determin, să-l fac să aibă un accident pe şosea? Dumneavoastră, sau cineva angajat de dumneavoastră, asta îmi închipui, afirmă Nurit. I-au tăiat frânele, de exemplu. Aveţi o imaginaţie uimitoare, spune Gandolfini şi surâde. Pe Collazo l-am făcut să se spânzure şi pe Bengoechea să se omoare schiind, adaugă el. Ea completează: Pe Miranda l-aţi făcut să moară împuşcat de un pretins trăgător alienat, iar pe Chazarreta aţi pus să fie ucis cum a murit soţia lui: cu gâtul tăiat. Fiecare deces a fost cum trebuia să fie, cum era de aşteptat să fie. Gandolfini încuviinţează cu capul: Acum, că spuneţi, da, aici trebuie să vă dau dreptate: fiecare a murit cum trebuia să

moară. Bărbatul se ridică, se duce la fereastră, se uită în apă. Spune fără să se întoarcă: Dar nu înseamnă că am avut legătură cu aceste morţi. Nici altcineva. Se poate să fie o coincidenţă, soarta care determină probabilitatea statistică a riscului fiecăruia, doamnă Iscar. Poate fi şi justiţia divină, dacă vrea cineva să vadă lucrurile dintr-o perspectivă „religioasă”, ca s-o numim cumva. Sau se poate să fi studiat cineva această posibilitate şi să-şi fi dat seama că era cel mai bun mod de a ascunde o crimă, spune ea, fiecare să moară cum trebuia să moară. El se întoarce şi o priveşte: Iar dumneavoastră credeţi că acest cineva sunt eu. Da. Gandolfini zâmbeşte din nou, se aşază din nou pe scaun, o priveşte pe Nurit fără să spună încă nimic. Nu, gândindu-se mai bine, dacă ar fi un roman de Nurit Iscar, ea nu ar scoate fereastra aceea, este unul dintre puţinele elemente care le permite personajelor să se mişte. Gandolfini încearcă să dărâme elucubraţiile lui Nurit Iscar prin absurditate: Adică, pentru dumneavoastră, eu sunt aproape Dumnezeu; sau Dumnezeu însuşi. Nu cred în Dumnezeu. Atee, zice el. Agnostică, îl corectează ea. Gandolfini o scrutează, dar acum în ochii lui este o strălucire care, crede Nurit Iscar, demonstrează mai degrabă înflăcărare decât îngrijorare. Ca atunci când cineva foarte înzestrat la un joc descoperă că rivalul e bun, aproape la fel de bun ca el, dar chiar şi aşa are multe şanse să câştige. Şi că, dacă este aşa, dacă reuşeşte, are să simtă o enormă satisfacţie

învingându-l. Mai mult decât pe oricine altcineva. Foarte bună ideea dumneavoastră, doamnă Iscar, foarte bună, pot să v-o fur? O aveţi înregistrată? Vă imaginaţi? Eu, dintr-un birou cu vedere spre fluviu, echipat cu cea mai înaltă tehnologie şi cu tot confortul, decorat cu un gust excelent, care nu este meritul meu, ci al arhitecţilor pe care i-am angajat, poate că eu, vă spuneam, de aici, pot manevra două sau trei persoane în ţară şi ucigaşi plătiţi în alte ţări, oameni puţini, pentru ca secretul să fie bine păzit şi în schimbul unei sume care depinde de dificultatea fiecărui caz, pun să fie omorât oricine exact în felul în care toţi se aşteaptă să moară. Ceva de genul acesta, spune Nurit. E o idee bună, trebuie să recunosc. Iar pe lângă ucigaşi plătiţi ar trebui să dispun de experţi în obţinerea datelor despre victime, nu? continuă cu entuziasm Gandolfini. Spioni de modă veche şi spioni din reţea. Oameni care să poată afla până şi marca de lenjerie intimă pe care o poartă o posibilă victimă. Gandolfini zâmbeşte, se duce spre o margine a biroului şi îşi toarnă cafea. Cafea? întreabă. Nu, mulţumesc, spune ea. Dar să presupunem că dumneavoastră aveţi dreptate, că morţile acelea n-au fost accidente, să presupunem că este un cap în spatele lor, insist: de ce eu? De ce aş vrea eu să-i omor, oricât de simpatici sau antipatici mi-au fost fratele meu şi prietenii lui? Nurit Iscar răspunde fără eufemisme, vorbeşte pe şleau, vrea să-l vadă reacţionând: Pentru că aţi fost martor la

violarea lui Emilio Casabets. Acum da, pentru prima oară, chipul lui Gandolfini suferă o mică transformare, ea bagă de seamă, de parcă tensiunea i s-ar fi instalat în obraji, în arcul sprâncenelor, în rictus. Nu schiţează o strâmbătură, nu râde, dar chipul i se înăspreşte. Poate că n-a fost singurul viol pe care v-au obligat să-l vedeţi. Şi a venit un moment când dumneavoastră n-aţi mai putut îndura vina de a fi fost martor fără a fi făcut nimic ca să-i împiedicaţi, conchide Nurit. Gandolfini o priveşte o clipă cu aceeaşi duritate şi apoi spune printre dinţi, aproape doar pentru el: Aveam abia opt ani. Eu nu vă judec pentru nimic din ce s-a întâmplat atunci, spune Nurit Iscar, ci pentru morţile recente. Un sentiment ascuns mulţi ani a ieşit la suprafaţă după multă vreme, când fratele dumneavoastră şi prietenii lui au apărut frecvent în presă după moartea Gloriei Echagüe. Gandolfini se duce din nou la fereastră, rămâne cu privirea pierdută, îşi ia puţin timp şi apoi, de parcă ar fi un actor care a izbutit să se concentreze şi să se întoarcă la rolul lui, spune: Dumneavoastră aveţi multă imaginaţie. Asta nu neg, aprobă ea. Cu toate că acum mulţi ani s-a întâmplat ce s-a întâmplat şi eu am fost acolo, insist: ce dovezi aveţi ca să demonstraţi că am avut vreo legătură cu morţile acestea? Nici una, spune Nurit, încă nici una. Vedeţi, doamnă Iscar, tot ce spuneţi dumneavoastră ar putea să fie aşa sau ar putea să nu fie. Dar în lumea aceasta nimic nu este dacă nu se poate dovedi. Pe

deasupra, să presupunem un moment că dumneavoastră aveţi dreptate, că eu manevrez ucigaşi plătiţi în diferite părţi ale lumii, sau chiar am o firmă asemănătoare, vă spun şi mai mult, să presupunem că eu am folosit firma aceea nu numai ca să scap de cei pe care îi menţionaţi, ci şi de alţii, ca o afacere, ca s-o fac rentabilă. Să presupunem că ceva ce a început ca răspuns la o necesitate personală s-a propagat la alte utilizări. Nu credeţi atunci că eu aş fi prea puternic şi de neatins? Eu şi compania mea. O companie „ucide-oameni”. Ar fi o firmă de succes, orice grup de putere ar recurge la mine, eu le-aş presta servicii şi mi-ar datora favoruri. Politicieni, alţi oameni de afaceri, până şi feţe bisericeşti de diferite credinţe, de ce nu? Astfel aş deveni de neatins. Imaginaţi-vă că eu, sau mai bine zis firma mea, ar fi putut face să se prăbuşească elicopterul fiului unui preşedinte[6]. Sau ar fi putut să arunce o secretară indiscretă pe fereastra casei ei, simulând că voia să taie un cablu de la televizor[7]. Sau chiar aş fi putut determina un om de afaceri puternic să-şi zboare creierii dintr-un glonţ[8]. Multă putere aş avea eu, doamnă Iscar, multă, nu credeţi? Aş fi ceea ce se

[6] Carlos Menem Jr. (1968 — 1995) — pilot de automobil. Era fiul preşedintelui argentinian Carlos Menem. A murit într-un enigmatic accident de elicopter. Dispariţia unor martori şi experţi care investigau căderea elicopterului pilotat de Carlos Menem Jr. a amplificat misterul din jurul acestui caz.

[7] Lourdes di Natale a fost secretara consilierului prezidenţial Emir Yoma. Femeia a căzut de la o fereastră a propriului apartament, în condiţii neelucidate, în ziua de 1 martie 2003. Lourdes di Natale era considerată un martor periculos.

numeşte „de neatins”. Nimeni nu este de neatins, spune ea. Ah, să nu credeţi asta, multe favoruri de încasat la momentul oportun sunt un salvconduct. Dar nu vreau să vă mai povestesc. Nu trebuie să vă mai povestesc nimic, doamnă. Destule probleme am avut după ce m-am întâlnit zilele trecute cu Jaime Brena. Cine v-a făcut probleme? întreabă Nurit. Toţi dăm raportul cuiva, sau nu? V-aţi întrebat dacă este cineva deasupra mea, sau dacă eu îmi sunt cu adevărat propriul şef? Pentru că şi asta se întâmplă în zilele noastre, nu? Un investigator, dumneavoastră, de exemplu, credeţi că aţi descoperit asasinul, dar cine este asasinul? Cel care doreşte moartea altuia, cel care o comandă, cel care o execută tăind gâtul, trăgând glonţul, sau prin orice metodă vreţi, cel ce organizează execuţia, cel ce o plănuieşte, cel ce o acoperă, cel ce primeşte banii pentru munca lui? Care dintre ei e mai vinovat? Cum este piramida crimei astăzi? Cine este în secolul XXI adevăratul criminal, doamnă Iscar? Toţi, răspunde ea. Un răspuns facil, doamnă, un răspuns politic corect. Iar răspunsurile politic corecte sunt nişte rahaturi şi nu spun niciodată adevărul. Ştiţi ce aş răspunde eu? Că asasinul e cel care rămâne viu

[8] Alfredo Yabrán (1944 — 1998) a fost un puternic om de afaceri argentinian, care evita să apară in public. Era apropiat cercului politic al preşedintelui Carlos Menem. Conform versiunii oficiale, s-a împuşcat cu o armă de vânătoare, astfel încât chipul să-i fie desfigurat şi imposibil de recunoscut. Au existat multe îndoieli în privinţa identităţii cadavrului. Fusese acuzat de uciderea fotografului Jose Luis Cabezas, singurul care reuşise să-l fotografieze.

la sfârşit de tot, cel pe care nimeni n-a putut să-l omoare. Ceilalţi sunt verigi. Verigi ce pot fi înlocuite în majoritatea cazurilor. Dar cel care rămâne viu la urmă, acela e altceva, acela are putere cu adevărat. Gandolfini se ridică şi face iarăşi câţiva paşi prin birou, cu privirea pierdută în apele fluviului. Apoi se opreşte şi spune: Vai, vai, vai... aţi fost aproape, dar niciodată nu veţi şti dacă aţi nimerit. Singura persoană care ar putea să v-o confirme sunt eu şi eu nu v-o confirm, doamnă Iscar, îmi pare rău. Veţi putea suporta incertitudinea aceasta? Veţi putea suporta să nu vi se răspundă la întrebare, să nu vi se confirme teoria? Veţi putea suporta ca nimeni să nu vă spună dacă ceea ce v-aţi imaginat cu atâta lux de amănunte este adevărul? Eu ştiu că da, că este adevărul, spune Nurit şi încearcă să pară fermă şi hotărâtă, cu toate că picioarele îi tremură în pantalonii negri. Nu, nu puteţi să ştiţi, înăuntrul dumneavoastră este ceva care se îndoieşte, vă impune să vă îndoiţi, văd eu. Şi Gandolfini o priveşte de parcă chiar ar vedea îndoiala în ea. Abia după o clipă de tăcere încordată, el întreabă: Vă mai pot ajuta cu ceva? Nu, zice Nurit, cu nimic, dumneavoastră aţi fost foarte clar, mai clar decât mi-am închipuit că veţi fi, iau cu mine mult material. Să nu credeţi că-l veţi putea folosi, doamnă, nu dispuneţi de o sursă demnă de încredere pe care să o puteţi cita. Eu nu sunt ziaristă, sunt scriitoare, pot să povestesc fără să citez surse, pot să prezint drept cert ceva ce

există numai în imaginaţia mea. Trebuie doar să numesc ceea ce scriu „roman” în loc de „cronică”, un amănunt aproape minor, lămureşte Nurit. Gandolfini o priveşte, o studiază, decide ce piesă să mute în funcţie de adversar şi nu în funcţie de joc. Eu vreau să vă mai spun ceva, doamnă Iscar. Sau preferaţi să vă numesc Betibú? întreabă Gandolfini, spre uluirea lui Nurit, scoţând dintr-un sertar un dosar galben, cu două dungi groase şi negre în partea superioară dreaptă, ca un doliu. Betibú îmi spun doar prietenii. Ah, nu doream să par îndrăzneţ, scuzaţi-mă. Fără să deschidă dosarul scos din sertar, dar ţinându-şi mâna pe el ca şi cum s-ar pregăti să jure pe Biblie, recită din memorie ceea ce constituie, pesemne, conţinutul — după cum le va relata peste câteva minute Nurit Iscar lui Jaime Brena şi băiatului de la Poliţiste: Jaime Brena, şaizeci şi doi de ani, viaţă dezordonată, excese de diferite feluri, alcool, ţigări, droguri, deşi acum consumă numai marijuana. Nu face sport. Moarte recomandată: infarct. Nurit trece de la uluire la spaimă. El vorbeşte mai departe. Paula Sibona: cincizeci şi şase de ani, actriţă, fără probleme medicale la această dată. Etcetera, etcetera. Îi place să iasă şi frecventează oameni pe care nu-i cunoaşte. Moarte recomandată: atac al unui amant ocazional în apartamentul ei după o noapte de sex. Juan şi Rodrigo Perez Iscar, zice Gandolfini, fiii dumneavoastră, nu? Ajunge! spune ea. Nu vreţi să continui? Nu. Pot să încerc cu alţi

prieteni. Nu mă interesează. Serios? Vedeţi că mă joc, vedeţi că, dacă se află că v-am dat informaţia aceasta, are să mă coste scump. Ea e mai departe îngrozită, incapabilă să scoată un sunet. El bagă de seamă. Fiţi liniştită, e doar un joc, un exerciţiu teoretic, n-are să moară nimeni. Deocamdată. Nu e bine să moară oamenii fără motiv, asta nu e bine niciodată. Fratele meu şi prietenii lui trebuiau să moară, nu contează dacă au murit în accidente sau au fost omorâţi. O meritau. Astăzi sunt morţi, iar asta, pentru mine, e o uşurare. De parcă lumea ar fi din nou în echilibru. Nimeni nu mă poate învinovăţi pentru că mă simt uşurat de moartea unor mizerabili ca ei, înţelegeţi? Nurit se ridică: Da, înţeleg, spune şi îi tremură picioarele. Vă însoţesc? Nu, îmi amintesc drumul. Nu sunteţi intrigată să aflaţi care ar fi modul în care „teoretic” ar trebui să muriţi dumneavoastră? Nurit nu răspunde, dar ar fi încântată să i se dezvăluie. Dumneavoastră nu sunteţi un caz simplu, ştiţi? Vă asumaţi puţine riscuri. Nu frecventaţi lume pe care nu o cunoaşteţi, nu beţi prea mult, nu fumaţi şi nici nu vă drogaţi. Spuneţi-mi, sunteţi fericită? Nurit Iscar rămâne din nou descumpănită de o întrebare a lui Gandolfini, deşi este de alt tip. Vai, doamnă, ce greu este să fii fericit, nu? V-o spun eu, care am aproape totul. Dacă dumneavoastră, dacă Betibú ar muri în cartierul închis în care locuiţi acum, cel mai potrivit ar fi din cauza scăpărilor de monoxid de carbon. Casele cu boiler înăuntru, chiar dacă într-un

cabinet separat, în dependinţe, sau într-o baie, de exemplu, sunt un pericol. Asta ar fi perfect, n-aţi fi prima care moare aşa într-un cartier închis. Au fost multe cazuri, oricât de scumpe ar fi casele alea, nu se sinchisesc de aşa ceva, ştiţi? Dar dacă v-aţi întoarce în apartamentul dumneavoastră, aş zice că cel mai plauzibil ar fi să cădeţi în golul liftului. O ieşire neprevăzută şi distrată, vă sună cineva pentru ceva urgent, dumneavoastră vă apucaţi lucrurile grăbită, lăsaţi telefonul, îl uitaţi, nu vă opriţi, nu puteţi, lumina de pe coridor nu funcţionează, chemaţi liftul, credeţi că e acolo, mecanismul cedează şi dumneavoastră deschideţi uşa ca să faceţi un pas în gol. Aţi putea, de asemenea, să cădeţi de pe balcon udând plantele, dar seamănă prea mult cu moartea secretarei care tăia cablul de televiziune, iar dumneavoastră meritaţi originalitate, ceva mai exclusiv.

Nurit nu mai vrea să fie acolo; se îndreaptă cum poate spre uşă şi o deschide. Într-un fel, m-aţi flatat cu bănuielile dumneavoastră, să mă credeţi în stare de a construi o astfel de firmă, nu e la îndemâna oricui. Vă aduceţi aminte de Erinii? De ce? avea să întrebe peste câteva clipe băiatul de la Poliţiste, când Nurit Iscar îi va povesti. Ar fi ca şi cum le-aş reuni, cred că Eschil a greşit când le-a prefăcut în Eumenide, din răzbunătoare nemiloase au devenit binevoitoare, ce păcat. Eumenidele respectă legea şi justiţia, nu fac dreptate cu mâna lor, izbuteşte Nurit să îngaime. De aceea, ce păcat, spune Gandolfini,

nu vi se pare corect să fi făcut dreptate cineva cu nemernicii care au violat un prieten? Lăsaţi ceea ce este politic corect şi spuneţi-mi exact ce gândiţi. Că mi-e frică de dumneavoastră, asta gândesc, spune Nurit Iscar şi este gata să plece, dar Gandolfini o opreşte din nou: Încă două lucruri. Ea întoarce capul şi îl priveşte fără să dea drumul clanţei. Primul: Nici un cuvânt despre asta nimănui, mă amuză să stau de vorbă cu dumneavoastră, dar nu vreau să am aceeaşi problemă pe care am avut-o după ce m-am întâlnit cu Jaime Brena. Şi al doilea: Maidenform, zice Gandolfini şi zâmbeşte. Cum? Maidenform. Atunci Nurit Iscar pleacă, aproape o ia la fugă. În drum spre ascensor se opreşte în faţa secretarei, o întreabă unde e baia şi se duce într-acolo.

Intră, îşi dă chiloţii jos şi citeşte pe etichetă ceea ce ştie deja: Maidenform.

26

Nurit Iscar e incapabilă să-şi aducă aminte ce s-a întâmplat între momentul în care a intrat în lift la etajul şaptesprezece în clădirea birourilor lui Roberto Gandolfini şi momentul acesta, când este aşezată la masă, într-un bar dintre bulevardele Cordoba şi San Martin, cu băiatul de la Poliţiste şi cu Jaime Brena. Îi spun că a traversat Alem în fugă, cât pe ce s-o calce o maşină, cu cartea de identitate în mână, iar când a ajuns pe trotuarul opus s-a prăbuşit în braţele lui Jaime Brena şi şi-a pierdut cunoştinţa. Dar Nurit Iscar nu-şi aminteşte nimic, nici fuga, nici maşina care era cât pe ce s-o calce, nici măcar braţele lui Jaime Brena. Ultima imagine limpede pe care o are în minte este ea aplecată, cu genunchii abia îndoiţi, cu chiloţii la jumătatea picioarelor şi eticheta: Maidenform. Apoi liftul, dar înceţoşat, ceva ce trebuie să fi fost liftul, nodul din stomac şi golul de la coborâre. Îi povestesc că astfel, leşinată cum era, au urcat-o în maşina închiriată, iar îndată ce a primit aerul care intra pe fereastră şi-a recăpătat cunoştinţa, dar era tot dusă, pierdută. Au condus-o în primul bar ieşit în cale ca să-i dea de băut ceva care s-o întremeze. Ea amestecă în cafeaua dublă în care

Jaime Brena i-a turnat puţin coniac şi trei linguriţe de zahăr şi relatează ce îşi mai aminteşte, timpul anterior amneziei, cele întâmplate de când s-a prezentat în faţa secretarei lui Gandolfini până când a urcat în ascensor, după discuţia cu el: cum era biroul, fereastra, fluviul, întâlnirea, ce a spus Gandolfini şi ce a negat, ce a spus ea. Piramida crimei. Şi în cele din urmă ameninţarea. Dosarul galben cu cele două dungi negre. Un dosar pe care Gandolfini nu l-a deschis nici o clipă, dar pe care era evident că îl cunoaşte şi că se laudă. Galben cu două dungi negre încrucişate în diagonală în capătul superior drept, a repetat. Marca de lenjerie intimă. Şi Eriniile, dar, cu toate că băiatul de la Poliţiste întreabă, ea nu se opreşte să-l lămurească cine erau. Cauţi mai târziu pe Google, băiete, îi spune Brena. Cei doi bărbaţi nu-şi revin din uimire. Nu-mi vine să cred că te-ai băgat singură în asta, Betibú, îi spune Brena. Nu mă provoca, răspunde ea, îmi e mai frică acum decât când eram acolo. Lui Nurit i se umplu ochii de lacrimi, Jaime Brena îşi deplasează mâna de parcă ar vrea s-o apuce pe a ei, dar ea, fără să observe, fără să-i ghicească intenţia, o trage pe a ei şi asta face ca el să se căiască la jumătatea drumului. Ce facem mai departe? întreabă băiatul de la Poliţiste. Nu mai facem nimic, răspunde Nurit aproape supărată, eu n-am să pun în pericol viaţa nimănui şi cu atât mai puţin pe a copiilor mei. Rămân toţi trei în tăcere câteva clipe. Un grup de brazilieni care intră în

local cu pungi şi pachete îi obligă să se dea la o parte, ca să-şi croiască drum până la singura masă rămasă liberă lângă fereastră, o masă prea mică pentru ei, astfel că adaugă două scaune. Vorbesc tare, râd, constituind astfel contrastul desăvârşit cu cele ce se petrec la masa lui Nurit, Jaime Brena şi a băiatului de la Poliţiste. După ce izbutesc nou-veniţii să se aşeze, Jaime Brena spune fără resemnare: Uneori trebuie să ne mulţumim cu găsirea adevărului. Ce înseamnă asta? întreabă băiatul. Nu noi trebuie să facem dreptate, suntem ziarişti, iar dacă în mijlocul unei investigaţii ajungem la o dată importantă şi certă, dar pe care nu putem să o dovedim, este mult mai mult decât reuşim în majoritatea cazurilor. Nu avem obligaţia să informăm Poliţia despre aceasta? Eu am vorbit cu comisarul Venturini, i-a intrat pe o ureche şi i-a ieşit pe alta. Dar dincolo de responsabilitate, dacă Gandolfini ăsta mai omoară oameni, vina va fi a noastră, spune băiatul. Întotdeauna avem vreo vină pe conştiinţă, trebuie să ne hotărâm cu care suntem gata să trăim, zice Brena. Eu n-aş putea să trăiesc cu vina că nebunul îmi ucide unul dintre copii, spune Betibú uitându-se la băiat. Te înţeleg, explică băiatul de la Poliţiste, păcat că nici măcar nu putem să facem un raport ziaristic cu toate acestea. Trebuie să ne gândim puţin, spune Brena, poate spunem cumva ceva printre rânduri, să întoarcem întâmplările şi să povestim fără să povestim, aşa cum încercam să facem pe vremea dictaturii, o scriitură cifrată. Pentru cine

am scrie astăzi cifrat? întreabă Betibú. Habar n-am, pentru cine vrea să ştie. Şi cine vrea astăzi să ştie? Cine citeşte articolele pe care le publicăm, romanele pe care le scriem? Le citeşte cineva? Cine? Brazilienii râd în hohote şi râsetele lor îi fac să tresară. Chelnerul soseşte la masa de alături cu berea, însoţită de mult mai multe farfurioare şi cratiţe cu mâncare decât sunt în stare să mănânce turiştii. Râsetele lasă locul strigătelor de exclamaţie şi surpriză provocate de ceea ce depozitează chelnerul în faţa lor. Apoi din nou râsete. Aş vrea să încerc să vorbesc personal cu comisarul Venturini, zice Brena, am impresia că ştie mai mult decât spune. Nu vreau să pun în primejdie pe nimeni, avertizează Nurit. Fii liniştită, am să fiu discret, dar în primejdie suntem deja, lămureşte Brena şi după aceea întreabă: Crezi că poţi să te întorci în La Maravillosa, Betibú? Nu ştiu, dar asta am să fac, mă duc, îmi scriu ultimul raport şi îmi adun lucrurile. Chiar astăzi mă întorc acasă. N-are sens să mai stau acolo. Vrei să te însoţească unul dintre noi? întreabă Brena. Nu, toţi avem ceva de făcut, zice ea. Astăzi are să fie o zi complicată, să vorbim mai târziu. OK, să vorbim, spune Brena. Băiatul încuviinţează, dar nu scoate o vorbă. Ce e, băiete? îl întreabă Brena. Asta înseamnă să fii ziarist? Să cauţi adevărul, să accepţi că l-ai găsit, cu toate că nu poţi să-l dovedeşti pe de-a-ntregul şi să trebuiască să taci, pentru că, dacă nu taci, pui în pericol viaţa ta sau a celorlalţi? Uneori da, băiete, uneori e

asta, alteori nici măcar asta, nici măcar nu ajungi să te apropii de adevăr. Şi rar, extrem de rar, simţi că faci lucrurile cum trebuie. Dar atunci, te uiţi într-o bună zi în calendar şi bagi de seamă că viaţa a trecut, că înainte mai e puţin. Eu nu vreau să mi se întâmple asta, spune băiatul. Nici eu nu voiam, zice Jaime Brena.

În momentul în care băiatul de la Poliţiste urcă în lift spre redacţia ziarului *El Tribuno* şi Nurit Iscar trece în maşina închiriată de bariera de la peaj în drum spre La Maravillosa, Jaime Brena intră în sala de recepţie a biroului comisarului Venturini şi se aşază, la indicaţia secretarei, în faţa uşii. Nu are programare, dar ştie că Venturini are să-l primească oricum, întotdeauna a făcut-o. Secretara îi aduce imediat o cafea fără să-l întrebe dacă vrea, în ceşcuţă de porţelan Tsuji, albă cu dungă aurie, un lux acordat de instituţie doar celor cu funcţii importante. Pe tavă este o zaharniţă tot de porţelan, dar din alt serviciu, cu zahăr vechi lipit de lingură şi un şerveţel împăturit în formă de triunghi sub ceaşcă. Vă cheamă imediat, spune. Jaime Brena încă nu s-a hotărât ce să-i povestească şi ce nu. I-a făgăduit lui Nurit Iscar, Betibú, că nu va pune pe nimeni în pericol. Are să îndrăznească oare vreodată să-i mărturisească lui Nurit că supranumele Betibú i l-a pus el şi nu Rinaldi? Când a publicat romanul *Să mori încetul cu încetul,* el a devenit unul dintre cititorii, sau fanii ei cei mai fideli. După ce l-a terminat, a citit toate romanele pe care le scrisese înainte şi le-a

aşteptat cu înfrigurare pe următoarele. Până şi *Numai dacă mă iubeşti,* deşi i s-a părut un roman minor, i-a plăcut. În perioada când s-a publicat *Să mori încetul cu încetul,* a apărut în suplimentul cultural al ziarului o fotografie a ei cât toată pagina. A decupat-o şi a lipit-o pe biroul lui. O avea în faţa lui în vreme ce lucra. Într-o zi când nu-i venea în minte un cuvânt de care avea nevoie ca să încheie un articol, şi-a ridicat privirea şi a întrebat imaginea: Cum se spune când cineva care este moştenitorul natural al unui tron refuză să fie rege, Betibú? Aşa a spus, „Betibú”, de parcă acesta i-ar fi fost numele întotdeauna, de parcă Nurit Iscar şi buclele ei nu puteau să se numească altfel. Betibú. A abdica, s-a ivit cuvântul, peste o clipă, iar el şi-a pocnit degetele: a abdica. Iar Nurit Iscar, Betibú, a devenit consultanta lui în probleme dificile, ba chiar şi a altora. Când Lorenzo Rinaldi — cu care Jaime Brena avea încă o bună relaţie, aproape că se trăgeau de şireturi — îl întreba care este sursa a ceea ce considera „nesăbuitele sale teorii conspirative pentru a analiza o crimă”, Jaime Brena răspundea: Mi-a spus-o Betibú şi arăta fotografia fără să mai dea explicaţii. Până într-o după-amiază când Rinaldi a trecut pe la biroul lui şi i-a spus că tocmai a cunoscut-o la o emisiune de televiziune, pe ea, în persoană, pe cea din fotografie. Şi curând după aceea, Nurit Iscar a început să apară din când în când prin redacţie. Uneori Betibú îl aştepta pe Rinaldi pe un fotoliu de la recepţie, ca

să plece împreună. Ea şi Lorenzo Rinaldi. Alteori petreceau mult timp în biroul lui, iar după aceea ea pleca singură. Şi bârfa a început să circule prin redacţie. Atunci Jaime Brena a preferat să dea poza la o parte şi să n-o mai consulte. Va cuteza vreodată să-i destăinuie? se întreabă din nou. Nu crede, ar însemna să dezvăluie prea multe despre el însuşi şi, dacă Jaime Brena a făcut ceva în viaţa aceasta, s-a ferit cu grijă să nu împărtăşească nici unei femei nimic din ceea ce — după propria-i nevroză — n-ar trebui să ştie ele despre el.

Între timp, în timp ce Jaime Brena îşi aminteşte cum a botezat-o Betibú pe Nurit Iscar, băiatul de la Poliţiste, cu calculatorul închis, se întreabă ce să facă. Şi ce să facă nu înseamnă ce să scrie despre crimele din La Maravillosa, nici măcar ce să scrie despre alte crime neînsemnate şi lipsite de interes pentru presă, dar de care trebuie, de asemenea, să se ocupe. Se întreabă ce să facă cu viaţa lui. Dacă vrea să facă mai departe carieră la *El Tribuno* — cu condiţia să fie lăsat să o facă —, ca să sfârşească într-o zi prin a fi editor la o rubrică de care îl doare în cot, sau la care trebuie să-l întrebe pe Rinaldi sau pe cine va fi în locul lui despre fiecare lucru care se îndepărtează de linia editorială a ziarului. Peste zece ani va mai fi el acolo? Va mai fi Rinaldi? Dar Jaime Brena? Unde vor fi ei peste zece ani? Se uită în jur. Băiatul de la Poliţiste nu vrea să semene cu editorii pe care îi vede în redacţie. Cu atât mai puţin vrea să semene cu Rinaldi, care

odinioară a fost şi el ziarist. El vrea să semene cu Jaime Brena. Dar Jaime Brena a fost mutat de la secţia care i se potrivea prin firea lucrurilor la una care nu face decât să-i amărască zilele. Nici asta nu vrea el, băiatul de la Poliţiste. Este cu putinţă astăzi la *El Tribuno* să fie ziaristul care ar vrea el să fie? Are să se simtă din ce în ce mai liber lucrând acolo, sau din ce în ce mai înlănţuit de interese pe care le ignoră, dar îi vor fi impuse ca modele inamovibile? E dispus să i se scurgă viaţa acolo, ca lui Jaime Brena, ca să înţeleagă ceva abia când nu mai are alternativă decât să continue sau să se pensioneze anticipat? Nu ştie, nu ştie nimic. Abia ştie, acum da, că vrea să fie ziarist. Ziarist de Poliţiste. Şi că vrea să semene cu Jaime Brena. Dar nu vrea să ajungă unde este el acum. Asta nu.

Nurit Iscar îşi lasă lucrurile la o parte, deschide calculatorul şi începe să scrie ultimul raport. Băiatul de la Poliţiste o caută pe Karina Vives, dar i se spune că astăzi n-a venit, că a anunţat că este bolnavă, iar el se îngrijorează. Jaime Brena intră în biroul comisarului Venturini, care îl întâmpină cu obişnuitul: Ce faci, dragă? Dar de data aceasta Jaime Brena nu-i răspunde la glumă, nu spune: Bine, dar sărac, dom’ comisar. Se aşază în faţa lui, de cealaltă parte a mesei, şi zice: Aţi făcut progrese cu moartea lui Collazo? Pe chipul lui Venturini este vădită iritarea. Subiectul este închis, Brena, Collazo s-a sinucis, de ce vrei să mă pui să muncesc până şi când nu e necesar? De ce aţi apărut dumneavoastră şi

când a murit Collazo, dom’ comisar? Ce mai înseamnă şi asta? După jurisdicţie, n-aveaţi de ce să fiţi la moartea lui Chazarreta şi nici la a lui Collazo. Întâmplare? Ajutor dat altor colegi? Interese particulare? Un moment, de când trebuie să-ţi dau explicaţii despre cazurile în care mă amestec şi despre cele în care nu mă amestec? Nu, nu trebuie să-mi daţi, dom’ comisar, doar că încercam să pricep de ce mă evitaţi în ultima vreme. Venturini zăboveşte privindu-l, pare că vrea să spună ceva, că şovăie dacă să o facă sau nu. Iar în cele din urmă rosteşte: Ştii, Brena, uneori trebuie să ne acceptăm limitele, uneori nu putem ajunge unde am dori, dar asta nu anulează toate celelalte lucruri pe care le facem. Dacă trebuie să acceptăm un compromis o dată, înseamnă că suntem escroci? Habar n-am, spuneţi-mi dumneavoastră, dom’ comisar. Nu, nu devenim escroci, devenim umani, uneori putem, alteori nu. Uneori putem să ţinem drumul drept, iar alteori trebuie să o apucăm pe alte drumuri, despre care nu ştim dacă ne vor duce sau nu unde dorim să ajungem, mă înţelegi? Adevărul e că nu. Nu-ţi face griji, nu putem să le înţelegem pe toate, şi asta e omenesc, dar ai încredere în mine, te asigur că sunt un tip de încredere. Brena nu răspunde, nu ştie dacă să-l creadă. Ar vrea, dar nu ştie. Nu mai are nimic de făcut acolo.

Jaime Brena se ridică, schiţează gestul de a-şi scoate o pălărie pe care nu o are pe cap, o pune la loc, spune „Dom’ comisar” şi pleacă.

27

E mai uşor să ieşi decât să intri

Îmi iau rămas-bun. Acesta este ultimul meu raport din La Maravillosa. Nu voi mai scrie această rubrică despre cazul Chazarreta. Dar doresc să ţineţi minte ce vă spun: faptul că este ultimul meu raport este un act de voinţă şi vreau să fie limpede. Eu am hotărât să nu mai scriu despre moartea lui Pedro Chazarreta şi despre alte morţi care au legătură cu ea. Este o hotărâre, o alegere.

Nu doresc să se întâmple ca alte dăţi când un subiect, o ştire, o informaţie care într-o zi a acaparat spaţiul şi interesul să înceapă să-şi piardă locul şi frecvenţa, până când nimeni nu mai pomeneşte de ea. Asta se caută uneori: ştirea să se *evapore, să uităm de ea. Nu este cazul acesta. Nu mai scriu pentru că îmi este frică. Nu mai scriu pentru că nu am dovezi şi nici garanţii suficiente ca să spun ce gândesc. Nu am decât teamă şi ipoteze. Cazul acesta nu este rezolvat. Şi n-am să-l pot rezolva eu. Poate că nu-l va rezolva nimeni. Poate că în curând nu va mai vorbi nimeni de cazul Chazarreta. Nu permiteţi aceasta.*

Ceea ce se petrece cu ştirea aceasta poliţistă se poate petrece cu orice ştire şi situaţie generală din media astăzi. O agendă de priorităţi informative care lasă în afară anumite ştiri este cenzură. Să nu permiteţi nimănui să vă alcătuiască agenda. Nici unii, nici ceilalţi. Citiţi multe ziare, uitaţi-vă la multe telejurnale, la toate, până şi la cele cu care nu sunteţi de acord, şi abia după aceea încropiţi-vă propria agendă. Comunicarea astăzi nu mai este emiţător — receptor, o construim cu toţii. A ierarhiza ştirile în funcţie de criteriul propriu şi nu de agenda impusă înseamnă contrainformaţie. Iar contrainformaţia nu e un cuvânt urât, dimpotrivă. Înseamnă a informa dintr-un loc diferit, dintr-un loc de unde este exclusă puterea.

Trebuie să înţelegem şi să arătăm mobilurile grupurilor şi persoanelor. Să nu ne mulţumim cu o cauză directă, să mergem în profunzime, să înţelegem comportamentele. Ce legătură are aceasta cu ştirile poliţiste? Ce legătură are cu o crimă? Una foarte puternică. Permite să se creadă că Pedro Chazarreta a fost omorât din cutare sau cutare motiv. Nu vă bazaţi pe mine pentru o analiză atât de simplă. Dacă nu pot să fac o analiză mai profundă, n-am s-o fac, dar dumneavoastră să ştiţi că această profunzime există şi vă este refuzată. Eu astăzi v-o refuz de teamă. Căutaţi-o întotdeauna, este o ştire poliţistă, dar este în acelaşi timp o ştire politică, internaţională, de spectacole sau sportivă. A

spune cine a apucat cuţitul şi a tăiat gâtul lui Chazarreta dintr-o parte în alta înseamnă a spune cine l-a ucis şi în acelaşi timp a nu spune nimic. Pentru că dincolo de aceasta se ascunde un adevăr mult mai complex, brutal şi vechi. Abuzuri, răzbunări, pacte de tăcere, toate sunt probleme mult mai încurcate şi mai tulburi decât să pui mâna pe un cuţit. Contează la ce liceu a fost Chazarreta? Contează că fondatorul liceului a fost acuzat de abuzuri repetate? Contează care era ideologia lui Chazarreta şi a prietenilor lui în adolescenţă şi care era în ultima vreme? Cred că da, contează. Au avut influenţă ofensele, abuzurile şi crimele nerezolvate de odinioară asupra ofenselor, abuzurilor şi crimelor de acum sau din viitor? Când nu sunt rezolvate ofensele vechi, rămân răni deschise şi, ceea ce este mai rău, uneori cineva este convins că are dreptul să repare ce nu s-a reparat la timp, atunci când nu s-a făcut dreptate. Dar dreptatea făcută cu propriile mâini nu este decât o nouă ofensă şi atunci se alimentează un şir nesfârşit de ură şi de răzbunare. Este mai puţin criminal cel ce omoară pe cel ce merită? Condamnarea corectă a ofensei comise este singurul lucru care ne poate salva ca societate.

Nu uitaţi crimele nepedepsite, pentru că întotdeauna presupun ceva mai îngrozitor decât crima propriu-zisă.

Astăzi îmi închei colaborarea cu acest ziar nu pentru că nu-mi pasă, ci dimpotrivă. Rodolfo Walsh recunoaşte că începând din 1968 a

început să se devalorizeze literatura „pentru că nu mai era cu putinţă să se mai scrie opere extrem de rafinate, pe care nu le putea citi decât «intelligentzia burgheză», când ţara începea să se prăbuşească din toate părţile. Tot ce se scria trebuia să se cufunde în noul proces şi să-i fie util, să contribuie la progres. Ziaristica era din nou arma adecvată aici". Mai este oare astăzi ziaristica, ziaristica aceasta, arma adecvată? Nu ştiu şi nici nu am dreptul să răspund la această întrebare, pentru că nu sunt ziaristă. Eu sunt scriitoare. Inventez poveşti. Şi la lumea mea de ficţiune am să mă întorc când voi încheia acest ultim raport. Pentru că în locul acela nu-mi este frică, pentru că în locul acela pot să inventez altă realitate, una şi mai adevărată. Acolo pot să încep alt roman, următorul, cu o femeie care vine să facă treburile domestice acasă la cineva ca Pedro Chazarreta, de exemplu, şi care trebuie să treacă, aşa cum face zilnic, prin toate controalele de acces în La Maravillosa, fără a şti, fără a bănui că atunci când va ajunge la vila patronului va descoperi că acestuia i s-a tăiat gâtul. Pot să simulez o investigaţie, să dezvălui legături pe care nimeni nu le-a văzut cu alte morţi, să determin vinovaţi din punct de vedere material şi ideologic, să spun de ce a fost ucis cine a fost ucis. Să inventez la nesfârşit. Până când voi spune, de exemplu, că responsabilităţile ultime trebuie atribuite unui important om de afaceri dintr-un zgârie-nori impunător din Retiro, Puerto Madero, sau

Manhattan. Oriunde vreau, pentru că nu trebuie să dau socoteală. Un birou cu o fereastră mare. Sau nu, fără fereastră. La urma urmelor, totul va fi o realitate plăsmuită de mine. Romanul este ficţiune. Iar singura mea datorie este s-o povestesc cum trebuie.

Mă întorc, aşadar, la literatură. Nu mai scriu rapoarte, pentru că îmi e frică să scriu ce ar trebui, iar să scriu altceva mi-e ruşine.

Toată consideraţia mea cititorilor mei.

Şi am încredere că vor şti ce să facă în vremurile acestea noi ale informaţiei. Vremuri din care şi dumneavoastră constituiţi o parte ineluctabilă şi activă.

Băiatul de la Poliţiste termină de citit ultimul raport al lui Nurit Iscar chiar în momentul când ea depăşeşte bariera de intrare — sau ieşire — din La Maravillosa, în maşina închiriată a ziarului, cu mica ei valiză în portbagajul pe care oamenii de la securitate l-au deschis, dar nu l-au inspectat, în drum spre casă, cea adevărată, apartamentul ei din Buenos Aires. Băiatul trimite raportul ca să fie publicat în ziarul din ziua următoare. Ştie că lui Rinaldi n-are să-i placă. Mai ales dacă Nurit Iscar nu l-a anunţat că nu mai scrie pentru *El Tribuno.* Chiar dacă l-a anunţat, se corectează, n-are să-i placă. Lui Lorenzo Rinaldi nu-i place să fie lăsat baltă. Băiatul răspunde la câteva e-mail-uri întârziate, apoi îşi adună lucrurile, închide calculatorul şi e gata să plece acasă, când un urlet al lui Rinaldi îl

opreşte: Cum îţi trece prin cap să trimiţi raportul ăsta pentru mâine fără să mă întrebi? Bine că l-a citit cineva între timp şi m-a anunţat. Băiatul de la Poliţiste face pe nevinovatul: Rapoartele lui Nurit Iscar nu mergeau fără tăieturi şi fără editare? Nu-ţi bate joc de mine, băiete, ştii că asta e altceva, asta nu se publică. Tipa a şters-o, nu-ţi dai seama? O sun şi a dispărut de pe faţa pământului. A spălat putina. Cum îţi trece prin cap că asta s-ar putea publica? Avem un criteriu editorial la ziarul acesta, nu putem să publicăm orice. Rinaldi e foarte supărat, dar încearcă să pară cumpătat, în ciuda tonului şi a vehemenţei iniţiale: Deschide din nou calculatorul şi scrie ceva ca să umpli spaţiul, îi ordonă şi se duce la biroul lui fără să mai scoată nici un cuvânt. Băiatul de la Poliţiste se lamentează că cel mai bun raport al lui Nurit Iscar nu va fi cunoscut de cititorii ziarului. Are să ceară voie câtorva prieteni să-l pună pe blogurile lor şi are să pună link-uri pe Facebook, Twitter şi în alte locuri, pentru ca multă lume să poată avea acces la el. Se uită la ceas, e şapte după-amiaza. Deschide calculatorul. Chiar e dispus să scrie ceva care să înlocuiască raportul? Nu, nu e dispus. Intră pe motorul de căutare Google şi scrie Erinii. Citeşte pe Wikipedia: în mitologia greacă, personificări feminine ale răzbunării, forţe primitive care nu se supun autorităţii lui Zeus. Se întorc pe Pământ pentru a pedepsi criminalii. În cele din urmă, cu toată setea lor de răzbunare, Eriniile acceptă dreptatea făcută de Atena, dar vor ca poporul să

nu le mai dispreţuiască. Răzbunarea cedează în faţa justiţiei. Băiatul se uită iarăşi la ceas, şapte şi zece. De ce mai este încă la ziar? se întreabă, dar nu se referă la oră, ci la propria-i viaţă, la de ce mai lucrează încă acolo. Hotărârea lui Rinaldi de a nu publica raportul lui Nurit Iscar nu este un motiv suficient pentru a demisiona? Se întoarce la Erinii şi la dreptate. Ce se întâmplă când asasinul şi asasinaţii sunt cu toţii oameni de rahat: Chazarreta, prietenii lui, Gandolfini? se întreabă. Dacă Pedro Chazarreta era un nemernic, moartea îi este mai dreaptă? Îl face pe Gandolfini mai puţin criminal? Faptul că a fost omorât îl face pe Chazarreta mai puţin ticălos? Se uită la ceas, şapte şi un sfert. Scrie pe Google: Contrainformaţie. Trece peste mai multe intrări şi o deschide pe a unei cărţi cu titlul acesta, de Natalia Vinelli şi Carlos Rodriguez Esperon. Îl interesează rezumatul pe care îl citeşte, încearcă să găsească toată cartea de descărcat, nu este *online.* Nu are de ales, trebuie s-o cumpere. De unde? O fi uşor de procurat? Intră pe Piaţa liberă, o găseşte şi o cumpără. Cade de acord s-o primească a doua zi. Plata în bani gheaţă. Se uită spre uşa biroului lui Rinaldi. Se uită din nou la ceas pe ecranul Blackberry-ului: opt fără douăzeci şi cinci. Scrie în motorul de căutare Google: medii de informare alternative, 2.730.000 de rezultate alternative. Intră în două, în trei, în cinci. Intră în Indymedia, intră în Radio Sur 102.7, lasă site-ul *Reţelei Naţionale de Medii Alternative, Antena Negra* şi

Barricada TV, ca să le studieze de acasă. E prea mult, n-are timp acum. Este ameţit, agitat, de parcă s-ar fi drogat. Opt fără un sfert. Trebuie să fie acum. Închide calculatorul, îşi ia portmoneul, Blackberry-ul şi iese. Ajunge la poştă cu cinci minute înainte de ora închiderii. Vreau să trimit o telegramă, spune. Îşi redactează demisia de la *El Tribuno.* Când pleacă, angajaţii coboară perdeaua metalică. De pe Blackberry îl sună pe Jaime Brena: Brena, vrei să te retragi de la ziar şi să vii cu mine, să facem un *site* de ştiri?

28

Peste o săptămână, Jaime Brena şi Nurit Iscar cinează la *El Preferido.* El a asigurat-o că acolo se mănâncă cel mai bun *puchero* din Buenos Aires. Dacă nu cumva iţi place mai mult vreun restaurant unde nu te servesc chelneri, ci băieţi frumoşi şi unde ţi se dă „mâncare fuziune", adică amestecă tradiţiile culinare din toată lumea, sau orice altă invenţie pe care ai putea s-o mănânci în orice oraş de pe planetă, a spus Brena când a sunat-o ca să stabilească întâlnirea. Ador *puchero,* a răspuns ea. Şi acolo sunt, unul în faţa celuilalt, alegând vinul negru. E cu cârnat roşu? îl întreabă Nurit pe chelner. Fără cârnat roşu, năut şi carne de vită n-ar fi *puchero,* o lămureşte bărbatul. Ea îi face cu ochiul, ridică degetul mare, închide meniul şi i-l întinde. Jaime Brena spune că vrea un *cabernet sauvignon* şi înapoiază la rândul său meniul. Ea îi mărturiseşte că încă n-a răspuns insistentelor telefoane ale lui Rinaldi, convinsă că are s-o certe din pricina ultimului raport, mai ales după ce băiatul l-a făcut să circule pe Internet, iar ea n-are chef să-l asculte. El îi povesteşte că deocamdată va continua să lucreze la *El Tribuno,* că are să-l ajute pe băiat cu site-ul lui, dar de la distanţă,

are să scrie rapoarte pentru el, dar nu se imaginează fără să se scoale în fiecare dimineaţă ca să se ducă la ziar. Că în ciuda lui Rinaldi, în ciuda rubricii Sociale, în ciuda statisticilor în legătură cu ce fac bărbaţii şi femeile, fetiţele şi bărbaţii maturi sau femeile cu păr mult sau puţin, el alege să lucreze tot la ziar. Cred că n-aş putea să mă obişnuiesc să trăiesc fără mirosul unei redacţii, spune. A ce miroase? întreabă ea. Păi, înainte mirosea a chiştoace, o grămadă de chiştoace, a hârtie şi a cerneală de imprimantă; astăzi nu mai ştiu, dar mirosul acela pare să fi rămas pentru totdeauna, în aerul viciat, plin de praful care intră şi iese din aparatele de aer condiţionat de nenumărate ori. Şi zgomotul, mi-ar fi dor de zgomot, acest motor uman care este sunetul forfotei, al lucrurilor care trec. Astăzi reprezentat de sunetul televizoarelor aprinse prin toată redacţia, care ies din *mute* numai când apare ceva important. Zumzetul abia perceptibil, dar permanent, al calculatoarelor, ca un ţânţar. Şi telefoanele care sună nu ca înainte, când sunau toate la fel, ci fiecare cu ridicolul şi exclusivul lui *ring tone.* O competiţie de *ring tones* din ce în ce mai ciudate, pentru a identifica telefonul propriu cu precizie. Habar n-am dacă aş fi fericit fără toate acestea, spune Jaime Brena. O întreabă pe Nurit dacă a început să scrie şi ea îi spune că da, îi vorbeşte de noul ei roman, abia două pagini, dar multe în capul ei. Morţi, bineînţeles, suspans şi adevărata poveste, care se scurge în spatele

morţii, cea care contează cel mai mult, cea cotidiană, cea pe care moartea nu izbuteşte s-o oprească. Mănâncă pâine în aşteptarea farfuriilor de *puchero* şi se plâng amândoi pentru că se umflă cu pâine şi pentru că au câteva kilograme în plus. Şi râd. Ar fi trebuit să facem mai mult? întreabă ea. Ar fi trebuit să încercăm să-l denunţăm pe Gandolfini? Habar n-am, şi eu mă întreb, răspunde Jaime Brena, deocamdată trebuie să ducem povara asta: preţul dezvăluirii a ceea ce ştim, sau credem că ştim, este prea mare. Poate că mai târziu ne vine vreo idee, uneori cu timpul apare o ocazie, nu ştiu. Nici eu nu ştiu, zice Betibú, dar nu sunt liniştită. Soseşte vinul, chelnerul le toarnă în pahare, ei ciocnesc paharele şi beau. Deşi nu toastează. Deasupra capetelor lor, la televizorul deschis fără sonor care atârnă într-un suport, pe perete, începe telejurnalul de la ora nouă. Ei nu se uită, ar trebui să-şi întindă gâturile ca nişte stârci ca să-l vadă, iar pe de altă parte nu-i interesează, astăzi nu vor să audă de ştiri despre alţii.

În vreme ce Jaime Brena şi Nurit Iscar aşteaptă farfuriile cu *puchero,* Carmen Terrada şi Paula Sibona mănâncă plăcinte cu carne şi îşi verifică celularele. Ţi-a trimis mesaj? întreabă Carmen. Nu, dar ţie? zice Paula. Nici mie, răspunde Carmen. Şi ne-a promis că ne scrie mesaje ca să ne spună cum îi merge, se lamentează. A promis ca să n-o mai baţi la cap, Paula, nu poate să ne relateze întâlnirea de parcă ar fi un meci de fotbal. Mie mi-ar fi plăcut să mi-o relateze, spune

Paula. Vrei să vezi un film sau un serial? vrea să ştie Carmen. Ce serial ai? *In Treatment* sau *Mad Men. In Treatment,* mă omoară psihanalistul ăsta. Carmen aprinde televizorul şi pune CD-ul. Se aşază comod pe pernele mari aruncate pe jos. Oare şi-au tras-o? întreabă Paula Sibona. Nu cred, zice Carmen, aşa cum o cunosc pe prietena noastră, nu ştiu dacă au ajuns să se pupe. Eu am încredere în Jaime Brena, afirmă Paula. Şi eu, problema e să avem încredere în ea, lămureşte Carmen. Bre, doar n-o fi în stare să ne părăsească dacă se îndrăgosteşte de Jaime Brena, nu? se îngrijorează Paula. Nu, Betibú a noastră nu, afirmă Carmen Terrada fără să şovăie, în timp ce caută cu telecomanda subtitlurile în spaniolă. Ar fi trebuit să pretindem un preaviz de prietenie şi companie când una dintre noi se încurcă cu un tip, să-ţi dea o perioadă, să te acomodezi, propune Paula. În ceea ce mă priveşte, fii liniştită, nu se întrevede nimic, spune Carmen. Şi tu fii liniştită în ceea ce mă priveşte, nu se întrevăd prea multe, ceea ce înseamnă că nu am nimic. O fi având prieteni prezentabili Jaime Brena?

Este adus *puchero* la masă. Îţi pun? întreabă el. Pune-mi, zice ea. În momentul acela, băiatul de la Poliţiste deschide o bere acasă la Karina Vives. Şi? Cum ţi se pare ce construiesc? Îmi place la nebunie, îi spune ea. Păcat că Brena n-a vrut să-mi devină asociat, se plânge. Brena e om de redacţie, lămureşte fata, trebuie să-l înţelegi. Dar ceea ce construiesc e o redacţie. Karina

Vives se îndoieşte. Fără oameni lucrând toţi împreună, fără ieşirea la o ţigară cu prietenii pe stradă, fără şeful pe care să-l înjurăm: prea multă virtualitate pentru un ins ca Brena, conchide. Dar tu? Tu ai veni să lucrezi cu mine? o întreabă băiatul. Mai târziu, când voi putea să plec de la ziar, spune ea, mai întâi trebuie să mă hotărăsc ce fac cu sarcina. Mi se pare că la nivelul acesta ai hotărât, chiar dacă prin omisiune. Ea nu răspunde. Băiatul de la Poliţiste mai bea o gură de bere, privind pe deasupra sticlei. *Ink or link?* întreabă el. Ce? zice ea. Pe ce ai paria? Pe conectare, sau pe cerneală? Nu înţeleg. Un bun conţinut fără *link* nu-l vede nimeni, explică băiatul şi continuă: Astăzi oamenii au nevoie ca altcineva să selecţioneze conţinutul pentru ei. Dar cineva trebuie să continue să scrie cel mai bun conţinut, spune ea. OK, acceptă el, e nevoie de ambele lucruri, dar când conţinutul abundă, selectarea e mult mai critică, iar eu voi avea grijă să ofer cel mai bun conţinut posibil celor ce vor să mă urmărească. Ai încredere în capacitatea mea de a face asta? întreabă băiatul de la Poliţiste. Am, răspunde Karina Vives. Băiatul lasă sticla pe măsuţă. Se poate săruta o femeie gravidă? întreabă. Cred că da, zice ea. Şi se sărută.

După *puchero* nu mai e loc pentru desert, ci numai pentru două cafele şi pentru nota de plată. La televizorul de deasupra capetelor lor apare o imagine de ultimă oră cu următorul text: Om de afaceri asasinat cu 15 gloanţe, probabil

reglare de conturi. Imaginea este intrarea în biroul lui Gandolfini, *BG Business Developers.* Dar Nurit şi Jaime Brena nu bagă de seamă, abia mâine vor afla, astăzi nu se uită la televizor, au alte preocupări. Imaginea de la televizorul de deasupra lor le este complet străină. Poliţia a închis intrarea, se văd multe efective lucrând, reporterul vorbeşte la cameră, o fotografie de arhivă a lui Gandolfini, reporterul acum ia interviu unui şef de la Poliţie, pe ecran scrie: Comisarul Garda Prieto însărcinat cu investigarea crimei. Schimbă textul: Foc în carne vie. Omul de afaceri Roberto Gandolfini ciuruit într-un zgârie-nori cu securitate maximă. În imagine, cu doi paşi în urmă, abia ivindu-se în spatele lui Garda Prieto, dacă Jaime Brena sau Nurit Iscar şi-ar ridica privirea, l-ar recunoaşte pe comisarul Venturini, în costum impecabil şi cu atitudine senină, supervizând o acţiune care nici de data aceasta nu îi revine, dar pe care o manevrează la perfecţie, cu un dosar galben în mână. Un dosar galben cu două linii negre în marginea superioară dreaptă. Un dosar pe care nu-l lasă din mână nici o clipă, pentru că nu face parte din scena crimei, ci e al lui. Dacă şi-ar ridica privirea, Jaime Brena şi Nurit Iscar ar tresări şi ar crede că înţeleg, în sfârşit, ar vorbi în noaptea asta de piramida crimei şi de fraza spusă de Gandolfini cu doar câteva zile înainte: asasinul e cel care rămâne viu. Ar dezbate dacă dosarul pe care-l ţine Venturini şi pe care acum, pe ecran, îl împătureşte şi îl bagă în buzunarul

sacoului, de parcă ar fi ziarul, este al lui, sau este din scena crimei. S-ar întreba de ce i-a dat atâtea piste lui Brena despre asasinarea lui Chazarreta, ba chiar i-a dus şi acasă la el. Cazul acela voia să fie clar că a fost crimă, şi-ar răspunde: pentru ca Pedro Chazarreta să moară cum trebuia să moară, trebuia să moară asasinat. Şi de aceea s-a îndepărtat când au apărut ceilalţi morţi. Despre toate acestea ar vorbi acum dacă şi-ar ridica privirea ca să vadă ce se întâmplă la telejurnal. Dar nu o fac, nu se uită la televizor, nu-i tentează faptul că două sau trei persoane de la mesele din jur privesc deasupra lor şi fac observaţii, de parcă s-ar petrece ceva important. Întrebările acestea, Nurit Iscar şi Jaime Brena şi le vor pune şi vor răspunde la ele mâine, în zori, când vor afla de moartea lui Roberto Gandolfini ciuruit de gloanţe şi căutând piste, vor rebobina aceeaşi scenă, cea pe care n-o privesc acum, pentru că vor fi descoperit, sau cineva i-a avertizat, că în imagine apare comisarul Venturini. Mâine, toate acestea mâine. Astăzi, Jaime Brena cheamă chelnerul şi plăteşte — Nici să nu te gândeşti, îi spune lui Nurit Iscar când ea se oferă să-şi plătească partea —, se scoală de pe scaune şi pleacă.

În momentul când ei ies din El Preferido, Lorenzo Rinaldi şi soţia lui intră în alt restaurant din zonă şi se aşază la masa unde îi aşteaptă împreună cu soţia lui unul dintre miniştrii cei mai apropiaţi preşedintelui. Se schimbă oare vântul?

se întreabă orice *habitue* al localului care îi recunoaşte, aşa cum s-ar întreba şi Jaime Brena dacă i-ar vedea. Dar Jaime Brena se gândeşte la cu totul altceva, se plimbă pe Palermo cu Nurit Iscar. Strada este învăluită în resturile căldurii stranii de început de toamnă. Te însoţesc până acasă, spune Brena şi nu este o întrebare. Mergem pe jos, sau luăm un taxi? Începem pe jos, zice Nurit Iscar, şi dacă obosim, luăm un taxi. Înaintează în tăcere, străduindu-se ca trotuarele deteriorate şi rădăcinile crescute ale copacilor să nu devină obstacole de netrecut. Vrei să ştii de unde îţi vine porecla, Betibú? Spune-mi, răspunde ea. Atunci Jaime Brena începe să-i spună povestea pe care în urmă cu câteva zile nu ştia dacă are să i-o spună vreodată şi, vorbind, îşi odihneşte mâna pe mijlocul ei. Mai întâi de parcă ar fi o tatonare, o recunoaştere, apoi cu fermitate, neîndoielnic. Nurit Iscar se înfioară, dar îi place. E mult de când nu a mai luat-o nici un bărbat de talie. El însuşi, Jaime Brena, este ultimul care a luat-o de umăr în ziua când a fost găsit Collazo spânzurat de un copac. Dar umăr şi talie nu este acelaşi lucru. Talia are mult mai mult din punctul G decât un umăr. Dacă punctul G există. Cel puţin pentru ea, pentru Nurit Iscar, talia are mult mai mult din punctul G decât un umăr. Jaime Brena, de parcă n-ar băga de seamă ce provoacă mâna lui — „de parcă”, întrucât în realitate este perfect conştient —, vorbeşte fără încetare. Se amuză povestind, povesteşte cu farmec, vrea ca

şi ea să se amuze, vrea s-o seducă. Pentru a o ajuta să evite o grămadă de dale care ameninţă echilibrul trecătorilor cu marginile lor sparte, el o trage cu grijă spre corpul lui. Din talie, aidoma unui dansator de tangou care îi marchează pasul. Iar ea se lasă condusă şi rămâne acolo, în locul acela, mai aproape de el.

Dacă acesta ar fi un roman de Nurit Iscar, ea n-ar nara ce se întâmplă peste câteva clipe. Mai ales după eşecul cu *Numai dacă mă iubeşti.* Abia ar relata sărutul de la colţul străzii, faptul că el o mângâie pe păr şi că, puţin înainte de a ajunge la intrarea în blocul ei, o sărută din nou. Dacă îşi găseşte cu atâta greutate cuvintele potrivite, când citeşte şi reciteşte are senzaţia că aude o muzică extrem de plăcută. Dar nu ar pomeni de urcarea în lift, când mâinile se simt libere. Şi cu atât mai puţin de ce se întâmplă când intră împreună în apartamentul ei. Nu, ea n-ar include absolut nimic din toate acestea într-un roman al ei. Dar ştie, n-are nici o îndoială că, atunci când va vinde povestea ca să se facă un film după ea, regizorul va avea grijă să adauge scena de sex pe care el şi-o imaginează pentru acest final. Va povesti cu imagini, nu cu cuvinte, trupurile goale, respiraţia, gâfâielile. Ba chiar îşi va lua îndrăzneala de a-i face mai frumoşi decât sunt. Ea, Nurit Iscar, Betibú şi Jaime Brena vor fi, în scena aceea, alţii. Directorul va căuta nişte picioare mai ferme decât ale ei şi un pântece de bărbat nu atât de proeminent ca al lui. Şi îi va determina să facă ceea ce ei nu fac. Căci chiar

dacă ei fac tot ce au chef să facă, sunt un bărbat şi o femeie care nu se gândesc la mulţimea de spectatori care îi văd aşezaţi pe fotolii, ci numai unul la celălalt, şi aceasta face diferenţa.

Nurit Iscar se gândeşte la filmul pe care îl vor face cu ei doi, la ce vor adăuga şi la ce vor tăia şi râde. Îl priveşte pe Jaime Brena, şi el zâmbeşte.

De ce râzi? îl întreabă ea.

Nimic, o prostie, mă întrebam dacă tu dormi cu faţa în sus sau cu faţa în jos. O prostie. Dar tu de ce râzi, Betibú?

De tine şi de mine.

De noi, aşadar, spune Jaime Brena.

Da, de noi, răspunde Nurit Iscar.

Mulţumiri

Le mulţumesc:

Lui Cristian Domingo, Laurei Galarza, Déborei Mundani şi Karinei Wroblewski, pentru că au fost cititori atât de meticuloşi, implacabili şi drăgăstoşi ai diferitelor ciorne ale acestui roman.

Lui Guillermo Saccomanno, pentru că mi l-a împrumutat pe Zippo şi pentru că pot să contez pe el întotdeauna.

Lui Juan Martini, Maximiliano Hairabedian, Facundo Pastor şi Ezequiel Martínez, pentru că m-au ajutat să rezolv diferite probleme ale acestei poveşti.

Lui Nicole Witt, Jordi Roca şi echipei lor.

Juliei Saltzmann şi Gabrielei Franco.

Lui Marcelo Moncarz.

Evei Cristaldo şi Anabellei Kocis.

Palomei Halac.

Copiilor mei.

PRINT
multicolor
SERVICII TIPOGRAFICE COMPLETE

Str. Bucium nr. 34 Iaşi
tel.: 0232/211225
fax: 0232/211252
office@printmulticolor.ro
www. printmulticolor.ro